

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVI-
CE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMUNISTIČNA PARTI-
JA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA
1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODAGLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNICAČRdeči prapor – simbol
moči samoupravljanjaPozdravno pismo predsedstva SFRJ in CK ZKJ –
Ustvarjalni prispevek h kongresu samoupravljalcevKRAGUJEVAC, 16. februarja (Tanjug) – Ob koncu 13.
srečanja samoupravljalcev »Rdeči prapor« so delegati poslali
predsedstvu SFRJ in predsedstvu CK ZKJ pozdravno pismo, v
katerem je razčel:»Delavski razred Jugo-
slavije je tudi na tem sreča-
nju, z deli iz prakse, potrdil,
da se samoupravljanje sta-
novito razvija in da ga
spoznavanje v družbe-
nem delu krepi in pogloblja.
Samoupravljanje je močno
sredstvo kohezije naše
družbe in poslednega prak-
tičnega uresničevanja tistih
družbenih odnosov, katerih
temelji so bili položeni z na-
šo revolucijo, ustavo in za-
konom o družbenem delu.Prepričani smo, da sa-
moupravno spoznavanje
omogoča hitrejši razvoj
proizvajalnih sil, povečanje
dohodka, uresničevanje
družbenoekonomskega in
političnega sistema, ki za-
gotavlja zgodovinsko konti-
nuiteto in bistvo konkretni-
ziranja Titovega revolucio-
narnega boja za osvobodit-
ve človeka in njegovega
dela in širjenje oblasti de-
lavskega razreda.Delegati trinajstega sre-
čanja so trdno odločili, da
bodo ustvarjalno sodelovali
v novi etapi konkretnega
in vztrajnega boja za razvoj
socialističnega samouprav-
ljanja, za uspešnejšo funk-
cioniranje družbenogospo-
darskega in političnega si-
stema, premagovanje go-
spodarskih težav in odpravl-
janje slabosti.Radi bi vas obvestili, da
se je tudi na tem srečanju
utrdilo prepričanje, da je
samoupravno spoznavanje
temelj celotnega družbe-
nega dela in zanesljiva pot,
ki praktično omogoča de-
lavskemu razredu, da ob-
vlada tokove družbene
reprodukcije in akumulaci-
je in s tem uresničuje svoje
zgodovinske interese.

Od Titove pobude za

sklicanje kongresa samou-
pravljalcev pa do današnjih
dni, tako pa bo tudi v pri-
hodnje, si delavski razred
Jugoslavije in »Rdeči pra-
por« kot njegova tribuna za
izražanje izkušenj in sre-
čevanje teorije in prakse
prizadeva, da bi ustavo in
zakon o družbenem delu v
delanju spreminjal v moč
razreda in njegovega sa-
moupravljanja. Zato meni-
mo, da sta povzetek tega
srečanja in široka dejav-
nost, ki se je razvijala pred
»Rdečim praporom«, ne-
ločljivi del hotenja in napo-
rov milijonov delovnih ljudi
in občanov, da bi ustvarjal-
no prispevali h kongresu sa-
moupravljalcev Jugoslavije,
tako da bi utrl poti novemu
prodroru samoupravnih
družbenoekonomskih od-
nosov in oblasti delavskega
razreda.S takim prepričanjem in
zaupanjem pričakujemo
kongres samoupravljalcev
Jugoslavije, pripravljeni, da
v organizacijah združenega
dela takoj uresničujemo
dogovore in spoznanja tudi
s tega srečanja.V tem vidimo nov prispe-
vek ne samo h kongresu sa-
moupravljalcev, ampak tudi
h kongresu Zveze komuni-
stov Jugoslavije in k ozna-
movanju velikega jubileja
naše vstaje in revolucije.S posebnim zado-
voljstvom sporočamo, da je
bilo tudi to srečanje po svo-
ji jasnosti, razčlenitvi in
odločnosti resnično
dogovor Titovih samou-
pravljalcev pod njegovim
praporom nenehne boja za
človekovo srečo.Delegati trinajstega sre-
čanja samoupravljalcev
»Rdeči prapor«Nezamenljiv prispevek
k samoupravnim praksimS sprejemom sklepne dokumenta se je včeraj v Kragujevcu končalo
13. srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor«KRAGUJEVAC, 16. februarja – S poročilom o delu treh komisij, s
sprejemom sklepne dokumenta, podpredsednik kragujev-
skega kluba samoupravljalcev in s pozdravnim pismom predse-
dstva SFRJ in CK ZKJ Jugoslavije so delegati samoupravljalcev iz
vse Jugoslavije danes popoldne v Kragujevcu sklenili 13. srečanje
samoupravljalcev Rdeči prapor. S tem letošnjega srečanja »Samou-
pravno spoznavanje v družbenem delu« so se delegati dejavno
vključili v priprave na tretji kongres samoupravljalcev, ki bo junija v
Beogradu, in za 12. kongres jugoslovanskih komunistov.Srečanje samoupravljalcev
Rdeči prapor je tradicionalna
delovna manifestacija, na kate-
ri samoupravljalci iz vse Jugo-
slavije preverjajo dosežke v ra-
zvoju socialističnih samouprav-
nih odnosov in izmenjujejo● Klub samoupravljalcev v Kra-
gujevcu je tudi letos podelil ob
zaključku srečanja Rdeči prapor
priznanja organizacij in posa-
meznikom za pomemben prispe-
vek v pripravi na srečanje in za
dejavnost v republikah in pokra-
jinah pri oblikovanju sporocil in
razprav o samoupravnih praksih.
Diplomo kragujevskega kluba
samoupravljalcev so sprejeli sve-
ta Zveze sindikatov Slovenije in
Vojvodine in šest posameznikov.Za prispevek in petletno
uspešno obveščanje javnosti o
pripravah in delu srečanja sa-
moupravljalcev, torej za potrdi-
tev pomena te manifestacije, je
klub podelil priznanja osim re-
dakcijam sredstev javnega obve-
ščanja in štirinajstim novinarjem.
Iz Slovenije je priznanje prejel
Radio Koper.Delegati 13. srečanja samou-
pravljalcev Rdeči prapor so po-
slali pozdravno pismo predse-
dstva SFRJ in CK ZKJ Jugosla-
vije. V njem so med drugim za-
pisali, da je delavski razred v Jugo-
slaviji tudi na tem srečanju pot-
rdil, da se samoupravno neneh-
no razvija in da ga krepi prav
samoupravno spoznavanje v
družbenem delu.konkretne izkušnje iz delovnih
in drugih samoupravnih orga-
nizacij. Tudi tokrat so na dveh
plenarnih zasedanjih, uvodnem
včeraj popoldne in današnjemsklepem, ter v tematskih ko-
misijah opozorili na probleme,
naloge in na možnosti za čim
bolj učinkovito dejavnost pri
uveljavljanju samoupravljanja,
uresničevanju ustave, zakona o
družbenem delu in drugih si-
stemskih zakonov.V sedanjem trenutku, ko na-
daljnji razvoj socialističnega
samoupravljanja terja odgo-
vorno in učinkovito premagova-
nje gospodarskih težav, je
nedvomno izmenjava neposre-
dnih izkušenj samoupravljalcev
na letošnjem srečanju Rdeči
prapor pomemben prispevek k
uresničevanju politike gospo-
darske stabilizacije.Skeple, ki so jih udeleženci
srečanja sprejeli ob koncu dvo-
dnevnega dela, bodo prenesli v
svoja okolja kot novo izkušnjo,
spoznanje in spodbudo v pri-
pravi na produktivnejše de-
lo, za ustvarjanje večjega do-
hodka, za bolj racionalno izko-
rističanje družbenih sredstev, za
večji izvoz, urejanje samou-
pravnih dohodkovnih odnosov,
stimulativnejše nagajevanje
po delu, posledično izvajanje
samoupravnih sporazumov in
družbenih dogovorov in za ra-
zvoj sistema planiranja.Več kot 700 delegatov iz
združenega dela, številni pre-
stavniki znanstvenih ustanov,
ki so v okviru teoretične tribu-
ne sodelovali pri delu srečanja,
in gostje, družbenopolitični de-
lavci SR Srbije in Jugoslavije
so na današnjem plenarnem za-
sedanju potrdili predlog sklep-
ne dokumenta 13. srečanja
samoupravljalcev. Predlog jepodal predsednik komisije za
pripravo sklepov, izvršni sekre-
tar predsedstva CK ZKJ Jugo-
slavije Pavle Gaži.Odbor letošnjega srečanja je
predlagal oblikovanje odbora
za pripravo 14. srečanja Rdeči
prapor prihodnje leto v Kragu-
jevcu. Odbor bo sestavljalo 45
predstavnikov samoupravljal-
cev iz združenega dela, družbe-
nopolitičnih skupnosti in orga-
nizacij ter klubov samouprav-
ljanja iz vseh republik in po-
krajnin, za predsednika pa so
izbrali člana predsedstva SFRJ
in predsedstva CK ZKJ Fadila
Hođo. Obirnice na 6. strani.SLAVICA CRNICA
SLOBODAN DUKIČ

TEMA DNEVA

In kaj bodo storile
založbe?Založniški programi se krčijo. Knjige čakajo tudi po
več let na objavo. Tehnta, a nekomercialna dela pogosto
ostajajo v predalih. Knjižne cene skokovito naraščajo.
Stabilizacija terja svoje tudi v založništvu.Da bi se razmere na tem področju vsaj nekoliko uredile,
je bil pred dvema letoma sprejet samoupravni sporazum o
usklajenem programiranju založniške dejavnosti na Slo-
venskem, a kolesje založniške politike še vedno ostaja v
mejah formalnih dogovorov. Večina založb še kar napre-
dizda dela s skoraj vseh področij, saj jim tudi to pripo-
može, da se finančno ohranjajo na vsaj kolikor toliko
vzdržni ravni. Nobena od založb, na primer, ne more živeti
samo od znanstveno tehničnih del.Z večtematsko politiko pa se možnosti za izdajo
posamezne knjige krčijo že pri prvem koraku – pri
subvencijah. Kulturna skupnost Slovenije namreč ob
podobnih naslovih s podobno tematiko vsako leto de-
narno podpre le eno od del, tako da je vsaj ena od
založb prisiljena se bolj skriti svoj program. Ob tem se
avtor, zlasti pa bralec, znajdeva v zapostavljenem polo-
žaju, o katerem naj ne bi razmišljala samo ta dva,
ampak predvsem založbe same, ki s svojimi knjižnimi
predlogi še zmeraj ne kažejo kaj prida varčevalnih
prizadevanj.

MARJETA NOVAK

Husein
opozarja
TeheranGovor iraškega predse-
dnika poln ostrih opozoril
na račun iranskih oblastiBEograd, 16. februarja (Tan-
jug) – Glavni poveljnik iraških
oboroženih sil, predsednik Sadam
Husein je včeraj poslal na fronto
nov kontingent pripadnikov terito-
rialne obrambe in ob tej priložnosti
je imel govor, poln ostrih opozoril
na račun iranskih oblasti. Glavno
sporočilo je, da bo Irak prevzel
nadzorstvo nad novimi mesti in deli
Irana, če se bo nadaljevala teheran-
ska »politika arogance« in če ne bo
prišlo »do revizije takšne politike«.Husein je rekel, da je bilo »per-
zijskemu sovražniku dano dovolj
časa, da bi se vrnil na poti miru in
zdrave pameti«, da pa bo dobil, »če
bo nadaljeval brezobzornost, nov
poduk«. Prvi odmevi v tujih politič-
nih krogih v Bagdadu na predsedni-
kove besede pričajo o precejšnji
presenečenju, še zlasti, ker so bile
izrečene brez po ministriški konfe-
renci neuvrčenih v New Delhiju.Madrid: podpora ZDA
francoskemu predloguVendar pa so delegacije držav varšavske zveze že dale vedeti, da je
francoski predlog evropske razorožitve zanje slej ko prej nesprejemljivMADRID, 16. februarja (Tanjug) – ZDA so se danes prvi izrekle
za sklic konference o razorožitvi v Evropi, podpre so namreč francoski
predlog o razorožitvi v Evropi »od Atlantika do Urala«. Votile
ameriške delegacije Kampelman je izjavil, da je odločitev o tem
sprejel predsednik Reagan.»Predsednik Reagan je sklenil
dati vso podporo vlade ZDA
francoskemu predlogu, da bi
sklicali konferenco o razorožitvi
v Evropi. To podpora smo izre-
kli, ker francoski predlog ponuja
perspektive za tehtna in koristna
pogajanja o krepitvi varnosti v
Evropi.«RONALD REAGAN – Razoro-
žitev do UralaKampelman, ki je bil na da-
našnji zaprti plenarni seji KVSE
edini govornik, pa je za drugo
fazo konference o efektivni raze-
rožitvi v Evropi postavil pogoje,
da sprejme nove ukrepe za
okrepitev vojaškega zaupanja,
kar je predmet prve faze konfe-
rence, ki jo predlaga Francija.»Vzhodna stran« mora sprejeti
te ukrepe na vsem evropskem
ozemlju, in sicer v znamenju »vi-
soke politične obveznosti«, je re-
kel Kampelman.V pogovoru z novinarji je izja-
vil, da ZDA nočejo, da bi bilo v
območje, v katerem bi izvedli ra-
zorožitev, zajeto tudi ameriško
ozemlje.»V skladu s francoskim pred-
logom bi razorožitev zajela ame-
riške čete v Evropi kakor tudi
sovjetske vse do Urala,« je rekel
Kampelman. »Zunaj tega pa bi
ostalo ozemlje ZDA kakor tudi
sovjetsko ozemlje v Aziji, ker ti
dve ozemljima nista Evropa.«

Vzhod pa je že dal vedeti, da

francoskega predloga ne more
sprejeti.Druga zahteva ZDA je, da je
treba zagotoviti napredek na
vseh področjih, na katere se na-
našajo določila helinskih sklepne
listine. »KVSE ne more preživeti,
če se pogajamo samo o varno-
sti,« je poudaril Kampelman, češ
da je treba doseči pogovore tudi
o gospodarskem sodelovanju in
spoštovanju človekovih pravic.Kampelman je še dejal, da bi
moral naslednja konferenca o
evropski varnosti proučiti bilan-
co prvih pogajanj o evropski ra-
zorožitvi. To Kampelmanovo iz-
javo si razlagajo kot odklonitev
stališča »vzhodne strani«, da naj
se začne proces vojaškega popu-
ščanja in razorožitve v Evropi.Kako bo poslej z izvozom
našega mesa v Grčijo?Na današnjem rednem zasedanju ministrskega sveta
EGS bo govor o kontingentu uvoza mesa iz SFRJBRUSELJ, 16. februarja (Tanjug) – Na rednem zasedanju minist-
rskega sveta držav EGS – potekalo bo jutri v Bruslju – bodo razpravl-
jali o gospodarskih odnosih z Jugoslavijo v zvezi s pridružitvijo
Grčije evropski gospodarski skupnosti. Predlog dnevnega reda pre-
videva razpravo o pooblastilih komisije EGS, da začne pogajanja z
Jugoslavijo o dodatnem protokolu sporazuma med SFRJ in EGS, o
tako imenovanem »protokolu Grčija«, ki naj bi razrešil neurejena
vprašanja.Gre za kontingent uvoza gove-
dine iz Jugoslavije; po novem
sporazumu z »deverterico«, skle-
njenem lani, naj bi ta pošiljka
znašala 34.800 ton na leto, prak-
tično enako kot v letu 1978, ko
pogajanj o omejenem dodat-
nem protokolu pa naj bi uredili
še druga vprašanja, ki izvirajo iz
razširitve kroga članic EGS, od-
kar se je skupnosti 1. januarja
pridružil Grčija.Zadnja leta smo izvozili iz Ju-
goslavije v Grčijo okoli 50.000
ton govedine na leto. Približno
toliko je znašal izvoz v letu 1978
in 1979 ter v prvih desetih mese-
cih 1980 (ko smo ustvarili za 20
odstotkov manj, ker je Grčija žeoktobra prenehala uvažati, men-
da zaradi »nejasnega režima«
pred formalnim vstopom v
EGS). To bi ustrezalo vrednosti
približno 100 milijonov dolarjev;
gre za eno od največjih posamič-
nih postavk v vsem jugoslovans-
kem izvozu.Lanska »deverterica« in zdaj
»deseterica« se ni uskladiła me-
sebojnih stališč do pooblastil, ki
naj bi jih dobila komisija EGS,
niti za začetek pogajanj z Jugo-
slavijo, kar že škoduje našemu
izvozu. Na lanskem sestanku mi-
nistrskega sveta EGS so sprejeli
avtonomni začasni režim, ki
izvoz jugoslovanske govedine v
EGS »deseterice«, torej tudi v
Grčijo, omejuje na 3-mesečni
kontingent, predvsem v sporazu-
mu med SFRJ in EGS, samo za
prejšnje tržišče »deverterice«, to
je na 8700 ton.»Začasno« pomeni do spora-
zuma o omejenem protokolu.
Med »deseterico« pa obstajajo,
ali pa so »ostajale«, kar naj bi
razjasnil jutrišnji sestanek, na-
crti, da bi pri pogajanjih ponudili
kontingent 34.800 ton in »zane-
marili« dejstvo, da je Jugoslavija
samo v Grčijo izvozila nadaljnjih
50.000 ton govedine na leto. To
bi pomenilo trajno ukinitev naše-
ga izvoza govedine v Grčijo, kar
je za Jugoslavijo nesprejemljivo
in si je tudi navzkriž s sporazu-
mom SFRJ-EGS, sklenjenim la-
ni. Pomenilo bi »preseči« spora-
zum s strani EGS, kar bi imelo
širše negativne posledice za me-
sebojne odnose.

VESNA BERTONCELJ-POPIT

»Solidarnost« si želi
dialog s trdno vladoIzjava predstavnika neodvisnega samoupravnega
sindikata – Podpora ekspoziciji JaruzelskegaVARŠAVA, 16. februarja (Tanjug) – Nova poljska vlada in njen
predsednik, armadni general Wojciech Jaruzelski še naprej dobivata
z vseh koncev države izraze podpore pri zastavljenem programu, s
katerim naj bi se država rešila iz krize.Upanje in prepričanje, da bo
nova vlada pod vodstvom gene-
rala Jaruzelskega uspešna, je
izrazila tudi »Solidarnost«. Pre-
stavniki tisk koordinacijske
komisije »Solidarnost« Karol
Modzelewski pravi v intervjuju
za Zveze Warszawy – list objavlja
intervju v današnji številki – da
nčela vladne politike, ki jo je v
ekspoziciji pojasnil premier Jaruzel-
ski, »ustvarjajo stvarne mož-
nosti za odvrnitev nevarnega do-
gajanja, ki se je še posebej raz-
mahnilo v zadnjih tednih«.Modzelewski se je opredelil za
»močno vlado« in je rekel, da
»Solidarnost« ne želi »šibke
oblasti« iz dveh razlogov. Prvič,
ker je to »nevarno za državo« in
drugič, ker šibka oblast »ne more
biti za družbo pravi partner, ki
naj bi uresničil sporazume«.
Modzelewski se ni strinjal z mne-
njem, »ki ga je občasno slišati«,
da »Solidarnost« ustvarja na
Poljskem »položaj dvojne obla-stie«. Resnica pa je taka, da smo
se soočili s krizo oblasti, oblast
pa doslej ni pokazala, da vodi
dosledno politiko, prilagojeno
spremenjeni stvarnosti družbe.● BUDIMPEŠTA, 16. februarja
(Tanjug) – Novi podpredse-
dnik poljske vlade Rakowski je
sinoči v intervjuju za budimpe-
štansko televizijo izjavil, da je
Poljska spremembe, do katerih
je prišlo v vladi, sprejela z naklo-
njenostjo. Ko je omenil sporazu-
me, ki jih je vlada podpisala z
delavci v Gdansk in Jastrzebm-
ju, je Rakowski dejal, da jih bo
vlada spoštovala in da ni odsto-
panja od »linije obnov«.Poudaril je, da samo plodna
posvetovanja s sindikalnim gje-
bovanjem in spoštovanjem nje-
govih pravic kot partnerja lahko
zagotovijo politiko, s katero se
bo država izklopala iz krize.»Takšna načela« so zapisana v
ekspoziciji novega premiera Ja-
ruzelskega, novi »okrepiljeni
položaj vlade pa ustvarja upa-
nje, da bodo načela tudi uresni-
čena in da bo strd odpor tistih
sil, ki se upirajo obnovi«. Mo-
dzelewski je rekel, da »Solidar-
nost« gleda na poziv novega
premierja o 90 mirnih dneh »z
vso pozornostjo«. Koordinacijska
komisija je že tistega dne, ko
se ni vedela za vsebino pre-
mierovega ekspozicije, medtem
ko je govoril v skupščini, po-
zvala, naj se vzdržijo stavk.Odločitev z 8. plenuma parti-
je in odločitev z zadnjega za-
sedanja se jma, na katerem so
izbrali novega premierja, so
predmet širokih razprav tudi v
oboroženih silah poljske ljud-
ske armade.Doselej so potekali partijski se-
stanki komiteja za varšavsko in
obmoško vojaško okrožje, v
komiteju vojnega letalstva in
proletarske obrambe, v komi-
tetu pri akademiji generalnega
štaba in v drugih partijskih or-
ganizacijah oboroženih sil. Na
teh sestankih hkrati podpirajo
partijo in vlado »pri nadaljnji
krepitvi socialistične države, za
obnovev gospodarskega ravn-
otežja v državi in zagotovitev
miru in možnosti za mirno de-
lo«.

Vreme danes

V večjem delu Jugoslavije
je bilo včeraj pretežno jasno
vreme, samo v ožji Srbiji je
bilo oblačno vreme z obča-
snim sneženjem. Pihal je se-
verni veter.Za danes meteorologi ne
napovedujejo sprememb. Še
naprej bo pretežno jasno vre-
me z nizkimi jutranjimi tem-
peraturami. V vzhodni Srbiji
bo spremenljivo oblačno, v
višjih legah pa je možno ob-
časno sneženje.Najnižje nočne temperatu-
re bodo med -14 in -4, v
Primorju okoli 0, najvišje
dnevne temperature pa se
bodo gibale med -2 in 1, v
Primorju med 6 in 8 stopinja-
mi Celzija.

Stran 13

Za prave rekreativce ni ovir

LJUBLJANA, 16. februarja – Takole izgleda steza za smučarje – tekače pri nadvozu čez bodočo
zahodno obvoznico pri Bokalcu. Rekreativci, ki jim je vsakodnevno »dilanje« že prešlo v kri, se sicer
malce jezijo, vendar po zaslinih brveh varno prekorajajo to široko jamo. (Foto: Dragan Arigler)Uskladitev
zahtevkov
za naložbeZa leto 1981 je v Gospo-
darski banki na voljo komaj
2,3 milijarde dinarjev za na-
ložbe, v minulih letih sprejete
obveznosti, ki jih bo treba le-
tos izpolniti, pa presegajo 3,6
milijarde dinarjev. To pa se-
veda banki onemogoča celo
združevanje denarja, kakor
je bilo dogovorjeno v Zdru-
ženi Ljubljanski banki. Go-
spodarska banka je vrnila vse
neresene zahtevke vlagate-
ljem, da jih ponovno preveri-
jo in uskladi z novimi razvo-
jnimi merili, pred koncem
marca, ko morajo banke sku-
paj z zbornico oblikovati me-
todologijo za vrednotenje
kreditnih zahtevkov, pa v
banki ne bodo pregledovali
niti popravljenih zahtevkov.

Stran 6

Nesreči
v gorahS Kamniških Alp so ka-
miški reševalci včeraj do-
poldan prenesli v dolito mr-
tvega 21-letnega planinca
Eda Peternele iz Domžal.
Njegov prijatelj 19-letni
Emil Kralj pa je bil le ranjen.
Ko sta se v nedeljo nekaj po
12. uri hotela povzpeti na vrh
Brane, jima je tako nesrečno
spodrsnilo, da sta padla 250
metrov globoko. Edo Peter-
nel je bil poškodovan, včeraj
popoldne pa so koroški reše-Požig
na DunajuDirektor avstrijskega labo-
ratorija za kontrolo živil Dr.
Psota je po televiziji povedal,
da Avstrijci v klobasah jedo
čudne stvari. Takoj po oddaji
mu je neznanec po telefonu
zagrozil, kmalu nato pa je
zgorel prav tisti odedek labo-
ratorija, kjer so bile sum-
ljive klobase. Iz majhnega
ognja se lahko vname močan
politični zar.

Stran 13

Poceni posojila –
drage naložbeDokler bo mogoče denar
za naložbe dobiti iz razmero-

S TELEPRINTERJA

Titov sklad tudi na Švedskem

MALMÖ, 16. februarja (Tanjug) – V Helsinkiborgu na jugu Švedske je bila ustanovljena skupščina Titovega sklada. To pobožbo je soglasno podprlo vseh 40 združenj jugoslovanskih delavcev na jugu Švedske. Čeprav so sklad šele ustanovili, se je vanj včlanilo že blizu tisoč naših delavcev na začasnem delu v tujini. Zbrali so okrog 30.000 švedskih kron. V znak spoštovanja osebnosti tovariša Tita in Jugoslavije so se v Titov sklad za štipendiranje mladih delavcev vključili tudi Švedi in tuji delavci iz Grčije, Portugalske in drugih držav.

»Osoboditev Skopja« uspela v Avstraliji

SYDNEY, 16. februarja (Tanjug) – Jugoslovanska dramska skupina, ki je v Avstraliji 24-krat uprizorila »Osoboditev Skopja«, je včeraj v Perthu zaključila gostovanje. Pred tem je bila še v Sydneyu in Melbourne. Po ocenah kritike je bila »Osoboditev Skopja« v izvedbi zagrebških igralcev ter B. Cavazze in T. Gogale osrednji gledališki dogodek v Avstraliji. Zanimanje občinstva je bilo izredno, tako da je moral ansambel prvotni program povečati za tri predstave. »Osoboditev Skopja« je posnela tudi avstralska televizija.

Nova ladja Uljanika za Indijo

PULA, 16. februarja (Tanjug) – V Uljaniku so danes svečano izročili indijski ladijski družbi iz Bombaya ladjo Bharatendu, ki je prva iz serije štirih ladij z nosilnostjo 15.700 ton in deveta za tega tradicionalnega naročnika iz Indije.

Več kot milijon turistov v Makedoniji

SKOPJE, 16. februarja (Tanjug) – Makedonsko turistično gospodarstvo je v letu 1980 s tujim turizmom ustvarilo devizni dotok v vrednosti okoli 520 milijonov dinarjev. To je v resnici več kot četrtina vseh deviznih sredstev, ki so jih lani ustvarili v Makedoniji s turističnimi storitvami, gradbeništvom in z nakazili naših delavcev, začasnjo zaposlenih v tujini. Lani je Makedonijo obiskalo več kot milijon turistov, od tega je bilo skoraj 25 odstotkov tujih gostov.

Skoraj polovica konfekcije v izvoz

TRAVNIK, 16. februarja (Tanjug) – Tovarna konfekcijskih izdelkov travniškega BZRN je prodala lani v tujino 40 odstotkov svoje proizvodnje. V ZR, Svcio in na Nizozemsko ter ZSSR je izvozila več kot 48.000 kosov oblačil. Delovni ljudje te tovarne so ustvarili s to prodajo približno 40 milijonov dinarjev. Tudi v naslednjem srednjeročnem razdobju bodo izvozu posvetili pomembno pozornost. Kot je pričakovati, bodo z zunanjetrgovinsko blagovno menjavo v letu 1985 dosegli okoli 71 milijonov dinarjev.

V Priboju primanjkljaj zaradi avtomobilov

PRIBOJ, 16. februarja (Tanjug) – Fizični obseg proizvodnje v gospodarstvu pribojske občine je bil leta 1980 za 1,6 odstotka manjši kot leta 1979. Proizvodnja je upadla zaradi tega, ker je bila v temeljnih organizacijah združenega dela tovarne avtomobilov manjša za 2,4 odstotka. V drugih kolektivih proizvodnja narasla. Tako so na primer v industriji poliestra povečali proizvodnjo za 21 odstotkov, v industriji Inkop ter v temeljni organizaciji združenega dela »12. januar« pa v primerjavi z letom 1979, za 2 odstotka.

Kovinsko pohoštvo za iraške bolnišnice

STOLAC, 16. februarja (Tanjug) – Tovarna kovskega pohoštva iz Stolca (posluje v sklopu sozda Soko iz Mostarja) je sklenila s partnerji v Iraku pogodbo. Prodala jim bo za približno sedem milijonov dolarjev kovinskega pohoštva za bolnišnice. Blago bo dobavila v tem letu. To je za zdaj največji posel poleg investicijskih objektov, kar jim je Soko sklenil s tujimi partnerji. Pogodbo so podpisali ob konkurenci 50 proizvajalcev kovinskega pohoštva z vsega sveta.

Nitex povečuje izvoz

NIŠ, 16. februarja (Tanjug) – Industrija tekstila »Ratko Pavlović-Nitex« iz Niša bo letos zaključila vse investicije, načrtovane v petletnem razdobju. To bo odprlo nove možnosti za večji izvoz in stabilnejše poslovanje. V šest investicijskih programov je Nitex vložil 430 milijonov dinarjev. Že letos bo celotna proizvodnja dosegla vrednost 1,2 milijarde dinarjev ali za 10 odstotkov več kot lani. Izvoz bo za 50 odstotkov večji kot lani. Z ZSSR, Iranom, Egiptom, Angolo, Bolgarijo in ZDA ter še nekaterimi drugimi državami je Nitex sklenil pogodbe za prodajo tekstilnih izdelkov v vrednosti 240 milijonov dinarjev.

Metalac bo izdeloval aluminijaste posode

GORNJI MILANOVAC, 16. februarja (Tanjug) – V kovinsko-predelovalni industriji Metalac so v zadnjih dveh letih začeli proizvajati več novih izdelkov. Najbolj znani so pralni stroji pod visokim pritiskom, panel radiatorji in naprave za čiščenje prostorov. Ob vse težjem zagotavljanju nekaterih vrst reprodukcijskega materiala so v »Metalacu« sklenili, da bodo začeli izdelovati posodo iz aluminija, za katero ne bo težko zagotoviti surovine na domačem trgu.

Kozara privablja vedno več obiskovalcev

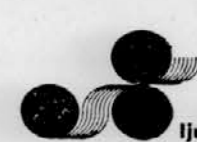
KOZARA, 16. februarja (Tanjug) – Odkar so leta 1972 na Kozari odkrili veličastni spomenik narodnoosvobodilne boju in revolucije, je ta legendarni kraj obiskalo in si ogledalo spominski kompleks skoraj 7 milijonov obiskovalcev z vseh koncev naše države. Samo lani je Kozaro obiskalo več kot 500.000 ljudi. Med njimi je bilo največ mladih. Lansko poletje so v narodnem parku Kozara prodali okoli 30.000 knjig s tematiko iz narodnoosvobodilnega boja in revolucije.

Pogozdovanje v Bosni in Hercegovini

SARAJEVO, 16. februarja (Tanjug) – Z načrtom sozda Šipad iz Sarajeva za letošnje leto so predvideli, da bodo v Bosni in Hercegovini pogozdili okoli 13.550 hektarov ali za 23 odstotkov več kot lani. Da bi uresničili ta ambiciozni načrt, v Šipadu med drugim poudarjajo, da bo treba zgraditi okoli 400 kilometrov gozdnih cest.

Kotli za centralno ogrevanje iz Knjaževca

KNJAŽEVAC, 16. februarja (Tanjug) – V naselju Podvis blizu Knjaževca se je začela posusna proizvodnja kotlov za centralno ogrevanje. V prvi fazi bodo izdelali 6000 kotlov na leto z zmogljivostjo od 26.000 do 70.000 kalorij. Že v drugi fazi (od leta 1983) se bo zmogljivost povečala na 18.000 kotlov v vrednosti 400 milijonov dinarjev. Gradnjo tovarne sta skupaj financirala delovna organizacija »Podvis« in italijanska tvrdka »Nuova Signali«. Poslovni partner iz Italije se je zavezal, da bo vsako leto odkupil 1500 kotlov v vrednosti 8 milijonov dinarjev.



Slovenske železarne Ljubljana

Slovenske železarne
Delovna skupnost INTERNE BANKE

objavlja
prosta dela in naloge:

1. samostojnega finančnega knjigovodje
2. analitika za opravljanje finančno analitskih del

Pogoji:
pod 1.: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in najmanj 2 leti delovnih izkušenj pri podobnih delih
pod 2.: višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri samostojnem vodenju finančnega knjigovodstva

Kandidate vabimo, da pošljete ponudbe z navedbo izpolnjevanja pogojev in z opisom doseženega dela na naslov: Slovenske železarne – Delovna skupnost Interne banke Ljubljana, Moše Pijadejeva 5/IV, v 15 dneh po objavi.
O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po objavi.

17-1108

Politiko ZK graditi na dosedanjih izkušnjah

V Beogradu je bila danes prva seja komisije za izdelavo poročila o delu CK ZKJ med obema kongresoma – Uvodna beseda Staneta Dolanca

BEograd, 16. februarja (Tanjug) – V Beogradu je bila danes pod predsedstvom Staneta Dolanca prva seja komisije centralnega komiteja ZKJ za izdelavo političnega poročila o delu CK ZKJ in glavnih značilnostih dejavnosti Zveze komunistov Jugoslavije med 11. in 12. kongresom ZKJ. Na seji so izmenjali mnenje o naravi in vsebini tega pomembnega kongresnega dokumenta.

Pravčasno pripravljeno politično poročilo kakor tudi osnutki drugih kongresnih dokumentov bodo omogočili članstvu, osnovnim organizacijam in organom zveze komunistov, da aktivno in neposredne sodelujejo v pripravi na 12. kongres ZKJ in v oblikovanju politike Zveze komunistov Jugoslavije.

Kakor je poudaril Stane Dolanc v uvodni besedi, tako pa so menili tudi člani komisije v razpravi, mora politično poročilo oceniti rezultate dejavnosti zveze komunistov pri uresničevanju sklepov in nalog 11. kongresa ZKJ, zlasti tistih, ki izvirajo iz resolucij, referatov tovariša Tita in Studije tovariša Kardelja »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«. Poročilo mora kritično osvetliti celotno našo prakso in akcijo komunistov v vseh sferah življenja družbe, ne da bi se ognilo številnim težavam in spoprijemanjem z aktualnimi problemi iz vsakdanjega življenja delovnih ljudi. Pomembna pozornost bo veljala razvoju socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, materialnemu razvoju in zlasti uresničevanju politike gospodarske stabilizacije. Poročilo bo povzelo rezultate in izkušnje v razvoju in funkcioniranju političnega sistema socialističnega samoupravljanja in v tem okviru mesto, vloga in delo vseh subjektivnih socialističnih sil družbe.

Posebno poglavje v poročilu bo posvečeno uresničevanju idejne in politične vloge zveze komunistov, krepitvi idejnosti, organiziranosti komunistov in utrjevanju notranjih demokratičnih odnosov. Obravnavalo bo politiko sprejemanja članstva, njegove

Mandat šteti na novo

V javni razpravi o osnutku ustavnih amandmajev je v Makedoniji na 3568 zborih sodelovalo 419.000 delovnih ljudi in občanov

SKOPJE, 16. februarja (Tanjug) – Nikakor ni utemeljeno, celo skrajno negativne bi bile posledice tega, da bi mandati tistih, ki opravljajo javne in samoupravne funkcije, računali od sprejetja ustavnih amandmajev oziroma, da bi ne upoštevali tudi minlih mandatov.

S takimi izrecnimi stališči delovnih ljudi in občanov, navedenim med pravkar končano javno razpravo o osnutku ustavnih amandmajev, so razrešili dilemo, ki se je zastavljala v Makedoniji že od začetkov razprave. Vprašanje je bilo, ali morajo biti razrešeni ustavni amandmaji, ki so zaradi tega siršega družbenopolitičnega pomena.

V SR Makedoniji so se zvrstilo 3568 zborov delovnih ljudi in občanov v krajevnih organizacijah SZDL, v osnovnih organizacijah zveze sindikatov, v organizacijah in organih družbenopolitičnih organizacij ter v drugih organih in organizacijah. Zborov se je udeležilo 419.000 delovnih ljudi in občanov, veliko pa jih je sodelovalo tudi pri razpravah in navajalo svoje predloge ter opozarjalo na dileme v zvezi z osnutkom ustavnih amandmajev.

Med javno razpravo so delovni

Iz česa lahko priteče devizni dinar

Hitro se kaže odločiti, kako bomo turistične devize spravili v družbeni žep

BEograd, 16. februarja (Tanjug) – Odločitev o tem, pod katerimi pogoji se bodo dinarji, ki jih bomo letos dobili z uslugami in prodajo blaga tujcem, priznavali kot devizni priliv, kaže sprejeti kar najhitreje. Tako so menili na današnjem pogovoru turističnih delavcev v Gospodarski zbornici Jugoslavije.

Po predlogu naj bi se za »devizne dinarje« šteli samo tisti, do katerih pridejo tuji v pooblaščenih menjalnicah in tisti, ki jih je Narodna banka Jugoslavije prodala tujim bankam za potrebe turističnega prometa. Če bomo oklevali s sprejemom tega predloga, se nam utegne spet primeriti, da bo evidentirani devizni priliv manjši, kot ga bo v resnici, saj se bo spet okrepila zasebna menjava, ki potem preusmeri precej deviz iz družbenega v zasebni žep. Tuji »pod rok« plačujejo usluge, na primer nočino v privatnih sobah in celo nakupe sadja in vrtnin na tržnicah.

Turistični načrti Kosova

PRISTINA, 16. februarja (Tanjug) – Če hočemo na Kosovem vsaj delno izkoristiti vse naravne, kulturno-zgodovinske, turistično-rekreativne in druge vrednote, bodo morali v tem obdobju zgraditi več gostinskih-turističnih objektov s približno 4500 posteljami. Zgraditi pa bo treba tudi spremljevalne objekte. V vse skupaj bo treba, kot je bilo rečeno na današnjem skupnem sestanku predsedstev turistične zveze Kosova in izvršnega odbora konferenca za gostinstvo in turizem pokrajinske gospodarske zbornice, vložiti več kot tri milijarde dinarjev.

Dobro poslovanje skopskega zavoda

»Tito«

SKOPJE, 16. februarja (Tanjug) – Največja delovna organizacija v makedonski kovinsko-predelovalni industriji – Zavod »Tito« v Skopju – namerava dvigniti vrednost svoje proizvodnje v tem letu na milijardo in 830 milijonov dinarjev. Ker so se pravočasno dogovorili, je prodaja izdelkov že za vse leto vnaprej zagotovljena, obstajajo pa tudi realne možnosti, da proizvodni program presežejo in ga dvignejo na dve milijardi dinarjev.

BEograd, 16. februarja

● SR Srbiji se je končala razprava o osnutku amandmajev k ustavi SFRJ Jugoslavije, v teh dneh pa bodo zaključili tudi razpravo o osnutku ustavnih sprememb. Predsednik družbenopolitičnega zbora srbske skupščine Milutin Milošević je poudaril, da je med javno razpravo še posebej izstopalo zanimanje za spremembe republiške ustave in pripravo sprememb občinskih statotov.

Med javno razpravo so sprožili še vprašanje, v kolikšni meri osnutek amandmajev k ustavi SFRJ in ustavam republik in pokrajin izražata enotna izhodišča našega družbenopolitičnega sistema. Prevladovalo je mnenje, da je treba nadalje uskladiati stališča do posameznih pomembnih vprašanj, ki zadevajo kolektivno delo in odgovornost, z namenom, da bi dosegli enotne rešitve.

Izrazili so še pomisleke, ali ne bi bilo mogoče načelo mandatarnosti, mandat predsednikov izvršnih svetov, njihov status in izbiro, položaj SZDL Makedonije in v kandidacijskem postopku in podobna vprašanja drugače rešiti, da bi vse bolj poglobljali socialistične samoupravne odnose.

Jubilej združenja makedonskih novinarjev

SKOPJE, 16. februarja (Tanjug) – Združenje makedonskih novinarjev bo v četrtek na svečani seji praznoval 35-letnico svojega dela. Podelili bodo častna priznanja. Letošnji dobitek, nagrade za življenjsko delo »Krsti Misirkov« je urednik TV Skopje Ilija Badev.

Mariborski TAM je klub zapletom edini nosilec licence z združenjem Iveco – Z organizacijo Janko Gredelj pa bodo delili delo

MARIBOR, 16. februarja – Tovarna avtomobilov in motorjev iz Maribora je dosegla s tujim licenčnim partnerjem, združenjem proizvajalcev tovornih vozil Iveco, načelno soglasje o tem, da bo še naprej nosilka licence, medtem ko bosta kooperacija izvajala tako TAS kot Janko Gredelj in delovna organizacija se že dogovarjajo o delitvi dela, s tem pa se je razvozlati tudi zaplet okoli proizvodnje težkih cestnih vozil z nosilnostjo 16-26 ton, za katero se posebej zanimajo nekatere zagrebške delovne organizacije, transportna podjetja in celotna kovinsko-predelovalna industrija sosednje republike.

V sosednji Hrvaški so že leta 1979 v tamkajšnji gospodarski zbornici Zagreba preučevali celotno problematiko, povezano z nabavo težkih motornih vozil z nosilnostjo nad 10 ton. Takrat so namreč ugotovili, da to transportne organizacije v zelo težavem položaju, ker ne morejo zagotoviti dovolj tovornjakov iz večje nosilnosti. Odločili so se, da kaže ta problem razrešiti z uvzom teh vozil, poslovnemu tehničnim sodelovanjem in z dolgoročno proizvodno kooperacijo. Za Fiat so se odločili predvsem zaradi tega, ker je v voznem parku transportnih organizacij Hrvaške okrog 80 odstotkov vozil od tega proizvajalca, zato je dobro organizirana tudi servisna mreža in na voljo je dovolj rezervnih delov.

Takšno razvojno usmeritev, kjer naj bi zagrebška delovna organizacija Janko Gredelj začela sodelovati s Fiatom, je podprl tudi izvršni svet Hrvaške ter priporočil, naj sodelovanje temelji na dolgoročnem proizvodnem sodelovanju. Vendar je Fiat takole kot Magirus, s katerim sodeluje Tovarna avtomobilov in motorjev iz Maribora že od leta 1959, povezan z združenjem proizvajalcev tovornih vozil Iveco, zato so morali predstavniki zagrebške delovne organizacije najprej v Maribor, kjer so se temeljito pogovorili z nosilec licence. V mariborski tovarni so se namreč odločili, da bodo z Iveco dolgoročno sodelovali tako pri »oziljih z rračno hlajenim motorjem Iveco-Magirus in z vodno hlajenim motorjem Iveco-Fiat.

Janko Gredelj je želel biti enakovreden podpisnik kooperacijske pogodbe s tujim partnerjem, medtem ko se v TAM zavoljo več kot dvajsetletnega sodelovanja s tem niso strinjali, čeprav je tuji partner predvidel tudi to možnost. Sedaj se je slednje razvozlati ta vozil: Tovarna avtomobilov in motorjev bo edina podpisnica licenčne pogodbe s tujim partnerjem, medtem ko hkrati z Jankom Gredeljem snuje samoupravni sporazum o dolgoročni proizvodni kooperaciji, poslovno tehnično sodelovanju in delitvi dela pri proizvodnji težkih tovornih vozil.

BORKO DE CORTI.

Nov prispevek k razvoju marksistične misli

Predstavniki republiških in pokrajinskih vodstev ZK so strnili izkušnje »tedna marksističnih razprav 81« – Sodeloval tudi Lazar Mojsov

OHRID, 16. februarja (Tanjug) – Na sestanku izvršnih sekretarjev republiških in pokrajinskih vodstev ZK, predsednikov komisij za idejno in teoretično delo in marksističnih centrov, na katerem je sodeloval tudi predsednik CK ZKJ Lazar Mojsov, so strnili rezultate in prve izkušnje »tedna marksističnih razprav 81«. Sestanek se je začel davi v Ohridu.

Uvodoma je izvršni sekretar predsedstva CK ZKJ Milojko Druvović menil, da je prvi teden marksističnih razprav uspel tako po kakovosti uvodnih govorov in razprav kot tudi po številu tistih, ki so se srečanju udeležili iz vrst predavateljev marksizma, pa tudi, kar zadeva različne probleme, ki so jih našli, njihovo raznovrstnost, teoretično in praktično politično aktualnost. Predsednik CK ZKJ Lazar Mojsov je bil med razpravo poudaril, da je bil »teden marksističnih razprav 81« prvi zelo uspešen poskus, le začetek v vrsti podobnih srečanj, ki naj bi jih pripravili vsako leto v drugi republiki oziroma pokrajini.

Pred vsemi takimi srečanji naj bi se vrstile podobne razprave po republikah in pokrajinah s podobno vsebino, potekala pa naj bi tudi jugoslovanska razprava. S temi srečanji naj bi zagotovili veliko boljše vpogled, ne le v zelo pomembno vprašanje pouka marksizma, temveč tudi v razvoj teoretične misli nasploh. Druga tema, o kateri se pogovarjajo v Ohridu, je vključevanje republiških in pokrajinskih marksističnih centrov v kongresne razprave. V uvodnih besedah so opozorili, da lahko ti centri zelo veliko naredijo za to, da bi bili dokumenti, ki jih pripravljajo za kongrese in konference, simboličnejši, bolj pregledni. Ti centri naj bi pripomogli k idejnemu razpravi pred kongresi in k množični dejavnosti nasploh v okviru ZK in v družbi nasploh.

Vrnitev cen na prejšnjo raven

BEograd, 16. februarja

(Tanjug) – Predsedstvo republiške konference socialistične zveze Srbije se je na današnji seji verjetno vse podražitve in za vrnitev nepravilno zvišanih cen na prejšnjo raven. Najnovejša naloga je organizacija novega sistema cen, povsod pa bo treba sprejeti programe za zaščito standarda delavcev z nižjimi prejemki.

Ustreznejša delitev denarja za borce NOV

Nove predloge zakonov o temeljnih pravicah borcev NOV bo treba še dodobra pretehtati

LJUBLJANA, 16. februarja – Zvezni komite za vprašanja borcev in vojaških invalidov je pripravil predlog najpomembnejših zakonov s področja temeljnih pravic borcev. Sodelavci strokovne službe zdravstvene skupnosti Slovenije pa menijo, da ponujeni predlog v naši republiki ni sprejemljiv.

Zvezni komite med drugim namreč predlaga, naj bi se v bodoče sredstva zveznega proračuna razdeljevala po številu upravičencev iz posameznih republik in v višini povprečnega zneska, ne glede na doseženo stopnjo zdravstvenega varstva v posamezni republiki. To pa pomeni, da bi morale zdravstvene skupnosti Slovenije, ki vsoti za zdravstveno varstvo vojaških invalidov, ki bi jo dobile iz zveznega proračuna, dodati še dveh tretjin sredstev. Po poročilu zveznega komiteja za vprašanja borcev in vojaških invalidov bi republikam iz zveznega proračuna vrnil 3974 dinarjev na posameznega upravičenca, medtem ko planirajo v Sloveniji, v okviru zagotovljenega denarja, na enega borca NOV 8942 dinarjev.

Toda finančni problem niti ni tako preč, saj številu upravičencev do zdravstvenega varstva po zveznih predpisih ni veliko. Leta 1979 jih je bilo 4726. Bolj kot vprašanje denarja, sodelavce zdravstvene skupnosti Slovenije moti, da predlogi ne omogočajo nadaljnjega podružljanja zdravstvenega varstva.

Člani odbora za družbene dejavnosti pri izvršnem svetu skupščine SRS so danes menili, da bo potrebno o tem zveznem predlogu še razmišljati in skrbno pretehtati, ali ga je mogoče izpeljati brez dodatnega administrativnega dela. Če pa bi republika sama prevzela vse obveznosti pri zagotavljanju zdravstvenega varstva vojaških invalidov in drugih upravičencev temeljnih pravic, pa bo morala prispevati solidarnostna sredstva tistim republikam oziroma pokrajinam, ki so manj razvite ali imajo veliko število invalidov.

ZIVA PAULIN

Družbeno varstvo je, kot kaže, le pomagalo

V tozdu Osnovno zdravstveno varstvo v Mariboru so odpravili večino slabosti – Začasni ukrepi ukupinjen

MARIBOR, 16. februarja – Preteklo leto, 5. februarja, je zbor združenega dela mariborske občinske skupščine na predlog družbenega pravobranilca samoupravljanja sprejel sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva v Združenem domu Maribor, tozdu Osnovno zdravstveno varstvo. S tem ukrepom je tudi postvelil začasni kolegijski poslovodni organ, ki naj reši nastale probleme.

Danes so člani izvršnega sveta mariborske občinske skupščine poslušali poročilo začasnega kolegijskega poslovodnega organa o njihovem dosedanjem delu. Ugotovili so, da je bilo njihovo enoletno delo uspešno in da sedaj ni več nobenih zadržkov za izločitev individualnega poslovodnega organa. To so na seji delavskega sveta 12. februarja tudi storili. Lani je začasni kolegijski poslovodni organ opravil veliko dela. Pripravljal je reorganizacijo tozda. Pri tem je seveda upošteval zamisli, ki so bile v Zdravstvenem domu Maribor že dalj časa pripravi. Tako se je 92,2 odstotka delavcev patronaže in 92,3 odstotka delavcev varstva žena, otrok in mladine opredelilo za nov tozdo. To je bil še en dokaz več, da so to homogene skupine, hkrati pa je to tudi obveza delavcem skupnih služb, da pravočasno izpeljejo vse formalne postopke, da novi tozdi resnično zavzijejo.

Člani začasnega kolegijskega poslovodnega organa so se soočili z dokaj neugodnimi poslovnimi rezultati iz leta 1979, saj jim čisti dohodek ni dovoljeval oblikovanja obveznega rezervnega sklada, niti kritja obveznosti po samoupravnih sporazumih oziroma formiranje sklada skupne porabe. Zato so poostriili kontrolo nad dopolnilnim delom, nagrajevanje dopolnilnega dela so izenačili z rednim delom, menjali pa so tudi način nagradevanja v dežurni in rajonski službi. Sedaj ocenjujejo, da bodo poslovno leto 1980 uspešno zaključili, tako da bodo lahko oblikovali tudi poslovni sklad, nekaj denarja pa bodo namenili tudi v sklad skupne porabe.

VASIA VENTURINI

Licenca je dobil TAM

Mariborski TAM je klub zapletom edini nosilec licence z združenjem Iveco – Z organizacijo Janko Gredelj pa bodo delili delo

MARIBOR, 16. februarja – Tovarna avtomobilov in motorjev iz Maribora je dosegla s tujim licenčnim partnerjem, združenjem proizvajalcev tovornih vozil Iveco, načelno soglasje o tem, da bo še naprej nosilka licence, medtem ko bosta kooperacija izvajala tako TAS kot Janko Gredelj in delovna organizacija se že dogovarjajo o delitvi dela, s tem pa se je razvozlati tudi zaplet okoli proizvodnje težkih cestnih vozil z nosilnostjo 16-26 ton, za katero se posebej zanimajo nekatere zagrebške delovne organizacije, transportna podjetja in celotna kovinsko-predelovalna industrija sosednje republike.

V sosednji Hrvaški so že leta 1979 v tamkajšnji gospodarski zbornici Zagreba preučevali celotno problematiko, povezano z nabavo težkih motornih vozil z nosilnostjo nad 10 ton. Takrat so namreč ugotovili, da to transportne organizacije v zelo težavem položaju, ker ne morejo zagotoviti dovolj tovornjakov iz večje nosilnosti. Odločili so se, da kaže ta problem razrešiti z uvzom teh vozil, poslovnemu tehničnim sodelovanjem in z dolgoročno proizvodno kooperacijo. Za Fiat so se odločili predvsem zaradi tega, ker je v voznem parku transportnih organizacij Hrvaške okrog 80 odstotkov vozil od tega proizvajalca, zato je dobro organizirana tudi servisna mreža in na voljo je dovolj rezervnih delov.

Takšno razvojno usmeritev, kjer naj bi zagrebška delovna organizacija Janko Gredelj začela sodelovati s Fiatom, je podprl tudi izvršni svet Hrvaške ter priporočil, naj sodelovanje temelji na dolgoročnem proizvodnem sodelovanju. Vendar je Fiat takole kot Magirus, s katerim sodeluje Tovarna avtomobilov in motorjev iz Maribora že od leta 1959, povezan z združenjem proizvajalcev tovornih vozil Iveco, zato so morali predstavniki zagrebške delovne organizacije najprej v Maribor, kjer so se temeljito pogovorili z nosilec licence. V mariborski tovarni so se namreč odločili, da bodo z Iveco dolgoročno sodelovali tako pri »oziljih z rračno hlajenim motorjem Iveco-Magirus in z vodno hlajenim motorjem Iveco-Fiat.

Janko Gredelj je želel biti enakovreden podpisnik kooperacijske pogodbe s tujim partnerjem, medtem ko se v TAM zavoljo več kot dvajsetletnega sodelovanja s tem niso strinjali, čeprav je tuji partner predvidel tudi to možnost. Sedaj se je slednje razvozlati ta vozil: Tovarna avtomobilov in motorjev bo edina podpisnica licenčne pogodbe s tujim partnerjem, medtem ko hkrati z Jankom Gredeljem snuje samoupravni sporazum o dolgoročni proizvodni kooperaciji, poslovno tehnično sodelovanju in delitvi dela pri proizvodnji težkih tovornih vozil.

BORKO DE CORTI.

»Panon« spet v rta

PULJ, 16. februarja (Tanjug) – Naša prva virtualna ploščad »Panon« je zasidrana trideset milj daleč od Pulja, kjer leži plin. Na to mesto je prišla iz ladjedelnice na otoku Ugljenju, kjer je bila skoraj mesec dni na remontu in tehničnem pregledu. Remont so opravili po štiriletnem delu ploščadi pri raziskovanju dna Jadranskega morja.

Kmetijska vprašanja na saborski tapeti

Razgovor s predsedniki izvršnih svetov občin Hrvaške o oskrbi s kmetijskimi pridelki

OD NASEGA DOPISNIKA
ZAGREB, 16. februarja – Uresničevanje sklepov 12. seje CK ZKH, ki je v jeseni preteklega leta razpravljal in sprejel akcijski načrt za pospešitev razvoja kmetijstva na Hrvaškem, oskrba s kmetijskimi pridelki in živili ter problematika na področju cen – to so bile glavne teme na današnjem pogovoru predsednika izvršnega sveta sabora SRH Petra Flekovića s predsedniki 113 izvršnih svetov občin in deset skupnosti občin.

Predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Marijan Strbačić je poudaril, da so na Hrvaškem minulo jesen uspešno zasejali 80 odstotkov predvidenih površin ter niso uspeli zlasti z jesensko setvijo pšenice in olinej repute. Zato bodo letos pridelali nekaj manj kot milijon ton pšenice, kar je za nekaj sto tisoč ton manj, kot je bilo povprečje v zadnjih letih. Zato pa bo potrebno za okoli 20 odstotkov povečati njive, namenjene splošnodanski setvi.

Predsedniki izvršnih svetov občin in skupnosti občin pa so v razpravi povedali, da po njihovem še ni urejeno vprašanje oskrbe z rezervnimi deli za kmetijske stroje. Prav tako še ni moč dati celovitega odgovora, ali bodo imeli dovolj gnojil in drugih zaščitnih sredstev za gojenje je-

senskih posevkov in za setev splošnodanskih kultur.

Povišanje cen v januarju resda presega vse kolikor toliko razumne meje o priznavanju vrednosti dela, vendar pa razmere niso tako črne, da

Belhi je potrdil moč gibanja neuvrščenih

Svetovna informacijska sredstva pišejo o dogovoru, ki je bil dosežen na konferenci zunanjih ministrov neuvrščenih držav v New Delhiju

BEograd, 16. februarja (Tanjug) – Iz nekajdnevne časovne razdalje od končnega srečanja neuvrščenih v New Delhiju zdaj svetovna informacijska sredstva, ki jih ne utnejuje več obveznost dnevnega reagiranja na dogodke, povzemajo rezultate ministrskega dogovora neuvrščenih v indijskem glavnem mestu.

Zato že bolj dokumentirano pišejo o »popolnem dogovoru«, ki je bil dosežen o spornih temah, pišejo pa tudi o problemih, za katerih ureditev bo potrebna koordinirana in kontinuirana akcija neuvrščenih v OZN in v širšem mednarodnem okviru.

Javna glasila v veliki večini neuvrščenih držav z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bila konferenca uspešna. Preveč prostora bi vzelo, če bi hoteli naštet vse liste, radijske in televizijske postaje v neuvrščenih državah, ki poudarjajo, da je bila ministrska konferenca odkrit pogovor o vprašanih, ki se tičejo ne samo neuvrščenih in drugih držav v razvoju, ampak tudi sveta v celoti. O tem po splošnem mnenju priča

Neravnovesje v pretoku informacij

V Delhiju zaseda koordinacijski komitee poola tiskovnih agencij neuvrščenih

NEW DELHI, 16. februarja (Tanjug) – Tu se je dopoldne začelo 6. zasedanje koordinacijskega komiteja poola tiskovnih agencij neuvrščenih držav, ki bo trajalo tri dni. Udeležilo se ga bo 22 članic komiteja in večje število delegacij s statusom opazovalcev.

Zasedanje je odprl indijski minister za informacije Vasant Sate, ki je poudaril, da zdaj obstaja skoraj splošno sprejeto – tako v državah v razvoju, kot tudi v razviti državah – načelo o nujnosti izgradnje nove mednarodne informacijske ureditve. Njen cilj je odpraviti sedanje neravnovesje v pretoku informacij in izkvestivati informacijske pogoje, ki je njegova posledica. Problem obstaja na relaciji med razviti državami in državami v razvoju, pa tudi med samimi državami v razvoju.

Pero Ivančič, ki predseduje poolu tiskovnih agencij neuvrščenih držav, je poročal o delu poola po lanskoletnem zasedanju v Managui (Nikaragva), potem pa se je začela splošna razprava, za katero se je prijavilo več govornikov.

Na delihskem zasedanju koordinacijskega komiteja bodo med drugim razpravljali o sedanjem stanju in bodočem razvoju poola, o možnosti njegovega aktivnejšega in učinkovitejšega delovanja, zaradi katerega se ni bil še bolj prisoten v informacijskih sredstvih neuvrščenih in drugih držav, nadaljnji razvoj komunikacij, praznovanja 20. letnice ustanovitve gibanja neuvrščenih in drugih vprašanih z dnevnega reda.

Slovenska noč

v Münchnu

MÜNCHEN, 16. februarja – Slovensko kulturno in športno društvo Triglav iz Münchna prireja 19. februarja ob 19.30 v olimpijski dvorani eno največjih družabnih prireditev doslej – »Slovensko noč«, ki sodi v okvir prijateljske sodelovanja in vse tesnejših stikov med mestoma Ljubljano in Münchnom. Pokroviteljstvo velikega slovenskega plesa so zaupali predsedniku skupščine mesta Ljubljane – Marjanu Rožiču in nadžupanu bavarske prestolnice – Erichu Kieselu. V programu bodo sodelovali ansambel Aveniki, pevski Orkester RTV Ljubljana s pevci Momi Kovačič, Meri Cetinč, Otom Pestnerjem in Mišom Kovčevem, ter folklorna skupina »France Marolt«.

OD VSEPOVSOD

Težave zaradi brkov

TORONTO, 16. februarja (AFP) – Tudi brki lahko povzročijo nevarnosti. To je na svoji koži izkusil dvaintridesletni policaj Edvard Morfi, ki mu je bil njegov predpostavljeno ukazal, naj si obrije brke, ki mu segajo dober centimeter pod spodnjo ustnico. Ker tega ni maral storiti, so ga za štiri dni razrešili dolžnosti in nato predstaviteli na drugo delovno mesto.

Starejši Kitajci

PEKING, 16. februarja (AFP) – V zadnjih tridesetih letih se je življenjska doba Kitajcev podvojila. Pekinski večernik »Beidjing Ribao« piše, da so leta 1978 moški dosegali povprečno 66,95 let, ženske pa 69,55 let. Kitajski, so Kitajci in Kitajke v povprečju dosegali starost 35 let. Leta 1978 je bila mortaliteta na Kitajskem 7 promilov, pred letom 1949 pa 25 promilov. Po drugi strani je bil prirastek prebivalstva (zdaj jih je gotovo že milijar-

Cepljenje na Kubi

HAVANA, 16. februarja (Prensa Latina) – Več kot 500.000 otrok do štiri let bodo cepili proti poliomielitisu. Cepljenje spada v okvir preventivnih ukrepov proti tej bolezni, ki je bila pred 18 leti skoraj izkoreninjena, vendar še vedno nadaljujejo z ukrepi proti morebitni ponovni epidemiji te bolezni. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije oboli v državah Latinske Amerike več kot 3000 otrok za poliomielitom. Bolezen povzroča virus, ki napada živčni sistem.

Zakona na potovanju okoli sveta

TOKIO, 16. februarja (Xinhua) – Neki japonski zakonik par je odplul iz Jokohame na pot okoli sveta, ki

večino listov v zahodnih državah, ki pa so v svojih ocenah vsi priznali življenjsko moč gibanja, njegovo zmogljivost strnitve, ko gre za življenjsko pomembne probleme, ki se jih tičejo, predvsem pa moč gibanja, da ponudi splošno, za vse sprejemljivo, ne pa posamično rešitev.

Tisk socialističnih držav Vzhodne Evrope je po oceni številnih listov in agencij neuvrščenih držav pozitivno presodil rezultate ministrske konference, kar zadeva protikolonialni in protimperialistični boj neuvrščenih in njihovo zavzemanje za vzpostavitve nove mednarodne gospodarske ureditve, manj pa se je spušča v presoje, kar zadeva dolga konkretna problema v zvezi z žarišči kriz.

»Dogovor v New Delhiju je hkrati poziv na akcijo in ponudba povsem določenih rešitev«, je zapisal neki indijski komentator.

Zambijski list »Sunday Times of Zambia« prav tako sodi, da je konferenca popolnoma uspešna, in ugotavlja, da so »neuvrščeni ne samo obsojili vzroke sedanjih žarišč kriz, temveč tudi ponudili rešitve«. Malezijski dnevnik »The New Straits Times« izrekla pohvalo neuvrščenim državam, ki so se »uspešno bojevale in si izbojevale spoštovanje izvirnih načel gibanja, mednarodni javnosti pa ponudile rešitve za probleme, ki težijo mednarodne odnose«. Listi v Sri Lanki poudarjajo, da so »članice gibanja prišle na konferenco z različnimi pogledi«, da pa je dogovor ministrov »prinesel soglasje, za katero ne samo veselje, ampak tudi druge države ne morejo ostati gluhe«.

Dogovor, popoln konsenz neuvrščenih o bistvenih vprašanih, ki jih je vsililo sedanje razmerje sil v svetu, razdeljenostjo blokovskim kosanjem in novim bojem za interese sfere, je bil – lahko bi rekli – presenečenje za

Vrednost dolarja narasla

FRANKFURT, 16. februarja (AFP) – Ameriški dolar je danes na frankfurtski borzi dosegel vrednost 2.2505 zahodnonemške marke. To je najvišja uradna vrednost dolarja na frankfurtski borzi po novembru 1977.

Pero Ivančič, ki predseduje poolu tiskovnih agencij neuvrščenih držav, je poročal o delu poola po lanskoletnem zasedanju v Managui (Nikaragva), potem pa se je začela splošna razprava, za katero se je prijavilo več govornikov.

Hajka za Musevenijem

Nekdanji obrambni minister Yoweri Museveni je ta hip najbolj iskani človek v Ugandi – Menijo, da je njegova stranka vpletena v serijo napadov

OD NASEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 16. februarja – Nekdanji obrambni minister in nekdanji podpredsednik do decembra lani vladajoče vojaške komisije Yoweri Museveni je ta hip najbolj iskani človek v Ugandi. Kot je slišati v Kampali, so sprožili za njim obsežno hajko, da bi mu onemogočili, da bi se naprej iz ilegalne načrtoval podobne vojaške akcije, kakršne so minuli teden zajele ugandsko prestolnico in nevarno ogrozile dvomešno oblast predsednika Milтона Oboteja.

Vse bolj se namreč zdi, da je bila njegova opozicijska partija »ugandsko patriotsko gibanje«, ki je na zadnjih volitvah dobila komaj en sedež v 126-članski parlamentu pa zato potem terjala takojšnjo ponovitev volitev, vpletena v serijo napadov na posveščene postaje, vojaške kasarne in zapore Luzira v Kampali. Policija je namreč aretirala vrsto vodilnih članov njegove partije, vključno s podpredsednikom, generalnim sekretarjem in pravnim svetovalcem, medtem ko naj bi se sam Museveni, kot je slišati v Kampali, umaknil v Zaire, kamor se je po Aminovem padcu zatekel več tisoč ugandskih beguncov.

O verjetni vpletenosti Musevenija v zadnje napade priča med drugim odkritje ugandske polici-

je, da so bili med uporniki tudi pripadniki mozambiške vojske, ki so skupaj s tanzanijsko vojsko aprila predlani pomagali strmo glavi Aminov režim. Ko je namreč ugandska vojska konec tedna po tridnevni operaciji očistila okrožje Mugende, severozahodno od Kampale, kamor so se bili zatekli napadatelji, je zaplenila več količin orožja in streliva ter zajela tudi več obojehorodnih upornikov, od katerih so nekateri nosili mozambiške vojaške uniforme.

Kot je znano, se je Museveni v sedemdesetih letih vojaško uril v Mozambiku, koder se je spoprijateljil s predsednikom Samoro Machelom. Med predlanskovo vojaško kampanjo proti diktatorju Idi Amini je Museveni na čelu ene največjih skupin ugandskih

Mozambik ima 12 milijonov prebivalcev

MAPUTO, 16. februarja – Rezultati prvega popisa prebivalstva – popisa, ki so ga izvedli avgusta lani – kažejo, da ima Mozambik 12 milijonov 130 tisoč prebivalcev. Kot javlja mozambiška tiskovna agencija AIN, je ta podatek sporočil državni minister Jose Oscar Monteiro v mozambiških skupščini. Gošota naseljenosti je 15,6 prebivalca na kvadratni kilometer, polovica Mozambičanov pa je starih manj kot 15 let. Od celotnega števila prebivalcev jih je v Mozambiku 48,7 odstotka ženskega spola.

emigrantov pripeljal s sabo tudi mozambiške prostovoljce, ki so nato ostali v okviru ugandske vojske in na katere se je bil še naprej politično opiral. Museveni se je nazadnje videl s predsednikom Machelom pred decembrskimi volitvami, ko se je šel v Maputo pritožiti zavoljo očitne naklonjenosti tedanjega predsednika vojaške komisije, zdaj podpredsednika republike, Paula Mwanaga do Oboteja. Machel ga je napotil k tanzanijskemu predsedniku Nyerereju, ki pa ga ni maral sprejeti – četudi je pred tem sprejel predstavnika tako ljudskega kongresa kot demokratske partije. Spor med Obotejem in Musevenijem, ki je bil svojčas voditelj mladinskega krila ljudskega kongresa, sega v september 1972, ko je pri Mbairi spodbudil vdor probojevev sil v Ugando, pod vodstvom Yowerija Musevenija. Po Obotejevi vrnitvi v Ugando maja lani je Museveni sklenil ustanoviti lastno partijo »ugandsko patriotsko gibanje«, ki je imela največ podpor med študenti in intelektualci pa tudi deloma v vojski.

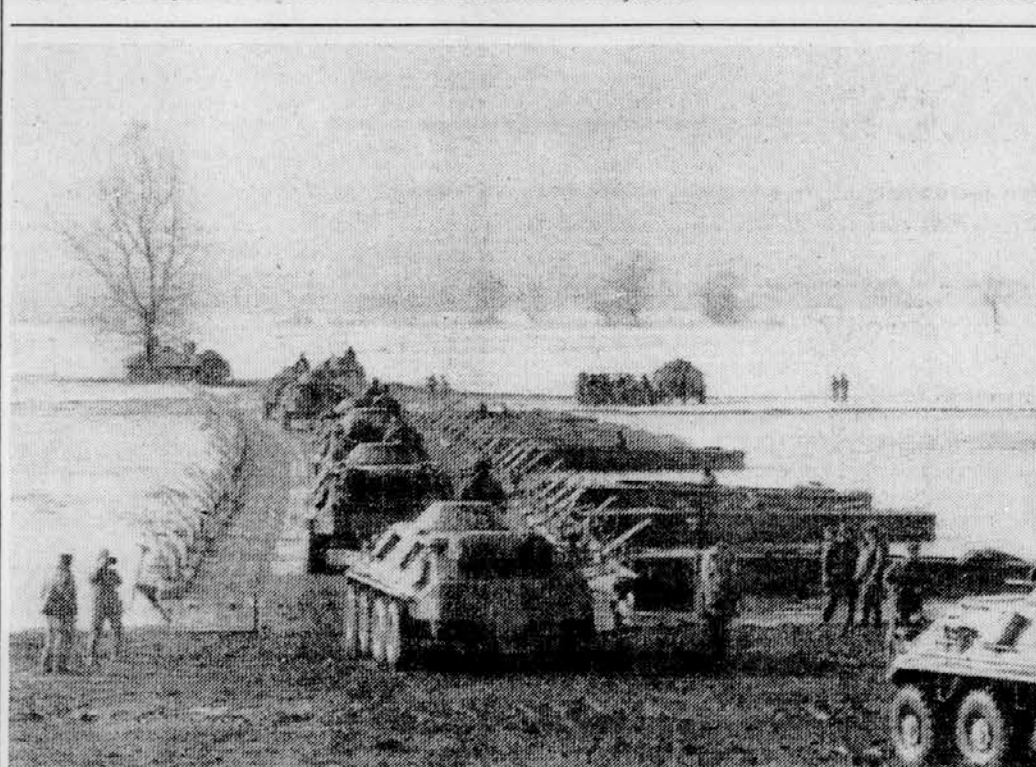
Ko je Obote zvedel za vpletenost mozambiških sil v zadnje napade v Kampali in okolici, se je obrnil na tanzanijskega predsednika Nyerereja. Ta se je po vsemu sodeč o tej zadevi pogovarjal z mozambiškim predsednikom Machelom, ki je prišel konec minulega tedna na obisk v Dar-es-Salaam. Po tem srečanju je Nyerere ukazal takojšen umik vseh mozambiških enot iz Ugande, ki naj bi jih zamenjale tanzanijske sile, iz sestava 10.000 mož, kolikor jih je ostalo v deželi ob Viktorijinem jezeru. Nyerere je še pred tem napovedal, da bo tanzanijske sile umaknil iz Ugande do junija leta.

Marchais ne gre v Moskvo

Na 26. kongresu KP SZ bo delegacija francoskih komunistov vodil Gaston Plissonier

PARIZ, 16. februarja (Tanjug) – Generalni sekretar KP Francije Georges Marchais ne bo vodil delegacije svoje partije na 26. kongresu KPSZ. Na čelu delegacije bo član politbiroja Gaston Plissonier. Partijski glasilo Humanité je davi objavilo krajšo vest o tem: omenja, da je politbiro KP sklenil, brž ko je bil oktobra Marchais določen za predsedniškega kandidata, da ne bo sodeloval na kongresih »bratskih partij« v volilnem razdobju.

Marchais bo svojo dejavnost posvetil zgolj pripravi na volitve, piše partijski dnevnik. Član politbiroja Pierre Juquin je izjavil, da je partijsko vodstvo že pred nekaj meseci sklenilo, da Georges Marchais ne bo zastupil Francije pred volitvami. »Kampanja za predsedniške volitve naj bi potekala v Franciji«, je izjavil Juquin in pojasnil razloge za odločitev, da Marchais ne gre v Moskvo, pri tem je meril na voditelja socialistične stranke Miterranda na obisku na Kitajskem.



Vojaške vaje v Nemški demokratični republiki

BERLIN, 16. februarja – Enote ljudske armade Nemške demokratične republike in nekatere sovjetske enote, nameščene v tej državi, so imele vojaške vaje. V njih so sodelovali tudi deli motoriziranih, artilerijskih, tankovskih in raketnih enot ter letalska obeh armad. Kot so sporočili, sta si vojaške vaje ogledala obrambni minister NDR armadni general Heinz Hoffman in poveljnik skupine sovjetskih obojehorodnih sil v NDR armadni general Mihail Zajcev. Vaje so potekale v južnem delu NDR, sporočili pa so, da so enote »hitro in uspešno prešle reko«. (Telefoto: ADN)

Pozornost razmerjem med cenami

Sestanek predsednikov republiških in pokrajinskih gospodarskih zbornic

BEograd, 16. februarja (Tanjug) – Predsedniki republiških in pokrajinskih zbornic so se sestali danes v gospodarski zbornici Srbije, da bi izmenjali mnenja o aktualnih vprašanih nadaljnje medsebojnega sodelovanja. Srečanja se je udeležil tudi predsednik gospodarske zbornice Jugoslavije Ilija Vakić. Načeli so vprašanje cen, preskrbe s surovinami in reprodukcijskim materialom, dogovarjanje o najpomembnejših razvojnih ciljih do leta 1985 ter novi način financiranja razvoja manj razvitih republik in pokrajine Kosovo do leta 1985.

Kot je bilo poudarjeno, je bilo dosedanje sodelovanje med zbornicami na visoki ravni. Nekaj novih okoliščin pa narekuje zelo konkretne dejavnosti zborniških mehanizmov v državi. Gre za novi sistem cen, načrtovanje razvoja do leta 1985 ter za novi način financiranja razvoja manj razvitih republik in pokrajine Kosovo, po katerem bo treba poravnati predvidenih sredstev realizirati v konkretnih razvojnih programih, ki bi jih skupaj urešile organizacije združenega dela iz razvitih in nerazvitih delov države. Med razpravo je bilo poudarjeno, da se morajo zbornice precej več ukvarjati tudi z vprašanji cen. Ker je bila na tem področju doslej namenjena pozornost predvsem organizacijskim vprašanjem, se bo treba zdaj posvetiti tudi bistvenim razmerjem v cenah. Poleg tega bo treba razčistiti tudi nepopolnosti v sistemu, ki podpirajo pritisk na zviševanje cen.

Tudi vprašanje preskrbe s surovinami in reprodukcijskim materialom ni ostalo ob strani. Kot je bilo rečeno, bo treba pri tem rešiti troje zelo pomembnih vprašanj. Organizacije združenega dela, katerih izdelki spadajo pod režim kontrole cen, se z svobodno formirajo – nobenega ekonomskega interesa nimajo, da bi se združevale in uravnale cene v okviru reprodukcijske celote. Drugo vprašanje se nanaša na sankcije ob omalovaževanju sprejetih obveznosti s samopuravnimi sporazumi in tretje na plačilno-bilanci položice republik in pokrajini, ki vse bolj vplivajo na zapiranje v organizacije združenega dela ter v družbenopolitično skupnost, prekinjajo pa tudi tokove sodelovanja in povezovanja v širšem jugoslovanskem prostoru.

Izgon iz ČSSR
PRAGA, 16. februarja – Predstavnik češkoslovskega zunanjega ministrstva je danes sporočil, da so od nekaterih članov vojaškega oddelka francoskega veleposlaništva v Pragi zahtevali, naj čim prej zapustijo ČSSR. Kot poroča češkoslovska agencija ČTK, bodo morali zapustiti češkoslovske ozemlje, ker so kršili določila mednarodnega prava in dunajsko konvencijo o diplomatskih odnosih. ČTK nadalje govori o nedovoljenem delovanju in akcijah vojnega značaja, pri katerih so se francoske diplomate zalotili. V rokah imajo tudi oprijemljive dokaze.

TIT DOBERŠEK

ZRN: kancler Schmidt med stranko in vlado

V spremenjenih mednarodnih razmerah in pod pritiskom gospodarske krize se znotraj socialnodemokratske stranke zaostruje kritika vladne politike

OD NAŠE DOPISNICE

BONN, 16. februarja – Pogoste in vidno škodoželne izjave krščanskodemokratskih politikov, da je kancler brez zaslonbe v lastni bazi in da ga »podpira le še opozicija«, bi socialni demokrati lahko odpravili kot »svaženo propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislilo, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični borski kancler s podporo konservativnega dela svobodnih demokratov postavil počez čez tisto, kar je dolga leta veljalo za cilje socialnodemokratske politike: razorožitveni cilji so podrejeni novim načrtom ameriške mednarodne politike, jedrska energija v mirolnih namene nena-doma zavzema osrednjo pozornost v dolgoletni energetski politiki, načrti gospodarskega razvoja vedno manj upoštevajo tiste, ki jih stagniranje gospodarske rasti najhitreje in najmočnejše prizadene (delavci in deloma nameščenci).

Spori, ki so nastali v socialnodemokratski stranki na teh vprašanih in ki so nekatere vzpodbudili, da so govorili o krizi ter celo o razpadu stranke na dva dela, so vsaj deloma posledica objektivno drugačnih mednarodnih razmer, kot so veljale tedaj, ko so socialni demokrati na zadnjem rednem

kongresu v zahodnem Berlinu (decembra 1979) začrtali tudi vladno politiko za prihodnje. Afganistanski dogodki, zadeva z ameriškim tati v Iranu, izvolitev Reagana za novega ameriškega predsednika v pričakovanju vzpostavitve premoči nad Sovjetsko zvezo – vse to je bistveno spremenilo izhodišča za vodenje relativno samostojne politike po-puščanja napetosti in v tem okviru tudi razorožitvene politike. Hkrati so se spremenile mednarodne gospodarske razmere: Zvezna republika Nemčija je za-beležila primanjkljaj v plačilni bilanci, konkurenca iz Japonske ji dolgoletno grozi odvzeti vsaj del sijaja tehnološke veselice, špekulantske milijarde dolarjev, ki so v svetovnem denarnem obtoku, so z nastopom Reagana in z njegovo politiko visokih obrestih ogrozile položaj nemške marke. Podražitev nafte je sama na sebi povečala težje privrženec razvoja jedrske energije, posebno še, ker druge zahodne države nimajo pomislekov in grozijo tudi na tem področju dolgoletno prehi-teti Zvezno republiko.

Rešitve za klofotani znotraj stranke je za določen čas izbojeval predsednik stranke Willy Brandt na podlagi programa petih točk, ki so ga na dramatični nočni seji obravnavali minuli teden na predsedstvu SPD. Sklep sestanka je nekakšen delovni kompromis, ki zagotavlja vladi potrebno operativno varnost, je pa nedvomno tudi pobuda za razmišljanje v bazi. Izhaja iz predpostavke da SPD »želi še naprej nositi odgovornost vodenja«, zato mora ostati v koaliciji s svobodnimi demokrati (FDP) in privoliti v vrsto kompromisov, ki po besedah Willyja Brandta, »niso tako lepi, kot bi si kdo želel«. Umetnost mogočega torej v času

srečevanja Zvezne republike s težavami na svetovnem prizorišču, z negotovostjo o učinkih nove ameriške mednarodne politike in posledicami za zahodno Evropo.

V programu petih točk je na prvem mestu pripravljeno podpreti koalicijsko zvezo do leta 1984, na drugem pa opozorilo, da je iz berlinskega primera videti, kako je mogoče z razumno politiko »začeti znova« (mišljeni so prvi uspehi novega zahodno-berlinskega župana Hansa-Jochena Vogla). Na tretjem mestu so omenjeni cilji družbene politike, na katerih naj bi se nič ne spremenilo, razen prednostnega vrstnega reda (namesto splošnih vzpodbujalnih programov gospodarske rasti naj bi za nova delovna mesta skrbeli v doslej deficitarnih gospodarskih panogah, med drugim v stanovanjski izgradnji in v energetski panogi). Na najbolj spornem delu skupnostne politike, pri vprašanih razvoja jedrske energije, je predstvedstvo ostalo pri kompromisni formuli in dalo prednost uporabi premoga ter razvoju alternativnih virov, navsezadnje pa je potrdilo vrednost in veljavnost bruseljskega dvojnega sklepa o novem oboževanju zveze NATO.

Opazovalci v Bonnu menijo, da spori s tem niso izginiti, ker so preprosto preveč vsebinski, da bi jih bilo mogoče čez noč odpraviti. Računajo s trajnim problematiziranjem politike kanclerja Schmidta, čeprav je iz programa očitno tudi, da se je vodstvo demonstrativno odločno postavilo za kanclerja Schmidta. Vodstvo ni privolilo v tezo, da je »v krizi« in da »grozi razcep«, na novo je le razporedilo naloge in ocenilo možnosti in pričakovanju dogodkov na mednarodnem prizorišču. Willy Brandt je to pričakovanje izrazil takole: zdaj so možnosti nakazane, aprila pa bo treba vlado vprašati, katera od predpostavk se je uresničila, čemu bi se bilo mogoče izogniti, kaj je neizogibno in kje je kakšna možnost, na katero lahko vplivamo.

MOJCA DRČAR-MURKO



Berlinguer o KPI in o preseganju »modelov«

Sovražne reakcije pa tudi odpor tistih, ki mislijo, da je socializem edina revolucionarna politika

RIM, 16. februarja (Tanjug) – Berlinguerjev sklepni govor na skupščini komunistov »Fiata« je dal priložnost tudi za ocene, ki se ne tičejo samo Italije. Po mnenju generalnega sekretarja KPI Italije so delavsko gibanje in osvobodilna gibanja ta hip izpostavljeni ofenzivi reakciarnih in konservativnih sil. V vsem kapitalističnem svetu, zlasti v Zahodni Evropi, od Velike Britanije in Španije do ZR Nemčije, dobivajo ti tokovi v Reaganovi zmagi nove impulze.

Zaostritev krize po Berlinguerjevemu mnenju povzroča nove težave socialističnim in socialnodemokratskim strankam, pri čemer je pri nekaterih čutili tenzijo po umiku, pa tudi tendenco po pozitivnem samopreverjanju. Zaostritev odvsega tudi v ravnarju komunističnih partij, med katerimi so take, ki želijo, da se lahko bolje upirajo, da se odločijo za zaprtost in togost.

Povsem drugače reagiramo mi, na notranjem in na mednarodnem področju, je rekel Berlinguer. Zdi se nam, da se do danes še nikoli ni tako potrdila pravilnost naše strategije, ki se izraža v vztrajnem boju za mir, popuščanje napetosti, za uravnoteženo zmanjšanje obojestrane z recipročnim nadzorovanjem, za novo mednarodno gospodarsko ureditev, zasnovano na sodelovanju vseh narodov. Gre naposled za strategijo, ki sprito poslabšanja krize predlaga »tretjo pot«, ta pa je v preraščanju doslej ustvarjenih »modelov« v delavskem gibanju, tako na Vzhodu kot na Zahodu, in v iskanju stičišča delavskih in širših družbenih sil v Zahodni Evropi.

Povsem jasno je, je rekel Berlinguer, da taka naša proučevanja in iniciative na področju teorije in prakse zbuja zanimanje in upo take v evropskem delavskem gibanju kakor tudi med naprednimi silami zunaj Evrope, zadevajo na sovražnost najbolj zaprtih avanturističnih sil Zahoda in na nerazumevanje in odpor tistih, ki mislijo, da je doslej ustvarjeni socializem edina pot in edina rešitev za vse države in da

Izgon iz ČSSR

PRAGA, 16. februarja – Predstavnik češkoslovskega zunanjega ministrstva je danes sporočil, da so od nekaterih članov vojaškega oddelka francoskega veleposlaništva v Pragi zahtevali, naj čim prej zapustijo ČSSR. Kot poroča češkoslovska agencija ČTK, bodo morali zapustiti češkoslovske ozemlje, ker so kršili določila mednarodnega prava in dunajsko konvencijo o diplomatskih odnosih. ČTK nadalje govori o nedovoljenem delovanju in akcijah vojnega značaja, pri katerih so se francoske diplomate zalotili. V rokah imajo tudi oprijemljive dokaze.

S TELEPRINTERJA

Sodelovanje med SFRJ in Indijo

NEW DELHI, 16. februarja (Tanjug) – V New Delhiju se je začelo 4-dnevno zasedanje jugoslovansko-indijskega mešanega odbora za jugoslovansko sodelovanje; pričakovati je, da bodo opozorili na možnosti za nadaljnje poglobljanje gospodarskega in drugega sodelovanja med neuvrščenimi državama ter na mnoge se neizkoriščene možnosti za skupno uveljavljanje v tretjih državah. Ob lanskem obisku predsednika ZIS Džuranovića v Indiji sta obe strani poudarili poglobljanje dvostranskega gospodarskega sodelovanja med državama.

Ministri ASEAN o Kampučiji

MANILA, 16. februarja (AFP) – Zunanji ministri držav jugovzhodne Azije se bodo sestali sredi junija, da bi izoblikovali stališče ASEAN do vprašanja Kampučije. Filipinski zunanji minister Carlos Romulo je napovedal, da bo po ministrski konferenci ASEAN se sestane, na katerega bodo povabili voditelje diplomacije ZDA, Japonske, Avstralije, Nove Zelandije in drugih zainteresiranih držav.

Waldheim o svetovnem gospodarstvu

DAKA, 16. februarja (Reuters) – Generalni sekretar OZN Waldheim, ki se mudi na tridnevnem uradnem obisku v Bangladešu, je sinoči izrazil zaskrbljenost, ker se širi negotovost v svetovnem gospodarstvu. Opozoril je, da utegne imeti tak položaj usodne posledice za revne države v razvoju. Na večerji, ki jo je v njegovo čast priredil bangladeški zunanji minister Samsul Huk, je dejal, da je močno zaskrbljen, ker so zastala pogajanja o uvedbi nove mednarodne gospodarske ureditve.

Demonstracije v Atenah

ATENE, 16. februarja (Tanjug) – Približno 2000 ljudi je danes demonstriralo na atenskih ulicah proti tujim vojaškim oporiščem v Grčiji. Med drugim so terjali, da zaporo ameriška vojska oporišča na atenskem letališču. Kot je sporočila policija, so se demonstranti mirno razšli, ko so sprejeli resolucijo, ki zahteva ukinitve tujih vojaških oporišč v državi.

Al Kasim odpotoval iz Pakistana

ISLAMABAD, 16. februarja (Tanjug) – Jordanski zunanji minister Marawan Al Kasim se je mudil na dvodnevnem obisku v Pakistanu; pogovarjal se je s predsednikom Ul Hakom in zunanjim ministrom Ago Šahijem. V sporočilu, objavljenem ob koncu obiska, je jordanski minister poudaril, da se je s pakistanskimi voditelji pogovarjal o uspešnih pravkar končani konferenci zunanjih ministrov neuvrščenih držav v New Delhiju. Posebej je tekla beseda o Afganistanu in o stališču ministrske konference neuvrščenih do tega.

Diplomatski odnosi Sirija-Bangladeš

DAKA, 16. februarja (Tanjug) – Sirija in Bangladeš bosta navezala diplomatske odnose, v kratkem pa bosta državi sklenili tudi sporazume s področja gospodarstva, trgovine, znanosti in kulture, je rečeno v sporočilu, objavljenem ob obisku sirskega zunanjega ministra v Bangladešu. Omenjajo, da se je Kadam v Daki sestal z bangladeškim zunanjim ministrom Hakom in se med drugim pogovarjal o pravkar končani konferenci zunanjih ministrov neuvrščenih v New Delhiju in o žgočih mednarodnih vprašanih.

Osnetek tez za 11. kongres bolgarske KP

SOFIJA, 16. februarja (Tanjug) – Bolgarski tisk je danes objavil osnetek tez za 11. kongres bolgarske KP o družbenogospodarskem in kulturnem razvoju Bolgarije v minulem 5-letnem planu razvoja in o nalogah, ki naj bi jih reševali v tekoči, osmi petletki (od leta 1981 do 1985) in do konca leta 1990. Tako se začena javna razprava po vsej državi o tem partijskem dokumentu, ki obsega 35.000 besed in ki ga je prejšnji četrtek sprejel CK KP Bolgarije.

SLOBODAN DUKIĆ

Nezaustavljiv pohod črnih narokavnikov

Podatki s teoretične tribune »Rdeči prapor« ponovno opozarjajo na že znano dejstvo – naraščanje armade uradnikov. V treh letih (1976–1979) se je namreč število delovnih skupnosti v naši državi povečalo za 1905, delovnih organizacij za 400, število sestavljenih organizacij združenega dela pa za 184.

Torej se je število ozdov – na njihovi ravni se v skladu s členom 29. ustave SFRJ in členom 400. zakona o združenem delu organizirajo delovne skupnosti skupnih služb – povečalo precej manj, kot število teh skupnosti. Drugače povedano, naraščanje delovnih skupnosti skupnih služb je neprimerno večje od naraščanja organizacij združenega dela.

Ko komentirajo ta pojav, teoretiki trdijo, da je vzrokov več. Prvi je preobsežna administrativna regulativna gospodarskih tokov v združenem delu. Jasno je, da ima preveliko administrativno vmešavanje precej hujše posledice kot birokratizacija združenega dela, vendar je tudi to eden od pomembnih negativnih dejavnikov. Kar zadeva takomenovane notranje vzroke, se pravi tiste v okviru podjetja, je treba poudariti tehnokratsko uzurpacijo dejanske ekonomske oblasti delavskega razreda v temeljnih organizacijah združenega dela in veliko nezaupanje tehnokratov v sposobnost delavcev za odločanje o rezultatih svojega in združenega dela.

Nastajanje uradniških služb je precej bolj izrazito pri tozidih, ki nastopajo na trgu. Gre za podjetja, ki se v teoriji imenujejo »končni blagovni proizvajalci«. Taka praksa povzroča

nastanek »večnadstropnega« administrativnega aparata. Pri tem velja pravilo, da nižji ravni organiziranosti ustreza več uradnikov in je ta aparat številčnejši (pogosto za tolikokrat, kolikor je temeljnih organizacij združenega dela), na višji ravni pa zapleten in kadrovsko oslabljen. Posledice so velikanska administracija, stalni konflikti na relaciji decentralizacija – centralizacija in negiranje gospodarskih ciljev tozda. Skratka, v združenem delu se srečujemo s kompletnimi »dvonadstropnimi« (ali še hujše »trnadstropnimi«) uradniškimi službami, ki imajo poleg tega tudi izjemno sposobnost »razmnoževanja«. Armada ljudi s črnimi narokavniki je čedalje večja, ker se večajo stroški administracije, ker se posli prepletajo in po nepotrebnem kopičijo.

Poleg tega je treba opozoriti tudi na politične posledice naraščanja administracije. Ker si »mini administracije« niso mogle našti legitimnosti kot tozdi in ker se težko odreajo svojih pozicij, si spletajo gnezda v območju temeljnih organizacij združenega dela. Pogosto so zagovornice »popolne« samostojnosti tozda, a le z namenom reducirati prakso združevanja dela in sredstev. Njihov namen je, doseči lastne cilje, ustvariti »svojo« dohodek, tak, ki ne bo odvisen od skupnega.

● Izgovori in malomarnost na račun življenj

V Pomurju tudi izredno visoko število prometnih nesreč, še posebej tistih s smrtnim izidom, hudimi telesnimi poškodbami in ne nazadnje tudi izredno veliko materialno škodo (lani za več kot osem milijonov dinarjev), prepočasi budi spoznanje, da je treba za varnost na regionalnih in lokalnih cestah skrbeti načrtno in celovito. To pa pomeni, da zaradi trenutnih interesov (uvredba novih avtobusnih prog) nikakor ne smemo ostati pri začasnih in polovičnih rešitvah. Še posebej, ker se Pomurje ob sicer nagli rasti motorizacije s 469 prometnimi nesrečami v lanskem letu (v njih je umrlo 32 ljudi, 419 pa jih je bilo laže in hujše poškodovanih) vedno znova uvršča med najbolj nevarna prometna območja v Sloveniji.

Čeprav je alkohol še vedno med glavnimi povzročitelji prometnih nesreč, postajajo tudi neurejena avtobusna postajališča vse bolj nevarne pasti, predvsem za pešce oziroma izstopajoče potnike, pa tudi za voznike motornih vozil. Večina od več kot 80 avtobusnih prog soboškega Certusa v vseh štirih pomurskih občinah v zadnjem poteka po podobno urejenih asfaltnih cestah, hkrati pa je več kot polovica avtobusnih postajališč neurejenih, ne-

varnih, v marsikateri krajevni skupnosti pa zanje sploh ni ustreznega prostora.

V želji po boljši avtobusni zvezi v krajevnih skupnostih ali posameznih vaseh sicer zberejo denar za asfaltiranje ceste, za ureditev avtobusnega postajališča pa jim denarja običajno zmanjka. Nič bolje ni na regionalnih cestah, ki so bile v zadnjih dveh ali treh letih asfaltirane in obnovljene. Tudi ob njih so urejena postajališča prava redkost. Krivca za pomanjkljivosti, ki seveda ogrožajo več kot trideset tisoč Pomurcev, ki se vsak dan vozijo z avtobusom, kot kaže, ni. Pri soboškem Certusu zatrjujejo, da so dolžni dati le soglasja za ureditev postajališč, občinska cestna komunalna skupnost za vse to nima denarja, podobno pa odgovarjajo tudi v krajevnih skupnostih.

Ob tem in ob skrb vzbujajočem podatku, da se je lani kar trideset prometnih nesreč zgodilo prav v naseljih, pa žal, nihče ne pomisli, da bi bilo treba včasih le nekaj organizacijske in izgradnjske za nasutje in ureditev dobrih dvajsetih kvadratnih metrov postajališča ob cesti.

To delo bi bilo lahko ob dobri volji ljudi, ki uporabljajo to postajo, brez večjih stroškov opravljeno v enem popoldnevu, medtem ko pa so za označbo po zakonu tako in tako dolžne poskrbeti območne komunalne organizacije.

IVAN GERENČER

SILVESTRA ROGELJ

O hrupu bolj glasno

Pred skoraj šestdesetimi leti je slovit bakteriolog dr. Robert Koch opozoril, da se bo moralo človeštvo nekega dne prav tako zagrizeno boriti proti hrupu, kot se je nekdaj borilo s kolerom in kugo. Kot kažejo podatki o hrupu v okolju in njegovem vplivu na zdravje ljudi, je ta dan že tu. V razvitem svetu na hrup že gledajo kot na najbolj zahrbtno obliko onesnaževanja okolja, pri nas, kjer hrup ni med drugimi, pa ga med vsemi oblikami onesnaževanja okolja najbolj dopuščamo. To dokazuje med drugim tudi gradivo Zavoda za družbeni razvoj Ljubljane o dopolnitvah in spremembah generalnega urbanističnega plana mesta, ki pri načrtovanju prostorskega razvoja mesta hrup oziroma varstvo pred njim povsem zanemara.

Pred nekaj leti opravljene raziskave o hrupu v Ljubljani, Mariboru in Celju opozarjajo, da močna obremenitev mestnega prebivalstva s hrupom ni posledica večjega avtomobilskega prometa, pač pa predvsem dediščina urejanja prostora, ko so bile magistralske ceste speljane skozi naselja ali pa so industrijske in obrtne objekte locirali v stanovanjskih območjih ter v bližini bolnišnic in šol.

Tako ni presenetljivo, da hrup na ljubljanskih ulicah presega splošno priznane normative za komunalni hrup in dosega vrednosti, ki jih beležijo v večmilijonskih, napačno urbanistično zasnovanih vele mestih. Prav tako ni presenetljivo, da je hrup 67 odstotkov prebivalcev Ljubljane na udaru prekomernega hrupa v svojih stanovanjih tudi takrat, ko imajo zaprta okna, 16 odstotkov ljubljancev obdaja hrup, ki zelo močno presega zdravju neškodljivo mejo, le 17 odstotkov pa jih živi v zmerem hrupu. Močno prevelik hrup obdaja tudi bolnice v Kliničnem centru. Izmerjena jakost hrupa je tam tolikšna, kot je dovoljena le v povsem industrijskem okolju.

Nič čudnega ni torej, da se je v anketi glede hrupa v Ljubljani kar 60 odstotkov anketiranih pritožilo zaradi hrupa s cest. Blizu 65 odstotkov anketiranih lahko spi le pri zaprtih oknih, okrog 42 odstotkov anketiranih pa je izjavilo, da zaradi hrupa, ki ne pojenja niti ponoči, zjutraj vstajajo neprespani.

Zelo presenetljivo pa je, da ljudje, ki so na Zavodu za družbeni razvoj Ljubljane pripravljali dopolnitve in spremembe generalnega urbanističnega plana Ljubljane, teh podatkov niso upoštevali. Mestna sanitarna inspekcija, ki je omenjeno gradivo pregledala, namreč navaja, da je v gradivu ob spremembi in dopolnitvi prometnega omrežja niso v celoti spoštovali določil zakona o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju. Prav tako gradivo ne vsebuje predlogov, s katerimi bi načrtovali oziroma določali tako imenovana območja sanitarnega varstva, ki bi ločevala proizvodne soseske in soseske malega gospodarstva od stanovanjskih sosesk in območij z bolnišnicami ter šolami in jih tako varovala pred prekomernim hrupom.

Se zlasti pa je pomanjkljivost gradiva presenetljiva ob dejstvu, da so ukrepi za odpravljanje ali blaženje hrupa izredno dragi in se je precej realno moč ubraniti prekomernemu hrupu le s smotnim prostorskim načrtovanjem. Dosedaj je bilo v prostorskem razvoju Ljubljane in tudi drugih mest glede varstva pred hrupom storjenih precej napak. Te so ob dejstvu, da se pred leti še nismo zavedali nevarnosti prekomernega hrupa, sicer se nekoč opravičljive. Nikakor pa takih napak ni mogoče opravičiti danes, ko so nam škodljivi vplivi hrupa znani in se zlasti, ko si prizadevamo varčevati na vseh področjih. Ne le, da je veliko ceneje hrup

preprečiti oziroma se mu izogniti, kot pa ga odpravljati. Podatki tudi dokazujejo, da je v okolju brez pretiranega hrupa zdravje ljudi trdnjše, njihova delovna storilnost pa bistveno višja.

Naj v potrditev povedanega namesto podatkov o škodljivem vplivu hrupa na zdravje navedemo primer nekega velikega podjetja v ZDA. Tam so ugotovili, da se je, odkar so zvočno izolirali proizvodne prostore, njihova produktivnost v dveh letih povzela za sedem odstotkov, odsotnost z dela se je zmanjšala za petino, fluktuacija pa je upadla kar za 78 odstotkov. Podobno so ugotovili tudi v Londonu v nekem daktilografskem biroju. Ukrepi za varstvo pred hrupom so res dragi, toda očitno nas izogibanje takim ukrepom utegne stati še dražje.

STANKA GODNIČ

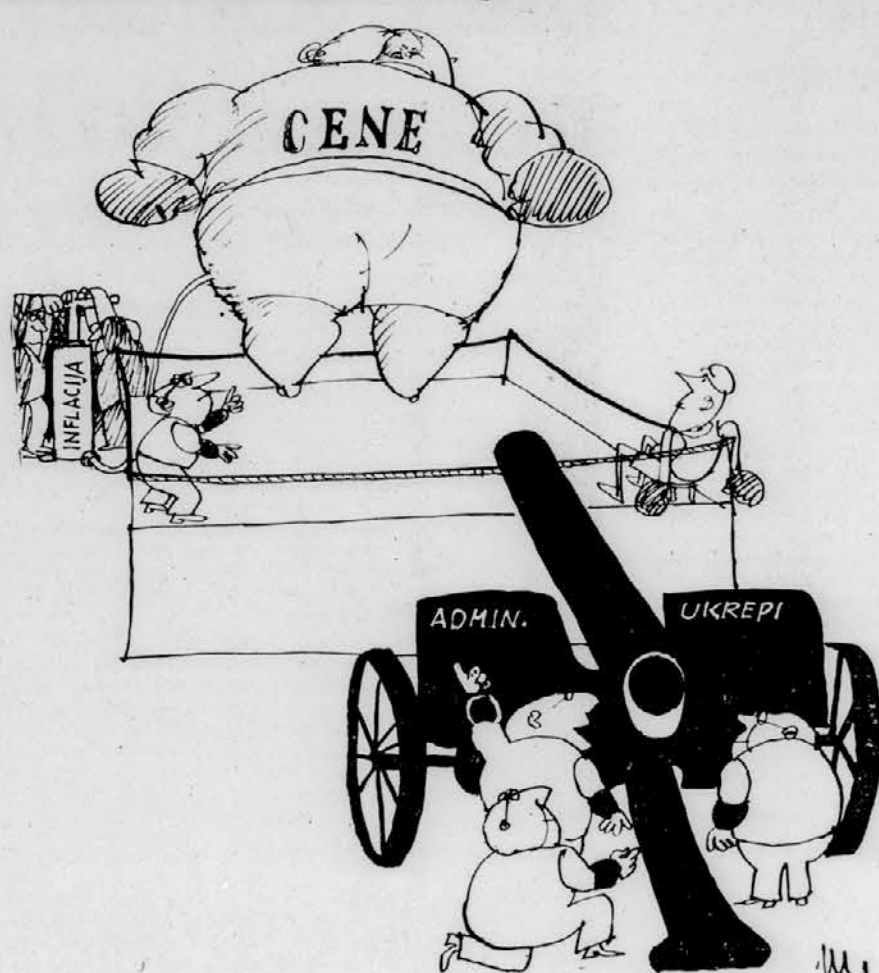
Post Fest(um) zapravljenega ugleda

Tudi po enajstem beograjskem Festu ne gre drugače, kot da ponovno že tolikokrat povedano: opravil je pomembno nalogo kot posrednik sedme umetnosti, kot povezovalce tistega, kar v svetu nastaja, in onega, kar bi v imenu filmske kulture moralo zanimati naše uvoznike. Prišlo pa je do usodnega preobrata: distributerji, ki jih je Fest učil obirati filme, so postali silnica, ki Festu odmerja programski profil.

Velike gneče na Festovem pragu ni povzročila le zmeda okrog uvoza in deviz – oboje je bilo v silnem zamudnistvu – pač pa predvsem želja, da dobi uvoženi film, če ga je na Festu kdo videl ali ne, predikat »predvajano na Festu«. Ne vem, koliko ima to opozorilo dandanes kvaliteten prizvok, zdi se mi, da gre predvsem za komercialno. Žal tu ni več odnosa do filmov, ki bi jim morali utreti pot do gledalca in njegove umevanja filma, pač pa za slepo objemajanje svetovnih »spic«, ki same od sebe polnijo kinematografe.

Ne velja si prikrivati resnice, da ta beograjski pregled »najboljših filmov sveta« caplja neke na repu uglede svetovnih privedit. Da resnih distributerjev, resnih proizvajalcev ne zanima več, kot jih je nekoč, v mladih letih. Prednost, imajo zveneca imena Cannesa, Berlina, Benetk in drugih stičišč, ki utirajo pota do mednarodnega ugleda. Za spored Festa pa je zadnja leta odločilna polnost ali praznost distributerske listine. Filma, ki ni vnaprej odkupljen, ki mu je torej zagotovljena cena, na Festu skorajda ni več. Resnici na ljubo moramo priznati, da vrsta naših distributerjev še vedno upošteva »tipe«, nekomercialne filme. Sarajevske »Kinema«, na primer ni bilo strah odkupiti naravnost odbijajoč dolgega štiriurnega filma Grka Theodora

MILAN MAVER: Rezerva v ringu



– Mi smo tu samo za vsak primer in ciljamokajpaksamo v cene – bogvaruj, da bi zadelo koga od opih tam zdej.

TIT DOBERŠEK

Krvav davek obračunavanj v Bulawayu

Drugo največje zimbabvejsko mesto Bulawayo se zlagoma zbija iz težke more, ki jo je preživljalo minulih šest dni, ko sta se rivalski vojski ZANLA in ZIPRA zapletli v medsebojna obračunavanja, najhujša po razglasitvi neodvisnosti pred desetimi meseci. Vtem ko sprte gverilce selijo iz mesta v časne, ločene »tabor« za ohladitev, poteka mučna identifikacija trupel, ki naj bi jih bilo, po oceni zimbabvejske tiskovne agencije ZIANA, več kot 300: krvav davek težavnega procesa nacionalne pomirnice, ki ga je sprožil premier Robert Mugabe.

Na začetku je bil, kot pravijo, nedolžen spor med borci rivalskih gverilskih vojsk zastran cene piva, ki so ga družno pili v vojaški kantini. Toda v ta spor so se že kmalu prepletale vse pritajevane politične, plemenske in druge strasti, ki danes razjedajo petdeseto neodvisno afriško državo, Zimbabve. Oborožena obračunavanja, v katerih so bivši gverilci uporabili tudi težko oborožitev, so kot požar v savani zajela tri druge vojaške tabor« koder so se borci ZANLA in ZIPRA skupaj urili za novo, enotno zimbabvejsko vojsko.

Ko so proti Bulawayu krenile iz oddaljenih zbirnih mest oklepne enote vojske ZIPRA, je v zraku obvisela nevarnost državljanske vojne med kriloma nekdanje patriotske fronte, ZANU, pod vodstvom premiera Mugabeja in ZAPU pod vodstvom Joshua Nkomo, ter med obema zimbabvejskima ljudstvom, Ndebele in Shona. Premier Mugabe je moral ukrepati takoj in odločno, če je hotel ohraniti razmere pod nadzorstvom. Tako je sprejel mučno in po vsej priliki ne preveč priljubljeno odločitev: nad sprte gverilce je poslal vojaške helikoptere in je letala ter nekdanje elitne enote Smithove rodesijske vojske, »Rhodesian African Rifles« pod poveljstvom belih častnikov.

Tako je vojska, proti kateri se je sam Mugabe boril skoraj sedem let, naposled napravila red med sprtimi osvobodilnimi borci, jih začela razoroževati in seliti iz okolice Bulawayu v oddaljene vojaške tabor« koder bodo borci obeh vojsk ponovno med seboj ločeni.

Toda spopadi v Bulawayu niso pomenili težavnega preizkušnje samo za premiera Roberta Mugabeja, temveč tudi za rivala Joshua Nkomo, ki sodeluje v koalicijski vladi. Prav njegova nedavna premetitev z vplivnega položaja notranjega ministra, zadolženega za policijo, na položaj ministra brez listine, je v vrstah njegove stranke zanimala hudo nezadovoljstvo, ki ga je Joshua Nkomo le s težavo brzdal. Mnogi njegovi radikalnejši privrženci so terjali od Nkomo, naj zapusti vladno koalicio, in kresale so se nevarne grožnje o potrebi »druge osvobodilne vojne... Kompromis, ki ga je bil Nkomo sklenil z Mugabejem in po katerem je njegova ZAPU dobila pet namesto prejšnjih štirih ministrskih položajev, je bil za nekatere v bistvu, »kapitulacija« zlasti še za bivše gverilce,

ki so se čutili opeharjene pri delitvi slave in drugih sadov zmage v boju proti Smithovemu režimu.

Sam Nkomo najbrž ni bil neposredno odgovoren za obračunavanja v Bulawayu in tako je ocenil tudi premier Mugabe, ki mu je naročil, naj osebno odleti na prizorišče spopadov in prepriča svoje bivše gverilce, da morajo izročiti orožje in zapustiti sedanje vojaške tabor«. Toda njegova posredna krivda je bila ta, da se ni odpovedal svojim političnim ambicijam nacionalnega voditelja, soodgovornega za prihodno deželo in da se ni sprijaznil s potrjeno vlogo v vladni koalicijski, ki jo je narekovala njegova slabša voljna bera 20 poslanskih mest nasproti 57 mestom Mugabejeve ZANU. Za bivše gverilce ZIPRA je »Nkosi Yamakosi« (dobesedno »kralj kraljeve«, sicer pa naziv za vrhovnega voditelja) ostal Nkomo, ne pa Mugabe, kar je pomenilo nenehno upiranje avtoriteti osrednje vlade v Salisburyju.

Politični spori med rivalskima strankama so se občasno razvneli že minule mesece in so novembra lani, prav tako v Bulawayu – sicer političnem oporišču Joshua Nkomo – prerasli v oborožena obračunavanja, ki so terjala 58 mrtvih in nad sto ranjenih. Toda to so bili spori med političnimi privrženci, civilisti. Premier Mugabe se je nadejal, da bo nova združena nacionalna vojska sčasoma postala trdno jamstvo za nacionalno enotnost, zato je njenemu urejanju posvečal tolikšno pozornost.

Spopadi v Bulawayu so nevarno ogrozili ta prizadevanja, saj so pokazali, da so se politična in medplemenska navzkrižja globoko ukoreninila tudi v sami nastajajoči vojski. Obstajala so pravzaprav že od naklad, že iz časa osvobodilne vojne, ko navkljub posredovanjem več afriških držav ni moglo priti do usklajenih akcij obeh gverilskih vojsk. Svoj delež pri tem so imela tudi različna zunanja zaveznitva: medtem ko je Mugabejeva vojska dobivala pomoč iz več virov, vključno s kitajskim, se je Nkomova vojska v prvi vrsti na pomoč iz Sovjetske zveze.

Težko je za zdaj reči, kateri dejavniki so največ spodbudili zadnje spopade, to je notranji – ideološki in plemenski – ali zunanji – to je dediščina starih zavezništvi. Po vsej verjetnosti gre vzroke iskati tudi v še nedokončanem procesu dekolonizacije dežele, ki je aprila lani

prevzeli filmi, ki govorijo sami zase.

Jugoslavija zagotovo ni tako filmsko prebujena dežela, da bi zmogla prešteti v novinarskih vrstah kar štiristo petdeset filmskih kritikov – toliko akreditivov pa je razdelil letošnji Fest. Komu? Kje se bo oglasilo pero, ki je s svojim lastnikom vred ostalo na primer med »Podeželskimi igralci« v bifeju, pa stopilo v vrsto za musical, komedijo, grozljivko?

Skratka: če se Fest ne bo znova ovedel svojege pomena, ki ga je nekoč imel, če se bo po trgovsko sejal v prazno, če ne bo spet spravil skupaj sporeda avantgardne, privlačni ljudi, s katerimi se je na tiskovnih konferencah res moglo angažirano pogovoriti – potem naj postane to, na kar je letos spominjal. Sejem, namenjen voditeljem kinematografije.

Ne da bi se štel za nekakšno elit, kritiki na njem nimamo več kaj iskati. Ze razmere, v kakršnih smo morali gledati filme, so pomenile podcenjevanje strokovnega odnosa do filma, onemogočanje objektivnega poročanja (vsak drugi film je po kvaliteti predvajanja prinašal samo »dimnikarja v tunelu«). In kolegi, ki so lani obkrožili nekaj mednarodnih festivalov, so na pamet naštevati filme, ki na Festu manjkajo – vzhodnonemške, madžarske, indijske.

Včasih je imel Fest skupinico zanesljivih selektorjev, ki so usklajevali svoj izbor. Danes je selektorjev veliko, usklajenosti malo. Zato se v sporedu še kako odraža njihov subjektivni okus, ki se žal po zvrsteh, igralcih, temah ponavlja. Očitno selektorji bolj mislijo na distribucijo kot na raven priveditve, ki se je nekoč imenovala »najboljši filmi sveta«.

MATIJA DERMASTIA

Smučine na tuje mimo vrst pred vlečnicami

Zimska turistična sezona se je prevesila v drugo polovico, čeprav se je za Jugoslovane praktično končala že preteklo nedeljo, na zadnji dan šolskih počitnic v Ljubljani in Mariboru. Zato lahko naredimo tudi prvi obračun, bolj, oceno dogajanj v preteklih dveh mesecih. Na dlani je, da so bila tudi letos slovenska zimskešportna središča zasedena do zadnje postelje. To še ne bi bilo napak, čeprav mora imeti vsak dober hotelir v rezervi vsaj sobo ali dve za morebitnega namernika, če se stacionarnim gostom v vrstah čakajočih pred žičnicami (in tudi v gostiščih) ne bi pridružila še množica »enodnevnih« smučarjev. Takemu spoznanju ustrežno se je marsikdo tudi odzval pozivom za naš turizem odgovornih ljudi: Smučajte doma, čuvajte devize!

Po prvih podatkih, s katerimi lahko ta hip že postrežemo turistični delavci, je to zimo smučalo na tujem med 100 in 120 tisoč Jugoslovancev. Dobra tretjina med njimi je bila Slovencev, dve tretjini pa se je čez mejo odpravilo smučat (predvsem v Avstrijo in Italijo, nekateri pa tudi v Švico in Francijo) Hrvatov (Zagrebcani in Rečani so bili na vrhu razpredelnice) ter dopustnikov iz Srbije.

Marsikdo se je na tuje odpravil zato, ker si je želel teden ali deset dni smučanja na urejenih pobočjih, brez čakanja v vrstah pred vstopnimi postajami žičnic. Mnogi so odšli na tuje tudi zaradi prezasedenosti v naših hotelih, razlog pa je bila tudi cena. Večina Jugoslovancev je počitnice na tujem preživela v apartmajih, kjer si je hrano pripravljala sama, hkrati pa so vedeli, da jim bodo gostitelji za skupine odobrili obštetne popuste za žičniške vozovnice. Tako je Jugoslovanci za življenje in smuko v tednu dni počitnice na tujem porabil med štirimi in petimi tisočaki. Približno toliko kot bi porabil doma – ob manj presmučanih kilometrih in slabši gostoljubnosti.

Razlog za odhajanje na tuje je torej na dlani. Vsakdo ki je lahko izračunal, kje bo denar najbolje obrnil, kje bo za vplačani dinar dobil največ.

Tega računa pa marsikdo ne razume oziroma

noče razumeti. Od takega nerazumevanja je samo še korak do dezinformacij, tudi takih, kakršne smo med šolskimi počitnicami lahko prebrali v nekaterih jugoslovanskih časnikih. Med drugim tudi članek z naslovom »Beograščani v Kranjsko goro, Slovenci pa na tuje« (Politika, 24. januarja). Poročevalec je Slovenecem očital, da odhajajo smučati na tuje, hkrati pa jim je zavoljo prezasedenosti naših žičniških središč svetoval, naj prebivajo doma in se na smučišča vozijo z avtobusi. Skoda, da se o gnečah na njih ni prepračil sam. Bila je tolikšna, da so morali iz nekaterih naših hotelov goste iz tujine (na njihovo zahtevo) voziti na smučišča zunaj Jugoslavije.

Tako bo še mnoga leta. Smučanje je postalo množična rekreacija. Ne samo v Sloveniji, temveč po vsej državi. Število smučarjev raste hitreje, kot pa lahko turistično gospodarstvo in družba v celoti zgradijo novih žičnic in ležišč. Ob tem pa je treba tudi priznati, da so se zimskešportna središča v preteklosti razvijala neorganizirano, neusklajeno. Vsak je hotel graditi svoje središče, nihče pa ni nikoli nastal dovolj dovolj denarja, da bi ga dogradil vsaj do tiste meje, ki bi omogočala kolikor toliko znosno bivanje in smuko in s tem tudi prihodek, katerega del bi lahko nalagali v razširjeno produkcijo.

Kaže, da nas bodo v drugih republikah (ta čas smučarsko manj razvitih od Slovenije) kmalu dohiteli in prehiteli. V Srbiji, samo za primer, so si zidavo novih prenočitvenih objektov in žičnic postavili kot osrednje vprašanje razvoja turistične ponudbe v tem srednjoročnem obdobju.

Naravnih pogojev za ureditev zimskešportnih središč imajo v Srbiji dovolj na Kopaoniku, Tari, Zlatiborju, Zlatarju in na Vlasini. Razlog za tako usmeritev srbskega turističnega gospodarstva v tem srednjoročnem obdobju je očitno: zagotoviti ljudem zimski počitek in rekreacijo doma. Tako bodo ubili dve muhi na en mah; devize ne bodo odtekale iz Jugoslavije, pa še zaposlili bodo nove tisoče dela iščočih občanov. Seveda ti načrti niso samo na papirju. Že v pretekli petletki so v Srbiji zgradili in v družbeni in zasebni lasti 25.600 novih turističnih ležišč. Te so locirali v turistična središča v dolinah, graditeljem pa so republika, občine in krajevne skupnosti z nižjimi obrestnimi merami in komunalno urejenimi zemljišči (večina investitorjev jih je dobila od občinskih skupščin brezplačno) močno olajšali izdaje novih objektov. Povprečno je bil v te objekte vložen dinar za 7 odstotkov cenejši, kot pa je bil drugod po državi. Samo od republike je s takimi olajšavami turistično gospodarstvo Srbije dobilo 470 milijonov dinarjev. Ob podobnih pogojih bodo v Srbiji zdaj gradili tudi zimska središča.

Poučen primer, še posebej, če smo naposled že spoznali in tudi priznali, da je turizem ena izmed naših najmočnejših industrijskih vej, ki med drugim ustvarja tudi najcenejši izvoz brez izvoza. Za zdaj, žal, samo v poletni sezoni.

MARJAN KOS

Papirja »lačni« stroji

V Sladkogorski tovarni kartona in papirja na Sladkem vrhu so ustavili proizvodnjo na dveh velikih papirnih strojih, ker nimajo odpadnega papirja. Podobne težave imajo tudi v drugih papirniških delovnih organizacijah. Dogodek nas znova sili k razmišljanju, kako bi se boljše in bolj učinkovito organizirali za zbiranje odpadnega papirja. Specializirane delovne organizacije, ki se ukvarjajo s to dejavnostjo, trdijo, da ni mogoče zbrati več starega papirja, kot so ga doslej. Kljub temu pa vemo, da je te odpadne surovine še dovolj v gospodinjstvih, v opuščenih arhivih delovnih organizacij, v posodah za smeti in še marsikje. Očitno je torej, da ta akcija ni zajela vseh virov in ljudi.

Zaradi pomanjkanja domačega odpadnega papirja smo doslej precej večje porabili za nakup papirja v tujini. Danes deviz za takšen uvoz zmanjkuje ali pa jih sploh ni več na razpolago. Hkrati ne bi bilo gospodarno, če bi v sedanjem gospodarskem položaju dajali devize za papirne odpadke, ki bi jih z boljše organizacije dela lahko zbrali doma. Z nekaj iznajdljivosti bi k zbiranju lahko pritegnili tudi zasebnike. Smotno bi namreč bilo, da bi zainteresiranim posameznikom dala ustrezno dovoljenje za redno ali dopolnilno opravljanje te dejavnosti. Seveda jih ne bi smeli preveč obdavčevati, kot so to storili v nekaterih republikah.

Pomisli je treba tudi na to, da danes nikogar v Sloveniji ne boli glava, da smo pred dvema letoma sprejeli zakon o ravnanju z odpadki, pa ga doslej še nismo začeli uresničevati. Že zdavnaj bi morali sprejeti izvršne predpise, ki jih še vedno ni. Vsak ozd je namreč dolžan po tem zakonu izdelati pravilnik o ravnanju z odpadki. Delovnih organizacij, ki so to zahtevalo izpolnile, pa je kljub temu malo.

Na medobinski gospodarski zbornici za Podravje so upravnico opozorili tudi na inflacijske sestankov in posvetov o tej problematiki, ki pa akcije niso premaknili z mrtve točke. Tudi v Mariboru od zadnjega sestanka na tej zbornici pred letom dni ni nič zgodilo. Zato ni čudno, da se danes v Podravju – tako pa je očitno tudi drugod – ne vedo, kakšne odpadke bi lahko sploh zbirali. Ugotavljajo tudi, da bo treba za zbiranje odpadnega papirja in drugih sekundarnih surovin okrepiti mrežo zbiralnic in k delu organizirano pritegniti več ljudi. Občane akcije Rdečega križa, posamezniki šol ter pionirskih odredov so hvalavredne, vendar pa preveč neačene in ne zagotavljajo trajno in sproti vse potrebne količine odpadnih surovin.

Premalo razmišljamo tudi o doslej slabo izkoriščenih odpadkih, ki bi jih lahko uporabili. V tovarni dušika Ruše in v drugih delovnih organizacijah ostajajo razne žlindre. V TAM in nekaterih drugih delovnih organizacijah sežiga odpadno motorno olje. Žlindra in olje bi se dala koristneje porabiti.

Tudi pri steklu je še precej rezerv. Nismo tako bogati, da bi si lahko privoščili razkošje in dopustili različne tipe steklenic, ki jih potem nihče ne odkupuje. Pa vendar tako delamo. Čeprav imajo ponekod zaradi tega težave v proizvodnji, to očitno nikogar ne moti. Škoda, da toliko steklenic leži v kletah, na podstrešjih in drugod. Trgovci so do tega problema največkrat ravnodušni, delovne organizacije, ki se ukvarjajo z zbiranjem steklenic, pa nimajo dovolj opreme in vozil, da bi sproti dovažale

zbrano steklenico do predelovalcev. Pa tudi v Sladkogorski in drugih delovnih organizacijah, ki potrebujejo odpadne surovine, bodo morali razmisliti, kako bi pomagali razširiti in posodobiti zbiralno mrežo za odpadni papir in druge surovine. Kaj to lahko pomeni, vidimo na primeru Vinaga, ki ima dobro organizirano vračanje steklenic in so lani od 8,5 milijona steklenic morali dokupiti le 50.000 – komaj dva odstotka potrebnih steklenic.

Končno pa zbiranja sekundarnih surovin ne bi smeli prepuščati le zainteresiranim delovnim organizacijam, ampak zadeva našo družbo kot celoto in zlasti družbenopolitične organizacije, ki morajo to družbeno okolje podpreti, krajevne skupnosti pa pomagati pri organizaciji zbirališč po soseskah. Ne nazadnje naj bi razmislili tudi o očitkih, da si delovne organizacije, ki so specializirane za zbiranje odpadnih surovin, med seboj nelojalno konkurirajo.

● Ni vse izvoz izdelkov

V prometnih organizacijah vedno glase neje opozarjajo na zmotne pogoje, ki so trdno zasidrani še v marsikateri glavi, da naši družbi koristi edinole izvoz industrijskih izdelkov. V prometnih organizacijah pravijo, da marsikateri industrijski gigant, ki res veliko izvozi, tudi ogromno uvažja, zato je resnična vrednost takšnega izvoza precej dvomljiva. Zato bi morali več pozornosti nameniti tudi nekaterim storitvam, ki nam prinašajo kar lepe devize, kar velja zlasti za turizem in nekatere prometne panoge. Trudimo se v Sloveniji s prometnimi storitvami zaslužiti okrog 2,3 milijarde deviznih dinarjev oziroma približno 100 milijonov dolarjev. Pri tem porabijo prometne organizacije malo deviz za uvoz, čeprav so ponekod potrebe zelo velike.

Tako zlasti cestni prevozniki vse bolj tarnajo, da je precej tovarnjakov že močno izrabljenih, saj je uvoz iz zahodnih držav praktično še nekaj let zaprt, velike težave so tudi z uvozom rezervnih delov. Mislim pa, da se ne bi smeli braniti uvoza tovarnjakov, s katerimi bi v enem ali dveh letih zaslužili toliko deviz, da bi bil tovarnjak plačan, je te dni dejal neki delavec v tovarnem prometu. V razmislek tistim, ki odločajo o devizah za uvoz.

IGOR PREŠERN

Po izpustitvi talcev zaostren politični boj

Homeini ostro opozarja verske kroge, naj se ne vmesavajo v zadeve, za katere niso pristojni – Trije možni scenariji za iransko prihodnost

Izpustitev ameriških talcev iz Teherana bo verjetno obveljala kot pomembna zarez v zaporedju dogajanja v Iranu, zlasti pa kot znamenje za obsežno zaostrovanje političnega spopada, katerega zmagovalce je še nejasno. Kakor da se po izpustitvi talcev izdramile nasprotne sile politične elite, kakor da se ne nadomeda zavede, da je čas začel teči dvakrat hitreje kot prej. Zlasti pa je očitno, da čas zelo hitro teče za imama Homeinija, ki je star osemdeset let in ima zelo bolno srce.

Kakor da se sam zaveda, da je čas najbolj dragocen, sipa imam v zadnjih dneh govore, ukaze, opomine, povelja. Nedavno je zvedel, da mučijo ljudi v zaporih. Zagrmel je kot prerok stare zaveze in ukazal preiskavo.

Homeini se je z balkona svoje hiše v severnem Teheranu opraveval »razredinjenim«, da jim revolucija še ni mogla pomagati. Smele so ga televizije kamele in poslušalci so ga preklinjali z ihtenjem.

Potem je zvedel, da je župan južnega Teherana, kjer vlada največja beda v Iranu in kjer je milijon brezdomcev, odstopil. Homeini je ves pretresen zvedel, da so problemi južnega Teherana neresljivi. Njegovi pozivi so pretresli poslušalce, problema niso mogli rešiti.

Prav tako je dvomljivo, ali bodo zalegli njegovi najnovejši pozivi, ki jih je v sredo 11. februarja prebral njegov sin Ahmad Homeini ob drugi obletnici iranske revolucije pred pol milijona ljudi na trgu Azadi (svobode) v Teheranu. V poslaničstvu ljudstva je Homeini zelo ostro opozoril duhovnike, naj se ne vmešavajo v zadeve, za katere niso pristojni.

To opozorilo je sin Ahmad dvakrat prebral. V njem je imam poudaril, da tako vmešavanje ni zakonito in da ločuje ljudstvo od duhovščine, kar je »velik in neopustljiv greh«.

Homeini ni določil povedal nobenega imena, toda njegovo opozorilo je bilo tako ostro in silovito, da so ga politični opazovalci ocenili kot doslej največjo podporo predsedniku republike in vrhovnemu vojaškemu poveljniku Bani Sadru v spopadu z versko desnico, vkopano v islamski republikanski stranki (IRS), ki si očitno prizadeva dobiti vsi oblasti v državi.

Bani Sadr, ki je 11. februarja govoril potem, ko je Ahmad Homeini prebral očetovo poslanico, je prišel v ofenzivo proti IRS: »Iran je naredil revolucijo, da bi zavladali islamski zakon, ne pa da bi nekateri vladali v imenu tega zakona«.

Najostreje je obsodil cenzuro, ki jo IRS uvaja na radio in televiziji in v tisku in vzkljnil, da je svoboda za iranske delavce še pomembnejša od kruha, ker bi jim brez nje odrekli pravice. Svoje fundamentalistične nasprotnike je obdolžil, da namerjajo uvesti v Iranu diktaturo in je uporabil pridivnik »stalinistični«. Prav tako silovito je napadel komuniste v stranki Tudeh, češ da zganjajo ideološko propagando, da bi islamsko revolucijo spremenili v diktaturo. Izjavil je: »Vi pravite bodisi Amerika ali SZ. Mi vam odgovorjamo ne Amerika ne SZ.«

Bani Sadr je narisal zelo mračno sliko sedanjega gospodarskega položaja v državi, čeprav je napovedal v letu dni zmago nad Irakom.

Kako bo odgovorila verska desnica na predsedniško ofenzivo, bo kmalu dokaj očitno. Vendar je znano, da med drugimi poskušajo s tem, da jim vsilijo kolonizacijo težkega orožja s strani Irana, ki je pozdarjena, varuje revolucije, in druge polvojaške oddelke.

V resnici se je zdaj zaostrela in pospešila dirka za oblast. Toda za čigavo oblast? Homeinistično gibanje ima svoje sestavne dele, ki so složno sodelovali pravzaprav samo do vrnitve imama Homeinija iz izgnanstva v Teheran pred dvema letoma. Iranska revolucija je bila rezultat trojnega zavezništva med bazarsko buržoazijo, srednjimi sloji in mestnim polproletem.

Vodja najmočnejše japonske opozicijske stranke je pristavil, da je japonska lahko imela takšno vlogo le, če bi bila neodvisna in če se sama ne bi pridružila »začaranemu krogu« oboroževanja. Zato je Asukata opozoril na protislovja Suzukijeve politike. Na eni strani se izdajki za obrambo pod pritiskom Washingtona ter domačih političnih in gospodarskih krogov večajo, na drugi strani pa objublja, da Japonska ne bo postala »vojaška veličina«.

Zato je Asukata kot izhod iz tega protislovja v parlamentu predlagal, naj bi Japonska sprejela politiko nevtralnosti.

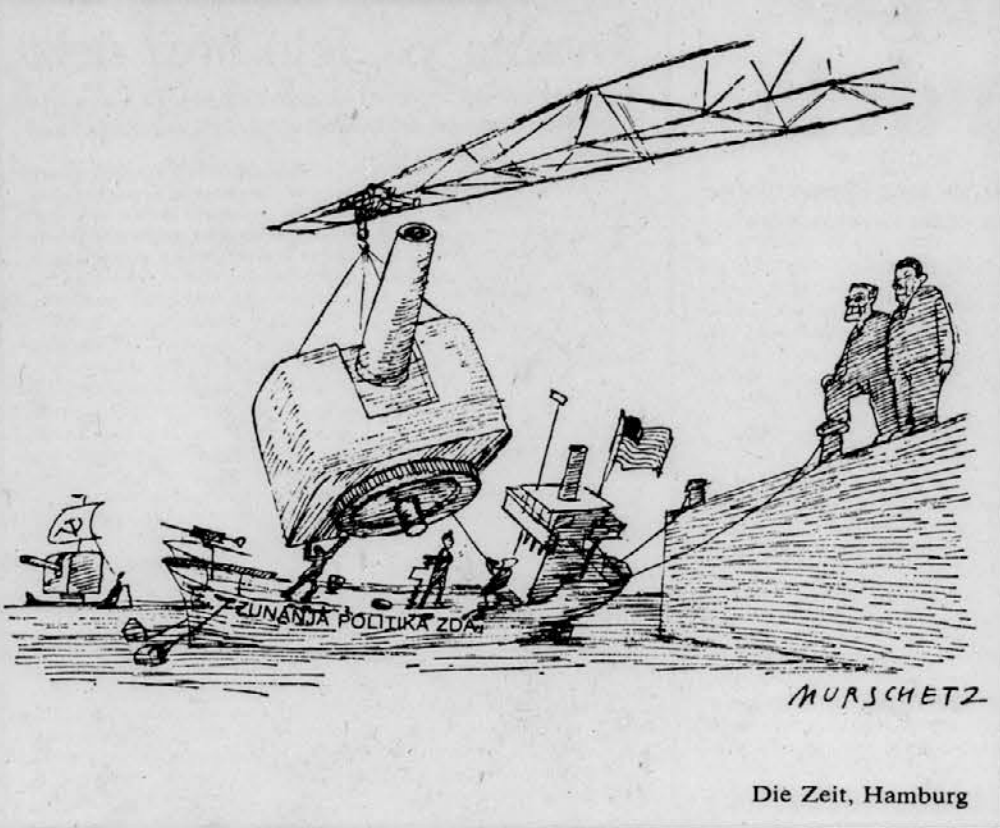
Nekaj dni po Asukatovem govoru je poslanec japonske komunistične partije, predsednik politične komisije KP v spodnjem domu parlamenta Zeumi Macumoto, opozoril, da je krepitev

Druga možnost: iranska armada se polasti oblasti in pomete z opozicijo. Vojska v Iranu naj bi bila tista priložnost, ki bo armada okrepila (od tod bojažen verski krogov in rivalstvo z varuhi revolucije, ki bi radi postali »armada«). Armada bi morda lahko to dosegla, če bi izvojevala odločilno zmago nad Irakom (kar je videti danes zelo težko) in če bi dobila civilne zaveznike med zahodno usmerjenimi – ne proahovskimi – krogi.

Tretja možnost: zmaga nekakšne nacionalne koalicije, ki bi združevala liberalne sile in pripadnike zmernih levic, in to med laiki in verniki. Takša vlada bi se močno razlikovala od prvih dveh, ker bi bila nevtralistična v ideološkem smislu, na notranjem področju pa bi bila reformistična in bi se nagibala k socialističnim rešitvam.

BOŽIDAR PAHOR

PREVEČ OROŽJA NA KROVU



Die Zeit, Hamburg

Kdo bo sobesednik Reagana

Dolga leta je bila italijanska krščanska demokracija tista, ki je z romanjem k slehernemu novemu ameriškemu predsedniku potrdila vodilno vlogo – Zadnji čas romajo tudi predstavniki drugih strank

OD NAŠEGA DOPISNIKA

RIM, 16. februarja – Vrsna italijanskih politikov je že bila v ZDA ali pa se tja odpravljajo. Italijanski zunanji minister Emilio Colombo se je srečal s predsednikom Reaganom in podpredsednikom Bushom, socialist Enrico Manca, minister za zunanjo trgovino, je odprl v New Yorku trgovinsko predstavništvo svoje države. V ZDA odhaja tudi sekretar krščanske demokracije Flaminio Piccoli in kmalu po kongresu bo poletel v Washington tudi sekretar socialistične stranke Bettino Craxi. Čemu tolikšna skrb italijanskih politikov za stike z novo ameriško administracijo? V vsem povojnem obdobju so italijanske vladne stranke iskale v ZDA »investituro« za politična delovanja doma.

Romanje prek Atlantika se je pričelo leta 1947, ko je tedanji ministrski predsednik Alcide de Gasperi obiskal ZDA, kjer je iskal finančno pomoč za izgradnjo porušene Italije. De Gasperi je dobil denar in pet mesecev po potovanju je izključil iz vlade komuniste. Nobena skrivnost ni, da so Američani obljubili pomoč pod pogojem, da izključijo iz vlade levico. Od tedaj so bili privilegijani sobesedniki, vseh ameriških vladnih administracij krščanski demokrati. Vsi vplivni politiki te stranke so bili v ZDA, kjer so navezali stike ne samo z italijanskimi krogi, temveč tudi s predstavniki demokratične in republi-

kanke stranke. Privilegirana zveza med ameriško administracijo in krščansko demokracijo se je pričela krhati, ko se je na obzorju italijanske politike pojavila možnost sodelovanja KPI v vladi. Že Kennedyjeva administracija je s težavo »pozrla« vstop socialistov v prve vlade levega centra. Toda socialisti so kmalu dokazali, da so vladni atlantskemu zavezništvu in to je pomirilo Američane, ki so se vedno bali, da bi Italija, ki je pomemben člen v obrambi južne Evrope, padla v roke levici. Med časom ugrabitve predsednika krščanske demokracije Alda Mora je prišla na dan vest, da je vplivni

ameriški politik svetoval Moru, naj opusti aktivno politiko. Zdjaj je znano, da je bil ta politik Kissinger, ki ni želel, da bi se v Italiji uresničili politični načrti Alda Mora, to je vladno sodelovanje med krščansko demokracijo in komunisti.

Kaj pa danes? Kakšen je odnos nove ameriške administracije do krščanske demokracije in drugih strank? Po neuradnih izjavah sodeč je še vedno privilegirani sogovorniki Američanov krščanska demokracija, ki lahko računa na podporo močne italijanske skupnosti v ZDA. Toda znano je tudi, da Reaganova administracija ne goji pretiranih simpatij do dela krščanske demokracije, ki še vedno računa na vladno zavezništvo med stranko relativne večine in komunisti. Piccoli odhaja v ZDA v upanju, da se bo srečal z voditelji republiканske stranke in morda celo z Reaganom. Ti stiki naj bi razpršili vse dvome o tem, katera italijanska stranka je prvi in najbolj zvest sobesednik Američanom.

Že od časov leve sredine so Američani navezovali stike tudi s socialistično stranko. Kakšen bo odnos sedanje administracije do socialistov? V Italiji so mnogi opazovalci pripravljeni, da so socialisti »ameriška stranka« in to so nesporno dokazali, ko so glasovali v parlamentu za namestitve novih ameriških raket. Toda ali lahko socialisti nadomestijo krščansko demokracijo v privilegiranih kontaktih z ZDA? Zdi se, da se to ne more zgoditi, četudi se kažejo socialisti Američanom v luči zvestega atlantskega zaveznika in gorečega nasprotnika sovjetske politike, kar so dokazali tudi v polemiki o tujih terorističnih centralah in o dovednih vpletenosti Sovjetske zveze v italijanski terorizem. Na nedavni umestitvi Ronalda Reagana je bil prisoten tudi socialistični voditelj Claudio Martelli, ki je takoj po prihodu iz ZDA poudaril, kako je iz pogovorov z republikanci dojel, da se bodo Američani obračali odsele na krščansko demokracijo pod pogojem, če se bo ta stranka spremenila, in da bodo socialisti eden izmed privilegiranih partnerjev. Izjava ne bi vzbudila prahu, če je ne bi demantiral znani novinar in zgodovinar Michael Ledeen, ki je bil eden izmed Martellijevih sobesednikov v Washingtonu. Ledeen je v nekem intervjuju rekel, da je Martelli smiselval in v bistvu spremenil misel njegovih izjav. Dodal je, da bodo socialisti le s težavo postali priljubljeni partnerji Reaganove administracije, kajti ameriški predsednik je »alerji

JANKO TEDEŠKO

Madridska konferenca in vojaško popuščanje

Na mizi je zdaj pet različnih predlogov za sklicanje evropske razorožitvene konference – Blokovsko tekmovanje se slej ko prej nadaljuje

OD DOPISNIKA TANJUGA

MADRID, 16. februarja – »Gospod Iljičev, ali bo ZSSR onemogočila proces KVSE, če madridska konferenca ne bo sprejela predloga o vojaškem popuščanju v Evropi? Na vprašanje novinarjev je pomočnik sovjetskega ministra za zunanje zadeve Leonid Iljičev lakonično odgovoril: »Zakaj ste pesimisti? Vidite, jaz sem pa optimist. Izkušeni diplomat, ki ga imenujejo tudi »pekinški pogajalec«, se je pri tem nasmehnil.

Vprašanje belgijskih novinarjev ni utemeljeno. V madridski kongresni palači, ki jo s prstom na petelinu skrbno varuje več preizkušenih pripadnikov varnostnih sil, že skoraj vsi govorijo, da »vzhodna stran« pogojuje določitev točnega datuma in kraja naslednjega sestanka KVSE s »pozitivnimi rezultati« v Madridu, kar predvsem pomeni, odobritev »vojaškega popuščanja« med Vzhodom in Zahodom.

Zdjaj se ve, da gre pri tem za ključno sporno vprašanje madridskega zasedanja. Vendar je vprašanje detant v Evropi zelo vročilo. To je čudno, če upoštevamo, da obstaja pet različnih predlogov o sklicu razorožitvene konference, in da se je vseh 35 držav zavzelo (na tak ali drugačen način) za vojaško popuščanje.

Predlagatelje so Poljska, Francija, Jugoslavija, Rumunija in Švedska. Poljski predlog je ideja varšavskih držav, pri čemer je izjema samo Rumunija, država, katere samostojni nastop ima še ne dovolj opaženo politično in strateško vrednost. Francija je predložila bistvo stališča petnajstih članic Atlantskega pakta, čeprav ta država formalno ni njeno članica. Resnici na ljubo je treba povedati, da imata omenjena predloga blokovski pečat in da se tako izključujeta.

Preostali trije predlogi imajo »neko skupno značilnost: premočisti skušajo nasprotujoči si stališča Vzhoda in Zahoda. Razume se, da imajo tudi ti predlogi svoje posebnosti, ki so pogojene z značilnostmi nevtralnosti Jugoslavije, nevtralnosti Švedske in SR Romunije. Vsa od teh predlogov ima svoje vrline. V Madridu torej ni čutili pomanjkanja dobrih idej, temveč pomanjkanje politične volje obeh blokov, volje za sporazumevanje.

Pogajanja o razorožitvi potekajo na več krajih. Vendar je madridski sestanek edini forum, kjer so vse »atlantke« in »varšavske« države, zlasti SZ in ZDA, cele mesece skupaj in se pogajajo v družbi več nevtralnih in nevtr-

ska zveza postavlja dialog celo na prvo mesto, vsekakor predvsem dialog z Američani. Nastajata vtis, da se boji nove oboroževalne tekme po Reaganovem »dikta-tu«, saj je jasno, da ZSSR materialno breme, ki je povezano z oboroževalnimi stroški, prenaša težje kot njen glavni nasprotnik.

Ni še jasno, kakšen bo rezultat prizadevanj za začetek pogajanj o vojaškem popuščanju. Nastajata vtis, da je zaradi resnosti svetovnega položaja treba dati prednost ravno »vojaškemu detantu«. V času naraščajočega nezupanja je namreč lahko osnova za obsežnejše pogovore in popuščanje v svetu. Vendar kaže, da hočejo ZDA predvsem v neposrednih stikih s Sovjetsko zvezo oceniti njene pozicije, torej še pred dialogom o vojaškem popuščanju v okviru KVSE. In za zdaj je ostalo pri tem.

MOMA PUDAR

V ŽARIŠČU

Iran

Na proslavi ob drugi obletnici revolucije v Iranu je zbrana množica slišala tudi nepričakovano sporočilo ajatole Homeinija. Politični opazovalci trdijo, da bi bilo sporočilo lahko rezultat razgovora med ajatolo in Bani Sadrom pred dvema dnevmi, ko sta se pogovarjala o kritičnih problemih v državi. Če je to res, potem so precej verjetne ocene nekaterih, da je ajatola Homeini znova naglavljal ravnateljstvo v korist predsednika, čeprav je še daleč od tega, da bi mu nudi neposredno podporo.

»Times«, London

Pomoč žrtvam hudih suš

NEW YORK, 16. februarja (AP) – Po svetovnem programu za prehrano bodo žrtvam dolgotrajnih in hudih suš na Maliju in Madagaskaru dodelili pomoč. Ta skupna institucija Združenih narodov in OZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) bo 120.000 prebivalcem Madagaskarja poslala 4000 ton riža v vrednosti 2.350.000 dolarjev, 16.000 bivalcem Malija pa 50.000 ton žita.

»The Economist«, London

Afrika o New Delhiju

Zadovoljstvo ob odločnem stališču delhijske konference glede Namibije in Južne Afrike, pomisleki ob obravnavanju Kampučije in Afganistana

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 16. februarja – Črna celina, ki predstavlja s 50 neodvisnimi državami nad polovico članstva v nevtralnem gibanju, je vsitnila močan pečat pravkar končani ministrski konferenci v New Delhiju, ocenjujejo v afriških prestolnicah. In čeprav je ponekod opaziti razočaranje zavoljo odsotnosti konkretne obsodbe vmešavanja super sile v notranje zadeve Afganistana, pa je z druge strani čutili enoznačno zadovoljstvo zavoljo odločnega stališča, ki ga je konferenca zavzela do vprašanja Namibije in razsipa v Južni Afriki.

Za afriške države, ki se bodo čez štiri mesece sestale na vrhunski konferenci organizacije afriške enotnosti v kenijski prestolnici Nairobiju, pomeni podpora 96-članskega nevtralnega gibanja veliko spodbudo v uresničevanju prihodnje strategije za razreševanje namibijskega vprašanja. Tako so se neuvrščeni zunanji ministri soglasno pridružili pozivu afriških držav, naj bi varnostni svet OZN sprejel mandatarne gospodarske sankcije proti rasteničnemu režimu v Pretoriji zaradi njegove nepopolnosti v namibijskem vprašanju, hkrati pa so objubil povečano materialno, politično, diplomatsko in moralno podporo namibijskemu osvobodilnemu gibanju SWAPO, za kar se je bil pred mese-

ubitih enajst pripadnikov afriškega nacionalnega kongresa. Ta južnoafriški napad so že poprej najostreje obsodili v številnih afriških prestolnicah, ki so Mozambiku obljubile vsu pomoč pri odstranjevanju nadaljnje nevarnosti iz Pretorije. Mozambiški predsednik Samora Machel pa se je po tem napadu lotil odločne akcije tako nazvneto kot nazven: nazven: je skrivade za napad obdolet osem vojaških poveljnikov, ki jim bodo v kratkem sodili, nazven pa je odšel na turnejo v Zambijo in Tanzanijo, koder si je zagotovil podporo predsednikov Kaunde in Nyerereja. Na ministrski konferenci v New Delhiju pa je Mozambik doživel še dodatno, zanj zelo pomembno podporo v boju proti agresivni politiki južnoafriškega rasističnega režima.

Določeno razočaranje pa je bilo v nekaterih afriških prestolnicah – zlasti tistih, v katerih je prevladujoče zahodni vpliv – čutili zavoljo stališč, ki jih je konferenca v New Delhiju sprejela do drugih pomembnih mednarodnih vprašanj, v prvi vrsti Afganistana in Kampučije, Nairobijci »The Standard«, ki je blizu kenijski vladi, je denimo zapisal, da je ministrska konferenca v New Delhiju »kompromitirala duh nevtralnega«, s tem ko ni zavzela odločnega stališča do teh vprašanj. Obžalovanja vredno je, meni kenijski dnevnik, da se je nevtralnemu gibanju »znova pokazalo ranljivo na manevriranje neke super sile ob pomoči nekaterih njegovih lastnih članev«.

Kljub vsemu pa list ocenjuje, da so imeli zunanji ministri nabitke prav, ko so se odločili za »mehkejša stališča«, ker so s tem želeli preprečiti razkol v gibanju, ki se je v minulih dvajsetih letih pokazalo kot koristno, če že ne učinkovit forum za razpravljanje o problemih, ki tarajo tretji svet. Že samo dejstvo, da se 96 držav, ki sestavljajo gibanje in ki imajo tako raznolike poglede na svetovne probleme, lahko sestaja in razpravlja o pomembnih vprašanjih, brez slehernega nadzorstva super sile, je mogoče šteti za dosežek, meni »The Standard« in izraža prepričanje, da bo gibanje po vsej verjetnosti dozorlo tedaj, ko bodo »odločne velesile«, v svojih prizadevanjih za svetovno nadvlado prenehale spodbopati njegove cilje.

Pri tem je treba upoštevati, da je Afrika najbrž bolj kot katera druga celina občutljiva na sleherni tuji vmešavanje, bodisi s strani super sil ali neokolonialističnih sil, saj se sama nenehno spopada s to nevarnostjo.

DRAGO BUVAČ

Gospodarski čudež v Egiptu

Gospodarski preobrat, ki temelji predvsem na izvozu nafte, je lani prinesel Egiptu 465 milijonov funtov viška v plačilni bilanci – Sadat na oblasti trdneje kot kdajkoli prej

Ko je predsednik Sadat 1979. leta podpisal mirovni sporazum z Izraelom, je Egipt izgubil vse diplomatske vezi z arabskimi državami in s tem tudi 500 milijonov funtov njihove ekonomske pomoči letno. Malo opazovalcev je takrat pričakovalo, da bo kairska vlada preživela politične in ekonomske posledice te izolacije. Celo najbližji Sadatovi kritiki so v njem videli igrarica, ki ima več sposobnosti za osebno izpostavljanje, kot instinkta za obstanek.

Po dveh letih ostaja Sadat še naprej na oblasti; in to trdnjeje kot kdajkoli prej po letu 1970, ko je nasledil Naserja. Arogantnost s katero odvrča vse, ki ga napadajo doma in prezir s katerim zasipa arabske sovražnike zunaj meja, odraža več kot le teatralni občutek varnosti. Obilje samozavesti, ki ga je opaziti v vladnih krogih, ni pogojeno le z razcepjenostjo opozicije, temveč predvsem s preobratom v gospodarstvu.

Po letu 1952, ko je padla monarhija, je Egipt lani prvič beležil višek v svoji plačilni bilanci; in to kar za 465 milijonov funtov. Preobrat temelji na skokovitem povečanju zaslužka od nafte in denarja delavcev, zaposlenih v tujini, nekaj pa tudi od turizma in Sueskega prekopa.

Sadat lahko danes mirne duše trdi, da je obojestranski tve-

gnani mir z Izraelom prinesel pomembne rezultate. Ključne pričiakovane gospodarske sreče je namreč v povečanju načrpane nafte na Sinaju, ki ga je dobil Egipt po Camp David-skem sporazumu. Čeprav so Izraelci naredili vse, da bi ta črpalnica čimbolj izkoristili, so lani Egipčani načrpal 29,6 milijonov ton surove nafte. Egiptu je to prineslo dohodek, ki dosega 25 odstotkov skupne bruto nacionalne proizvodnje.

Lani se je povečala tudi vsota, ki jo Egipt dobiva od 2 milijona svojih delavcev zaposlenih na Blžnjem vzhodu. Presegla je milijardo funtov, kar je približno 25 dolarjev na vsakega Egipčana. Za vlado je to velik politični dobiček, saj se denar mimo neučinkovite in korumpirane birokracije steka naravnost v žep prebivalstva.

V tem trenutku je še malo

znakov, da bo tudi bogstvo, ki ga prinaša nafta, pripomoglo k dvigu življenjskega standarda. Toda ogromna rast zaslužka v zunanji trgovini ima še vedno velik politični vpliv.

Za začetek, Sadat s tem denarjem brez težav izvršuje nenarjane politični dogovori, ki v tem stoletju kroji odnose v Egiptu. Gre za državne dotacije, za hrano, omogočajo določeno stopnjo tolerance do vladnih politikov.

Čeprav povprečni Egipčan zasluži okrog 30 penijev dnevno, delavci v Kairu pa največ polgredni tve, v Egiptu zaradi pomeni hrane nihče ne gladoje. Bogate zaloge nafte, ki bi z današnjim tempom črpanja zadost-

skale za naslednjih dvajset let, obetajo predsedniku Sadatu še naprej varnost pred izbruhom narodnega nezadovoljstva.

Vendar dotacije, čeprav lahko Sadatu prinesejo priljubljenost, Toda prave opozicije tudi nima. Energija revnega prebivalstva, tudi srednjega sloja, je usmerjena bolj k varovanju negotovega življenjskega standarda, kot pa k opoziciji. Res je, da se je položaj največjih vladnih letih nekoliko popravil, toda deset in pol milijona ljudi nagnetih v glavnem mestu še naprej živi v bedi.

Ob novih možnostih egiptovskega gospodarskega razvoja Sadat ne bi imel velikih težav, če bi hotel zadovoljiti omejene zahteve ali celo izboljšati življenjski standard tistih, ki živijo v najhujši revščini. Toda clovek, ki se ima za modernega farosna in ki ga drugje na Blžnjem vzhodu štejejo za odpadnika, bo najbrž imel veliko težav, da spet pridobi mesto, ki mu pripada v arabskem bratstvu.

JAMES-MACMANUS

Glasi za nevtrščenoost

Spricho vse bolj zapletenega položaja je tudi na Japonskem vse več glasov in prid nevtralnosti nevtrščenoosti dežele – Odvisnost od ZDA

OD DOPISNIKA TANJUGA

Predsednik japonske socialistične stranke Ito Asukata je z govorniškega odra parlamentu opozoril na poslabšanje mednarodnega položaja in začarani krog oboroževalne tekme. Vprašal se je, kako naj bi Japonska pripomogla k odpravi takšnih tendenc, in poudaril diplomatske akcije, ki bi se ji lahko lotili Tokio in vplival na velesili, da bi stopili na prazoričev, kar je po Asukatovem mnenju nujna sedanega mednarodnega trenutka.

Vodja najmočnejše japonske opozicijske stranke je pristavil, da je japonska lahko imela takšno vlogo le, če bi bila neodvisna in če se sama ne bi pridružila »začaranemu krogu« oboroževanja. Zato je Asukata opozoril na protislovja Suzukijeve politike. Na eni strani se izdajki za obrambo pod pritiskom Washingtona ter domačih političnih in gospodarskih krogov večajo, na drugi strani pa objublja, da Japonska ne bo postala »vojaška veličina«.

Zato je Asukata kot izhod iz tega protislovja v parlamentu predlagal, naj bi Japonska sprejela politiko nevtralnosti.

Premier Suzuki je zavrnil Asukatov predlog o nevtrščeni Japonski, češ da je »nestvarna«, in prbil, da ga njegova vlada ne bo sprejela. S stališča zunanje politike, kakršno je Suzuki obrazložil na prvi letošnji seji parlamenta,

Jama

TIT DOBERŠEK

JANKO LORENCI

Materialni položaj vsakogar naj temelji na rezultatih dela

Iz sklepnega dokumenta 13. srečanja Rdeči prapor: »Vsako delo je mogoče meriti, ne samo proizvodno delo – Vsak podpisnik samoupravnih sporazumov mora vestno izpolnjevati prevzete obveznosti«

OD NAŠIH POROČALCEV

KRAGUJEVAC, 16. februarja – Na 13. srečanju samoupravljalcev Rdeči prapor so delegati na dveh plenarnih sejovalnih in treh ločenih komisijah razpravljali o samoupravnem sporazumevanju v združenem delu. Delo v komisijah je potekalo včeraj popoldne in danes dopoldne, na sklepnem zasedanju pa so potrdili tudi skupno poročilo komisij in sklepi dokumenta letošnjega srečanja.

V razpravah v komisijah je bilo 100 delegatov iz vse Jugoslavije iz neposrednih izkušenj iz združenega dela prikazalo rezultate, težave, probleme in se odprla vprašanja o samoupravnem sporazumevanju. Osnovne teme komisij so bile samoupravno sporazumevanje na področju samoupravnega organiziranja združenega dela, v procesu vzpostavljanja in razvijanja družbenogospodarskih in dohodkovnih odnosov v združenem delu in na področju planiranja družbenogospodarskega razvoja.

V prvi komisiji so preverjali uspešnost samoupravnih organiziranih združenj dela, ki je očitno najpomembnejša odvisna prav od vsebine in kakovosti sporazumevanja. Delegati pozitivnih izkušenj so delegatov opozorili tudi na vrsto slabosti in težav. Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori, na primer, povsod še ne pomenijo doslednega usklajevanja posameznih in skupnih interesov in torej je formalno urejeno odnose med temeljnimi organizacijami v neki delovni organizaciji. Pri združevanju tozdev v delovno organizacijo namesto resničnega združevanja dela in sredstev prihaja do pojavov skupinske lastniškega odnosa. Tozdev se torej niso povezali na podlagi dohodkovne soodvisnosti, prej nasprotno, med njimi očitno prevladujejo kupoprodajni in kreditni odnosi, kar je posledica nepresekanih podjetniških težav posameznih tozdev.

Samoupravno sporazumevanje v procesu razvijanja družbenogospodarskih in dohodkovnih odnosov pa je, so menili razpravljalci v drugi komisiji, edina prava možnost za premagovanje premočnega vloga države pri urejanju in uresničevanju odnosov v celotni družbeni reprodukciji in torej nenadomestljiva metoda uresničevanja interesov delavskega razreda.

Ko so preverjali, zakaj se pri združevanju dela in sredstev še pojavljajo slabosti, so poudarili, da problem nenehno pogojev gospodarjenja, predvsem pa neurejene odnose v politiki cen. Administrativno urejanje cen in neizenačena politika cen namreč povzročata razlike pri rezultatih gospodarjenja.

V številnih prispevkih so delegati opozorili tudi na dejstvo, da je kljub številnim samoupravnim sporazumom še vedno dohodkovno povezovanje proizvodnih in prodajnih organizacij združenega dela prešibko.

V tretji komisiji so delegati govorili o sistemu planiranja v združenem delu in med drugim ugotovili, da je samoupravno sporazumevanje v planiranju družbenogospodarskega razvoja najpomembnejša sestavina urejanja samoupravnih odnosov. Vendar pa, so menili delegati, delavci v združenem delu niso še v dovoljni meri nosilci procesa planiranja in dohodek še ni postal osnovna kategorija načrtovanja razvoja. Samoupravno sporazumevanje pri pripravi temeljev plana je še veliki izziv, predvsem pa pri uresničevanju samoupravnih sporazumov in dogovorov nedvomno manjka predvsem odgovornosti.

Samoupravno sporazumevanje je temelj celotnega sistema združenega dela

Srečanje samoupravljalcev so končali s sprejetjem sklepnega dokumenta, ki ga je v imenu komisij za pripravo sklepov predlagal Pavle Gazič.

Povzetek sklepnega dokumenta med drugim poudarja, da mora odločanje delavcev v združenem delu priti do popolne veljave povsod, kjer sprejemajo odločitve o družbenogospodarskem razvoju, kjer se določa ekonomska politika in pripravljajo ukrepi za njeno uresničitev.

»Delegati srečanja so ugotovili, da je samoupravno sporazumevanje temelj celotnega sistema svobodnega združenega dela političnega sistema socialistične samoupravne demokracije. S samoupravnim sporazumevanjem delovni ljudje v združenem delu, ki kot načrtujejo, posejajo več kot 700 tisoč hektarov, kar je za petino več kot lani.

Ob obeh področjih pa so dejali, da za takšne cenovne skoke ni nobenih opravičil: nedvomno je, da se tozdi izkopljejo iz težav in dosegajo uspehe le na račun višjih cen, ne pa z večjo delovno storilnostjo, boljšim izkoriščanjem zmogljivosti in zniževanjem stroškov proizvodnje. V zvezi s tem so govorili tudi o izgubah v delovnih organizacijah. Te so največkrat posledica nizke storilnosti, zastarele tehnologije in tudi neprimerne primarne delitve.

MITJA VOLČIČ

razredne interese in neodtujljive pravice, da razpolagajo s sredstvi in rezultati svojega dela in jih upravljajo».

Ocenili so, da je samoupravno sporazumevanje delavcev, kljub številnim težavam, slabostim, tavanjem in odporom, že postalo bistven temelj samoupravnega urejanja družbenogospodarskih odnosov in osnovni način usklajevanja in uresničevanja interesov delovnih ljudi in vseh družbenih subjektov. Delegati srečanja so ugotovili – s pripombo, da samoupravno sporazumevanje v združenem delu že daje pomembne rezultate – da se pojavljajo ekstremistična kritika, ki hoče ne samo razvedniti, ampak tudi ogroziti celotno institucijo samoupravnega sporazumevanja. Za to ekstremistično kritiko »stoji protisamoupravni in etastični koncept razvoja družbenogospodarskih odnosov in zato se delegati 13. srečanja odločno zavzemajo za odklonitev in energično zatiranje te kritike«.

»Udeleženci srečanja menijo, da morajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela v procesu samoupravnega sporazumevanja o določanju in uresničevanju dohodkovnih odnosov neposredno odločati o razporejanju dohodka. Ta njihova ustavna pravica se mora dosledno izpolnjevati in nihče ji nima pravice uparirati in kršiti. V tem smislu so tudi ostro kritizirali »dologetno prakso, da se dohodek temeljnih in drugih organizacij obremenjuje s čedalje večjimi dajatvami na podlagi sklepov samoupravnih interesnih skupnosti, bank, posameznih organov, občin, republik, pokrajin in federacij prek raznih davkov in prispevkov. O tem delavci v temeljnih organizacijah združenega dela praviloma ne odločajo, marveč so jim sklepi vsiljeni, s čimer so kršena načela našega političnega sistema«.

Nenehno razvijati delitev po delu

Na srečanju so soglasno zahtevali, da je treba »nenehno razvijati in zboljševati delitev po delu in rezultatih dela«. V tem smislu je treba kritično preučevati, spreminjati in dopoljevati rešitve iz samoupravnih sporazumov in dokumentov. Vsako delo je mogoče in se mora meriti, ne samo po proizvodni vrednosti, ampak tudi po njegovem delu. Materialni položaj vsakogar mora biti zasnovan na njegovem delu in rezultatih dela. Samoupravljalci so poudarili, da ni mogoče napraviti bistvenih korakov v izoblikovanju in uresničevanju načela delitve po rezultatih tekočega in minulnega dela, če ne bomo preslišali administrativnega načina nagrajevanja v družbenih dejavnostih in delovnih skupnostih. Najodločnejše je treba opustiti prakso, da so nazivi, kvalifikacije, hierarhija in podobno temelj za pridobivanje dohodka.

Kar zadeva odgovornost za izpolnitev sklenjenih sporazumov, so menili, da je to »eno bistvenih vprašanj« v samoupravnem sporazumevanju. »S tem da delavci podpisujejo in sprejemajo samoupravne sporazume, prevzemajo mnogostoranske obveznosti. Vsak podpisnik se mora držati določb iz sporazuma in vestno izpolnjevati prevzete obveznosti. Bistveno pomembno je zatrepti prakso, da sporazumov ne spoštujejo, da jih brezbržno kršijo in razdirajo. Odgovornost na podlagi samoupravnih sporazumov mora biti jasno določena, ne pa posplošeno formulirana.«

Bistvo samoupravnih odgovornosti, najsi je še tako zaščitena s pravno prisilo in državno sankcijo, vendarle ni v tem. Prava samoupravna odgovornost temelji na delavski zavesti o nujnosti in samoupravnega sporazumevanja in pojmovanju, da je s sprejetjem samoupravnega sporazuma že izražen interes delavca, da se bojuje za njegovo izpolnitev. Ne more biti dvoma o tem, da bo večina delavcev, ki so resnično sprejeli samoupravni sporazum, spoštovala njegove določbe. Glede na svoj ekonomski interes morajo biti odgovorni za to, da bo samoupravni sporazum izpolnjen.

Delegati 13. srečanja so se dogovorili, da bodo besedilo povzela poslali 3. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije kot enega izmed dokumentov za pripravo našega najvišjega samoupravljalkega srečanja.

SLAVICA CRNICA SLOBODAN ĐUKIĆ

TELEKS informativni tehnik dela

Oprema na carini, nova tovarna vse leto brez dela

V črnomaljski tovarni kompresorjev za Gorenje montirajo stroje, ki bi morali delati od maja lani

ČRNOMELJ, 16. februarja – Zaradi borih 63.000 mark opreme, ki je v črnomaljski tovarni Gorenje niso pravočasno dobili, z izdelovanjem kompresorjev zamujajo skoraj leto dni! Zaradi sorazmerno majhne vsote je tako črnomaljsko Gorenje in sploh gospodarstvo črnomaljske občine močno prikrajšano.

Novo tovarno Gorenje v Črnomlju so slovesno odprli lani za delavski praznik, proizvodnja v njej pa še vedno ni stekla. Investicija je bila vredna 270 milijonov dinarjev, v tej tovarni Gorenja dela 47 delavcev (mimogrede: ti stanejo Gorenje, čeprav nimajo pravega dela, 800 tisoč dinarjev na mesec).

Kompresorjev za belo tehniko pa niso mogli delati vse čas zaradi tega, ker na carini stoji za 63 tisoč nemških mark opreme.

Gorenje bo letos potrebovalo 351 tisoč kompresorjev za hladilnike, prav take kompresorje bi morali delati v Črnomlju, kjer bi jih ob nemoteni proizvodnji naredili 260 tisoč. Če bi morali vse te kompresorje uvoziti – kar počno zdaj – pomeni v letu dni 28 milijonov mark.

Prvi del težav so odpravili v teh dneh, saj so s carine, kjer je stala oprema, končno dobili tisto, kar je bilo že plačano. To opremo v črnomaljskem Gorenju zdaj montirajo, manjka pa še dodatni merilni aparat, ki ga bodo morali prav tako še uvoziti. Gorenje si prizadeva, da bi to storili kar najhitreje in če bodo to uresničili, potem bo montaža končana v marcu, takrat pa naj bi se začela tudi proizvodnja kompresorjev.

Ostaja pa grenko vprašanje, kako se je moglo zgoditi, da smo morali zaradi opreme, vredne 63.000 mark, ki je stala na carini, uvažati kompresorje iz tujine, ob tem pa je v Črnomlju več mesecev stala neizkoriščena zgrajena tovarna, vredna 270 milijonov dinarjev.

JOŽE SPLIČAL

Še več mesa in mleka

Živinorejski strokovnjaki si prizadevajo, da bi v Pomurju s selekcijo goved, pogostejšo telitvijo in pitanjem na večjo težo priradili več mesa

MURSKA SOBOTA, 16. februarja – Pomurški živinorejci imajo okrog 42.000 govejih plemenic lisaste pasme; od teh je v osemletnem letu priradili 37.500, torej skoraj 90 odstotkov. Zanje je značilna genetska sposobnost za visoko mlečnost in prirejo mesa.

Z več kot petdesetletnim naštanim selekcijskim delom so doslej, da dajejo molznice povprečno od 4.200 do 4.700 litrov mleka na leto in da mlada živina pridobi vsak dan na teži povprečno 1,1 do 1,2 kilograma. Postopno pomlajujejo govejo čredo, v kateri je še vedno preveč starejših rejcev. Več kot 80 odstotkov rejcev ima povprečno le tri krave ali manj in večina bistveno ne povečuje števila repov v hlevu. Vzrok za to je tudi preveč razdrobljena posest (povprečno 3,1 hektara obdelovalne zemlje po gospodarstvu), kar onemogoča smotnejšo uporabo sodobnejših načinov priraje živine.

V zadnjih desetih letih so se strokovnjaki precej trudili, da bi usposobili živinorejske obrate za sodobno proizvodnjo. Od 1971. do 1980. leta je bilo v Pomurju zgrajenih in obnovljenih več kot 1.400 hlevov za govejo živino z okrog 21.000 stoječih. V kontrolo proizvodnosti in selekcije so vključili okrog 9.500 krav, tako da jih zdaj nadzorujejo trikrat več kot pred desetimi leti. To, da so v kontrolo proizvodnosti zajeli že četrtino vseh krav, predstavlja najvišji dosežek v Sloveniji in Jugoslaviji.

Osemletne krave, vključene v kontrolo skupino »a«, dajejo na leto povprečno od 3.700 do 3.800 litrov mleka, medtem ko so ga pred desetimi leti dajale le 3.250 litrov. 42.000 plemenic je v letu dni povrglo 33.990 telet; od teh jih je ostalo za pitanje okrog 22.000, okrog 6.800 pa so jih zaklali ali so poginili.

Pospeševalci živinorejskega veterinarskega zavoda v Murski Soboti si prizadevajo, da bi s skrbnejšo izbiro živali povečali in pocenili prirejo mesa in tako izboljšali oskrbo trga. Z izbiro želijo priti do takšnega tipa goved, pri katerem bi lahko prirejo usmerili na pitanje do teže 600 kilogramov. Povprečna teža mladih pitanih goved, ki so jih od-

Naložbo spremljati do njene tržne uveljavitve

Gospodarska banka za to leto ne bo sprejemala obveznosti za naložbeno posojila – Marča bo oblikovan sistem za vrednotenje vseh teh zahtevkov

LJUBLJANA, 16. februarja – Vse nerešene zahteve za posojila (za osnovna in obratna sredstva) so v Gospodarski banki vrnili vlagateljem, da jih ponovno preverijo, usklade z novimi razvojnimi merili, popravijo zastarele predračune, njihovo denarno kritje, premislijo pa še kaj tudi o programskih usmeritvah nameranih vlaganj. Pred koncem marca, ko morajo banke skupaj z zbornico oblikovati metodologijo za vrednotenje kreditnih zahtevkov po razvojnih merilih, pa v banki ne bodo pregledovali niti popravljenih zahtevkov.

Denarna stiska nam onemogoča, da bi za to leto sprejemali kakršnekoli nove obveznosti. Investicijska posojila, ki bodo navedena vendar odobrena, pa bodo porabniki lahko izbrali najprej šele prihodnje leto, pojasnjuje Anton Matjašič, direktor sektorja v Gospodarski banki, ki se ukvarja z dolgoročnimi naložbami. Že večkrat obrazloženi izračuni kažejo, da kljub vse gostejšemu situ pri preverjanju kreditnih prošnji še zmeraj povpraševanje močno presega sedanje bančne zmognosti.

Za leto 1981 je v banki na voljo komaj 2,3 milijarde dinarjev za naložbe, v minulih letih sprejete obveznosti, ki jih bo treba izpolniti letos, pa presegajo 3,6 milijarde dinarjev. To pa seveda banki onemogoča celo združevanje denarja, kakor je dogovorjeno v Združenju ljubljanske banki, podpiranje načrtov v konzorcijski – s tem je seveda vedno bolj prisiljena v dogovarjanje s članicami, da podajajo ali odlašajo nameravane gradnje, da poskušajo pridobiti na ložbeni denar s sodelovanjem svojih partnerjev itd.

»Kot kažejo posojilne pogodbe, sklenjene v Gospodarski banki, naj bi leto začela obratovati, med drugimi, Julonova tovarna polimernih vlaken, tovarna sladkorja v Ormožu, razširjena proizvodnja vilicarjev v Indosu, več novih enot v Iskri, IMP, Belinki, Pivovarni Union, Agrotehnik, Geološkem zavodu, končana bo druga faza Mercatorjevih centralnih skladišč itd.«

Prve pa bodo morale užiti tudi bančno podporo nekatere prednostne naložbe, za katere bomo v banki poskušali storiti, kar največ moremo, nam je dejal Anton Matjašič. Pri tem je našel vlaganja v proizvodnjo hrane, nadalje naložbe, ki obetajo ugodne izvozne učinke, ne bi pa smeli pozabiti niti na nekaj okrepitev trgovskega omrežja za oskrbo občanov na ljubljanskem območju.

Menimo, da bi tudi sicer – ne samo zaradi nove metodologije in sila zaostrenih razvojnih meril, kot izhodišč za vrednotenje opravičenosti in tudi »prednostnega reda« posameznih naložb – kazalo dokaj spremeniti odločanje v bankah o kreditnih zahtevkih vlagateljev, nadaljuje Anton Matjašič. Predvsem bi kazalo preprečiti dosedanja praksa, da dobi kredit pač tisti, ki prej pride s svojim zahtevkom. Marsikaj se namreč »vrine« med uporabnike bančnih dopolnilnih sredstev, kar se kaj kmalu izkaže kot sila skromen izvihek, kot nosilec velikih podražitev, katere spet iščejo bančno podporo. Mar ne bi bilo

»S pitanjem priradijo pomurški rejci 6.751 ton mesa na leto; iz rejce izločijo 9.093 gal goved s povprečno težo 480 kilogramov, kar da 2.445 ton mesa. Od 79,15 milijona litrov mleka, ki ga daje 29.906 molznice (vsaka povprečno 2.650 litrov) na leto, pride na trg le 46,6 milijona litrov; 20,9 milijona litrov porabijo za rejo telet (čeprav bi mleko lahko uspešno nadomestili s starterjem), za rejo prašičev in v gospodinjstvih pa porabijo 11,6 milijona litrov mleka.«

čali na leto od 6.751 na 7.912 ton mesa – temveč bi lahko povečali tudi staloč telet; zlasti še, če bi skrajšali čas med dvema telitvama od sedanjih 105 – 115 dni na 75 – 85 dni, za kar si živinorejski strokovnjaki že prizadevajo.

BORIS HEGEDUŠ

Cinkovih zlitin je na domačem trgu vse manj

Kljub sovlaganju v domače tovarne so ostali slovenski porabniki teh surovin na cedilu

LJUBLJANA, 16. februarja – Večji slovenski porabniki cinkovih zlitin so se dogovorili, da si bodo skušali v dogovoru s celjsko Cinkarno zagotoviti dovolj teh surovin, ki jih je na domačem trgu vse manj. Poleg tega bodo pregledali tiste meddržavne sporazume, v katerih so na blagovni listi tudi cinkove zlitine.

KOT Tacen, LAMA Dekani, Kovinoplastika Lož, Titan Kamnik, Mariborska livarna, LTH Skofja Loka in njihovi kooperanti bodo letos porabili okoli 5.500 ton cinkovih zlitin. Do sedaj so jih nabavljali predvsem v Zorli iz Šabe, Kombinatu Trebča iz Kosovske Mitrovice in Zletovu iz Titovega Veleša. Kljub temu, da so v teh tovarnah sovlagali za naložbe, pa jim te ne morejo zagotoviti toliko zlitin, kot jih potrebujejo. Zato so morali cinkove zlitine tudi uvažati. Domači dobavitelji so namreč v glavnem tudi predelovalci cinka, zato ga potrebujejo predvsem zase in ga vse manj prodajajo. Poleg tega tudi zaloge cinkove rude v rudnikih niso tako velike, kot so govorili ob odprtju rudnikov, so menili predstavniki omenjenih tovarn na današnjem sestanku.

Edina rešitev, menijo slovenski porabniki cinkovih zlitin, je v obnovi proizvodnje v celjski Cinkarni. Kajti v Mariborski livarni, ki bi bila tudi sposobna izdelovati te zlitine, nimajo za to niti izkušnje pri izdelavi niti osnovne opreme.

VANJA JUREČKO

Turisti ocenjevali Bled

Anketiranci so bili hotelski gostje, največ Angleži in Nemci – Osnovna ocena je zelo ugodna, zaostajajo pa izvenpenzijske usluge in zabava

BLED, 16. februarja – Turistična poslovna skupnost Bled je v drugi polovici avgusta ter v začetku septembra lani izvedla posebno anketo, ki naj bi pokazala, kako so gostje – turisti zadovoljni s svojim dopustovanjem na Bledu. Povedati je treba, da je anketa zajela le hotelske goste. Vseh je bilo 536, med njimi največ Angležev – 211, Zahodnih Nemcev – 137, Nizozemcev je bilo 52, precej manj, 36, pa je bilo domačih turistov.

Anketa je pokazala, da 42 odstotkov gostov obišče Bled na priporočilo potovalnih agencij, prav toliko pa jih skorajda pride na priporočilo znancev in prijateljev. Niti četrtina gostov svojega obiska na Bledu ne ponovi. Med stalnicami obiskovalci so Zahodni Nemci.

Gostje so Bled kot celoto ocenili zelo ugodno. Tako tudi možnosti za izlete in sprehode. Soli-

Med možnimi ocenami od 1 do 5 so se te suvale od 4,2, ki so jo povprečje dali Zahodni Nemci ter od 4,5, ki so jo prisodili Nizozemci in Jugoslovani.

Najnižjo oceno so si prislužile hotelske prireditve in zabave, za tem pa prehrana v celoti, zajtrk ter mir v hotelih – vse to je prejelo povprečno oceno 4,1, zato pa sta si najvišjo, 4,4, torej kar solidno, pridobili dve pomembni točki – postrežba ter sposobnost in prijaznost osebja.

Kazalec, kaj bi bilo treba izboljšati, so bili tudi odgovori na vprašanje, kako so zadovoljni z informiranostjo. S tem so bili deloma zadovoljni Angleži, drugi

pa ne.

Na anketni list so gostje zapisali tudi svoje priporočila in pripombe. Želijo si, da bi Bled ostal »majhen« in urbanistično nepokvarjen, želijo si boljše smerokaze v več jezikih, nadrobnejše karte ožje in širše okolice. Na javnih mestih bi radi videli cenike prevoznih sredstev, taksij, kočijaže, v hotelih pa naj bi bili na vidnih mestih objavljeni menjaji.

Pogrešajo tenis igrišča, igrišča za otroke, naprave za rekreacijo in zabavo v slabem vremenu, radi bi majhne, prijetne lokale, s hitro pripravljeno toplino jedmi in ki bi bili odprti tudi pozno zvečer. Radi bi dobili lokale, kjer izdelke delajo in prodajajo.

V trgovinah bi radi kupovali plošče domače glasbe, avtokarte, razne igre. Menijo, da je klopčica počitek na Bledu premalom. Zanimivo je, da se jim zdijo postaneke v Trbižu, kjer je po mnenju nekaterih Angležev trg precej reven.

VLASTA FELC

JEZERO POD LEDOM – Brez napora pridobljena »izvenpenzijska usluga«. (Foto: Joco Žnidaršič)

predstavlja vrsto najsodobnejših barvnih televizijskih sprejemnikov raznih velikosti in izvedb ter Hi-Fi stereo naprave

Iskra Commerce – TOZD Zastopanje tujih firm Ljubljana, Celovška 122

Obiščite našo trgovino v Ljubljani, Celovška 122 Tel. 551-093, 553-377

Le zadostne obresti bi mogle zagotoviti smotrne naložbe

Zadnja dva lanska meseca sta spet poslabšala založenost gospodarstva z uvoznimi deli in surovinami – Dokler je denar za naložbe poceni, je težko pričakovati samo zares premišljene naložbe

LJUBLJANA, 16. februarja – Ekonomski inštitut ljubljanske pravne fakultete prikaže v naslednjih mesecih izdelanje počasne rasti industrijske proizvodnje. Morda bo januar, zaradi primerjave z lanskim sibirskim januarjem, pri tem izjema. Manj verjetna pa je rast v naslednjih mesecih. Ob tem opozarjajo, da sta november in december ponovno poslabšala preskrbljenost z uvoznimi deli in surovinami. Verjetno pa tudi izvoz narašča počasneje, če sploh še narašča.

Lansko novembrsko rast izdelave, ki je bila neobičajno močna, pripisujejo v celoti večjemu številu delovnih dni. Decembrska proizvodnja pa se je v Sloveniji nadaljevala z zelo počasnijo rastjo, skoraj enako zastoj. Samo november je pomagal, da je bila njena živost lani nekoliko močnejša kot ob zadnjem večjem zastoju leta 1975.

Na podlagi letošnjih resolucijskih zahtev pri rasti proizvodnje so po institutovnem načinu dela zarisali, koliko bo morala izdelati letos industrija v posameznih mesecih, da bi te načrte izpolnila. Njihov način dela temelji na proučevanju obnašanja industrije v zadnjih 25 letih. Za te sezonske medletne premike je po njihovem značilno, da se rast v prvih mesecih leta krepi. To velja zlasti za februar in marec, manj pa za januar. Rast se rahlo okrepi tudi septembra. Krepitev sezone v maju in juniju se je od leta 1971 naprej nehala, tako da zdaj v teh mesecih ponovno slabi, čeprav je močnejša kot v začetnih letih. Zdjaj je običajna zelo močna slabitev rasti v juliju in avgustu in decembra, neizrazita pa je v oktobru. Ob tem ugotavljajo, da poletne počitnice vse močnejše izkoriščamo, prav tako izkoriščamo vse temeljitje tudi praznik 29. november in Novo leto, to pa nadomeščamo februarja in marca. Vse obširnejše je tudi zimsko dopustovanje, ki pa je zaenkrat omejeno na upravo in družbene službe in produktivnosti (najbrž gospodarski) očitno ne škodi.

Prve posledice širjenja izvoza in nadomeščanje uvoza.

Na podlagi različnih lanskih povečanj proizvodnje ali celo nadzadavaj izdelave v nekaterih dejavnostih sklepajo v inštitutu o pričetku postopnega spreminjanja sestave našega gospodarstva. Te spremembe povzročajo po eni strani pospešeni izvoz, po drugi pa zavirani uvoz. Opaziti je prve posledice širjenja izvoza in nadomeščanja uvoza. V številnih porabniških dejavnostih je viden

dohodek in popolne socializacije naloženega tveganja, dokler se torej združenemu delu zaradi visoke inflacije ne bo splačalo varčevati lastnega denarja, je nesmiselno pričakovati boljše gospodarjenje.

Cene za polovico hitreje

Protinflationarna stabilizacijska politika ne zmanjšuje tistega dela inflacije, ki pri naložbah sploh lahko obstaja, namreč zaradi nezadostnih denarnih virov za naložbe. Takšno delovanje na račun prenaša inflacijo od naložb na porabo, torej od razvojnega napredne oblike trošenja na obliko, ki zmanjšuje razvoj. Zato takšna politika ni koristna niti za ustališne cen. Rešitev je očitno v taki visoki obrestni meri, ki bi gospodarstvu in prebivalstvu omogočala, da bi prihranila dovolj denarja za plačevanje potrebnih svojih in tujih naložb.

Hrvaški izvoz upada

Januarja je gospodarstvo te republike izvozilo 34,2 odstotka manj blaga, kot so načrtovali – Visoke cene zmanjšale konkurenčno sposobnost

OD NAŠEGA DOPIŠNIKA

ZAGREB, 16. februarja – V preteklem mesecu je hrvaško gospodarstvo izvozilo za 3,2 milijarde dinarjev izdelkov, kar je 21,9 odstotka manj kot v januarju lani in 34,2 odstotka pod letošnjim izvoznim načrtom, ki je za januar napovedal izvoz v vrednosti 5,6 milijarde dinarjev. Posebej boje v oči podatke, da je izvoz na konvertibilno območje za polovico manjši.

O tem, kaj se dogaja s hrvaškim izvozom, so se pred dnevi vprašali na zadnji seji CK ZKH in nato v izvršnem svetu sabora, ko je predsednik Pero Fleković dejal, da tudi izvršni sveti in njegovi organi, ki so dolžni spremljati izvozno-uvozne posle, zaslužijo grajo. Do zdaj se nihče ni izdal ocene, kaj se pravzaprav dogaja na izvozno-uvoznem področju. Zato pa tudi ni moč odgovoriti, ali gre za trajni ali pa za trenutni neugodni pojav, ki že na začetku leta spodveda izvozne uspehe, dosežene v preteklem letu, ki je Hrvaška zmanjšala prihodnjim v blagovni menjavi za 10 milijard dinarjev.

Na Hrvaškem je začela izvoz na krivuljo padati v drugi polovici preteklega leta, ko je bilo sicer pričakovati, da se bo zaradi jun-

Združeno do svinjskega mesa

Skupni načrti »Svetožareva« ter beograjske mesne industrije in trgovine

SVETOZAREVO, 16. februarja (Tanjug) – Kmetijskoindustrijski kombinat »Svetožarevo« se z beograjsko mesno industrijo in trgovino pogovarja o skupni prireji svinjskega mesa. Svetožarevski kombinat vzgoji v dveh pitaliških 85.000 svinj na leto (za klavnico »Juhor-eksport«), vendar bi lahko z minimalnimi sredstvi pitališki v Duboki in Velikem Popovcu priredili še 70.000 svinj več.

Plan letošnje prireje pitanih svinj predvideva določeno povečanje, ki pa za svetožarevsko klavnico ne bo zadostovalo. V omenjenem obratu lahko zakonjelo 140.000 svinj na leto, združena pitališka pa so zaradi pomanjkanja živinske krme skoraj prazna. Če pa bi rešili vprašanje koncentracije v enajstih kmetijskih združenjih, bi lahko prirejo svinj podvojili in trgu ponudili najmanj 60.000 pitancev.

ILJA POPIT

sedah predsednika skupnosti hrvaške interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino Ivica Trnoka, niso ladjedelnice in lesna industrija, ki so v strukturi hrvaškega izvoza udeleženi 26-odstotno, januarja niso opravili nobenega omenbe vrednega izvoznega posla. V prvem četrtletju letos si ladjarji obetajo le nekaj deset milijonov dolarjev iztrža.

Nenehni pritiski za povišanje cen so posledica manjšega ekonomskega interesa za izvoz izdelkov, so poudarili na seji izvršnega sveta sabora. Po njihovem bi kazalo ustanoviti rezervne sklade za reprodukcijski material med vsemi udeleženci proizvodnega in prodajnega ciklusa. S pomočjo teh skladov bi tudi načrtovali potrebe po surovinah, ki jih ni, ter iskali načine za oskrbo z njimi. Po njihovih tudi ni izhod v sili, ki se ga v zadnjem času pogosto poslužujemo, da pač vsa republika in pokrajini sestavljajo svoje pomanjkanje blaga in surovin na domačem trgu.

PETER POTOČNIK

Komu so potrebne spremembe kazenskega zakona?

BEOGRAD, 16. februarja (Tanjug) – V zadnjem času tuji tisk zelo pogosto piše o raznih pobudah za spremembo kazenskega zakonika SFRJ pa tudi o sprejetju zakona o amnestiji. Grez za besedila, ki zahtevajo spremembe v kazenskem zakoniku SFRJ, medtem ko »občani SR Hrvaške« in skupina iz Beograda v svojih vlogah zahtevajo sprejetje zakona o amnestiji.

Pobude delovnih ljudi in občanov so pri nas vedno veljale za sestavni del samoupravnih pravic in so bile vselej dobrodošle pri iskanju boljših in ustrežnejših rešitev za nadaljnji demokratični razvoj družbe in njenih institucij. Pooblastila za dajanje pobud so zato vključena v številne zakonodajne akte, kakor tudi v naš najvišji zakonik – Ustavu SFRJ. Prav na osnovi tega ter splošne družbene težnje k razvoju demokracije in k osvoboditvi dela in človeka je od vsepovedno prihajalo in še prihaja na stotine pobud, zamisli in predlogov, od temeljnih organizacij združenega dela in raznih ustanov, kakor tudi od posameznikov in skupin občanov. Vse naš delegatski sistem je organiziran tako, da lahko v njem delovni ljudje in občani kar se da neposredno prispevajo k spreminjanju vseh političnih sklepov v družbi. Takšna praksa se je že uveljavila in obrodila pomembne pozitivne sadove.

Med temi vsakodnevnimi pobudami in predlogi, ki so jih dobili najvišji organi, pa trije izstopajo tako po vsebini kot po namenu. Skupnica političnih nasprotnikov, ki je dala to pobudo, je izkoristila priložnost in grobo napadla naš sistem, pri tem pa je zlorabila podpise poštenih ljudi, ki so bili zavedeni ali pa niso pravočasno spregledali resničnih naklepov avtorjev teh pobud.

Pojdimo po vrsti. Pobuda za sprejetje zakona o spremembah kazenskega zakonika SFRJ zahteva, naj bo iz člena 133, ki govori o sovražni propagandi, črtan tisti del stavka, ki prepoveduje »zlomarno in neresnično prikazovanje družbenopolitičnih razmer v državi«. Z drugimi besedami povedano, organizatorji te akcije zahtevajo zase in svoje somišljenike dovoljenje za nezakonarno zlomarno in neresnično prikazovanje družbenopolitičnih razmer v državi. Zahtevajo, naj naša družba sprejme kot dober namen vse, kar premišljeno naklepajo – s spodbujanjem temeljev strata in enotnosti ter samoupravnih socialističnih odnosov – v ta namen pa naj bi bilo kot resnično priznано načrtno zlagano prikazovanje družbenopolitičnih razmer v državi. Tako daleč gredo, da trdijo, da bi bilo to »v splošnem družbenem interesu«. V interesu nekoga bi to res bilo, vendar nikakor ne v interesu naše socialistične samoupravne družbe, ki se je v svojem zakoniku odločila, da takšno sovražno dejavnost ustrežno kaznuje.

V čigavem interesu bi vse to bilo, ni težko ugotoviti, če upoštevamo, da so te vloge takoj dobili tudi reakcionarni krogi v tujini, ti pa so pohiteli in organizirali gonjo proti Jugoslaviji kot nedemokratični državi in jo oklevetali, češ da zapira ljudi zaradi vsake količjak svobodne misli, da so zaporu polni političnih zapornikov. Pobude s takšnimi posledicami si je mogoče razlagati samo kot zavesten namen organizirati gonjo, ki bi Jugoslaviji oblatila visoki ugled v svetu.

Vsi ti, ki so tako v skrb za naše demokratične svobodine, so izpustili dejstvo, da se uvršča Jugoslavija med tiste evropske države, ki imajo najmanj političnih zapornikov. V novembru 1980 je prestajalo kazni zaradi političnih kaznivih dejanj 172 ljudi, to pa najbolj dokazuje neresničnost gonje. Tu pa je še drugo dejstvo: od prvega julija 1977, ko je začel veljati kazenski Zakonik v SFRJ, pa do 15. novembra 1980 je bilo zaradi sovražne propagande po členu 133 kazenskega zakonika obsojenih 162 ljudi, od tega za neresnično in zlomarno prikazovanje družbenopolitičnih razmer v državi samo 25.

Drugi dve »pobudi« se nanašata na sprejetje zakona o amnestiji. Besedila sta popolnoma enaki in po ciljih podobni, le da predlagatelj iz Hrvaške zahtevajo, 36 podpisov iz Beograda pa za »verbalne« prestopke. Besedilo je nastalo na Hrvaškem, podpisalo ga je 43 ljudi, prvotno pa je bilo enako kot beograjsko. Takšno je bilo tudi podpisano, potem pa so organizatorji akcije besedilo spremenili in všli vanj zahtevo po amnestiji »vseh dejanj politične narave«, namesto samo za »verbalne« delikte.

Če bi naša družba te zahteve sprejela, ne bi to pomenilo nič drugega, kot njeno soglasje, da se s pomočjo kazenskega pregona brani kontrarevolucionarni dejavnosti, ki ogrožajo družbeno ureditev, ubojev in nasilja, oboroženih uporov, sabotaž, terorizma, uničevanja pomembnih gospodarskih objektov, vohunjenja in podobnega, tudi kaznivih dejanj, ki jih naša država preganja v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi.

Organizatorji in pobudniki vseh teh treh besedil so, če izvajamo zapeljane in zlo-

rabljene občane, vsem dobro znani sovražniki naše družbe: nacionalisti, anarholiberalci in pripadniki »mnogičnega gibanja« iz leta 1971. Ti iz Beograda kot oni iz Zagreba so doslej izkoristili prav vse, da bi oblatili ugled Jugoslavije, njen notranji politični sistem in mednarodno veljavo. Trudili so se, da v bi te sovražne akcije vključili čim več jugoslovanskih intelektualcev, kulturnih in družbenih delavcev. Uspejo pa jim je zbrati komaj sto podpisov, pa še od teh sta dve tretjini snovalcev akcije. Vmes so tudi taki, ki so bili že obsojeni zaradi kaznivih političnih dejanj, tretjina pa je občanov, ki so bili prevarani, saj niso mogli vedeti, kaj se na tisti pobudi nameni v resnici skrivati.

V svojem »demokratičnem zanosu« za »splošne družbene« interese ter za vzpostavitev vzdušja »vzajemnega zaupanja in dialoga« – kot pompozno navajajo – jih še malo ni bilo sram, ko so:

prvič, v boju za uresničitev svojih zamisli skušali pritegniti čim več desničarskih reakcionarnih glasil v tujini, da bi blatila Jugoslavijo, s čimer so se borili proti lastni državi. Vemo pa, kakšno je pravo ime za vse tisto in za vse tiste, ki se borijo proti lastni domovini in narodu ter njegovim interesom s pomočjo reakcije in desnice v tujini;

drugič, ni jih bilo sram, ko so s svojimi, v bistvu sovražnimi idejami in stališči, s katerimi so hoteli razširiti prostor anarhiji, terorizmu, vohunstvu, sabotaži, organiziranemu delovanju proti interesom delavskega razreda, socialističnega sistema, države ipd., nastopili, ko je bil predsednik Tito bolan ter takoj po njegovi smrti. Nemara so računali, da je napočil njihov trenutek. Že po tem vidimo, da so bili njihovi nameni zli in nemoralni in vsi delovni ljudje in občani jih globoko in trajno prezirajo.

Nosilci teh zamisli nastopajo pravzaprav v imenu tistih sil, ki so bile med narodnosvobodnim bojem in revolucijo izoziroma v času izgradnje socializma pri nas porazene.

Napoti so jim osnovne vrednote in pridobitve naše revolucije ter zakonski instrumenti, ki te pridobitve ščitijo. Zato z njimi ni mogoče sklepati nikakršnih tovrstnih kompromisov. Kot se je izvedelo, so bile omejene zahteve zavrnjene kot pravno in politično nesprejemljive, kar je iz vseh omenjenih razlogov normalno in je bilo tudi mogoče pričakovati.

Zdravniki obtožujejo svojega direktorja

Na zahtevo petih zdravnikov, Predraga Vlašića, Vere Belobrković, Slobodana Pečanca, Jovana Milenkovića in Branimira Živkovića, se je delovna skupina komisije za vloge in pritožbe predsedstva SR Srbije pred kratkim mudila v medicinskem centru v Kruševcu (toz Ambulantno-poliklinična služba) ter v pogovoru s podpisniki vloge in predstavniki družbenopolitičnih organizacij medicinskega centra in občine ugovarila, da gre za motnje v samoupravnih in medloveskih odnosih v kolektivu in da so se zdravniki razdelili na dve skupini ter potegnili za sabo skoraj vse zaposlene.

Politika za Delo

Tako smo tudi mi obiskali mesto ob Moravi in se pogovarjali tako z zdravniki, ki se pritožujejo zaradi direktorjevega ravnanja, kot s tistimi, ki so »nevturalni«, naposled pa tudi z najbolj odgovornimi ljudmi v občini. V medicinskem centru že lep čas vladajo takšni odnosi, s tem so seznanjeni tako v Kruševcu kot drugod. Žal pa ni nihče ukrepal, da bi odpravil vzroke, ki so pripeljali do razcepljenosti kolektiva. Celotno obdobje glavne medicinske sestre Andjelije Stefanović in vodje voznega parka Velimira Nedeljkovića ter ob suspenziji načelnika stomatološkega dispanzerja dr. Predraga Vlašića in sekretarja samoupravnih organov Zdravca Arsića, kot kaže, nikomur ni prišlo na misel, da v tem kolektivu ni vse lepo in prav in da je napočil čas, ko naj bi zadevo uredile družbenopolitične organizacije v medicinskem centru in občini.

Osnovna organizacija ZK in sindikat sta sicer že večkrat razpravljala o negativnih pojavih, a očitno nista imela dovolj moči, da bi odpravila njihove vzroke. Nasprotno, dolgotrajne in jalove razprave brez konkretnih sklepov so še bolj škodljivo vplivale na že tako slabe odnose. Namestnik sekretarja organizacije ZK Aca Petrović nam je takole pripovedoval:

»Včasih smo razpravljali pozno v noč, vendar nismo mogli sprejeti političnih ukrepov, s katerimi bi znova vzpostavili zaupanje in zaostriši osebno odgovornost, ker si komunisti niso bili enotni – eni so bili za direktorja, drugi pa proti njemu. Sam pa sodim, da so vzroki še veliko globlji, da je naš kolektiv zajela malomeščanska miselnost, kar javnost zlorablja in še priliva olja na ogenj.«

Podobnega mnenja je tudi predsednik sindikalne organizacije dr. Miodrag Petrović, ki pa hkrati opozarja, da težav ne bodo mogli razrešiti zunaj kolektiva: v mestu, občini ali republiku. Pravi namreč, da so zadevo zapletli zdravniki in drugo medicinsko osebje in da bi jo zato morali tudi sami razvozlati. Ker pa ni nihče pripravljen razpravljati trezno in načelno, se na stankih zatekajo k osebnim obtožbam in žalitvam. In vendar nihče ne zavrača tuje pomoči. Po našem mnenju pa bi jim drugi lahko pomagali le prej, preden so bili odnosi tako zastrupljeni in preden se je nestrpnost med posameznimi zdravniki tako zaostriala: na javnih sestankih žalijo drugi druge in drugi drugim pripisujejo pristranskost in privržnost direktorju.

Tudi po številnih pogovorih s predstavniki občine in občinskih družbenopolitičnih organi-

zacij nismo zvedeli, zakaj niso pravočasno pomagali kolektivu. Pogovarjali smo se s predsednikom občinske konference ZK Zvanom Pejićem in izvršnim sekretarjem občinskega komiteja ZK Zvonkom Užarevićem in Borom Uroševićem. Zvonko Užarević je sodeloval v skorajda vseh razpravah v tej zdravstveni ustanovi. »Znova bomo analizirali stanje v medicinskem centru in če bomo ugotovili, da ni drugega izhoda, bomo privolili tudi v prisilno upravo oziroma časne ukrepe za varstvo družbenih interesov, ki jih je predlagala komisija za vloge in pritožbe predsedstva SR Srbije,« nam je dejal.

Kaj je v resnici skafilo samoupravne in druge odnose v kolektivu?

Nekateri izmed zdravnikov in specialistov, s katerimi smo se pogovarjali, sodijo, da je krivdo za nespoštovanje ali pomanjkljivosti samoupravnih aktov pripisati direktorju dr. Čedomiru Punoševiću: nesamoupravno so delali stanovanja (tri sklepe delavskega sveta je sodišče razveljavilo), niso upoštevali pravil pri odobravanju specializacije za posamezne zdravnike, niso razpisali natečajev za posamezna prosta delovna mesta itd. Nekateri (»neubojljive«) zdravnike so poslali na delo v podeželske ambulante. Direktor naj bi bil kriv tudi tega, da so trikrat volili predsednika delavskega sveta in nikakor niso mogli izvoliti »najboljšega«. Podobno se je zgodilo tudi ob volitvah predsednika zbora delovnih ljudi, ki ga celo po šestih mesecih niso izvolili. Polovica kolektiva hude enega človeka, druga polovica z direktorjem na čelu pa druga, druga, itd.

Drugi delavci, med njimi tudi »nevturalni«, sodijo, da se je kolektiv razcepil v hipu, ko so stomatolog dr. Predraga Vlašića, ki je v kolektivu in drugod veljal za dobrega strokovnjaka, odstavili s položaja načelnika stomatološkega dispanzerja in, ne da bi razpisali natečaj, na njegovo mesto postavili dr. Miroslava Acovića. Tudi v tem primeru, tako kot je večkrat doslej, so prosili za pomoč sodišče, ki naj bi ugotovilo, kdo je kriv in za kakšen prekršek gre. Po izjavi direktorja Punoševića so dr. Vlašića baje odstavili zato, ker je ponaredil neki dokument. Občinski javno tožilstvo pa je zavrnilo prijavo medicinskega centra kot neutemeljeno. Kdo naj bi zdaj razsojal, kdo je napravil napako? V tem hipu se seveda nihče ne vpraša, kako je s tem, zato so odnosi iz dneva v dan bolj neznanost.

● To je rubrika, v kateri z originalnimi prispevki sodelujejo osrednji republiku in pokrajinski dnevniki. Poglaviti namen takšnega sodelovanja, do katerega je prišlo na našo pobudo, je želja, da slovenske bralce seznanimo s stališči in pogledi o aktualnih družbenogospodarskih in političnih dogodkih in posameznih republikah.

Tudi mi smo kajpada mnenja, da krivde za skajlene odnose ne gre pripisovati zgolj direktorju. Nesamoupravno vedenje in kršenje osebnih pravic omogoča že dejstvo, da organizacija že lep čas nima vseh samoupravnih aktov, še tisti, ki jih ima, pa niso v skladu z zakonom o združenem delu. Neopravičljivo pa je, da tako dolgo niso ukrepali, da bi izboljšali stanje, saj zato trpi več sto zaposlenih v kolektivu in na tisoče pacientov.

TOMA MILIČ

Turistično zadovoljstvo z rezervo

Na Hrvaškem je bilo lani 3 odstotke več gostov, toda tudi »suša« na koncu leta

ZAGREB, 16. februarja (Tanjug) – Po zadnjem poročilu republiškega zbora za statistiko je bilo na Hrvaškem lani okoli 53,6 milijona prenočitev ali za 3 odstotke več kot predlani. Pri tej večidel pozitivni bilanci je bilo 23,5 milijona prenočitev domačih gostov, za 4 odstotke manj kot leto dni poprej, turisti iz tujine s 30 milijoni prenočitev pa so številko iz prejšnjega leta povečali za 9 odstotkov.

Na turistično gospodarstvo Hrvaške odpadeta dve tretjini celotnega turističnega prometa Jugoslavije oziroma dobrih 80 odstotkov, ko gre za goste iz tujine. Zadnji meseci lanskega leta bi utegnili biti še posebej zgovorni znamenje. V teh mesecih se je turistični promet v primerjavi s istimi meseci leta 1979 zmanjševal in če vzamemo kot primer december, je promet po številu prenočitev upadel za 11 odstotkov.

Na turistično gospodarstvo Hrvaške odpadeta dve tretjini celotnega turističnega prometa Jugoslavije oziroma dobrih 80 odstotkov, ko gre za goste iz tujine. Zadnji meseci lanskega leta bi utegnili biti še posebej zgovorni znamenje. V teh mesecih se je turistični promet v primerjavi s istimi meseci leta 1979 zmanjševal in če vzamemo kot primer december, je promet po številu prenočitev upadel za 11 odstotkov.

Res je, da je kmetijstvo, ki gospodarji s tako pomembnim deležem slovenskega prostora, močno razdrobljeno in neukumulativno. S 85 odstotki prostora, ki je osnovna proizvodna zmogljivost našega kmetijstva, gospodarji zasebni kmetje, za družinski in kooperanti. Njihov dohodek pa ni zajet v dohodku kmetijskih organizacij in zato tudi ni osnova za prispevek posebni raziskovalni skupnosti. Kako torej zbrati potreben denar za raziskave, ki resda niso poceni, a vendar je na osnovi njihovih rezultatov in spreminjanja razmer v kmetijstvu tako pridobljiva oz. pridelana hrana brez dvoma cenejša od uvožene?

Ker je hrana prav tako pomembna kot energija, če ne še bolj, bi prav gotovo morali tudi raziskave s področja kmetijstva financirati iz drugih in ne le kmetijskih virov. Zdi se pa, da vsaj za zdaj ostajamo pri starem, kljub temu, da hrana in njeno pridelovanje ne bi več smelo biti iz skrb

Verižni ček ne vabi

Komaj 89 delovnih organizacij se je prijavilo za plačevanje z verižnim čekom – Seminarjev o njem se je udeležilo dvakrat več ozdov

LJUBLJANA, 16. februarja – Do konca minulega tedna se je šele 89 ozdov, ki imajo svoje račune pri ljubljanskih in mariborskih enotah SDK, dokončno prijavilo za enoletno poskusno plačevanje z verižnim čekom. Dosedanji odziv je manjši od pričakovanega, dvakrat več organizacij se je namreč udeležilo pripravilnih seminarjev za uvedbo verižnega čeka, povedo na slovenski centrali SDK, kjer so zato tudi sklenili, da podaljšajo rok za pošiljanje dokončnih prijav tja do 20. februarja.

Sicer pa vključitev v plačevanje z verižnimi čeki kasneje ne bo zaprt, torej niti v obdobju od letošnjega 1. aprila do konca marca 1982, ko bo poskus zaključen in bo potem ocenjeno, ali naj se verižni ček uvrsti med že uveljavljene instrumente za zavarovanje plačil.

Zadnje priprave na poskusno uvedbo verižnega čeka, ki ga bodo uporabniki družbenih sredstev izdajali oziroma sprejemali za poravnave medsebojnih poslovnih obveznosti, potekajo nemara v malce neugodnem času, ko je v ozidju veliko dela z zaključnimi računi, planiranjem in podobnimi tekočimi opravili. To je morda tudi lahko opravilo omenjenega skromnega zanimanja za uporabo novega plačilnega instrumenta, ki naj bi okrepil te-

kočo plačilno sposobnost ozdov, s tem pa zmanjšal navezanost na kratkoročne kredite in pospešil obračanje denarja. Kajti ena glavnih lastnosti verižnega čeka je, da se z njim lahko plača prejeto blago brez sicer potrebnega posredovanja določenih listin prek SDK. Sele ob obračunu prejetih in izdanih verižnih čekov – na vsakih štirinajst dni – se bodo uporabniki spet »srečali« s svojo enoto SDK, ki bo tako obračunane zneske vpisala v žiro račune, izkazala novo stanje, opozorila na morebitne napake pri »verženju« s čeki itd.

Poskusno plačevanje z verižnimi čeki, ki bo izpeljano, kot je znano, tudi na območju SDK v Beogradu, Novem Sadu, Sarajevu, Skopju, Zagrebu in Zrenjaninu, je seveda stvar prostovoljne

So raziskave predrage?

Samo letos bo Slovenija potrebovala za raziskave v kmetijstvu nekaj več kot 30 milijonov dinarjev – Domače znanje premalo izkoriščeno

LJUBLJANA, 16. februarja – Več kot tretjina vsega slovenskega ozemlja je kmetijskih površin, s katerimi bi morali v prihodnje še bolj skrbno gospodariti in na njih pridelati čim več kvalitetne hrane. Da bi se čim bolj približali temu cilju, pa bi morali nameniti več pozornosti in tudi denarja za znanstveno raziskovalno delo.

Samo letos bodo domači strokovnjaki potrebovali za raziskave v kmetijstvu, naravnane predvsem k večjemu in kvalitnejšemu pridelovanju hrane (poljedelstvo in živinoreja), nekaj več kot 30 milijonov dinarjev, za raziskave v celotnem srednjem obdobju pa skoraj 118 milijonov dinarjev. Pri tem velja poudariti, da so si zastavili naloge, da temeljito proučijo slovenski kmetijski prostor (vključno s podnebniimi oz. vremenskimi razmerami). Brez dvoma bi se lahko koristilo vedeti, kje, kaj in koliko hrane bi lahko pridelali doma, da bi zmanjšali uvoz. Toda, če je cilj, da z lastnim znanjem in spremljanjem drugih domačin in tujih temeljnih znanstvenih dosežkov ter s spoznavanjem tujih tehnoloških novosti ter prenašanjem in prilagajanjem let-h našim razmeram, pridobimo več kakovostne hrane, surovin oziroma energije, potem se ne bi smelo zatikati pri denarju, pravijo strokovnjaki.

Res je, da je kmetijstvo, ki gospodarji s tako pomembnim deležem slovenskega prostora, močno razdrobljeno in neukumulativno. S 85 odstotki prostora, ki je osnovna proizvodna zmogljivost našega kmetijstva, gospodarji zasebni kmetje, za družinski in kooperanti. Njihov dohodek pa ni zajet v dohodku kmetijskih organizacij in zato tudi ni osnova za prispevek posebni raziskovalni skupnosti. Kako torej zbrati potreben denar za raziskave, ki resda niso poceni, a vendar je na osnovi njihovih rezultatov in spreminjanja razmer v kmetijstvu tako pridobljiva oz. pridelana hrana brez dvoma cenejša od uvožene?

Ker je hrana prav tako pomembna kot energija, če ne še bolj, bi prav gotovo morali tudi raziskave s področja kmetijstva financirati iz drugih in ne le kmetijskih virov. Zdi se pa, da vsaj za zdaj ostajamo pri starem, kljub temu, da hrana in njeno pridelovanje ne bi več smelo biti iz skrb

MARJETA ŠOŠTARIČ



KOVINOSERVIS

Prešernova 15, 64270 Jesenice

Po statutu delovne organizacije KOVINOSERVIS JESENICE p. o.

in sklepa delavskega sveta – razpisna komisija razpisuje dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA DIREKTORJA DO (ni reelekcija)

Za opravljanje del in nalog individualnega poslovnodnega organa DO KOVINOSERVIS p. o. je lahko imenovan delavec, ki poleg splošnih zakonskih pogojev, izpolnjuje še naslednje:

- da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske ali organizacijske smeri
- da ima 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri vodilnih ali vodstvenih delih in nalogah
- pasivno znanje vsaj enega tujega jezika
- da ima ustrezne moralno – politične vrline
- da ni kaznovan za kaznivá dejanja, naštetá v 511. členu Zakona o združenem delu
- da ima ustvarjalen odnos do uveljavljanja in uresničevanja samoupravljanja, da odgovorno gospodari z družbenimi sredstvi, spoštuje zakonitost in ima pravičen odnos do ljudi

Za opravljanje razpisnih del in nalog bo delavec imenovan za štiri leta. Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo priporočeno v 15 dneh po objavi, v zaprti ovojnici s pripisom »ZA RAZPISNO KOMISIJO« na naslov: KOVINOSERVIS JESENICE p. o. Jesenice, Prešernova 15

Cankar ima še možnost za nastop v Romuniji

Voja Soldatović je navdušen nad sprejemom Pohujšanja v dolini šentflorjanski v Temišvaru - Občinstvo je skandiralo - Težave s prevajanjem iz slovensčine

Režiserja mariborske Drame Voja Soldatovića sta doleteli častni odgovori, da je režiral prvo uprizoritev kakega Cankarjevega dela v Romuniji. Bilo je to Pohujšanje v dolini šentflorjanski, ki je doživelo premiero v Narodnem gledališču v Temišvaru v LR Romuniji 5. februarja. Od dramskih del iz jugoslovanske književnosti so romunski odri doslej uprizorili samo tri, dva Nusića (Gospa ministrica in Zaljubljeni ostali) in Dobričaničovo Skupno stanovanje. Kako so Romuni slednji odkrili tudi našega Cankarja?

Zgodba o tem sega nekaj let nazaj, v sezono 1975-76, ko so v mariborski Drami igrali »Pohujšanje« v režiji Voje Soldatovića. Mariborsko predstavo so si prišli ogledat tudi gostje iz Srpskega narodnega pozorišta iz Novoga Sada. Ta gledališka hiša pa ima v okviru meddržavnega kulturnega sodelovanja stike s temišvarskim Narodnim gledališčem, tako da je v novosadski delegaciji bil tudi romunski kritik. Tako on kakor tudi novosadski gostje so na mariborski predstavi ugotovili, da bi bilo Cankarjevo Pohujšanje malkovno tudi za temišvarsko gledališče. Pobuda je bila torej rojena, Cankarjevo delo pa je iz slovensčine, vendar s pomočjo srbsko-hrvatskega prevoda, prevedla v romunščino Vojislava Stojanovića, slavistka na filozofski fakulteti v Bukarešti, sicer Romunka srbske narodnosti, ki se je že bila uveljavila s prevodi iz literatur s srbohrvaškega jezikovnega območja in iz slovensčine.

Soldatović je petdesetno delovno bivanje v Romuniji izrazil tudi za »stresno« »nabiranje« informacij z gledališkega področja. Pravi, da je sicer to prva odzve izvedba Cankarja v Romuniji, medtem ko pisatelj v romunski literaturi ni več čisto neznan, saj je leta 1929 izšel v reviji Adevarul (Resnica) prevod Hlapca Jernejca, v novem prevodu pa je isto delo izšlo leta 1973 v Editura univers, nam poroča Voja Soldatović. Naprej smo ga prosili, naj nam predstavi temišvarsko Narodno gledališče, da se izkaže, v kakšno hišo so ga povabili režiser.

»Temišvar je po velikosti drugo romunsko mesto z več kot 200 tisoč prebivalci. Ima bogato gledališko tradicijo in temu primeroma številno in hvaljeno gledališko občinstvo, predvsem pa edinstven



VOJA SOLDATOVIC

LJUDJE V NOVICAH

KATHERINE HEPBURN, 71-letna ameriška igralka, je poosebljena neuničljivost. Potem ko zaradi artritisa celih pet let ni mogla nastopiti v gledališču - ki mu daje prednost pred filmom -, jo je najti zdaj že



spet na odskih deskah v Los Angelesu. V vselejgri Valček zahodne strani igra dve uri ne pretrga postarno učilnico klavirja. Odziv: »Njen nastop ni bil drugačen kot pred štiridesetimi leti.«

VLADIMIR VELIČKOVIĆ, beograjski slikar, ki je petnajst let živi in dela v Parizu, se je odzval povabilu Muzeja moderne umetnosti v Oslu in razstavil 17 oljnih slik in 53

risb v prostorih te slovite norveške ustanove. Muzej je zupustila legendarna norveška umetnostna drsalce Sonje Heine in njenega moža, ki sta bila strastna zbiralca moderne umetnosti. Velikovičeva razstava je prilegnila izjemno pozornost javnosti v Oslu in tamkajšnjih sredstev obveščanja.



MILO PAVLOVIĆ, trobentar iz Jugoslavije, bo postal novi vodja velikega orkestra berlinskega radia. Pavlović bo v Zahodnem Berlinu nasledil svojega docesdanega dobrega prijatelja Paula Kuhna. Kuhn: »V našem poslu pa ni prijateljev, so samo dobri znanci.« Kuhn je bil namreč Pavlovića spravi v Zahodni Berlin in ga podpiral.

Mala Scala z »Le Racine« na zagrebškem bienalu

Kot obljudljajo v Zagrebu, bo milanska Scala gostovala v maju, če ne bo finančnih težav

Na letošnjem glasbenem bienalu, ki ima za glavno temo sodobno glasbeno ustvarjanje, bo gostovala tudi znamenita milanska Mala Scala. Pogovori o tem gostovanju v Zagrebu, ki vsakega sodi med najbolj zanimiva v vsej državi po osvoboditvi, potekajo že dve čaka. Scala naj bi dva večera prikazala opero »Le Racine« najbolj znanega italijanskega sodobnega skladatelja, režiserja, scenografa, kostumografa, koreografa Sylvana Bussottija. Opera je pred kratkim doživela svojo prvo uprizoritev na odru Piccola Scala.

Eno od predstav si je prejšnji mesec ogledal tudi umetniški direktor glasbenega bienala Igor Kuljerić, ki je menil, da se to delo odlično ujema z letošnjim tematskim programom zagrebškega festivala sodobne glasbe. Te dni se v Zagrebu mudil Miroslav Poljanec, direktor koncertne direkcije Zagreb, ki pripravlja bienale. Z vodstvom Scala se je pogovarjal o organizaciji

Se res obisk osipa?

Ob kulturnem prazniku so v Celju pripravili vsebinsko razpravo o kulturnem utripu - Različne ocene o obisku, premalo usklajevanja

Dosti cigaretnega in drugega dima je bilo v temnem prostoru nad okroglo mizo o kulturnem utripu v času ustaljenih prizadevanj, ki so jo kot post scriptum k slovenskemu prazniku pripravili Klub kulturnih delavcev Ivan Cankar, svet za kulturo pri OK SZDL in kulturna skupnost v Celju. Povod za pogovor, ki so se ga udeležili tudi nekateri kulturni animatorji, so namreč dali negativni pojavi, kot zmanjševanje obiska na prireditvah, ki pa jih ni bilo mogoče dokazati. (Če se obisk v resnici zmanjšuje, to gotovo ni samo celjski, ampak je širši pojav, združen z vedno težim gnetilom položajem ljudi). Ker kakšne raziskave o tem ni, ker slonijo ocene potemtakem na domnevah (izjema so v glavnem le koncerti resne glasbe in kakovostni filmi, kjer si je pri pretežnem obiskovalcev mogoče pomagati s prsti), se je zdelo, če ne netočna, vsaj posrečena nasprotna trditev, da se namreč številno obiskovalcev povečuje. Če potemtakem tu ne vedo, pri

čem so, pa je za Celje že dolgo in še vedno značilno, da imajo do stokrat po več kulturnih prireditelj hkrati, ker je menda preveč usklajevanja, ki jih ne znajo uskladiti. Druga resnica je ta, da delovni ljudje nimajo dovolj vpliva na kulturo, čeprav je oblik, ki to omogočajo, velik. Prav tako za nobeno področje ni znano, kakšnih prireditelj bi si želeli. Anketa v primeri delovnih organizacij je, na primer, pokazala, da si delavci po napornem delu ne želijo naporne gledališke predstave (to pa velja za tiste, ki imajo

Henrik Marchel bo razstavljal v Beljaku

Drevo ob 19. uri bodo v Beljaku, v galeriji ob Mestnem zidu (na Widmannsgasse 30) odprli razstavo del akademika slikarja Henrika Marchela iz Kranja. 7. marca bodo na ogled olja, akrili, risbe in grafike.

Tudi letos pokušnja za slovenske gledalce

V Ljubljani, Mariboru, Kranju, Celju, Kopru in Domžalah bo konec meseca stekla revija tistih Festovih filmov, ki so že podnaslovljeni

Kakršenkoli je letošnji Fest že bil, eno je gotovo: z majhnimi, v gneči distributerskih nakupov spregledanimi filmi bo obveljal za hrbenico jugoslovanskega filmskega sporeda za leto 1981. Nekaj vreten iz te hrbenice bodo mogli slovenski gledalci v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Kopru in Domžalah spoznati že vnaprej, v izboru tako imenovanega »minifesta«, ki je postal že tradicionalna prireditelj.

Izbor seveda lahko upošteva le tista dela, ki so za predvajanje pripravljena, opremljena s podnaslovi. In ker je že tako, da se našim filmskim uvoznikom veli ko bolj muditi ponuditi kinematografskemu tržišču dela zahodnih kinematografij, v izboru »minifesta« pogrešamo dosežke vzhodnih kinematografij, ki so letos tiho, a značilno obarvali višjo kakovostno raven beograjske prireditelj. No, na srečo vsaj Wajda s svojim »Dirigentom« ni umanjkal.

V Ljubljani, v kinematografu »Bežigrad«, bosta od 23. februarja do 5. marca gledalci na voljo popoldanska in večerna predstava (ob 17. in 20. uri). V pregledu se bo zvrsilo enajst filmov, ki so prav zgoreli prezez Festove »dramaturgije«.

Pregled se bo začel s punk filmom »Divji fanti« iz angleške proizvodnje, nadaljeval pa se bo z enim zgrešenih ciljev ameriške komercialne spekulacije. Naslov mu je »Impirija vrata udarec«, gre pa za nadaljevanje uspešnice »Vojna zvezd« z istimi zapleti in celo s ponovljenimi trki. Od Steva McCueneja se bodo gledalci poslovlili ob filmu »Tom Horn«, inčini westerna režiserja Irvina Kershnerja. Sledilo bo eno najboljših lanskil del, razmišljajoči, v prispodobe usmerjeni »Dirigent« uglednega režiserja Andreja Wajde. Najbolj sporno, slavljenost in grajana filmsko tkivo je »Mesto žensk« Federica Fellinija, blesteča improvizacija, v kateri pa je težko najti odgovor na dvojne vprašanj, ki ju režiser zastavlja: kam tava pretrani feminizem in kje se ustavlja imperij moškega erotizma.

Vrsta velikih filmskih imen se ni izčrpana; sledi Akira Kurosawa s mogočno zgodovinsko fresko »Kagemusha - sence bojovnikov«. Oblikovan z izredno intenzivnostjo in miselno globljnostjo prinaša film mimo paše za oči tudi misel o oblasti, boju za nj, pa tudi o moralnosti oblastištva in splarkstvarja, ki se ovija okrog njega.

Za predah med težkimi snovmi bodo poskrbeli filmi »Razbito steklo« o vzponu in zatonu popularne glasbeniške skupine »Breaking Glass«, pa ljubezni, malo komedijski, malo melodramatični film Francoisa Truffauta »Zadnji metro« in Cassavetesova »Glorija«, o ženi, ki je znala dobro uporabljati samokres, učiti pa se je morala materinske nežnosti. »Megla« režiserja Johna Carpenterja bo v izboru uspešno zastopala fantastično grozljivko. Za dober konec pa bo vsakekar poskrbela ameriška satira bratov Zuckerjev in njunega sodelavca Jima Abrahamsa »Je pilot v letalu?« Po seriji navdne resno zastavljenih filmov o nevarnostih, ki prežijo na ljudi z letalskimi voznicami, je ta film posrečena parodija na ponavljajočo se temo. Kdor ima dober spomin, bo ob filmu uživel dvakrat, saj bo vedel, katere situacije si režiserška trojka v njem nenehno privoščila.

Predavanje Slavističnega društva

V sredo, 18. februarja ob 19.30 uri bo na Filozofski fakulteti, Aškerčeva 12, soba 4 tretje nadstropje strokovno predavanje o temi »Metodični vidiki upovedovanja«. Predavala bo dr. Olga Kunst-Gnamus s pedagoškega inštituta v Ljubljani.

VČERAJ

OCENA

Tragedija v KS

Komaj smo že čakali, da se izteče zadnja od zadnjih naničanih **Aleksandra Marodića** s skupnim naslovom **Naša krajevna skupnost**, da se končno potrdi, kar smo že vselej domneli: da enkrat za vselej vzlikne. Marodić je največji slovenski tragik vseh časov, Shakespeares slovenske krajevine skupnosti. Čestitamo. Čestitamo tudi ljubljanski krajevni RTV in še posebej **Stasu Potocniku**, režiserju nanizanke, vsem krajevnim igralcem, gledalcem in poslušalcem, skratka, vsem krajanom.

Marodić (in televiziji) se je posrečilo, kar se doslej ni: nikomur. Z neumljeno umetniško promicnostjo, državljansko pogostostjo in mladnostjo, pod katero so se trake sicer trdno utrine stene naše najmanjše družbene celice in ki ni priznava, sala ne Petru ne Pavlu v njej, nam je prikazal - kakšni nismo. Če pa nismo takšni, kakšne si nas z dramatikom na repu zamislja naša navdve sanjaja in zasajanja »televizijska« misel in praksa, potem smo nemara čisto nekaj drugega. Samo smerokaz nam je treba obrniti in že smo na ravni in gladki poti spoznanja. Neprecenljiva vrednost take presunljive dramske umetnosti, posebno še arhivska, je na dlani.

Toda to ni ves čudež. Čudež vseh čudežev je, da se je Marodić (in televiziji) posrečilo prikazati, kakšni nismo, tem in vtem, ko je hotel pokazati, kakšni smo. Le kako se mu je to posrečilo? Zdi se strašno zapleteno, pa je enostavno, kar se da: začne pri repu, namesto da bi začel pri glavi: na strehi, namesto pri tleh: pri »krajano« kot enem izmed zamisljenih modelov človekovega javnega funkcioniranja, namesto pri človeku; pri »krajavni skupnosti« po vsej sili, namesto pri silah življenja. Pred teboj je teoretični homo politicus krajevine skupnosti, tlačil in tlačil ga vanjo ko jabolčni zatek v pekač, sladkaj ga v kisik, zavijaj ga v vuga, da gre že na medljenje in bruhanje, pa vse skupaj nič ne pomaga - končni portret je klavarna kari-katura tistega, kar si hotel. Nisi storil, kar si hotel. Nisi hotel, kar si storil. Če to ni tragiko!

JOŽE SNOJ

OCENA

STALKER

Andrej Tarkovski je svojega Stalkerja (prejšnji teden so ga na

TV predvajali dvakrat) gradil na romanu bratov Strigatski Piknik na obcestju, ki je leta 1978 izšel tudi pri nas pod naslovom Piknik pokraj puta (izdala ga je srbska književna zadruga).

Filmska pripoved je postavljena v prihodnost. Pokrajina v bližini manjšega mesta iz nepojasnjenih vzrokov spremeni svojo podobo. Meščani, ki so sprva misli, da je tja padel meteorit, so sčasoma spoznali, da je predel, imenovan Zona, delo nam tujega razuma. Vzroka za njen nastanek ne pozna nihče. Ali je Zona uganika, ki so jo tja bitja postavila ljudem in čakajo, da jo razrešijo? Ali Zona pomeni, da bo Zemljo obiskala tuj bitja in da si pripravljajo teren? Ali pa so nas že obiskala in na Zona ostala kot sled za njimi? Je to pričetek invazije iz vesolja? Ali pa so imeli obiskovalci na Zemlji naveden piknik in so za seboj pustili nared?

Zona, področje, v katerem vladajo ljudem neznani fizikalni zakoni, je splet zank in smrtonosnih pasti. Oblastem je neuporabna, vojaške enote, ki so jih poslale vanjo, se niso vrnile. Obdajo jo z žično ogrado in policijskim obročem. Zona, negotovo in nevarno področje, kjer izza vsakega ogla preži smrt, pa še vedno nami posameznike. Vodič skozi Zono ali stalkerji se morajo prebijati skozi policijski kordon.

Zona je področje, kjer se vse nenehno spreminja, kjer se vse prostori in časi. Stalkerji se po njej gibljejo po instinktu, enkrat si izberejo najlažje, drugič najtežje poti. To jim uspeva predvsem zato, ker so edini dovolj otolsko doveztni, da sprejmejo možnost o obstoju druge realnosti.

Trojni uspeh preličitih straže in se prebiti v Zono, kamor jim nihče ne upa slediti. Čeprav jim je hiša v sotožba takorekore na posego roke, se odpravijo po daljši, okoliški poti, na kateri se polagoma odkrivajo psihološke in človeške karakteristike treh sopotnikov. Zanašajo se na izostrenega stalkerja čutila, srečno prispejo do skrivnostnega prostora, kjer naj bi se izpolnjevale želje, za katere si človek globoko v srcu in potopni iskreno želi, da bi se mu izpolnile. Vstopiti vanjo pa si ne upa niti pisatelj niti znanstvenik, ki je želel ta mističen kraj upanja v boju, da bi se ga polastile nepravne roke, sprva utičiti. Ob se zavedata svoje nemoč, bližini, plehlosti. Ne vesta, kaj se nahaja globoko v njih notranjosti, bojita se popolnega razgaljenja in spoznanja svoje ničevosti. Nihče ni tako čist, tako prosvetljen, da bi lahko stopil vanjo; stalker, vodič skozi Zono, kateremu so vrata v sotožba večno zaprta, je obupan. Vrnejo se v mesto, stalker pa k svoji družini, k ženi, ki ga ljubi (kljub težkim časom, ki jih preživlja z njim pod pečatom socialnega izobčevanja), in hčerki, ki ima nadnaravno moč psihinega premikanja oddalje-

nih predmetov (telekinezo), rodila pa je brez nog, kar označuje njeno nemoč vključitve v človeško družbo, saj je v bistvu otrok Zone.

Pot v Zono je Tarkovski simboliziral z ropotom vlaka, ki povezuje oba svetova: realni svet in Zona. Na medsebojno povezanost le-teh nas opozarja z mnogimi avdio-vizualnimi efekti: tudi z ropotom vlaka.

Ko stalker odhaja v Zono, ne zapre vrat sohe, v kateri spita žena in hčerka. Reža med vrati mu omogoča vrnitev iz Zone in nam skuša dovedati, da so se vplivi Zone preneli ne samo na njega, temveč tudi na njegovo družino. Ropot vlaka kot simbola poti v Zono in prepletenosti z njo, slišimo ko se potopniki v Zono dejansko odpravljajo, pri njihovi vrnitvi pa celo brez slehernega vizualnega efekta. Povezanost in prepletenost Zone z objektivno realnostjo in delovanje nanjo dokazujejo poslednji prizori s stalkerjevo hčerjo, ko ta z močjo volje premika po mizi prazne kozarce.

Spominjamo, kje, kje se pojavljajo iz nič in izginjajo po nekaj metrih tla. Tudi na vprašanje, ali se nekateri prizori odvijajo prej ali kasneje ali celo istočasno, verjetno ne bi mogli zagotovo odgovoriti. Tarkovski preuči enotnost časa, prostora in dogajanja z nekega novega vidika. Znanstvena fantastika mu torej omogoča sceno, ki je svojstvena le njej sami.

Znanstvenofantastičnih elementov filma si torej ne moremo odmislniti, in gledalec, ki bi le elemente odklonil, si jih razlagel bodisi s halucinacijami ali pa jih celo prezrl, bi dojel le en vidik tega večplastnega filma, ki ni dokončno razločljiv in ne ponuja končnih odgovorov.

Tarkovski se je torej poslužil znanstvene fantastike, da je zgradil dva svetova: objektivno realnost in Zono. Ob se medsebojno prepleta in součinkujeta, v filmu pa z vsemi možnostmi, ki mu jih je dal sovet razširjenih dimenzij, obravnaval filozofske implikacije človekovega bivanja. Stalker torej vodi ljudi v nepoznano, v sotožba želja, kamor on ne sme stopiti. Ali ga res ni, ki bi si upal stopiti vanjo? Ali bi se vsakomur pripetilo to, kar se je zgodilo rekemu stalkerju, ki je zavestno žrtvoval celo lastnega brata, da je stopil vanjo, in se potem, ko se je zagledal, spoznal do umazanega dila, kotičke svoje duše, enostavno obesi?

Ni slučaj, da v umazani, močvirnati vodi, skozi katerega potujejo, plavajo simbolizirani ostan-ki krščanstva, tehnološki predmeti naše civilizacije. Ni slučaj, da se protagonist večji del poti gibljejo po smetiščih, okoli, ki je poraslo s plevelom in ščavjem, na vodi pa plavajo oljni madeži. Ali je tehnološka doba človeštva res slepa ulica, tehnologija pa njegove protete? Soba želja se na pričetku poti skozi Zono nahaja tik pred njimi, le lučaj od

čiste in od človeka nedotaknjene pokrajine. Potopniki ne morejo čezno, »kožučen« so s tehnološko dobo naše civilizacije in njehova pot do spoznanja vodi preko smetišč, in je dolga in težka. Tarkovski nas s pokrajinskimi slikami opozarja na konfliktnost umazanega in čistega, smetišč in razpadajočih človeških izdelkov na eni strani in čiste, nedotaknjene pokrajine na drugi strani. Vsi materialni predmeti, ki jih je izdelala človekova roka, so v Zoni uničeni.

Tudi potopniki, pripadniki civilizacije, ki je v filmu prikazana kot destruktivna in brez svetle bodočnosti, med seboj v bistvu sploh ne morejo komunicirati. Zdi se, da junaki govorijo drug mimo drugega, njihovi monologi le redko prerastejo v dialoge. Zdi se, kot da vsakdo govori v svojem jeziku, zagovarja svoje filozofsko načelo, ki ga drugi ne more razumeti. Ni torej slučaj, da v Zoni skoraj ves čas kažejo hrbet.

Zona se nenehno spreminja in ustvarja podoben po naši notranjosti. Mar to pomeni, da jo vsako doživlja različno, da je v tesni zvezi z našo duševnostjo? Spominjamo se besed, ki jih je izrekel René Char: »Un paysage est un état d'âme« (Pokrajina je stanje duše). V znanstveni fantastiki tak način preučevanja človekove notranjosti ni nov. Anglički pisatelj James Graham Ballard, če naj omenim le njega, je napisal več romanov na temo: spreminjajoča se pokrajina odraža človeško podzavestno fantaziranje, in človekova psiha je pred nami kot na dlani.

Kako doseči »svetlo prihodnost«, »človeško srečo«? Tarkovski pravi: treba je živeti z naravo, njeni zakonitosti, bogati svoj duševno energijo in s tem svojega duha. Film je po vzoru klasičnih del nemškega ekspresionizma posnet v barvah, posamezni prizori pa v črno-beli tehniki. Eden njegovih ključnih prizorov je scena v črno-beli tehniki, ko potopniki počivajo na mestu, kamor so se kot po nečem čudež vrnili. Medtem ko ležijo na tleh, se narava okoli njih spreminja. Voda narasla, tla se gibljejo. Stalker doživlja duševno transformacijo. Uspej le premoštni brezno med obema svetovoma, in kot potrdilo njegovi transformaciji se iz nič prikaže pes, simbol zvestobe in prijateljske človeku. Kot da je Zona sama potrdila, da je na pravi poti, s človeškim upiranjem dokazano. Stalker se je na poti skozi Zono torej spremenil. Tarkovski je zabeležila pomembnost tega dejanja, kakor je odsevala z njihovih obrazov.

Avtorji oddaje so znali biti tudi brezobzirni, pa je bila tako vsaka beseda Jovana Tolimira pomenljiva in na mestu. Jovan Tolimir je bil kljub temu (ali ravno zato?) videti kot človek, ki je sprizrijen in zadovoljen s svojim edinim življenjem.

mogoče prišli naši otroci ali otroci naših otrok.

Tarkovski je film zaključil z ZF elementom (telekinezo), ki pa se tokrat nahaja zunaj Zone. Če mu je pri oblikovanju Zone znanstvena fantastika služila kot najbolj smiselna razlaga filmske scene, mu je kasneje služila kot edina možna razlaga filma samega, kar je tudi vzrok, da ta film uvrščamo med znanstvenofantastične filme.

ZIGA LESKOVŠEK

OCENA

Brezobzirno kot življenje

Prva iz serije dokumentarnih oddaj ritografske televizije »s skupnim naslovom Život jedini čovjeka« (v petek zvečer na prvem zagrebškem programu), je v petindvajsetih minutah, kolikor traja, kot na dlan razgrnila bitje iz života Jovana Tolimira, kurirja Jovite.

Brez pretirane gostobesednosti. Se tistikar, kot je Jovan Tolimir govoril o tistem, kar mu je zmerom največ pomenilo, zemljo. O svojem obutju do nje pa je imel kaj povedati.

Bil je še otrok, ko je bil legendarni kurir vrhovnega štaba. Nič ni govoril, kakšne zavite in nevarne stezice je ubiral, spomnil se je, da je moral na raport, ko se je nekoč zaigral.

Preživel je Sutjesko; v spominu mu je ostala nevarnost, ki mu je pretela, kadar bi moral pomagati ranjenim. Odločitev pomagati, ki jo, izčrpanec, kakršn je bil, ni utegnila pomeniti tudi smrt. To je bilo najbolj grenko, odtegniti se pomoči potrebnemu.

V vojski je napredoval, postal je ekonom, kar je bila ugledna in pomembna naloga. Ne iz tega, pa tudi iz svoje legendarne kurirske službe ni nikdar kopal kapitala za povojni čas. Do tega mu ni bilo, tudi do državne službe, v kateri je bil nekaj časa, ne. Hotel se je vrniti na zemljo.

Mladinska organizacija v domačem kraju ga je ne tako dolgo tega predlagala za sprejem v Zvezo komunistov. Bil je namreč v veliko pomoč pri zbiranju starega papirja, železja in sploh stare vrste, požitljivo je pri tem ves čas pomagal tudi s svojim traktorjem. Soglasno so ga sprejeli v avantgardno delavsko gibanje - so pripovedovali mladinci in kamera se je potrudila, da je zabeležila pomembnost tega dejanja, kakor je odsevala z njihovih obrazov.

RTV TELEVIIZIJA

PRVI PROGRAM

- 9.00 TV V ŠOLI: TV kolektor. Veliko pristančiste, Kolesa, Dnevnik 10
- 10.00 TV V ŠOLI: Prirodopis. Risanka, Književnost in jezik. Zgodba, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute (do 12.05)
- 16.20 ŠOLSKA TV
- 17.20 POROČILA
- 17.25 LOLEK IN BOLEK, poljska risana serija
- 17.35 PTUJ 80, 2. del glasbene oddaje
- 18.05 PISANI SVET:uroki
- 18.35 OBZORNI
- 18.45 MOSTOVI - HIDAK, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost
- 19.00 KNJIKA, ocena Komedi je sloveškega tkiva in pogovor z V. Zupanom
- 19.15 RISANKA
- 19.26 ZRNO DO ZRNA
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 NE MIMO ŽIVLJENJA, aktualna oddaja Darka Marina (o socialistični zvezi)
- 20.45 A. Prevost: ZGODBA O VITEZU DES GRIEUX IN O MANON LESCAUT, francoska nadaljevalka
- 21.40 V ZNAMENJU
- 21.55 IZ KONCERTNIH DVORAN, J. Brahms: KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER ST. 1 V D MOLU

ODDAJNIKI ILMREŽE

- 17.10 DNEVNIK V MADŽARŠČINI
- 17.30 DNEVNIK
- 17.45 OTRŠKA ODDAJA
- 18.15 KNJIGE IN MISLI
- 18.45 NARODNA GLASBA
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 RAZVOJ POPULARNE GLASBE
- 20.55 ZAGREBSKA PANORAMA
- 21.20 PORTETRI FILMSKIH DELAVCEV, dok. oddaja

ZAGREB I. PROGRAM

- 15.00 TV V ŠOLI: Pristančiste, Kemija, Učenci v samopravnih družbi
- 17.40 POROČILA
- 17.45 OTRŠKA ODDAJA
- 18.25 KRONIKA OBČINE OSIJEK
- 18.45 NAŠA OBRAMBA
- 19.30 DNEVNIK
- 20.00 STOP
- 21.00 DVOBOJ DO UNICE
- 21.05 NJA, angleški film (1977) R. Scotta, nagradjenica iz Cannes
- 22.35 DNEVNIK

KOPER

- 17.30 FILM, ponovitev
- 19.00 ODPRTA MEJA (Confli-

ne aperto), oddaja v slovenski

- 19.30 OTRŠKI KOTIČEK
- 20.00 RISANKE
- 20.15 TV STIČIŠČE
- 20.30 ŠTIRJE BURKEŽI V ŠPANJII, francoska komedija, igrajo Les Charlots
- 22.00 TVD DANES
- 22.40 TRNOVA POT, sovjetska nadaljevalka

AVSTRJA I. PROGRAM

- 9.00 POROČILA
- 10.00 DIJAK PROSJAČ, zahanonski film (1956), igra tudi Elma Karlova (Selma Karlova)
- 17.25 ODDAJA Z MIŠKO, zabavne in poučne zgodbe
- 18.00 CESARIČIN SEL, domaći serijski film
- 19.00 SLIKA AVSTRJIE
- 20.15 ODPOR IN BEG, dokumentarna oddaja
- 21.45 HOČEM ŽIVETI, TV film

AVSTRJA II. PROGRAM

- 17.55 POROČILA
- 18.00 ARHEOLOGIJA BILJE, 5. del
- 19.00 KREMENČKOVI, risanka
- 20.15 KVIZ V RDEČE-BELO-RDEČEM
- 21.30 HOROSKOP, astrologija za vsakogar
- 22.20 KLUB 2

ITALIJA I. PROGRAM

- 12.30 ŠOLSKA TV
- 16.05 PLATTERSI, glasbena oddaja
- 16.30 REMIJE DOGOĐEVINE
- 19.00 HOPLA, CIRKUS
- 19.20 IZGUBLJENI OTOK, serijski film
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 JESENSKA PRIPOVED

RADIO

PRVI PROGRAM

- 4.30 Dobro jutro!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 9.05 Z radiom na poti; 11.05 Opere arije in monolog; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.05 V korak z mladimi; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Sotičje; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Bojana Adamića; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.30 Solisti in ansambli JRT; 21.00 Poročila; 21.05 OD premiera do premiere, Antonio Skarmota. Naloga; 22.30 Tipke in godale; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Spopetkami po Jugoslaviji; 00.05 Nočni program

DRUGI PROGRAM

- 8.00 Torek na valu 202; 13.05 Iz obdobja dixielanda - (Chris

Reynolds - Ronny Hastings); 14.00 Z vami in za vas; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 V plešnem ritmu z orkestrom Stanley Turrentine in zborom; 16.00 Pet minut humorja; 16.05 Popevke italijanskih avtorjev; 16.40 Kriki in šepetanja; 17.35 Iz partitur orkestra norveškega radia; 17.50 Ljudje med seboj; 18.40 Koncert v ritmu; 18.55 Zgledali po kulturi; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Stereogram; 20.00 Torkov glasbeni magazin; 21.00 Misel in pesem; 21.45 Jazz na II. programu;

Kar najširša podpora dogovorjenim ukrepom

Predlog družbenega plana skuša prispevati močnejše elemente za krepitev stabilizacije – Prestrukturiranje je dolgoročni cilj

LJUBLJANA, 16. februarja – V primerjavi z osnutkom je predlog družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981 – 1985 bolj izdelan in skuša zlasti v temeljnih razvojnih usmeritvah prispevati močnejše elemente za krepitev ekonomske stabilizacije. Nekateri usmeritve pa bi vendarle kazalo še skrbneje obdelati, jih dopolniti in natančneje opredeliti ukrepe, s katerimi bomo podprli uresničevanje dogovorjenih ciljev – so menili na današnji razširjeni seji koordinacijskega odbora za družbenoekonomske odnose in razvojna vprašanja pri mestni konferenci SZDL Ljubljana.

V razpravi so opozorili, da so na ljubljanskem območju – podobno kot še marsikje v Sloveniji – ocenili, da bi lahko dosegli ne-koliko hitrejši rast družbenega plana Slovenije. Pristavili so, da pravzaprav morajo načrtovati bolj pogumno rast družbenega plana, ker sicer ne bodo mogli uspešno uresničiti začrtanih razvojnih usmeritev. Hkrati pa so soglašali, da je za smelejši rast treba ustvariti potrebne pogoje, torej doseči boljše izkoriščanje proizvodnih in kadrovskih zmogljivosti, gospodarnije koriščenje energije in surovin, povečanje izvoza, rast produktivnosti in podobno.

Prestrukturiranje gospodarstva bo po njihovi sodbi treba zastaviti kot dolgoročni cilj, zlasti še, ker je – predvsem v osnutku družbenega plana SFRJ – predvideno, da bomo kar 63 odstotkov razpoložljivih sredstev in pretežno del tujih posojil namenili za prednostne naložbe. Tako bo za razvijanje izvozne usmeritve proizvodnje in za posodabljanje predelovalne industrije ostalo na razpolago malo denarja; posebno še, če ne bomo zaustavili naraščajočih inflacijskih gibov, ki se v novem srednjeročnem obdobju ne bi smela nadaljevati, če želimo uresničiti začrtane razvojne cilje in pri tem ohraniti razmerja, ki smo jih zapisali v plan.

POGREBI

LJUBLJANA: Na Zalah se bodo danes svojci še zadnje poslovi od 88-letne upokojenke Dore Kuzin (ob 11.30); 63-letnega upokojenca Davida Majzla (ob 13.15); 62-letne uslužbenke Nade Mihelič (ob 13.15); 71-letne upokojenke Ksenije Dobner-Fonda (ob 16. ur) in 93-letne upokojenke dr. Valerije Valjave (ob 16.45).

DRAVLJE: Danes ob 9.30 bo na tukajšnjem pokopališču pogreb 93-letne upokojenke Pepce Kelhar.

POLJE: Na pokopališču v Polju bodo danes ob 10.30 svojci pospremili na zadnjo pot 83-letnega upokojenca Janeza Primarja.

R. D.

Nova oprema za mariborsko TV dopisništvo

Pripravljanje oddaj bo z elektronsko opremo trikrat cenejše kot je sedaj

MARIBOR, 16. februarja – Mariborsko dopisništvo Televizije Ljubljana naj bi kmalu dobilo novo, sodobno elektronsko opremo. Kot so povedali na današnji tiskovni konferenci v medobčinskih gospodarskih zbornicah za Podravje, gre pri tem v bistvu za stabilizacijske ukrepe, saj bodo stroški pripravljanja oddaj z elektronsko opremo trikrat nižji kot so sedaj. Denar za opremo naj bi združile delovne organizacije, samoupravi sporazum o združevanju pa so, kot je povedal predstavnik mariborskega TV dopisništva, poslali v obravnavo 63. oždom. Akcijo so podprli skupščina občine Maribor, MGZ in družbenopolitične organizacije Maribora in Podravja.

Oprema bo stala 5.000.000 dinarjev, med prvimi pa so prispevali: mariborska občinska skupščina 600 tisoč dinarjev, mariborska SIO in medobčinska gospodarska zbornica za Podravje pa po 200 tisoč dinarjev. M. K.

Mesene cene solate

Že tedne traja obup jedcev solate, saj je meso skoraj cenejše – Prodajalci tarnajo, da je več kot polovico solate pobrala zmrzal

LJUBLJANA, 16. februarja – Zlasti v tistih družinah, kjer mati pripravlja ječim članom solato v tavorjih, hudo odmeva cena solate zadnje tedne, saj je radiču poskobil kar 360 dinarjev za kilogram, za zeleno pa je bilo treba odšteti tudi do 200 dinarjev, odvisno pač od dneva in ure povpraševanja in ponudbe. Na ljubljanski tržnici je najdražja ob petkih in sobotah zjutraj, najcenejša pa ob ponedeljkih in torekih okoli podružne ure, ko se utrudi tako kupci kot prodajalci.

»Več kot polovica oziroma kar dve tretjini solate je zmrznilo, pravi Antica Ivica, branjevka iz Trogira, ki tako ostre zime v blagem srednjemadurjskem podnebju sploh ne pomeni. »Še zmeraj pa so naše prodajne cene nižje kot vaše. Zdalej, ko je polne mimo, prodajam kilogram solate že za 140 ali 150 dinarjev. Za vožnjo iz Trogira plačam (za povratno vozovnico) 800 dinarjev, za kos solate prav toliko. Spim pri znanih. Za sranje plačam okoli 16 tisočakov na noč. Toliko garanja za nič. Namesto deset kosov z vrta samo ena. Sramota, je rekel mož, ampak kaj morem proti mrazu!«

Tudi zmrznjeno solato je moč najti na tržnici. Dokler ne pride na toplo, sploh ne pokaže spremembnih lastnosti. Gospodinja jeza, ko se lepo oprana in začinjena solata uleže na dno skledice, je precej zamudniška. Branjevke svoje »štante« rade menjajo. Kje bom jutri našla pravo?

Tudi v zelenjavnih trgovinah cene solate te dni niso rožnate. Petnajst dinarjev je treba odšteti za kilogram, čeprav je bila še prejšnji teden dokaj cenejša kot na trgu. Ni pa zmrznjena in tudi tehnična ne potegne kar na oko.

»V Trogiru kupci za kilogram solate odštejejo od dvajset do štirideset dinarjev, zato se nam, prodajalcem, bolj plača, da jo pripeljemo naprej,« pravi Branjevka. Dorna imamo nekaj manj kot hektar zemlje, ki je namenjena pridelovanju zelenjave. Tako se bom pa še naprej, tako kot se že sedem let.

Tudi zmrznjeno solato je moč najti na tržnici. Dokler ne pride na toplo, sploh ne pokaže spremembnih lastnosti. Gospodinja jeza, ko se lepo oprana in začinjena solata uleže na dno skledice, je precej zamudniška. Branjevke svoje »štante« rade menjajo. Kje bom jutri našla pravo?

let. Zakaj prodajam v Ljubljani? Veliko več prodam, kot bi na primer v Splitu, kjer je cena solate trenutno okoli 100 dinarjev, kupcev pa je zelo malo.«

Hepkova delovna organizacija v Čvčevu iz Mostarja je letos na 12 tisoč hektarjih, namenjenih za vzgojo cvetja v toplih greдах, pridelala po tri vagonne solate na hektar in to po ugodnih cenah prodala v Ljubljano, nekaj pa tudi doma, kjer za kilogram ni bilo treba odšteti več kot 60, največ pa 90 dinarjev. Druga »žetev« tudi že brsti in bo godna za trg pred marcem, ko bodo v tej delovni organizaciji, kjer očitno znajo umno gospodariti, zasidili v tople grede cvetje.

MARINA UČAKAR

POROKE

LJUBLJANA: Prejšnji teden so v poročni dvorani na Magistratu izmenjali zakonske prstane tile par: Anton Kosi in Vesna Justin. Milan Levec in Martina Grobec, Lojze Kopričev in Irena Novak, Vladimir Delač in Ljiljana Joksimović, Josip Bižal in Irena Novak, Peter Grasselli in Marijana Vodeb, Davor Zemljarič in Ines Vidmar.

Vrniti, kar so izplačali preveč

Nekatero ljubljansko delovno organizacijo se niso držale dogovorov o razporejanju dohodka

LJUBLJANA, 16. februarja – Ljubljansko združeno delo je v minulem gospodarskem letu tekoče spremljalo poslovanje. Kljub temu morajo biti priprave na razpravo o zaključnih računih temeljite, zaključni računi pa taki, da delavcem ne bodo omogočili le ugotavljanje poslovnih rezultatov, ampak tudi razjasnili vse vzroke, ki so vplivali na go-spodarjenje. Zato je zbor združenega dela mestne skupščine na zadnji seji sprejel nekatera stališča in sklepe, ki bodo zagotovili temeljito obravnavanje gospodarjenja.

Zaključni računi bi morali vsebovati osem temeljnih podatkov, in sicer dohodek na delavca, akumulacijo v primerjavi s čistim dohodkom, akumulacijo v primerjavi s povprečno porabljenimi sredstvi, osebni dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca ter čisti dohodek na delavca. Ti podatki ne omogočajo le kritičnega in ustvarjalnega ocenjevanja poslovanja, ampak so izhodišče za boljše gospodarjenje v letošnjem letu.

To še posebej velja za delovne organizacije, ki so lani imele izgubo, in v katerih bi morali poiskati vse vzroke za slabo poslovanje ter hkrati pripraviti ukrepe, da jih odpravijo. Posebej temeljito bo treba spregovoriti o razporejanju dohodka o spoštovanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Sklep zbora združenega dela pravi, da bi morali v tistih delovnih organizacijah, kjer so dogovor kršili, napraviti poračun in vrniti, kar je bilo izplačano preveč, kot dovoljuje dogovor. Tak sklep temelji predvsem na tem, da delovne organizacije ne morejo biti v neskladnem položaju in naj za vse velja dosledno spoštovanje dogovora.

Razprave o zaključnih računih naj tudi pokažejo, kakšna so bila izvorna prizadevanja in količinski rezultati, kako v posameznih organizacijah uresničevanje delovnih programov ter kako uresničevajo stabilizacijska prizadevanja pri energiji. Poleg gibanja cen naj bi delavci na zborih ocenili tudi prizadevanja za boljše izkoriščanje delovnega časa, spoštovanje dogovora o zagotavljanju minimalnih življenjskih in delovnih standardov. Spregovorili so tudi o sodelovanju s krajevnimi skupnostmi ter o porabi denarja v interesnih dejavnostih.

JANA TAŠKAR

Grajanje ni dovolj, treba je tudi delati

Grosupeljski mladinci pravijo, da jih združeno delo odrija od samoupravljanja – Njihova prisotnost pri odločanju marsikdaj ni zaželena

GROSUPLJE, 16. februarja – Najlaže je kritizirati, razkrivati tuje napake in zamočati svoje. Tako bi lahko na kratko ocenili razpravo grosupeljskih mladincev na problemski konferenci o vlogi mladine v občini. O tej temi so se pogovarjali mladi skupaj s člani občinskega komiteja Zveze komunistov.

Kritika mladih je bila usmerjena na tako proti družbenopolitičnim organizacijam in skupnostim v občini kot tudi združenemu delu, proti odnosu teh sredin do mladitve, njihovega dela, vključevanja v delovne organizacije in odnosu do težav, s katerimi se mladi srečujejo. V grosupeljski občini so mladinci, lahko rečemo, zelo neaktivni. Tudi sami priznavajo, da redko delajo organizirano in še to v glavnem na mladinskih delovnih akcijah in pri pripravah na krajevne veselice in proslave. Za tako neaktivnost ni kriva le družba ampak nosijo precejšen del odgovornosti za tako stanje mladi sami. Če bi bili zelo zainteresirani za vključevanje v življenje in delo v občini, bi prav gotovo našli pot in način, da bi se uveljavili ter razvijali svoje ambicije.

Vprašanje je, če mladi delavci, študentje in dijaki, ki res želijo delati, nujno potrebujejo nekoga od starejših, ki bi njihovo aktivnost usmerjal in vodil. To velja tako za aktivnost v združenem delu kot v družbenopolitičnem življenju. Ob tem pa je res, da mladinska organizacija premalo »čuti« v svoji seriji mlade komuniste, ki bi prav gotovo lahko usmerjali delo osnovnih organizacij ZSMS v občini. Številne mlade člane Zveze komunistov so za sprejem predlagale prav mladinske organizacije. S prihodom med komuniste pa, kot vse kaže, mladi po-

zabijo, da so še vedno tudi člani mladinske organizacije.

Veliko kritičnega je bilo slišati o odnosu organizacij združenega dela do mladitve. Na prvem mestu je slaba kadrovska politika, saj po trditvah mladitve, razen SGP Grosuplje, nobena organizacija združenega dela ne pozna svojih kadrovskih potreb oziroma nima narejenih kadrovskih načrtov. Delno je to res, vendar je stanje v zadnjem času precej boljše, saj je bilo združeno delo zaradi usmerjenega izobraževanja primorano take načrte narediti.

Resnica bo verjetno drugače. Zelo se razhajajo kadrovske potrebe in študijske usmeritve mladitve Grosupeljčanov. Od petsto študentov jih kar več kot 70 študira v tujini. Vprašanje je, kje v občini bi lahko vse te bodoče ekonomiste zaposlili.

Mladi se pritožujejo tudi, da organizacije združenega dela ne morejo zaposliti vseh svojih študentov, kar pa je v sedanjih zaostrenih kadrovski politiki razumljivo. Po drugi strani pa bi združeno delo lahko zaposlilo veliko delavcev v proizvodnih poklicih, za katere pa med mladimi ni zanimanja, saj so ta delovna mesta, po mnenju mladincev, veliko premalo plačana.

Mladi pravijo, da tudi štipendiranje v občini ni tako kot bi moralo biti, obenem pa niso povedali, da resimo le tretjina študentov, ki prejema kadrovske štipendije za študij izobraževalne smeri, študij uspešno konča. Dve tretjini ne študirata v rdu in se še pred zaključkom študija zaposlita.

Po mnenju mladincev združeno delo tudi zanemarljivo svoje mlade delavce. Potem, ko v delovni organizaciji mladega človeka zaposlijo, se nihče več ne zana, za njegovo napredovanje, izobraževanje in izpolnjevanje v poklicu. Seveda pa so med posameznimi delovnimi organizacijami razlike.

Mladinci so izrekli tudi precej hudi obtožbi združenemu delu: da odrija mlade od samoupravljanja, da njihova prisotnost pri odločanju o perečih vprašanjih ni zaželena. Pravijo tudi, da se številni mladinci umaknejo v molk in nesodelovanje; nekateri iz strahu pred predpostavljanimi (koli recimo pred profesorji), drugi zato, da si ne bi zaprli poti k napredovanju.

LJILJANA DJERIČ

MOJCA KAUCIČ

Divji mož in Pivovivnica v okrilju starega mesta

V tem srednjeročju bodo v Ljubljani zgradili in obnovili 13 gostišč, dva motela in en hotel

LJUBLJANA, 16. februarja – V tem srednjeročnem obdobju bodo predvidoma v Ljubljani zgradili, oziroma obnovili 13 gostišč, dva motela in en hotel, za kar naj bi porabili milijardo in 162 milijonov dinarjev. To je nekajkrat poprej skrženi investicijski načrt ljubljanskih gostinskih in turističnih delovnih organizacij – podprli pa je mestni komite za turizem in gostinstvo – ki je precej realnejši od prejšnjih.

Če ne bo nepredvidenih težav, bodo prav dva nova objekta – to sta Divji mož in Pivovivnica – začeli graditi letos. Za ta lokala, ki bosta v Stari Ljubljani (prvi na Ciril-Metodovem trgu 20, drugi pa na Cankarjevem nabrežju 19), so namreč že pripravili potrebno dokumentacijo in stari prostori bodočih lokalov so že izpraznjeni.

Prispevala bosta k poživitvi starega dela mestnega središča – bodočega turističnega jedra mesta – v katerem so pred tednom dni odprli prikupen bistro Zlata ribica.

Nova gostišča, ki naj bi jih zgradili v tem srednjeročnem obdobju, so še: restavracija v Cankarjevem domu, gostinski lokal v Ljubljanskem gradu in obrat družbene prehrane v Mostah. Obnovili bi naj restavracije Tri-

glav, Šestico, Rio in Pod Rožnico, kar bi povečalo zmogljivosti gostišča Vis na Viču.

Poleg tega, bodo v tem srednjeročnem obdobju predvidoma obnovili še motel Tikve v Šiški in hotel Lev ter začeli graditi hotel A kategorije.

Glede na majhno akumulativnost ljubljanskih gostinskih in turističnih delovnih organizacij je nemogoče pričakovati, da bi katera od njih lahko sama zgradila hotel.

Ob novi kongresni dvorani v Cankarjevem domu, ki odpira dobre možnosti za razvoj kongresnega turizma, razvojnih načrtih Gospodarskega razstavišča in mednarodnih institucijah v Ljubljani, je v mestu nujno potreben še en hotel.

Občine med seboj

LOGATEC – Občinska skupščina Logatec je leta 1976 sprejela odlok in listino o pobratenju z občino Gacko iz SR BiH. V minulih štirih letih sta občini zlasti razvijali sodelovanje na družbenopolitičnem, športnem in kulturnem področju, na skupnih mladinskih delovnih akcijah pa so se še posebej poprijateljili mladinci iz obeh pobratnih občin. Tako so se na primer leta 1979 štirje mladinci iz občine Gacko vključili v brigado »Logaški bataljon« na republiški mladinski delovni akciji.

Pobrateno občino Gacko so obiskali tudi logaški jamarji, ki so se ob tej priložnosti spustili tudi v nekatere hercegovske kraške jame. Na gospodarskem področju se posebno sodelovanje ni razvilo, saj v občini Gacko gospodarstvo ni posebno razvito. Prav zato se obe občini dogovarjata za tesnejše sodelovanje na kulturnem in športnem področju, poglabljeno pa namerjavata tudi sodelovanje med mladimi. Dogovorili so se tudi, da bodo vsako drugo leto izmenjavali obiske delegacij ob občinskih praznikih.

Ena izmed njih bo stalni prodajno-poslovni center. Proizvajalci, uvozniki ali predstavniki proizvajalcev bodo v njem razstavljal izdelke izključno za trgovce na debelo in na drobno. Ta prvi ljubljanski »trade-market«, kor imenujejo takšne centre v tujini, se bo sprva lotil razstavljanja oblačil in pohištva. Letos bo lahko sprejel okoli 20 stalnih razstavljalcev, do leta 1984 ga bodo še razširili.

Gospodarsko razstavišče meni, da bi tak prodajno poslovni center lahko uporabljal tudi drobno gospodarstvo. Od specializiranih poslovnih razstav se bo center razlikoval tudi po tem, da bo imel stalne razstavne prostore, njegovo najpomembnejše poslanstvo pa bo, da bo potovanje izdelka od proizvajalca do potrošnika občutno skrajšal.

Jurček – prva trgovina, ki bo odprta dan in noč

Na Gospodarskem razstavišču bodo odprli tudi stalni prodajno-poslovni center in klub

LJUBLJANA, 16. februarja – S srednjeročnim programom si je Gospodarsko razstavišče naložilo naloge, ki bodo spremenile njegovo dosedanje delovanje. Razen preusmeritve v specializirane poslovne seje (čevljarstva industrije, zimsko-sportnih izdelkov, prehranske industrije, ki preskrbuje Ljubljano in Slovenijo, ter razne druge vzorčne ter prodajne seje pohištva in drugega blaga široke potrošnje) bo Gospodarsko razstavišče ponudilo še tri novosti.

Ena izmed njih bo stalni prodajno-poslovni center. Proizvajalci, uvozniki ali predstavniki proizvajalcev bodo v njem razstavljal izdelke izključno za trgovce na debelo in na drobno. Ta prvi ljubljanski »trade-market«, kor imenujejo takšne centre v tujini, se bo sprva lotil razstavljanja oblačil in pohištva. Letos bo lahko sprejel okoli 20 stalnih razstavljalcev, do leta 1984 ga bodo še razširili.

Gospodarsko razstavišče meni, da bi tak prodajno poslovni center lahko uporabljal tudi drobno gospodarstvo. Od specializiranih poslovnih razstav se bo center razlikoval tudi po tem, da bo imel stalne razstavne prostore, njegovo najpomembnejše poslanstvo pa bo, da bo potovanje izdelka od proizvajalca do potrošnika občutno skrajšal.

N. ŠKRLJ

Še cesarju je služil

Presenetljivo živo pripovedovanje stoletnika Janeza Pevca iz Ljubljane nas kar prestavi v svet dogodkov iz prejšnjega stoletja

LJUBLJANA, 16. februarja – Srečanje z Janezom Pevcem je srečanje s prejšnjim stoletjem. Rodil se je namreč leta 1880. Tako se živo spominja ljubljanskega potresa, Ivana Cankarja, s katerim se je srečeval v gostinah, tiskarjev na Dunajski, današnji Titovi cesti, pa mlitno ob robu mesta in celo žablji koncertov, ki so nekdanj doneli iz močvirskih tal na današnji Masarykovi cesti.

Doma je na Tavčarjevi cesti v Ljubljani, kjer prebije večino dni ob oknu, prebira časopise in opazuje vrvež na ulici, tako drugačen od tistega, ki je spremljal njegovo mladost. Teža starosti ga je upognila, mu razbrzdala obraz, razhlajala mišice, duha pa se je samo dotaknila. Njegov spomin je kot žerjavica, ki jo morate sase nekoliko razpaziti, da zažari. Tako se Janez Pevce v presenetljivo natančno spomini in opise nekatere dogodke, zapisane v zgodovino Slovencev in njegov življenjski.

»O kako smo tekli, ko so nas Rusi podili iz Pšemska!« se je zasmejal in iz svojega spomina izluščil še nekaj nepovezanih dogodkov o Celnih, ki so kar z godbo vred prestopili k Rusom, o ujetnikih, ki so jih gnali v Sibirijo. Edino korist, ki jo je imel od služnega cesarja, so bile večerine pri ravnanju s pošto. Tako je po vojni lahko prevzel službo poštnega inšpektorja najprej v Trstu,

S konji po Galiciji

»Ne morete si predstavljati, kako so nas, Slovence, zatirali. Hoteli so nas ponemčiti in župana Hribarja, katerega beseda je močno odmevala po Ljubljani, Dunaj ni hotel potrditi. A mi se nismo dali.« je med drugim rekel starec in dvignil svojo upognjeno

M. R.

UTRIP LJUBLJANE

Cez zelenico je bližje



Bližnjica pa taka. Kar čez zelenice med bloki v Savskem naselju so si naredili komunalci, ki polagajo toplovodne cevi, da bi prihranili čas in bencin. Gotovo bo ureditev novih zelenic precej dražja, kot prihranek z vožnjo po bližnjici. Res pa je, da bo šel denar za ureditev zelenice iz drugega žepa, kot gre za bencin in plačilo delavcev. Če bi vsi delali tako, bi že tako razrta Ljubljana postala prava krtova delata. (Foto: Janez Zrnce).

Hrupni toplovod



Ljubljansko toplovodno omrežje je postaja vse bolj razvejano. Trenutno lahko stanovanjci Savskega naselja opazujejo komunalce, ki prekopavajo in razkopavajo ploščnike pa tudi ceste in polagajo toplovodne cevi. No, tudi hudejajo se zaradi hrupa. Za vsako novo stvar je pač treba nekaj potpeti, za nov toplovod se pa tudi izplača mar ne? (D. V., foto: Janez Pukiš)

Pevcu vedno sreča laže...



Prav gotovo v vrtcu dr. Franceta Prešerna niso mislili nič hudega, ko so svoj smetnjak hoteli zavarovati pred tem, da bi »dobil noge«. Očitno pa niso opazili, da so ga polomili. Nerodno, da so našega največjega pesnika (resda z velikimi črkami) »ovkevočili« na tako neprimernem mestu kot je smetnjak. (Foto: B. V.)

Taborska jama bo oživila



Kljub temu, da je gostišče pri Taborski jami že nekaj časa zaprto, nam pričujoči posnetek zagotavlja, da ta »zaprtost« ne trajala predolgo. Zalotili smo namreč delavce, ki so kljub zimi obnavljali strehe dvoh koč ob gostišču, ki sta bili že dalj časa v žalostnem stanju. Tako lahko upamo, da bodo pomladi spet oživele poti med Turjakom in Grosupljami. (Tekst in foto: Janez Zrnce)



JANEZ PEVEC: »V gostinah se je zbirala le moška družba«.

som, obgrizle vse drevje tod naokoli, da je bilo jo. Šiška je bila vas, do Ježice pa je bilo uro hoda in nobenih hiš. Samo gostilne... Zanimivo je, kolikokrat je Janez Pevce omenjal gostilne. No, kako jih tudi ne bi, saj je doživel družben človek in v njih je doživel prenekatro prijetno urico. Vedel je nasteti domala vse gostilne v nekdanji Ljubljani. Največkrat pa je omenil gostilno Aleš na Ježici in Urbančeva v Stožicah, kjer so menda pekli ime-nitne »karmenatice«.

In ko se je utrudil, smo z njim zvrtili en frakel sadjevca za njegovo dolgo življenje skupaj s pravnikovo Mojco in gospodinjino Malči, ki skrbi zanj že več let. Presenetljivo pa je, da je dedek še pred petnajstimi leti skrbel za svoje pravnunke in jih je vsakdan vodil v Ti voli in za dober konec so se vedno ustavili v kaki gostilni. Pradeček bi moral poslušati Mežkovo pesmico »Kjer so dobre gostilne...« saj je prirejena nalašč zanj.

So tudi ženske zahajale v gostilne? »Ne, ne, tam se je zbirala le moška družba.«

ALBINA PODBESVEK

Deset let zapora in obvezno zdravljenje

Dušanu Hiršlu je višje sodišče v Ljubljani potrdilo kazen – Vinjen je z nožem zabodel Franca Bravca – Zapustil ranjeno žrtev – Priznanje

LJUBLJANA, 16. februarja – Višje sodišče v Ljubljani je v teh dneh potrdilo 25-letnemu Dušanu Hiršlu iz Boštana 35 kazni za umor, deset let zapora in obvezno zdravljenje alkoholizma. Hiršl je 26. junija lani v Podkumu pri Zagorju z lovskim nožem zabodel v trebuh Franca Bravca, ki je nekaj minut kasneje izkrmel.

To se je zgodilo okrog 21. ure pred stanovanjsko hišo številka 18 v Podkumu. Hiršl je vse dan pred ubojem s piščajo proslavljal svoj rojstni dan. Zvečer je zavil se v gostilno »Filip Kendra« in pričel razgrajati. Kot so povedale priče dogodkov v gostini, je goste izrazil s svojim obnašanjem. V pijanosti jim je grozil, da bo tistega, ki ima kaj proti njemu, po hitrem postopku vrzel ven, da se nikogar ne boji in da morajo biti tiho, sicer jih bo pretepel. Ko je potem se razbil pekel in na točilen pulsu, sta se z Bravcem, ki mu je tedaj nekaj rekel, stopla. V pretepu je posegel se Stanislav Kotar, ki je Hiršla udaril s stolom. Kotar in Bravec, ki ju je Hiršl poznal le na videz, sta pretepenega Hiršla porinila iz gostilne, potem pa sta hotela oditi. Ko se je Hiršl pobral, je imel v roki že lovski nož in je šel z njim nad moška. Bravec in Kotar sta zbežala, napadalec pa se je pogol za njima. Po krajšem teku sta se moška razbežala vsak na svojo stran. Kotar proti svojemu domu, Bravec proti stanovanjski hiši številka 18. Hiršl je ubral za Bravcem in ga kmalu dohitel. Z levico ga je najprej udaril po glavi, z nožem v desnici pa takoj zatem sunil Bravca v trebuh. Tedaj je na kraj dogodka prišel Hiršlov brat in pospremlil Hiršla v zdravstveni dom v Zagorje, da so mu tam zakrpli rane iz pretepa.

Ranjenega Bravca je našel lastnik stanovanjske hiše, ki je prišel pogledat, čemu hrup na dvorišču. Sostanovalec je naročil, naj pokliče reševalce, Bravca pa odpeljal v delavnico, da bi ga povili. Ko ga je prišel obvezovati, se je ranjenec zgrudil. Hiršl se je nazaj gredel iz zdravstvenega doma oglašal na postaji milice, da bi prijavil pretepu. Tam je tudi izvedel, da je ranjeni moški umrl na kraju dogodka. Morila so tedaj priprili in je takoj prišel dežurni. Hiršl je bil obtožen umora iz brezbrižnega maščevanja, za kakršnega je predvidena kazen najmanj deset let zapora ali smrti. Toda na trbovski obliki moškega obdobja za miljeje obliko umora, po 1. odstavku 46. člena KZ SRS. Za tako kaznivo dejanje.

Do konca leta 1979 se je garjavost razširila vzdolž Karavank do ceste na Ljubelj, lani pa je napredovala za nekaj kilometrov vzhodno do Kofe oz. v dolino Košutice. Kot poročajo iz avstrijske strani Karavank, je meja bolezen pri njih dolina z Ljubelja proti Borovljani. V Julijcu se bolezen hitreje pomika proti bohinjskim goram, na zahodu pa se je razširila do Ponc in Belopeških jezer. Lani so prve garjave gamse našli v lovski Bohinjske lovske družine Stara fužina, pa tudi nad Trento in Bovecem. Ocenjujejo, da je z garjavostjo okužena že približno polovica lovskega zavoda Triglav. Sicer pa je bil lani najhujši dvakrat garjavosti v lovski družini Begunjska. Kjer niso uplenili niti enega zdravega gamsa marveč le garjave. Podobno je bilo v lovski družini Kobar in Tržič do ljubeljske ceste.

Preveč enovitih DO

Mariborsko sodišče združenega dela je lani obravnavalo dva primera v zvezi z ustanavljanjem tozov – Obrtniki zakone v glavnem spoštujejo

MARIBOR, 16. februarja – Sodišče združenega dela v Mariboru je v letu 1980 obravnavalo le dva spora iz organiziranja temeljnih organizacij, kar predstavlja le 0,23 odstotka celotnega letnega pripada. V obeh primerih je nastal spor zaradi organiziranja enovite delovne organizacije združenega dela. Po tretjem odstavku 325. člena zakona o združenem delu v delovni organizaciji namreč ni mogoče organizirati temeljne organizacije, če ni pogojev, da bi se iz njenih posameznih delov organizacij najmanj dve temeljni organizaciji.

V eni sporni zadevi so delavci, ki so ocenili, da so podani pogoji za organiziranje temeljne organizacije in so se tako odločili tudi referendumom, predlog umaknili. Zaradi tega je sodišče združenega dela v tej sporni zadevi po postopek ustavilo. V drugi sporni zadevi je sodišče združenega dela predložilo obravnavo zaradi tega, da bi vsi delavci v enoviti delovni organizaciji na samopravni način preučili, ali morda le ne obstajajo pogoji za organiziranje dveh temeljnih organizacij. Ker ni bilo ustreznega odziva, je sodišče združenega dela na isti obravnavi odločilo, da v tej delovni organizaciji ni moč organizirati TOZD.

Primer odpira vprašanje ustrezne samoupravne organiziranosti enovite organizacije združenega dela. Znano je, da je v SFRJ več kot 10.000 enovite delovne organizacije združenega dela oz. delovnih organizacij, ki v svoji sestavi nimajo temeljnih organizacij.

Po razpoložljivih podatkih ima samo občina Maribor okoli 403 enovite organizacije združenega dela. To po mnenju predsednika sodišča združenega dela v Mariboru Albina Šiferja terja, da komisije za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu v vseh devetih občinah posvetijo posebno pozornost tistim delovnim organizacijam, ki v svoji sestavi nimajo temeljnih organizacij. Hkrati bi se morali še bolj ukvarjati s tistimi dislociranimi delovnimi enotami, ki imajo pogoje, da se organizirajo kot temeljne organizacije.

Govorec o sporih iz delovnih razmerij z nosilci samostojnega osebnega dela je predsednik Albin Šifer dejal, da sodišče ne razpolaga s podatki o številu nosilcev osebnega samostojnega dela na območju sodišča in o številu delavcev, ki so z njimi v lovnem razmerju. Po razpoložljivih podatkih pa je samo v mariborski občini 677 nosilcev osebnega samostojnega dela, s katerimi je v delovnem razmerju okoli 1800 delavcev. S področja celotnega območja sodišča pa je lani samo 30 delavcev sprožilo spor pred sodiščem združenega dela. Ta podatek kaže, da je teh sporov razmeroma malo. Hkrati pa se poraja vprašanje, ali je to odraz dejanskih razmer na tem področju.

Obstaja pa tudi utemeljen sum, da nosilec osebnega samostojnega dela ni delavca prijavil ter ga je tako poskušal prikrajšati za njegove pravice iz dela in po delu. MARJAN KOS

Roparja so še isto noč prijeli v samskem domu

Hazbija in Sadrija Mehovič sta rop priznala potem, ko so pri njih našli okrvavljen denar

KAMNIK, 16. februarja – Okrvavljen denar, katerega sta minuli tetrtek 23-letni Hazbija Mehovič in 21-letni Sadrija Mehovič, oba iz samskega doma v Kamniku, vzela 50-letnemu Francu K. in njegovi prijateljici 42-letni Mariji S., ju je pripeljal v preiskovalni zapor.

Med potjo po Neveljski poti sta se Hazbija in Sadrija Mehovič nenadoma odločila, da bosta napadla moškega in žensko, ki sta malo pred tem zapustila gostilno »Planinka« v Kamniku.

Franc K. in Marija S. sta četrtkov večer želela preživeti skupaj. Okrog 23. ure sta odšla iz gostilne in se namenila proti Oljškemu. Ko sta prišla tle hudega sloteč v bližino doma za starejše občane, sta ju napadla oba Mehoviča. Oba sta pobila na tla in Franca K. celo porinila po bregu Neveljce, kjer je obležal hudo ranjen. Ženski sta vzela 320 dinarjev, Francu K. pa sta izpuli 1000 dinarjev.

Medtem ko sta ranjena oškodovanca iskala pomoč v bližnjem domu za starejše občane, sta se Mehoviča odpravila po Cankarjevi cesti proti domu.

V nekaj urah so kamniški miličniki, ki so s hitro akcijo ugotovili, kdo vse se je zadrževal v »Planinki«, prišli tudi v samski dom na Cankarjevi 3. V eni izmed sob so našli na postaji milice. Na pomoč so poklicali še preiskovalce UNZ Ljubljana-okolica, katerim sta roparja dolgo časa tajila. Šele ko so pri njih našli ukraden in okrvavljen denar, sta priznala. Seveda pa bosta Hazbija in Sadrija Mehovič morala vse zadeve še enkrat pojasniti preiskovalnemu sodniku, ki ju je priprl.

BARBARA GUČEK

ŽARKO HOJNIK

Planinčev korak v smrt med vzponom na Brano

Pomanjkljivo opremljenemu Edu Peternelu je v steni spodrsnilo – Padel je 250 metrov globoko – Plezanje v steni Raduhe se je srečno končalo

KAMNIK, ČRNA NA KOROŠKEM, 16. februarja – Gorski reševalci iz Kamnika in njihovi kolegi iz Raven na Koroškem so imeli včeraj in danes precej dela. Prvi so danes dopoldan s Kamniškimi Alp prenesli v dolino mrtvega 21-letnega planinca Edo Peternela iz Domžal. Njegov prijatelj, 19-letni Emil Kralj, prav tako iz Domžal, pa je bil ranjen. Okrog 14.30 pa so reševalci s Prevalj, Raven in s Črne na Koroškem sporočili, da sta Rok Kolar in njegov prijatelj Jazek Zalek, ki sta se včeraj zaplezala v Savinjskih Alpah, na varnem.

Včerajšnji vzpon na severno pobočje Brane se je za planinca Edo Peternela in Emila Kralja, ki sta se hotela nekaj po 12. uri vzpeti višje, končal 250 metrov globoko, kjer sta obležala ranjena. Edo Peternel je zaradi hudih ran na kraju umrl, Emila Kralja pa so ranjenega našli zagrebški reševalci.

Kot je povedal eden izmed reševalcev, sta Peternel in Kralj brez primerne opreme in plezalskih izkušenj hotela za vsako ceno na Brano. Že takoj na začetku vzpona, tako so povedali zagrebški reševalci, ki so se ravno tedaj vračali z Brane, so opazili, kako jima je spodrsnilo na zasneženi strmini.

Ko so zagrebški reševalci, med njimi je bil na srečo tudi zdravnik, prišli do ponesrečenca, je bil Edo Peternel že mrtev, Emil Kralj pa je ranjen ležal poleg njega in klical na pomoč. Emil Kralj je s pomočjo zagrebških reševalcev sestopil v dolino Kamniške Bistrice nekaj pred polnočjo.

Medtem pa se je 22 kamniških reševalcev podalo v steno, kjer so morali zaradi noči akcijo prekiniti in so z njo nadaljevali zgodaj davi, da so prišli do kraja nesreče.

Davi okoli 7. ure pa so koroški gorski reševalci dobili sporočilo, da se nista vrnila s plezalne ture dva ravenska alpinista. Kot je povedal njihov prijatelj 24-letni Stanislav Mikev z Raven na Koroškem, so vsi trije včeraj odšli v steno Raduhe. Ko so prišli okrog 11. ure do Male Raduhe, so se razšli. Rok Kolar in Jazek Zalek, oba z Raven, sta se poslovolj od Stanislava Mikeva in se podala na Veliko Raduho, čeprav nista imela za sestop primerne planinske opreme.

B. S.

S kolesom v zapornice

MARIBOR, 16. februarja – Stanislav Jug iz Ličence 45 pri Slovinskih Konjicah se je peljal na motornem kolesu z Poljan proti Slovinski Konjici. Na motornem kolesu zavore niso delovale, zato se je zaletel vanje. Pri tem se je hudo ranil sopotnik Branko Sovič iz Zgornjih Laž.

D. P.

Nepredvidno čez cesto

MARIBOR, 16. februarja – Dušan Tišma iz Maribora, Ulica heroja Slandra, je v križišču Nedeljske in Partizanske ceste zadela pešca Matjaža Novaka iz Maribora, Prisojina 71. Novak je prečkal cesto kljub temu, da je na semaforu gorela rdeča luč. Hudo ranjenega pešca so odpeljali v bolnišnico.

D. P.

Požar na gospodarskem poslojpu

MARIBOR, 16. februarja – Na gospodarskem poslojpu Alojza Fingusta v Orehovi vasi je nastal požar, v katerem je zgorelo oštrecje poslopja in okrog 5.000 kilogramov sena. Škoda znaša 300.000 dinarjev.

D. P.

Padel z vlaka

MARIBOR, 16. februarja – Med postajama Hajdina in Ptuj je padel s potniškega vlaka Josip Jakub iz Dolnje Višnjice in se hudo ranil.

D. P.

Zapeljal na nasip

MARIBOR, 16. februarja – Valentin Klobasa iz Lokavev je v Brengovi zapeljal z osebnim avtom na nasip. Avto se je prevrnil, sopotnica, voznikova žena Terezija Klobasa se je hudo ranila.

D. P.

Nesreča pred prehodom za pešce

MARIBOR, 16. februarja – Marija Skuhala iz Maribora, Goriska ulica 14, se je peljala z osebnim avtom po Betnavski cesti. Pred prehodom za pešce je zadela Tanjo Rogelj, ki je prečkala cesto. Rogljeva se je hudo ranila in jo so odpeljali v mariborsko bolnišnico.

D. P.

Življenje je lepo

John Hill

2. nadaljevanje

George se je obrnil in zastrmel v spremeljalca, ki se je zmedel in nenadoma ugotovil, da se mu mudi, hiteč zapirati vrata za seboj.

George se je zašel pred skladovnicami starih oblek, napol zapakirano posodam, knjigami in revijami, razmetanimi po podu. Predvidno je odložil zaboječki ki ga je prinesel s seboj. Po tem ga je z grenkim nasmeškom okrog ust, takole nagovoril:

»Po tridesetih letih še vedno puščaš nered za seboj, jaz jih pa poslušam.«

Na polici poleg sebe je zagledal čudovitega steklenega krilatega konjca, vrč s poginjenjo majhno botbotnico in prazno posodo za zlate ribice.

Ko je tako še naprej stikal po sobi, je odprl omaro, odrlil nekaj bratovih oblek in odprl, da so med njimi tudi ženska oblačila razmeščena, kot da sodijo sem.

Smehljaj mu je spretel obraz; Jeff je bil pri ženskah vedno priljubljen.

Imaš kaj za suho grlo?« je rekel proti zaboji. Stopil je v kuhinjo in odprl hladilnik.

»Ena pločevinka piva nedrpta, z rdečo napleko, velika, hladna,« je odrdral kot uslužbenka v bolnišnici. Dvignil je pokrov, da je počilo, in odtaval v dnevno sobo.

V kuhinji je na steni opazil fotografijo. Snel jo je, se počil na vsem mogočim obložen velik

stol, in jo, nalivajoč si pivo, z zanimanjem motril.

Jeff Griffin se je tedaj očito nekomu spakoval, posnemajoč junaka neke znane gledališke igre. Predse je držal ukradeni prometni znak, ki je prepovedoval parkiranje in se delal smrtno resnega, kljub staromodni kmečki čepici s cofom na vrhu, ki mu je čepela na glavi. Poleg njega je stala stasita mlada ženska, ki se je stiskala k njemu in skrivala svoj obraz pod masko.

George je odložil fotografijo, se zastrmel v steno in zamežkal. Potem je pobral s tal papirnatega zmaja in vrvi, ki se je spleta okrog njegovega stola. Nasmešnil se je, naredil požirek piva in gledal zmaja.

»Mojbog, Jeff... Zakaj ravno ti?«

Zazrl se je v zmaja, kot da čaka na odgovor.

Januarja 1975, Albuquerque

V trenutku, ko si je dr. Feinberg prižgal cigareto, je Jeff Griffin prvič zaznal resnični strah. V pepelniku na mizi se je ena žica smidila.

»Dobil smo rezultate vaše druge biopsije,« je rekel dr. Feinberg in hitro ugasnil drugo cigareto. Za trenutek se je zatopil v papirje, nato pa sedel na kavč poleg Griffina.

»Ali ni to tista preiskava, za katero sem rekel, 'Bodite odkriti z menoj, doktor?'« je vprašal Griffin z živnim nasmeškom.

Dr. Feinberg se je posmejäl in takoj spet zresnil, povesil oči, nato pa se prislil in zdržal Griffinov pogled.

»Gospod Griffin, drugi specialist potrjuje prvotno ugotovitev, čeprav smo naredili povsem nove teste. Imate navdne zločesto obliko raka, ki ga imenujemo melanom.«

Zdravnik je obmolnil. Griffin ga je pogledal z nespremenjenim izrazom na obrazu. Dr. Feinberg je nadaljeval.

»Vzdolž vašega levega prsnega koša se je razvila pahljača drobnih rakastih tvorbo. Našli smo več kot osemdeset lezij, ki so vse maligne in jih ni moč operirati.«

Dr. Feinberg je spet utihnil.

»Priporočam imunoterapijo, to je relativno nov način zdravljenja, s katerim skušamo povečati imuniteto, tako da se telo lahko samo znebti tumorja in prepreči nadaljnje širjenje raka. Sprušajete se, ali vas bo to rešilo. Ne, ne bo. Bolezen je že tako napredovala, da smo nemočni, zdaj lahko poskusimo samo še zadržati njen razvoj in vam pokloniti nekaj mesecev življenja. Pred vam je približno leto dni, veliko več ne.«

Tu se je začel zdravnik obotavljati.

»Ko bo začelo boleti... razpolagamo z zdravili, ki olajšajo trpljenje... za silo.« Dr. Feinberg je obmolnil in se naslonil nazaj. Najhuje je bilo za njim.

Griffin ga je mirno pogledal in tiho spregovoril.

»Sedemdeset let imam.«

Besede so kar odjeknile v tišini sobe. Dr. Feinberg mu je vrnil pogled. Gledala sta se in molčala.

Kol je Griffin zapustil zdravstveno ustanovo, je bil že nekje sredi ulice, ko se je spomnil, da je pustil avto čisto na drugi strani.

Ko je prišel do njega in hotel sesti za volan, je nekaj zasumil. Zastrmel se je v prednji del vozila.

Zračnica je bila prazna.

Tiho se je posmejäl v brado, zmajal z glavo. Pogledal je kar, pogledal je spet prazno gu-mo in še kar naprej zmajeval z glavo.

No, preostali del dneva je preživel brez večjih vznemirjenj.

Ponesrečil se je z zmajem

* NOVA GORICA, 16. februarja – Sinoči ob 23.25 je v šempetrski bolnišnici umrl 16-letni Marjan Šavli iz Zabe pri Tolminu. Šavli se je hudo ranil, ko je včeraj popodne letel z zmajem s Šentivške gore pri Idriji in z višine 100 metrov strmoglavil na tla.

Posokli Aero-klub, ki ima tudi zmajarsko sekcijo, je včeraj organiziral polet z zmajem s Šentivške gore. Za pristanek so si izbrali travnik v bližini vasi Slap ob Idriji. Okrog 13. ure je z zmajem poletel tudi Šavli. Po nekaj minutah poleta na višini 100 metrov je preveč razpel krila, izgubil kontrolo in nato strmoglavil na tla.

Hudo ranjenega so odpeljali v šempetrsko bolnišnico, kjer je zvečer umrl.

Šavli je imel izpit za letenje z zmajem. Med poletom je imel pri sebi padalo, ki ga zavoilo premajhne višine ni utegnil odpreti.

N. V.

Objestnim fantom je pogum dajala pijača

Peterica Grosupeljčanov je najprej popivala, nato pa z razgrajanjem napravila za 40 tisočakov škode

GROSUPLE, 16. februarja – Peterica mladih fantov se je minuli petek, po krajšem popivanju preveč sprostita. Kljub pozni nočni uri, ko so drugi že spali, so na Grosuplju iz objestnosti pokodovali več avtomobilov, polomili cestne smernike in krajevno tablo. Njihovemu početju so naredili ob treh zjutraj konec grosupeljski miličniki.

Kaže, da so 19-letni Janez S., 19-letni Marjan T., 20-letni Mirjan K., 19-letni Janez A. in 19-letni Samo Z., vsi iz Grosuplja, hoteli na svoj način zaključiti podaljšane zimske šolske počitnice.

Kdo ve, kako dolgo bi zganjali norčije in povzročali škodo, če ne bi njihovim početjem naredili konic miličniki, ki so se z njimi srečali v zgodnjih jutranjih urah na Partizanski cesti v Grosuplju. Fantje, ki so nosili s seboj dva zaboja piva in steklenico delta, so bili sprva malce presenečeni. Srečanja, in to tako hitrega z miličniki, pač niso pričakovali. Skupaj so odšli na postajo milice, kjer so se pogovorili zastran škode in njihovega početja.

Fantje so prejšnji večer najprej popivali v Adamčevem hramu, kjer so se malce okorajžili. Med potjo iz gostilne so obiskali še župnišče, kjer so jim postregli z vodko in vinom. Že dokaj opiti so se odpravili proti motelu. Pot so si krajšali z razbijanjem vsega, kar jim je prišlo pod roke. Tako so, denimo, Alojzu J. s silo odprli pokrov motorja na fičku, iz katerega so izvlekli kable in jih odvrli, nekdo pa je razbil ogledalo. Na avtomobilu Vojska E. so odlomili anteno, Jožetu J. pa so uspeli razbiti šipo. Ker jim to ni škodo, so odtrgali ogledalo. V bližini iste hiše so Zdenki D. odlomili ogledalo, brisale za šipo in anteno. Prav tako niso priznali posodam za smeti, ki so ju vrgli na cesto, tako da sta ovrli promet.

Njihovega obiska v motelu se niso kaj prida razveselili, saj so jim razbili tri lestence in podrli nekaj drogov javne razsvetljave. Nekje so staknili tudi kolo, ki so ga kasneje odvrli. Na poti proti domu so ob glavni cesti polomili obojestrne smernike in krajevno tablo. Še več. V bližini čevljarjeve delavnice so se znesli nad avtomobilom Marije J. Zleži so na streho avtomobila in jo močno pokodovali. Pri gostlini Grosupeljčanov so iz skladišča ukradli dva zaboja piva in steklenico delta. Škoda, ki so jo povzročili, za zdaj presega 40.000 dinarjev.

ŽARKO HOJNIK

Vsemogoči triki, da bi pretentali carinike

Tisoči bankovcev v etuiju obveznega trikotnika – Zaplenjen denar gre na republiški devizni inšpektorat

LJUBLJANA, 12. februarja – Naši državljani si izmišljajo vsemogoče trike, da bi čez državno mejo prethitajli v tujino večje vsote, kot je dovoljenih 1.500 dinarjev. Toda cariniki so še bolj premeteni in so kos tudi najbolj čudnim skrivališčem dinarjev.

ŽARKO HOJNIK

Zaplenjene dinarje pošiljajo s carine republikemu deviznemu inšpektoratu, ki odloča, ali je treba proti kršilec predpisov uvesti tudi kazenski postopek.

Tihotapci kavbojk preko države meje je dandanašnji že povsem »sprofiranost«: običajen trik, da si tihotapci ovijajo okrog telesa po več parov kavbojk, cariniki odkrijejo že s košičko očesa. Bolj moderno je tihotapstvo blaga, ki ga na našem tržišču primanjkuje, ali pa je dražje kot v tujini. Kdor carinikom ne pripravi veljavi količin uvožene kave, olja, praška, žganja pijač in podobnega, kot je dovoljeno prinesiti domov brez plačila carine, ostane brez nakupljenega. Cariniki prešekže takoj zaplenijo.

Miodrag JOVANOVIČ

POSEBNI NAKUPI...

na plitvi posebnih prodaj v kletih etaži

Trgovske hiše maximarket v Ljubljani

so že tradicionalni in vam jih ni treba posebej predstavljal.

Naj povemo, da boste ta teden kupovali po ugodnih cenah moške srajce in puloverje, otroške puloverje, ženske telovnike in otroške žabice in majice.

Otroški kombinizoni iz frotrija so od 165 do 190 din (od 2 do 8 let), otroške pižame so od 162 do 179 din (od 2 do 14 let) in halje iz frotrija po 322,64 din (od 14 do 16 let).

Kupite lahko tudi 100% volno za ročno pletenje po 328,13 din.

17-22

ANATOMIJA Pierre Forquier PROCESA

22. nadaljevanje

Stopila je predme in mi molila šop papirjev v zeleni mapi. Ko sem stegnil roko, da bi prijel mapo, se je bliskovito sklonila nad divan in napravila z roko kretinjo, kot da bi hotela porisati prah. Ko se je vzravnala, je spet do ušes zardela, njene vlažne, vedno razpokeane ustnice pa so delovale name kot podhrtejavajoči žel. Pokazala je na mapo v moji roki in čutil sem, koliko napora jo je stalo, da je prišla do glasu. »Manjkata dva lista. Prinesla ju bom jutri dopoldne.«

»Hvala vam.«

Spremila me je na hodnik pred stopnicami. Stopil sem že na prvo stopnico, ko sem zaslišal njen zadihani glas.

»Gospod...«

Ozrl sem se. Spet je zajecelja »gospod«, potem z njenih premikajočih se ustnih prišla nobena beseda več, pač pa sem v njenih očeh prebral rotočo prošnjo. Me je rotila, naj ničesar ne povem Leroy. Obrnil sem se in odšel po stopnicah navzdol. Ne da bi jo videl, sem jo čutil: neogibno je stala in gledala za menoj, pod puloverjem iz grobe rjave volne pa ji je divje razbijalo srce.

Leroy nisem povedal, kaj sem doživel; kar se je zgodilo, ni bil vtis, marveč gotovost. Če bi ji bil povedal, bi jo prav gotovo nagolal. Dolgo pa nisem mogel pregnati iz spomina podobe tiste deklice, ki je stala kot okamenala in grizljala

Kdor pove, kaj je v klobasah, dobi »peteršiljček v ušesa«

Majhen požar v dunajskem laboratoriju za kontrolo živil kaže, da se bo razplamtel v velik politični ogenj – Kdo je hotel uničiti sumljive klobase – Mesarska mafija proti dezinfekcijskim histerikom

OD NAŠEGA DOPIŠNIKA

DUNAJ, 16. februarja – Drugod morajo goreti hiltoni, preden se kdo ozre, na Dunaju je gorelo v eni izmed sob avstrijskega laboratorija za kontrolo živil, pa govore o tem požaru, ki je bil požarček, kakor da se je zgodila katastrofa. Glasilo socialistične stranke »Arbeiter Zeitung« je poročalo o dogodku dva dni zapovrstjo kot vest dneva, z naslovom čez celo prvo stran, kakor da gre za nekaj nadvse resnega, tako rekoč za grozljivo znamenje.

Ne bi bilo takšnega preplaha, če bi požar ne izbruhnil komaj štiri ure po televizijski oddaji »Argumente«, v kateri je nastopil direktor laboratorija dr. Alfred Psota. Strmečim Avstrijem je imel kaj povedati: več sto primerkov hrenovk, debrecin in drugih klobas da ima v svojem laboratoriju, samo nekaj so jih dobesedno preiskali, pa že lahko pove, da je rezultat porazen, da je v njih tako rekoč več pasje hrane kot človeške.

Grožnja po TV oddaji

Komaj pet minut po oddaji se je po telefonu oglasil neznanec in sporočil: »Ta Psota naj si zapomni: v ušesa mu bomo zataknili peteršiljček in njegovo glavo postavili v izložbo«. Nekaj po polnoči pa je začelo goreti natančno v tistem prostoru, v katerem stoji vsi aparati – nekateri so delovali šele nekaj tednov in so bili posebej konstruirani za avstrijske klobase – s katerimi po posebni metodi ugotavljajo, kaj vse je natlačeno v naravna in plastična čreva. Vse je bilo uničeno in škoda je za nekaj milijonov šilingov. Samovžig ni bil, so ugotovili gasilci. Kaj je torej bilo? Vsa vrata so bila zaklenjena, nikjer nobenih sledov. Res pa je, da so zadnje mesece odpustili nekaj uslužbenec in vsi so imeli kopije ključev...

Še šesta nagrada

Gramofonska plošča s posnetkom opere »Lulu« Albana Berga – glasbo je dopolnil avstrijski skladatelj Friedrich Cerha – je bila že šestič nagrada. Orkester pariške opere vodi Pierre Boulez, glavno vlogo poje grška sopranistka Teresa Stratas. Tokrat je plošča dobila nagrado italijanske glasbene kritike, med ostalimi nagradami pa je treba posebej omeniti mednarodno nagrado iz Montreuxa.

Pasje klobase

Komentatorji spravljajo ta dogodek v okvir splošnih gospodarskih težav, ki jih je tudi v Avstriji že čutili. Povsod kalkulirajo tesno, pa se noče in noče iziti – število stečajev raste. Med tistimi, ki so zasil v resne težave, so proizvajalci mesnih izdelkov. Prodajne cene so prenikle, nakupne previsoke, dobička ni. In tako so se zadnje čase pojavile govorice, da z mesnimi izdelki nekaj ni v redu. Nimajo več pravega okusa in nekateri so tožili, da jih boli želodec, kadar so si privoščili hrenovko. Posebno na Štajerskem so se množili takšni glasovi. »Es geht um die Würst«, za klobaso gre (v nemški rabi to še dodatno pomeni, da gre za bistvene stvari, malodane za biti ali ne biti) so bili naslovi časopisnih glos in za zadevo so se začele zanimati oblasti.

Prožnejša higienska politika?

Še prej je prišlo do pravcatga preplaha v združenju proizvajalcev mesnih izdelkov, ko je zdravstveno ministrstvo objavilo osnutek novih higienskih predpisov pri predelavi mesa. Nobenih nemarnosti več pri raztelesenju živali, pri prenašanju večjih kosov se meso ne sme dotakniti nobenega predmeta in tudi mesarje vse obleke ne, ko režejo meso v zrezke in porcije za maloprodajo, morajo imeti delavci plastične rokavice. In vsi vrsto drugih ostrejših predpisov so napovedali, da bi zagotovili kupcem kar

najčistejše blago. »Večina mesarjev mora zapreti, če bodo te predpise uzakonili, kajti nihče nima dovolj sredstev za nove investicije«, je rekel predsednik mesarskega združenja, drugi funkcionarji pa so zmerjali zdravstveno ministrstvo, češ da v njem sede »dezinfekcijski histeriki«. Očitno je bilo, da hoče mesarsko združenje vsiliti vladi »prožnejšo« higiensko politiko.

Nedololočljive gobje

Medtem pa je dr. Psota zbral po vsej Avstriji več sto primerkov mesnih izdelkov in jih s svojimi senzacionalističnimi naslovi na prvih straneh časopisov. Požar v Psotovem laboratoriju pa očitno zasluži poseben poudarek. Kajti nikogar ni, ki bi dvomil o tem, od kaj je prišel požarec. Izraz »mesarska mafija« se je pojavil v žurnalističnem besedišču in ljudje govorijo o »italijanskih razmerah«.

Preden bi utegnile »spregovoriti«, je nekdo poskrbel za molk. Dokazni predmeti so se scvrli v ogled in perpel, medtem pa so prizadeti verjetno že poskrbeli, da bodo morebitni novi kontrolni primerki drugačni.

Klobase se vračajo k mesarjem

Storilca kajpak še niso našli, tudi na sledi mu niso, toda ne kaže, da bodo preiskovalni organi kaj kmalu popustili. Odmov v javnosti je bil namreč prehud. Dan po oddaji so ljudje zbirali klobase po hladilnikih in jih nosili k mesarjem, češ, to pasjo pojedino kar sami pojejte, denar pa nazaj. Kupci odslej namrgodeno

ovohavajo izdelke v mesnicah in mesarji več govorijo in se opravičujejo, kot delajo. Ampak to ni vse. Javnost se je začela spraševati, kaj bo, ko bodo tudi druge gospodarske panoge zabredle v težave in se začele »reševati« s ponaredbami in skrivnim uporabljanjem manjvrednih in cenejših sestavin za svoje izdelke – ali bo vselej kje zagorelo ali počilo, če jim bodo prišli na sled? Ali bodo tudi drugi začeli braniti svoje interese z nasiljem in kriminalom? Neznaten požar v laboratoriju doktorja Psote dobiva politične, tako rekoč družbeno-politične razsežnosti in uradni pravosodnega in notranjega ministrstva bodo že zaradi tega morali storiti vse, da storila največjo in da pokažejo tudi na tiste, ki bi radi vtaknili vsakomur, ki razkrije njihove nečestitosti, »peteršiljček v ušesa«.

SLAVKO FRAS

• Prednosti olivnega olja

V Varu v južni Franciji je manj srčnih bolezni kot v Lorenu na severozahodu, veliko manj jih je na Kreti kot na Švedskem. Po mnenju profesorja Andréja Charbonnierja, vodje laboratorija za hepatološke raziskave v pariski bolnišnici Cochin, je manj srčnih obolenj pri ljudeh, ki uživajo več olivnega olja.

Profesor Charbonnier je rezultate svojih raziskav objavil med informativnimi dnevi, ki jih je organizirala zveza sindikatov, ki združuje vse proizvajalce olivnega olja. Poudaril je, da ima to olje čudovite dietetične lastnosti, predvsem pa koristi pri kardiovaskularnih obolenjih. Olivno olje je »edina rastlinska maščoba, ki jo lahko imenujemo naravno, ker jo pridobivajo s preprostim stiskanjem oliv«. Profesor Charbonnier tudi pravi, da je več kardiovaskularnih bolezni pri ljudstvih, ki uživajo veliko nasičenih kislin (maslo, meso, delikatese). Olivno olje pa je v biološkem pogledu nevtraln in ne vsebuje holesterola. Odlično vpliva na jetra ter na rast kosti. Pri segrevanju do 200° Celzija ne spremeni svojih lastnosti in strukture.

Vsak dan gredo bovški rudarji na delo v italijanski Rabelj

Rjasto rdečo Kraljevo goro so poznali že stari Rimljani – Kaže, da svinca in cinka v Rabelju ne bo zmanjkalo – Zaslužek 800 do 900 tisoč lir na mesec je videti visok, a delo pod zemljo je trdo

RABELJ, februarja – Ko je opoldansko puščoba, v kateri je sneg dušil celo redke korake in glasove mimoidočih, pretrgal prihod Avtoprometovega avtobusa, ki je z bovške strani pripeljal drugo izmeno rudarjev, se nam je italijanski Rabelj, Cave del Predil, ga imenujejo onstran, za hip zazdel nekoliko bolj domov. A le za hip, kajti v Rabelju se je skozi stoletja mešala, prihajala in odhajala množica ljudi različnih narodnosti in miselnosti, ki jih je povezoval le skupni interes: izkoriščanje rudnika cinka in svinca.

Trda je zima v Rabeljski dolini, še trši pa je kruh njenih rudarjev, ki že stoletja trgajo iz osrčja kamnite, 1908 metrov visoke Kraljeve gore svinčeno in cinkovno rudo. Za sonca in lagodnega življenja vaje prebivalce južne, brezposelne Italije, je delo v tem rudniku in kruto gorsko podnebje preizkušnja, ki jo le redki opravijo. Med tistimi, ki to delo stoletja vztrajajo, pa so, poleg domačinov, krepkih Furlanov, tudi Slovenci z Bovske strani.

Med njimi je največ Ložanov, prebivalcev Loga pod Mangrtom, ki so najbližji Predelskemu

sedlu, preko katerega je vodila trgovska pot tudi za časa starih Rimljanov. Po nekaterih zgodovinskih virih je tudi Rimljane pritegnila rjasto rdeče obarvana Kraljeva gora in njeno rudno bogastvo. Tako so minevala stoletja, menjavali so se lastniki rudnika, o katerem je Valvazor zapisal, da je poleg cinka dajal tudi zlato in srebro. Rudarji z bovške strani pa so vztrajali. »Delamo v Rabelju«, pravijo, čeprav so ime tega kraja spremenili že Benetani v 15. stoletju. Rabelj zveni bolj domače, čeprav prvič o nekem Ožboltu Rabelu, poselniku, ki je med 13. in 14. stoletjem gospodaril na območju Boveca in Rabeljskega jezera. Tako je vsaj zapisano v zgodovini rudnika, ki je tudi ohranil ime »Raibla«. In Tolminci mu pravijo Raibl ne Rabelj.

»Slovenskih rudarjev je bilo tu včasih precej več, kot jih je danes. Med obema vojnama, ko je rudnik štel skoraj 1200 delavcev, jih je bilo kakih dvesto. Rudniški kolektiv, ki so ga pred štirimi leti pestile velike težave, saj so ga hoteli celo zapreti, se je skrčil na 330 članov, od katerih je okoli 200 rudarjev. Med temi je 63 Slovencev, ki se vsak dan vozijo čez Predel.« Tako nam je ondan pripovedoval Karel Strgulc, eden izmed številnih potomcev Ložanov in Bovčanov, ki so se za znanje naselili v Rabelju. Okoli 20 odstotkov vseh prebivalcev tega trga, ki s mnogimi praznimi »kartjerji« (rudarskimi domovi), prča, da se njegovo življenje še vedno suče le okoli rudnika, je Slovencev. Njihovi otroci obiskujejo italijansko šolo. Njihova slovensčina pa nosi pečat narečja staršev iz Bovških dolin.

Varneje 600 metrov pod zemljo

O življenju 63 slovenskih rudarjev v Rabelju, o njihovih pravicah in boju za boljše jutri, sta nam pripovedovala Ložan Martin Strukulj in Bovčan Pepi Berginc. Prvi dela na najzahtevnejšem območju rudnika, med 15. in

19. obzorjem, ki ga, kdo ve zakaj, imenujejo »šala«, drugi pa je pri rudniku zaposlen kot tesarski mojster. Oba sta tudi delegata rudniškega sveta, ki šteje 9 članov.

Mnogo smo slišali o žrtvah tega rudnika, zato smo Pepija Berginca povprašali, kako je danes z varnostjo v tem velikanu, ki se s svojimi 19. obzorji zajeda skoraj 600 metrov globoko pod Kraljevo goro in sega pod vas in bližnje Rabeljsko jezero. »Pred osmimi leti so rudnik posodobili. Nesreč je od takrat manj kot prej, ko je mnogo rudarjev podleglo tudi silikozni, bolezi, ki jo povzroči vdihavanje kremenčevega prahu. To smo izboljšali. Z rednimi zdravniškimi pregledi, za katere menimo, da bi morali biti še bolj pogosti, pa se borimo tudi proti zasrnatosti s svinčeno, bolezi, ki jo tudi imenujemo saturnizem. V enajstih letih se je v Rabelju ponesrečilo sedem delavcev, med katerimi sta bila tudi dva Slovenci. Boljšo varnost pri delu nam zagotavlja nov način kopanja od zgoraj navzdol, pa tudi polnjenje praznin v rudniku z mešanico iz jalovaline in cimenta, ki je zamenjala star način varovanja s pritrdjevanjem »bolnega« skalovja z dolgimi vijaki.«

Pepi Berginc je bil tudi eden zadnjih voznikov lokomotive splete elektricne železnice, ki so jo speljali skozi 4,5 kilometrov dolg »štoln« – predor, ki so ga skozi pogorje, ki loči Rabelj od Loga pod Mangrtom, izdobil leta 1903. Ta je najprej služil le za odvodnjavanje rudnika, ki se danes s cementnimi odpadkami onesnažuje Loško Koritnico. »Če bi na vaši strani protestirali, bi odplake iz rudnika napeljali skozi čistilno napravo,« je na to dejal Karel Strgulc. Med prvo svetovno vojno pa so skozi predor potegnili še železniško progo, ki so jo s pridom uporabili tudi slovenski rudarji italijanskega Rabelja.

Raje rudar kot pleskar

»Strojevodja Pepi nas je tudi večkrat prevrnil v mlakužo, ki stoji v predoru«, se danes rad spominja Martin Strukulj; pred 17 leti je zamenjal pleskarski poklic za rudarskega, ki mu je bil bolj pri roki. »Po štolnu se je vozil tudi moji oči, ki je v rudniku pustil 38 let življenja,« pripoveduje Martin, ki pravi, da danes

»rije kot krt 500 metrov globoko pod rabeljsko zemljo«.

Ta nenavadna železnica je imela tudi svoje prednosti. »V vagonih za osem ljudi smo sedeli kar v knapovskih oblekah, v avtobusu, ki nas prevaja vsak dan še pet let (rudnik prispeva Avtoprometovo polovico stroškov prevoza), pa morali biti čeden. Z avtobusom so križi zlasti v tem zimskem času, ko so na prediskih cestah pogosti plazovi in hude poudice. Takrat si pomagamo z osebnimi vozili, s katerimi včasih vozimo po klancih tudi vzvratno. Sicer pa zaradi prometnih zagat ne izgubimo več kot tri delovne dni na leto.«

Je morda zaslužek tisto, kar žene te močje, da vztrajajo pri napornih delovnih rudarjev onstran državne meje. »Za italijanske razmere je 800 do 900 tisoč lir, kolikor jih zaslužimo na mesec, majhna plača, če upoštevamo naporno in še vedno sila nevarno delo v tem rudniku,« je povedal Martin Strukulj, ki meni, da ima »rudarski kruh v Rabelju še vedno sedem hudicev trdih skorij«. Res pa je, da rabeljski rudarji, ki nalagajo svoj zaslužek na devizne knjižice, pri nas z njim kar dobro shajajo. Bovški rudarji tudi ne razmišljajo o preveč o posledicah, ki bi nastale, če bi rudnik morebiti zaprli. Potem, ko so z italijanskimi sodelavci pred šestimi leti prebrodili najhujše in ko so izbojevali svojo bitko za obstanek, razmišljajo le o prihodnosti rudnika. Pripovedovali so nam o raziskovalnih načrtih družbe Samin, ki bodo za nedolocen čas podaljšali življenjsko dobo rudniške, ki jih sedaj izkoriščajo. Če bodo nova rudniška vsebovala vsaj 0,5 odstotka več rudin kot ta ki vsebujejo 5 odstotkov cinka in 1 odstotek svinca, bo rudnik, ki danes posluje na robu rentabilnosti, ustvarjal dobiček 200 milijonov lir na leto. S tem naj bi rudnik še posodobili. Z gradnjo nove hidroelektrarne na 13. obzorju naj bi prihranili pri porabi pogonskih goriv, za katera morajo danes odnesti 2,5 milijarde lir na leto. Posodobili naj bi tudi rudniško čistilnico. Sicer pa je družba Samin začela urediti razvoj novih rudališč. Potrebne več delavcev in že se zanimajo za 30 novih rudarjev s Tolminskega.

KATJA ROŠ

KAČJA JAMA



115. Matija se je počasi spuščal po stezi. Otroci so se podili med grmovjem in se za neznanca niti zmenili niso. Mislili so, da je eden izmed lastnikov počitniških hišic, ki se vrača z jutranjega sprehoda... Ana je sedela ob torbah pod veliko skalo. Nekaj časa je opazovala Jakca, ko se je kobacal med kamenjem, potem pa ga je dvignila v naročje in ga začela božati. Mimo je pritekel Tomaž. »Si kaj videla Uršo?« Ana je odkimala. O Kačji jami prav res ni marala govoriti, čeprav jo je po malem skrbelo, kje se prijateljica tako dolgo zadržuje.



116. »Pridi se igrat k nam! Tu boš še zgnila od dolgočasjeja« jo je povabil Tomaž. Pa Ana ni hotela nič slišati. Dečku je hitro pošlo potrpljenje. Zamahnil je z roko in izginil v grmovje, da so šumeče veje zakrile pogled za njim. Namesto njega se je prikazal Matija. »Je mucek tvoj?« je vprašal, kar je mogel prijazno. »Urškin je,« je Ana povedala po pravici. Zazrla se je v moža. Zdelo se ji je, da ga je nekje že videla, kje, pa se ni spomnila. »Če se ne motim, sta vedve dobri prijatelji?« Hodita v isti razred, skupaj se igrata...«



117. Med govorjenjem je opazoval deklico in se čudil, čemu ga ne vpraša, od kod vse to ve. Zato je sam prešel v napad. »Sporočilo imam od nje. Srečala je teto in jo pospremila v Podhrb. Prosila me je, naj te mimogrede poiščem...« »Kaj je že prišla iz jame?« se je začudila Ana. »Ali je bila v jami?« se je nardil Matija neumnega. »Teta bo namreč zelo huda, če izve.« – »Nikar ji ne povej!« Tudi jaz nisem nikomur,« se je ustrašila Ana. Matija se je zadovoljno nasmešnil. Izvedel je veliko več, kot je pričakoval!

Vitan Mal Matjaž Schmidt

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. škotski pesnik in pisatelj avtor »Jovan hoca« (Walter), 6. starogrški dramatik, 12. posoda za umivanje, 13. prostor za divje živali v zoo, 14. derivati amoniaka, 15. premetenec, zviti človek, 16. vnetek v Sibiriji, 17. vsestranski hrvaški literat, avtor romana »Dunja v rakvi« (Milan), 19. skupno ime za tri najvišja nordijska božanstva, 20. pokrajina v zahodni Sloveniji nad Sočo, vinogradniško področje, 21. različna soglasnika, 22. črna poljska ptica, 23. krajši naziv največjega

• Jedrske eksplozije v letu 1980

Seizmološki observatorij v Hagforsu na zahodu Švedske, ki je podrejen švedskemu državnemu inštitutu za obrambne raziskave, je lani registriral devetindvajset jedrskih eksplozij, kar je približno toliko kot prejšnje leto. Dvajset jedrskih poizkusov je izvedla Sovjetska zveza, štirinajst Združene države Amerike, enajst Francija, tri Velika Britanija in eno Kitajska. Edino Kitajci so poizkus opravili v atmosferi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12					13					
14										
17					18					
20										
23					24					
26										
30										
33										

brazilskega mesta, 24. antikvitet, 26. začetnici imena in priimka pesnika Kajuha, 27. okrajšano češko moško ime, 28. starogrška pokrajina, 30. enoletna lepota cvetica z rumenimi cvetovi, 32. naslovni junak Vandotovih povesti, 33. raj, 34. pisana papiga.

NAVPIČNO: 1. pozeženje, 2. staro univerzitetno mesto, 3. upravno središče Asturije v Španiji, 4. otočje v Polineziji (150 otokov), 5. skupina treh glasbenikov, 6. čisto premoženje v trgovini, 7. srbski pesnik in dramatik iz prejšnjega stoletja (Vojislav), 8. urin, 9. okrajšava za »halo Tivoli«, 10. pravilni dvaj-

seterec, 11. rudarsko mesto v Istri, 18. kraški pojav, 19. zdravilna travniška rastlina, 20. človek z močnimi brki, 22. slovenska pevka zabavne glasbe (Elda), 24. zoženje, 25. tekoča voda, 27. del kmečkega goveda, 29. srbsko moško ime, 31. kratica za »narodno banko«.

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. kaplanka, 9. Taht, 13. idealist, 14. Aton, 15. Ressel, 16. lakota, 18. kos, 19. Kestner, 20. ako, 22. Ant, 23. Ali, 24. kavarna, 27. Gil, 29. tinjenc, 30. labial, 33. Erik, 34. odaliska, 36. roka, 37. narastek.

Rupert Butler JEKLENA ROKA

11. nadaljevanje

Auchinleck je bil povsem določen: »Zbrali boste šest častnikov in šestdeset mož, zbrani pa boste na območju Sueškega prekopu. Vaše urjenje bo pospešeno, zakaj želim, da napadete nemška letališča v noči pred začetkom naše velike ofenzive. Mimogrede rečeno, odslej ste kapetan.«

Stirling je bil odtelje poveljnik oddelka L v okviru Special Air Service (SAS). Dotlej ni bilo takšne organizacije: SAS, kot je odtistihletje vede, nato pa ga nemudoma izpustili, da bi lahko opravil »posebne naloge«.

na slepo.

Puščava se ravna le po redkih od običajnih zakonov narave. Podnevni so se morje potili in preklinjali v svinčeni vročini kamnite pokrajine. Ponoči je temperatura zdrnila pod ničlo; zavijali so se v dolge vojaške plašče, a so vseeno izvajali Stirlingove posebne vaje v ravnjanju z orožjem.

Seveda so tudi skakali s padali; skakali so vsi brez izjeme. Nekega dne pa se je zgodila tragedija: dva moža sta se ubila, ker se jima padali nista odprli. Stirling ni dovolil nobenega premora zaradi zalovanja; vaje je gnil naprej. Saj je bilo vse preveč stvari na kocki; razen tega je imel SAS nemalo sovražnikov v vrstah starokopitnih poveljnikov. Majčkena napaka – pa bi utegnili odpovedati vso akcijo.

SAS je bila s tem nared za prvi napad. Na priložnost sploh ni bilo treba dolgo čakati.

General Auchinleck je načrtoval začetek prve velike ofenzive zoper Rommlerovo Afriški korpus za 18. november 1941. Čete osi so obklopile Tobruk. Z ofenzivo naj bi oblegane v Tobruku razbremenili, obenem pa pregnali nemško in italijansko vojsko iz Cirenjake. SAS naj bi napadla pet Rommlerovih letališč na večer pred začetkom ofenzive.

Stirling je fantomsko odšel v prednje oporišče RAF, britanskega vojnega letalstva, kjer so jim bombe, ročne granate in brozestrelke spravili v posebne zavoje, ki naj bi jih odvrli od odkosku padalcev. Letališča, ki naj bi jih napadli, so bila na območju Gaza – Timini. Po načrtu naj bi napadali skočili s padali 16. zvečer, se skrivali do večera naslednjega dne in nato udarili. Po napadu jih je čakal 60 kilometrov dolg pohod skozi puščavo. Na dogovorjenem kraju naj bi se sešli z drugo poseben enoto, Long Range Desert Group (LRDG) in borci le-te naj bi jih odpeljali do letališča RAF nedaleč od Bojda.

mrzel zrak.

Ko so se oglasili protiletalski topovi, se je letalo nevarno nagnilo navzdol. Okoli njih so se razletavale granate. Nekako so se izvil iz tega in naposled so se vrata odprla in vanje je butnil ledeni zrak. Zelena letalca je zasvetila. S Stirlingom na čelu so se komandos poglivali v temno noč.

Stirling se je nemoteno spuščal, toda glavo si je bil z drugim vprašanjem: Kje pravzaprav je? Kje so drugi? Nenadoma je tresel ob tla in omedlel.

Kmalu je prišel k zavesti; odnesel jo je z nekaj praskami. Z žepno svetilko je posvetil v temo; nobenega odziva ni bilo. Njegovi možje so bili očitno na široko raztreseni po puščavi. Več ko uro je potreboval, preden jih je nekako zbral. Vsi so se potolkli: bilo je tudi nekaj zlomov kosti.

Poškodbe mož, ki naj bi bili povsem čili in zdravi za naporno nalogo, so bile hude srbe, toda še hujše je bilo, ker niso našli opreme. Zdelo se je, kakor da je v divji veter raztresel z bombami, vžigalniki, strojnimi, brozestrelkami, hrano in odejami na vse konce in kraje puščave.

Kisli sadeži vsega tega je bil ponižujoč poraz, klavna skupina komandosov, ki jo je Stirling moral popeljati čez puščavo na zmenek z Long Range Desert Group.

Tod so kotliči vročega čaja možem za silo povrnilo dobro voljo. Izjema je bil David Stirling, docela pobit od utrujenosti in razočaranja. O skupini, ki jo je vodil poročnik McGonigal, ni bilo ne duha ne sluha; skupino pod poveljstvom Charlesa Bonningtona so zajeli do zadnjega moža; letalo je pomotoma pristalo na sovražnikovem letališču.

Krivde kratko malo ni bilo mogoče naprti nikomur drugemu; v jedru vse zadeve je moral

biti hud spodrsiljaj. Stirling je moral priznati, da padalske akcije ne pridejo v poštev. Bile so preveč tvegane kot način prevoza ljudi do kraja napada.

Skupina ranjencev LRDG, je vse spravila domov in ob tem je Stirling uvidel, da izhod vseeno je. Kaj če bi delo LRDG postavili na glavo? Če je skupina mogla njegove moke spraviti nazaj v oporišče, zakaj neki jih ne bi mogla popeljati na kraj akcije? Ob tej misli se je počutil boljše.

Toda ali bi posebni oddelek privolil v tako »navaden«? Vse je kazalo, da bi, in celo z navdušenjem. Razen tega je bil general Ritchie še naprej Stirlingov zavrnjenik.

Sreča v puščavski vojni je bila slej ko prej opoteča. Res, Rommel se je umaknil. Toda potlej se je obrnil in udaril s še večjo močjo. Ritchieja so poslali v puščavo, da bi stvari spravil v tek. To je bilo tisto, česar si je že dolgo želel. Pri tem je delo Stirlingu proste roke. Taktika je bila seveda zdaj drugačna. Stirling je bil čedalje bolj prepričan, da je treba postaviti oporišče za sovražnikovo bojno četo. Tako so izbrali LRDG, neprijetno dišče kraj blizu severozahodnega konca peščenega morja Kalašo. Ta kraj so ugrabili Italijanom, tik preden je prispel Stirling, in tako je bil zdaj pod poveljstvom brigadirja Reida.

Reid, trd in prodoren možakar, ni nič menal, marveč kar naravnost povedal: »Lahko dobiti vse pomoč, ki jo potrebujete. Od vas zahtevam samo, da učinkovito udrihate po sovražniku. V našem načrtu je zabit Rommla iz njegovega skrivališča v Bengaziju. Od njega si ne obeam velikega pregleda. Edino, kar me res skrbi, je letalstvo.«

Letalske napade naj bi torej v naprej preprečili. To je pomenilo uničiti kar se da veliko letal na letališčih; to pa je bila naloga, ki je bila

kakor nalašč za SAS. Stirling je bil židane volje, pač zato, ker so se obetale akcije.

Sovražnikovo letališče v Agedabiji je bilo videti primerna tarča. Kazalo je, da od onod grozi zaveznikom enotam najhujša nevarnost. Toda Stirling ni zadovoljil s tem. Želel je razdejati še druga letališča, da bi tako Nemcem in Italijanom preprečil letalsko ofenzivo.

S Paddyjem Maynejem in dvema možema je bil namenjen na letališče v Sirti, kihli 400 kilometrov od Jaloja. Jock Lewis naj bi s svojo skupino poglavl v zrak letališče v El Ageili. In nadaljnja tarča naj bi bila Agedabia, kamor bi možje vodil Bill Fraser.

Skupine so se torej podale v puščavo, koder je nanje prežalo veliko nevarnosti. Ostre skale so rezale pnevmatike. To je povzročalo hude zamude, zakaj preden so mogli popraviti okvare, so morali z avta zložiti vse tovore.

Prava nevarnost pa se je oglašala z neba. Nad pohodniki so tako rekoč visela italijanska izvidniška letala gibli. Strojničarji so pohiteli k strojniam, toda letala so brž odvrkla nekaj bomb, ki so se raztreščile daleč od komandosov. Toda tudi po vsem tem si niso mogli odahnniti; kaj kmalu so namreč priletela nova letala in jih nadlegovala.

Pred seboj so zagledali nekaj grmičevja. Poglani so tovrnjake, da bi se za silo poskrili. Kamuflačni mrež niso razprostrli, saj ne bi nič zalegle. Piloti sovražnikovih letal so lahko brez težav sklepli, kje se skuša skriti njihov sovražnik.

Tako komandosom ni preostalo drugega kot vleči na ušesa, skaj spet se bo oglašil hrum letalskih motorjev.

Prileteli so italijanski bombniki. Kaj kmalu so odkrili tovrnjake in spustili nadnje toke bomb. Strojnice so divje lajale. To je trajalo četrtr ure.

FESTIVAL
LJUBLJANA

Torek, 17. februarja, ob 19.30: Slovenska filharmonija **LJUBLJANSKI BAROČNI TRIO** in **LJUBLJANSKI GOSPEL QUARTET** Spored: Telemann, Sammartini, Vivaldi. Koncert Društva glasbenih umetnikov Slovenije iz cikla »Ljubljanski umetniki Ljubljani«.

Vstopnice v prodaji od 11. do 13. ure pri blagajni Festivala ter uro pred začetkom v Slovenski filharmoniji.

GLEDALIŠČE

DRAMA SNG
Torek, 17. februarja, ob 15. uri za OS V Vodnika in druge sole ter izven. I. Cankar: HLAČKI. Nekaj vstopnic je še v prodaji.

Torek, 17. februarja, ob 19.30 – Abonma Studentski II. in izven. I. Cankar: HLAČKI. Vstopnice so tudi v prodaji.

OPERA IN BALET SNG LJUBLJANA
Torek, 17. februarja, ob 19.30 – Verdi: MOČ USODE – ZA ABONMA STUDENTSKI in izven. Sreda, 18. februarja ob 19.30 – Kozima EKVINOKCIJ – ZA ABONMA C in izven.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO GLEDALIŠČA PASAŽA
Torek, 17. februarja, ob 19.30: I. Cankar: HLAČKI. Za abonma Mlad 2.

Sreda, 18. februarja, ob 10. uri: I. Cankar: HLAČKI. Zaključena za šolski CENTER TISKA IN PAPIRJA. Ob 19.30: I. Cankar: HLAČKI. Za abonma KOL J.

Četrtek, 19. februarja, ob 19.30: S. Vošnjak: OB TABORNEM OGNJU. Zaključeno za učence SCT.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Torek, 17. februarja, ob 9.11. uri: Niko Grafenauer NEBOTNIKI. SEDITE za OS »Valentin Vodnik«, ob 12.30: Kajetan Kovic ZLATA LADJA za OS »Valentin Vodnik«.

Sreda, 18. februarja, ob 21. uri: MISSA IN A MINOR za izven!

Avtor projekta, režiser in scenograf – Ljubisa Ristić. Zgodba o življenju, ljubezni in smrti ognjevitelja internacionalista, revolucije Borisa Davidovića – Novskega je zapisana v kronikah svetovne revolucije kot enkratna legenda o osebnosti brez obraza in brez glasu.

Rezervacije vstopnic od 9. do 13. ure po telefonu 311-010. Opozarjamo, da je število mest strogo omejeno na 120 gledalcev.

Četrtek, 19. februarja, ob 21. uri: MISSA IN A MINOR za IZVEN!

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Krekov trg 2

Torek, 17. februarja, ob 17. uri: P. Ovesec: TRI VESELE (Slovenske enodejanske). Abonma red I in izven. Sreda, 18. februarja, ob 17.30: P. Ovesec: TRI VESELE (slovenske enodejanske). Abonma red E in izven.

*Prodaja vstopnic dva dni pred enim predstavo ob 16. do 18. ure, na dan predstave pa dve uri pred pričetkom predstave.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Četrtek, 19. februarja, ob 9.30: gosposki OS OSKAR KOVAČIČ: NACE SIMONČIČ: VELIKI KIKIRIKI. Ob 16. in 17. uri gostovanje v gledališču CVETA SEVERJA V KRANJU: NACE SIMONČIČ: VELIKI KIKIRIKI.

MARIONETE LEVSTIKOV TRG 2, ob 10. uri JAN MALIK: ŽOGICA MAROGICA ZA VVZ ANTON MEDVED.

OB 17. uri JAN MALIK: ŽOGICA MAROGICA (ZA IZVEN).

Petek, 20. februarja, ob 17. uri: PONOVNO: JIRI STREDA: PRAVLJICARJEVE PRAVLJICE. PREDSTAVA JE ZA IZVEN-VABIMO VSE NAJMLAJŠE.

Sobota, 21. februarja, ob 10. uri: ROČNE LUTKE KS ZG. SSKA: PETELINČEK KIKIRIKI BO SPET RAZVESELIL VAŠE MALČKE. NACE SIMONČIČ: VELIKI KIKIRIKI (ZA IZVEN).

Ob 10. uri MARIONETE LEVSTIKOV TRG 2: JAN MALIK: ŽOGICA MAROGICA (ZA IZVEN).

OB 15. uri MARIONETE LEVSTIKOV TRG 2: JAN MALIK: ŽOGICA MAROGICA (ZA IZVEN).

PRODaja VSTOPNIC: POL URE PRED PREDSTAVO ALI REZERVAČIJE PO TEL.: 20-475 in 27-414 VSAK DAN OD 8. DO 12. URE.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Torek, 17. febr., ob 11. uri: D. Škerl: PETER KLEPEC – za OS Ivan Cankar.

Ob 19.30: M. Krleža: V AGONIJ – na malom odru za izven.

slovensko ljudsko gledališče celje

Torek, 17. febr., ob 15.30: Evripid: BAKHANTKE. 5. ŠOLSKI ABONMA.

Sreda, 18. febr., ob 17. uri: Dušan Jovanović: ZNAMKE, NAKAR SE EMILIJ. ABONMA SREDA IN IZVEN.

Četrtek, 19. febr., ob 17. uri: Evripid: BAKHANTKE. 2. ŠOLSKI ABONMA.

CANKARJEV
DOM

– v Sprejemni dvorani razstava Nova pisarja – 150 let literarne satire na Slovenskem. Razstava je odprta vsak dan razen nedelje od 10. do 13. in od 16. do 19. ure do 19. februarja.

KINO

SPORED ZA TOREK KINOTEKA. Miklošičeva c. 28: predstavi posvečeni spominu pisatelja Archibalda Cronina, britanski film ZVEZDE GLEDALJO Z NEBA. Scenarij: J.B. Williams, Archibald Cronin. Režija: Carol Redd. Glav. v.l.: Michael Redgrave, Margaret Lockwood, Cecil Parker. Predstavi ob 16. in 18. uri.

Ital. barv. film REDEA PUSČAVA. Scenarij in režija: Michelangelo Antonioni. Glav. v.l.: Monica Vitti, Richard Harris. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: »Butch Cassidy in Sundance Kidd Roberta Redforda in Paula Newman sta filmsko mrtva – njuna mladost je tokrat oživila pod taktirko Richarda Lesterja...« v ameriškem barvnem VV westernu komediji »BUTCH IN SUNDANCE – ZGODNJA MLADOST« (Butch and Sundance – the Early Days). Prod.: 20th Century Fox, 1979. Glasba: Patrick Williams. Kamera: Laszlo Kovacs. Scenarij: Alan Burns. Režija: Richard Lester. Glavne vloge: William Katt, Tom Berenger, Patrick Stewart, Keat Hays in drugi. Brez predplačila! Predstave ob 16. in 18.15 in 20.30.

KINO KOMUNA: »Woody Allen valetira številne teme: ljubezen (seveda), seks, navade, bojazni našega časa, intelektualni snobizem, psihoanaliza, mamila, staranje, smrt...« (Le Monce) »MANHATTAN«, ameriški črno-beli CS film, komedija. Prod.: United Artists, 1979. Cannes 79. FEST 80! Glasba: George Gershwin. Kamera: Gordon Willis. Scenarij: režija in glavna vloga: WOODY ALLEN. Ostale vloge: Diane Keaton, Meryl Streep, Michael Murphy, Mariel Hemingway in drugi. Brez predplačila! Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Ob 10. uri MATINEJA ameriškega barvnega filma komedije »NORISINCA V KAMPU«. Scenarij in režija: Ivan Reitman.

KINO BEŽIGRAD: »AMITYVILLE – HISA GROZE« (The Amityville Horror), ameriški barvni VV film, grozljivka po romanu Jay Ansonove. Prod.: Universal, 1979. Glasba: Lalo Schiffrin. Kamera: Fred Koenekamp. Scenarij: Sandor Stern. Režija: Stuart Rosenberg. Glavne vloge: Rod Steiger, James Brolin, Margot Kidder, Don Stroud in drugi. Brez predplačila! Predstave ob 16. in 18.15 in 20.30. Ni primeren za otroke! Predvidoma zadnji prikaz!

(SPOROČAMO: »MINIFEST 81« BO LETOS V DVORANI KINA BEŽIGRAD, IN SICER OD 23. T.M. DO 5. MARCA, PREDVIDE- NI STA DVE PREDSTAVI, IN SICER OB 17. IN 20. URI).

KINO TRIGLAVA: FILM – TO JE AKCIJA, revija akcijskih filmov: angleški barvni policijski film »LETEČI ODDELEK SCOTLAND YARDA« (The Sweeney). Scenarij in režija: David Weeks. V glav. v.l.: John Dow, Dennis Wattmann in drugi. Filmske novice št. 6 (Ljudje-zmaj in druge). Predstave ob 16. in 18.15 in 20.30.

KINO VIC: »CORIEONE«, ital. barv. VV film, krim. drama. Glasba: Giuseppe Maizuro. Kamera: John Marlowe. Scenarij in režija: Pasquale Squitieri. Glavna vloga: Giuliano Gemma. Druge vloge: Claudia Cardinale, Francisco Rabal in drugi. Brez predplačila! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ŠIŠKA: »SHAG«, japonski barvni CS film, kriminalka. Prod.: Toho film, 1980. Scenarij in režija: Sadao Nakajima. V glavnih vlogah: Bunta Sugawara, Toshiro Mifune, Kinuya Kitaoki in drugi. Akcijski film o ugrabitvi otroka na Japonskem. Brez predplačila! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SLOGA: nemški barvni VV film, erotična komedija »ZGEČKLJIVE ZGODBICE«. Scenarij in režija: Josef Zachar. V glavnih vlogah: Francis Fehr, Edwige Fenech in drugi. Brez predplačila! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

Otrokom ne dovolimo ogleda filma! Zadržnikrat!

OTROŠKI KINO MOICA: »TOM IN JERRY – DOBRA PRIJATELJA«, ameriške barvne risanke. Predstavi ob 15.30 in 17. uri.

Vstopnice so v prodaji uro pred začetkom predstav.

KINO DOMŽALE: jug-barvni film VRNITEV, ob 18. in 20. uri.

KINO RADOMLJE: amer. barvni film KO SE BLIŽA KONEC, ob 19. uri.

KINO CENTER, KRANJ: domači barvni film PETRIJIN VENAC, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: Srdjan Karanović. Igrajo: Mirjana Karanović, Dragan Maksimović, Pavle Vujisić, Makor Nikolić, VELIKA ZLATA ARENA za film leta in ZLATA ARENA za glavno žensko vlogo v Pulji 80!

KINO STORŽIČ, KRANJ: franc. barv. komedija VSI GREMO NA SMUČANJE, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: Patrice Leconte.

KINO TRŽIČ: angl. barv. fant. grozljivka ALIEN – OSMI POTNIK, ob 17. in 19. uri. Režija: Ridley Scott. Igrajo: Tom Skeritt, Veronica Sirtwright. Film ni primeren za otroke!

KINO DOM, KAMNİK: franc. barv. komedija SRAMEZLIJ SEM, TO DA SE ZDRAVIM, ob 18. in 20. uri. Režija in gl. vloga: Pierre Richard.

KINO RADIO, JESENICE: angleški film »Doživlja v avto campu, ob 17. in 19. uri (mladini do 15. leta prepovedano).

KINO PLAVŽ, JESENICE: ameriški film »KRAMER PROTI KRAMERJU«, ob 18. in 20. uri.

KINO RADOVLJICA: angleški barvni kriminalni film »UGRABITE-LJE«, ob 20. uri.

KINO BLEJ: ameriški barvni film »ROJ UBIJALCEV«, ob 20. uri.

KINO SORA – ŠKOFJA LOKA: amer. akcijski film »ONA TO DELA BOLJE«, ob 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM – ZA-GORJE OB SAVI: italijanski barvni film, komedija, PASQUALINO LE-POTEC, ob 17. uri. Ameriški barvni film, družbena drama, SLADKA MALA, ob 19. uri.

KINO DELAVSKI DOM – TRBOVLJE: amer. barv. CS film TRE-NUTEK ZA TRENUTKOM, ob 17. in 19. uri.

KINO SVOBODA II – TRBOVLJE: amer. ital. akcijski film NEVARNJA IGRACA, ob 17. in 19. uri.

KINO KRKA – NOVO MESTO: TEDEN SLOVENSKEGA FILMA, UBIJ ME NEŽNO, ob 17. in 19. uri.

KINO BREŽICE: ameriški barvni film SVATBA, ob 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: domača barv. komedija PUSTOLOV-SINE BORIVOJA ŠURDILLOVI-ČA, ob 17. in 19.30.

KINO PARK, MURSKA SOBOTA: amer. barv. VV film ZGODBA O BUDDYJU HOLLYJU, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA, ŠEMPETER PRI GORICI: amer. film ŽRELO II. del, ob 18. in 20. uri.

KINO SOČA – NOVA GORICA: hongkong. film BESNI ZMAJ, ob 18. in 20. uri.

KINO SOČA – KOPER: hongkongski film KARATE IZ HRAMA SHAO-LIN, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ZVEZDA – IZOLA: amer. kom. LJUBEZEN IN SMRT, ob 18. in 20. uri.

KINO TARTINI – PIRAN: franc.

kom. HOTEL NA PLAZI, ob 18. uri.

FILMSKO GLEDALIŠČE: ljubez. drama TA VRAŽJI JAZZ. režiser: Bob Fosse, igrayo: Roy Scheider, Jessica Lange, Leland Palmer, Ann Reinking. Dobitnik 4 oskarev, večje nagrade Cannes 80, FEST 81! Predstave ob 20. uri. Zvišane cene vstopnic.

KINO MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE: ob 15.30, 17.45 in 20. uri ameriški barvni glasbeni film IDEALEN PAR. Režiser: Robert Altman. V glavnih vlogah: Paul Dooley, Marta Heflin, Titos Vandis. Film je bil prikazan na FEST-u 80.

KINO UNION: ob 15.30 in 17.45 hongkongski barvni karate film NAJ-VEČJE MASČEVANJE BRUCEA LEEJA. Premiera. Režiser: Tu Lu Po. V glavnih vlogah: Lu Hsia Lung, Ku Feng, Mi Hsuen.

KINO PARTIZAN: ob 10.15, 13.30, 17.45 in 20. uri ameriška barvna glasb. komedija RIBA, KI JE REŠILA PITTSBURG. Režiser: Gilbert Maues. V glavnih vlogah: Jonnattan Winters, Stockard Channing, Phillip Wilson.

KINO UBARNIK: ob 15.30, 17.45 in 20. uri francoski barvni erotični film EMANUELA. Premiera. Režiser: Just Jackin. V glavnih vlogah: Sylvia Kristel, Marika Green, Alain Cuny. Film za otroke ni primeren.

V sredo, dne 18. februarja 81 bo ob 10. uri matineja »KINU PARTIZAN« z ameriško barvno glasb. komedijo RIBA, KI JE REŠILA PITTSBURG.

RADIO MARIBOR

7.30–8.00 Danes za vas: 8.00–8.05 Poročila; 8.05–8.35 Obvestila, zabavna glasba in EP; 8.35–9.00 Igrata pi-halni ansambel Avenik in pihalna godba RTV Ljubljana; 14.00–14.05 Novice; 14.05–14.10 Zabavna glasba; 14.10–14.15 Turistični napotki v nemškem jeziku; 14.15–14.25 Obvestila, zabavna glasba in EP; 14.25–14.40 Napevi, ki jih radi poslušamo; 14.40–15.09 Naši zbori – vokalni oktet Poljana, Prevalje, vodi Albin Krajnc; 15.30–16.00 Prijeto popoldne vam želijo; 16.00–16.20 Dnevnik; 16.20–16.30 Obvestila; 16.30–17.00 Na tekočem traku iz studia 3; 17.00–17.30 Mlad-Mladim; 17.30–18.00 Trideset minut z...; 18.00–18.45 Sotočje; 18.45–19.00 Mladina poje – posnetki s srečanja zborov »Mladina poje in igra«

zavod tivoli

CENTRALNO KOPALIŠČE TIVOLI

obratuje: ob torkih in četrtek ob 10.30 do 12. ure, ob ponedeljka do petka ob 16. do 17.30 in 20. do 21.30, ob sobotah ob 9.30 do 14.30, ob 14. do 18. in ob 18.30 do 21.30 ter ob nedeljah ob 9.30 do 14.30 in ob 14. do 18. ure.

Obvezno so plavalne kape.

Plavalni tečaj za otroke in odrasle se prične 2. marca 1981. Informacije in prijave po telefonu 315-522, ext. 51. Vplačila so mogoča v času rekreacije na blagajni kopališča.

REKREACIJSKO DRŠANJE
Torek in četrtek ob 20. do 22. sredni ob 10. do 12. in 21. do 23. petek ob 21. do 23. ure, sobota in nedelja ob 10. do 12., 14. do 16. in ob 20. do 22. ure.

Brušenje drsalk sreda, četrtek in sobota.

BOWLING
obratuje v ponedeljek, torek, sredo, četrtek, petek, ob 16. do 22. ure, sobota in nedelja ob 14. do 22. ure. Poseben popust za organizirane skupine. Informacije po telefonu 315-522, ext. 74.

ZLATI KLUB – SAVNA
Odprto vsak dan, razen sobote in nedelje ob 9. do 22. ure. Torek samo za ženske, druge dneve mešano, ter v soboto ob 8. do 18. ure mešano. Posebni popusti za sindikate.

AVTODROM IN VRTILJAK
obratuje vsak dan ob 9. do 21. ure.

stopoteka
SUPER

je odprta vsak dan razen ponedeljka ob 20. do 2. ure, ob sobotah tudi ob 15.30 do 17. ure.

Ob četrtek stara glasba, druge dneve ROCK, NOVI VAL, HARD ROCK, COUNTRY... V Stopoteki ne vrtno več disco glasbe.

ČUK KLUB
je odprt vsak dan, razen torka ob 20.30 dalje. Nedelja, ponedeljek, sredo, četrtek za ženske prost vstop. Obvezna je konzumacija 100 din.

RESTAVRACIJA SULC
je odprta vsak dan ob 10. do 22. ure.

LETNI BIFE
obratuje vsak dan ob 7.30 do 21.30.

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA

1. Nujna ambulantno-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle neprekinjeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhodnišni Bomoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti – ob delavnikih čez dan in otroških in šolskih dispanzerjih zdravstvenega doma Ljubljana – ponedeljek od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa po zagotovljeni ambulantni – Pediatrice klinike – Vrazov trg f. tel.: 310-246.

2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel.: 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti na tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračate na otroške in šolske dispanzerje. Zdravstvenega doma Ljubljana, Pediatrice dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa po zagotovljeni le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulantno. V

takem primeru kličite po tel. 323-060.

3. **Prebivalci občine Grosuplje:** Ivačna gorica kličite za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-039 ali 783-006, v odsotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa po tel. št. 94.

4. **Nočna, nedeljska in praznična zobna ambulantna je v prostorih enote za zobozdravstveno varstvo Nebotičnik – TOZD Center, v drugem nadstropju Kidričeva 1.**

Ambulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan ob 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

Klic v duševni stiski deluje od 19. do 7. ure naslednjega dne. Kličite po tel. (061) 313-715.

MARIBOR
ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 22-222.

V mestu: dr. Djordje Radić, okoliška dežurna služba: dr. Krsto Šalinič in dr. Ivan Florjančič, ambulantna dežurna služba: dr. Andrej Golec.

DEŽURNA LEKARNA

LJUBLJANA
Centralna lekarna, Prešernov trg 5.

MARIBOR
Nočna in nedeljska dežurna lekarna: Lekarna Glavni trg 29.

PARKETARSTVO »Lamela«.
Parket brusimo in lakiramo z jamstvom. Tel. (061) 311-700, od 8.–18. ure. PFK-1767-165

Komisija za delovna razmerja
Strokovne službe ISE
objavlja prosta dela in naloge

1. **ŠOFERJA**
Pogoja: – šoferski izpit C kategorije – tri leta ustreznih delovnih izkušenj. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas

2. **ADMINISTRATORJA**
Pogoji: – dveletna šola ustreznosti smeri – znanje strojeopisja – eno leto delovnih izkušenj. Delovno razmerje z izbranim kandidatom bomo sklenili za določen čas (nadomestiranje delavke na porodniškem dopustu).

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh po objavi na naslov: Strokovna služba ISE, Ljubljana, Hajdrihova 2, p. p. 348.

O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 15 dneh po končanem sprejemanju ponudb.

17-1126

Umrl je

FRANC MALGAJ

upokojenec Termoelektrarne Trbovlje

Pogreb je bil v ponedeljek, 16. februarja 1981 na pokopališču v Trbovljah.

Vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Kolektiv in osnovna organizacija sindikata Termoelektrarne Trbovlje

Trbovlje, 16. februarja 1981

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

LIDIJA GOLE

Pogreb bo v četrtek, 19. februarja, ob 14. uri na ljubljanskih Žalah-Navju. Na dan pogreba bo ležala v dvajseti mrliški vežici

Ljubljana, 14. februarja 1981

V samostanu Stična je umrl

p. AMBROZIJE BRAJKOVIČ

Pogreb bo v sredo, 18. februarja 1981, ob 16. uri

Samostanska družina

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage sestre in tete

MARIJE OBLAK

Fajdigove Mici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, vsem, ki ste jo pospremljali na njeni zadnji poti in s svetjem zasuli njen grob. Iskrena hvala zdravnikom in zdravstvenemu osebju Gastroenterološke klinike, Japljeva 2 v Ljubljani, še posebno pa dr. Darji Fettichovi za vso skrb med njeno boleznijo. Prisrčna hvala župniku za lepo opravljen obred in pevecem za petje ob slovesu.

Vsi njeni

Kranj, 12. februarja 1981

ZDRAVSTVENI CENTER CELJE

TOZD Center skupne medicinske službe

objavlja dela in naloge

ZDRAVNIKA SPECIALISTA RENTGENOLOGA

v DE Rentgenološki oddelku

Pogoji: opravljen specialistični izpit iz rentgenologije

3-mesečno poskusno delo

Delovna opravila so za nedoločen čas. Stanovanje po dogovoru. Osební dohodek po pravilniku o delitvi sredstev za osebne dohodeke TOZD Center skupne medicinske službe.

Pisne prijave je treba poslati v 15 dneh po objavi na Zdravstveni center Celje, splošno-kadrovski sektor Celje, Kersnikova 1/a.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po sklepu samoupravnega organa TOZD.

17-1103

PREVOZE, kompletne selitve

opravimo strokovno. Prevoz oseb. Zanesljiv in točen. Informacije po telefonu (061) 263-756. PT-101998-177

KOMPLETNE selitve, prevoze,

opravimo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 342-420. PT101999-177

UMRLA NAM JE DRAGA MAMA, STARA MAMA, SESTRA, TAŠČA IN TETA

MATILDA KISELIČ

roj. Lakner

Od nje se bomo poslovili v sredo, 18. februarja 1981, ob 11.30 na ljubljanskih Žalah-Navju

Na dan pogreba bo lež

V 96. letu starosti je umrl naš dragi oče, stari oče, tast, stric in praded

ANTON RUGELJ
železniški upokojenec

Na zadnji poti ga bomo spremili v sredo, 18. februarja 1981, ob 16.45 iz vzhodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju
Na dan pogreba bo v petnajsti vežici

Njegovi:
sinovi in hčerke z družinami in drugo sorodstvo

Ljubljana, Nova Gorica, Štip, Zagreb, Zalog, 15. februarja 1981

Umrl je naš dragi

IVAN BULJAN
upok. major, borec NOB

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 19. februarja 1981, ob 13. uri iz zahodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju
Žara s posmrtnimi ostanki bo na dan pogreba v sedmi mrliški vežici

Žalujoči:
žena Mira, hči Vesna, sinova Tomislav, Zdravko, snaha Tatjana, sestre Mara in Mila, vnučka Denis in Mojca in drugo sorodstvo

Ljubljana, Črnomelj, Imotski, Tržič, 14. februarja 1981

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

ALOJZIJA KERIN
roj. Drašler

Pogreb bo v sredo, 18. februarja 1981, ob 15. uri izpred hiše žalosti v Velikem Podlogu na pokopališče v Leskovec

Žalujoči:
hčerka Angela, sinova Branko in Zvonko z družinami, vnuki in pravnuki, brat in sestra ter drugo sorodstvo

Vel. Podlog, Ljubljana, Gorica, Kamnik

Sporočamo žalostno vest, da je v 81. letu življenja umrla naša draga mama, stara mama, sestra

DOROTEJA SELAN
rojena Lenče

Od nje se bomo poslovili v sredo, 18. februarja 1981, ob 10.30 izpred Smrketa na pokopališče v Stožicah
Do pogreba leži na svojem domu Vodovodna 261

Žalujoči:
hčerka Ivanka, sinova Srečko in Vinko z družino, sestra Ani, brata Polde in Franc ter drugo sorodstvo

Ljubljana, 15. februarja 1981

Globoko pretrešeni sporočamo žalostno vest, da sta tragično preminila naša najdražja

RANKO in NADA
POKRAJAC
roj. Flajnik

Od naših dragih se bomo poslovili v sredo, 18. februarja 1981, ob 15. uri iz mrliške vežice v Vojni vasi
Do pogreba ležita v hiši žalosti v Črnomlju, na Utrdbah 16

Žalujoči:
hčerkica Maja, mama Zvonka, očka Niko, mama Nada, sestre Tatjana in Mojca z družinama, sestra Milka in Desa z družinama ter drugo sorodstvo

Črnomelj, Ljubljana, Zagreb, Virovitica, 16. februarja 1981

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki in dolgotrajni bolezni zapustila

REGINA HLEBEC
aranžerka v pokoju

Od nje se bomo poslovili v sredo, 18. februarja 1981, izpred mrliške vežice št. 16 na ljubljanskih Žalah-Navju

V spominu nam bo ostala kot izredna kreatorka izložb v Modni hiši in izven nje

Kolektiv Modne hiše Ljubljana

Ljubljana, 16. februarja 1981

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil

EDVARD
PETERNEL ml.
strojni tehnik

Od njega se bomo poslovili v sredo, 18. februarja 1981, ob 16. uri iz mrliške vežice na Žalah v Domžalah
V spominu nam bo ostal kot iskren, marljiv in dober tovariš

Kolektiv Montažnega podjetja »ZARJA«, Kamnik

Kamnik, 16. februarja 1981

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da se je v 21. letu starosti v gorah smrtno ponesrečil naš dragi sin, brat in vnuk

EDVARD PETERNEL-EDI

Na zadnjo pot ga bomo spremili v sredo, 18. februarja 1981, ob 16. uri na pokopališču v Domžalah

Do pogreba leži v mrliški vežici na domžalskem pokopališču

Žalujoči:
mami, oči, brat Milan, stari starši, družine Mencej, Dimc, Boltar, Vesel, Antič ter drugo sorodstvo

Domžale, Črnuče, Vrhnika, Kamnik, Kula, 16. februarja 1981

Sporočamo žalostno vest, da je nepričakovano umrl naš dolgoletni sodelavec

CVETO GRABAR
avtobusni sprevodnik

Pogreb pokojnika bo v torek, 17. februarja 1981, ob 15. uri na pokopališče v Osilnici. Do pogreba leži na domu, Sela 13

Ohranili ga bomo v trajnem spominu

Delovni kolektiv TOZD »STOJNA« Kočevje
DO Medkrajevni potniški promet SAP Ljubljana

Nenadoma je umrla naša sodelavka

BLANKA TURNŠEK

Vestno, delavno in požrtvovalno tovarišico bomo ohranili v trajnem spominu

Člani delovne skupnosti in družbenopolitne organizacije
Višjega sodišča v Celju

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, brat in stric

FRANC LUZNAR
upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 19. februarja 1981, ob 15. uri na pokopališču Šentvid

Do pogreba bo ležal v mrliški vežici v Šentvidu

Žalujoči:
žena Ana v imenu vsega sorodstva

Ljubljana, 14. februarja 1981

V sredo, 18. februarja 1981, ob 9.30 se bomo poslovili od naše dolgoletne sodelavke in častne članice

REGINE HLEBEC

in jo spremili na njeni zadnji poti iz 16. mrliške vežice na Žalah-Navju

Društvo ekonom. prop. aranžerjev DEPAL Ljubljana

V neizmerni žalosti nas je zapustila naša dobra in skrbna mama

ANA CIMERMAN
roj. Loboda

Do pogreba, ki bo 17. februarja 1981, ob 16. uri na pokopališču Ljubljana-Polje, leži na domu Ljubljana-Polje, Zaloška 264 (Podgrad)

Žalujoči:
sinovi Stanko, Franci in Milan z družinami, brat in sestre ter drugo sorodstvo

Podgrad, Ljubljana, Laze, Sneberje, Iška vas, Ljubljana-Polje, 16. februarja 1981

V Domu upokojencev je na Vrhniki 11. februarja 1981 v 72. letu starosti umrl naš brat, stric in svak

FRANC JONKE-FRENK

Pokopali smo ga v družinskem krogu na Žalah 13. februarja 1981

Žalujoči:
vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da je v 48. letu starosti umrla

ROZALIJA LUŽAR
sodelavka TOZD RTC

Do pogreba, ki bo v torek, 17. februarja 1981, ob 15. uri na kranjskem pokopališču, leži v vežici pokopališča v Kranju

Sindikalna konferenca Iskra Elektromehanika Kranj

Kranj, 16. februarja 1981

Umrl je dragi mož in oče

JAKOB BARTOLOME

Pogreb bo v torek, 17. februarja 1981, ob 15. uri
Na dan pogreba bo ležal na brežiškem pokopališču

Žalujoči:
žena, hčerki Erika in Herta z družino

Dotrpela je naša draga sodelavka

CIRILA JEVNIKAR
učiteljica

Od nje se bomo poslovili v torek, 17. februarja 1981, ob 16. uri na pokopališču v Metliki

Vestno in prizadevno učiteljico in mentorico Pionirske organizacije bomo ohranili v najlepšem spominu

Pionirji, mladina in sodelavci Osnovne šole dr. France Prešeren Ribnica

V cvetu mladosti me je zapustil moj sin

SANDI CEDILNIK
študent I. letnika filozofske fakultete v Ljubljani

Od pokojnika se bomo poslovili danes, 17. februarja ob 16. uri
Do pogreba bo ležal v mrliški vežici na pokopališču v Brežicah

Oče Vlado v imenu vsega sorodstva

Brežice, 15. februarja 1981

V globoki žalosti sporočamo, da nas je v 64. letu starosti zapustila naša draga in nadvse dobra žena, mama, sestra in teta

MARTA FELE
roj. Jesih

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 17. februarja 1981, ob 16. uri na pokopališču v Gabrskem

Žalujoči:
mož Viktor, sin Viktor z družino, sestre, brata in drugo sorodstvo

Trbovlje, 16. februarja 1981

Behi je potrdil moč gibanja nevrščeneh

Svetovna informacijska sredstva pišejo o dogovoru, ki je bil dosežen na konferenci zunanjih ministrov nevrščeneh držav v New Delhiju

BEOGRAD, 16. februarja (Tanjug) – Iz nekajdnevne časovne razdalje od končanega srečanja nevrščeneh v New Delhiju zdaj svetovna informacijska sredstva, ki jih ne utesnjuje več obveznost »dnevnega reagiranja« na dogodke, povzemajo rezultate ministrskega dogovora nevrščeneh v indijski glavni mestu.

Zato že bolj dokumentirano pišejo o »popolnem dogovoru«, ki je bil dosežen o spornih temah, pišejo pa tudi o problemih, za katerih ureditev bo potrebna koordinirana in kontinuirana akcija nevrščeneh v OZN in v širšem mednarodnem okviru.

Javna glasila v veliki večini nevrščeneh držav z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bila konferenca uspešna. Preveč prostora bi vzelo, če bi hoteli naštet vse liste, radijske in televizijske postaje v nevrščeneh državah, ki poudarjajo, da je bila ministrska konferenca odkrit pogovor o vprašanih, ki se tičejo ne samo nevrščeneh in drugih držav v razvoju, ampak tudi sveta v celoti. O tem po splošnem mnenju prča

Neravnovesje v pretoku informacij

V Delhiju zaseda koordinacijski komitee poola tiskovnih agencij nevrščeneh

NEW DELHI, 16. februarja (Tanjug) – Tu se je dopoldne začelo 6. zasedanje koordinacijskega komiteja poola tiskovnih agencij nevrščeneh držav, ki bo trajalo tri dni. Udeležilo se ga bo 22 članic komiteja in večje število delegacij s statusom opazovalcev.

Zasedanje je odprl indijski minister za informacije Vasant Sate, ki je poudaril, da zdaj obstaja skoraj splošno sprejeto – tako v državah v razvoju, kot tudi v razvitih državah – načelo o nujnosti izgradnje nove mednarodne informacijske ureditve. Njen cilj je odpraviti sedanje neravnovesje v pretoku informacij in izkisljati informacijske pogoje, ki je njegova posledica. Problem obstaja na relaciji med razvitimi državami in državami v razvoju, pa tudi med samimi državami v razvoju.

Pero Ivančič, ki predseduje poolu tiskovnih agencij nevrščeneh držav, je poročal o delu komiteja po lanskoletnem zasedanju v Managui (Nikaragva), potem pa se je začela splošna razprava, za katero se je prijavilo več govornikov.

Na delhijskem zasedanju koordinacijskega komiteja bodo med drugim razpravljali o sedanjem stanju in bodočem razvoju poola, o možnostih njegovega aktivnejšega in učinkovitejšega delovanja, zaradi katerega naj bi bil še bolj prisoten v informacijskih sredstvih nevrščeneh in drugih držav, nadaljnjem razvoju komunikacij, praznovanju 20-letnice ustanovitve gibanja nevrščeneh in drugih vprašanih iz dnevnega reda.

»Slovenska noč« v Münchnu

MÜNCHEN, 16. februarja – Slovensko kulturno in športno društvo Triglav iz Münchna prireja 19. februarja ob 19.30 v olimpijski dvorani eno največjih družabnih prireditelj do sedaj – »Slovenska noč«, ki sodi v okvir prijateljskega sodelovanja in vse tesnejših stikov med mestoma Ljubljano in Münchnom. Pokroviteljstvo velikega slovenskega plesa so zaupali predsedniku skupščine mesta Ljubljane – Marjanu Rožiču in nadžupanu bavarske prestolnice – Erichu Kieselu. V programu bodo sodelovali ansambel Avseniki, plesni orkester RTV Ljubljana s pevci Moni Kovačič, Meri Cetinčič, Otom Pestnerjem in Mišom Kovčevem, ter folklorna skupina »France Marolt«.

OD VSEPOVSOD

Težave zaradi brkov

TORONTO, 16. februarja (AFP) – Tudi brki lahko povzročijo nevarnosti. To je na svoji koži izkusil dvajsetletni policaj Edvard Morfi, ki mu je bil njegov predprijatelj ukazal, naj si obrije brke, ki mu segajo dober centimeter pod spodnjo ustnico. Ker tega ni maral storiti, so ga za štiri dni razrešili dolžnosti in nato predstavili na drugo delovno mesto.

Starejši Kitajci

PEKING, 16. februarja (AFP) – V zadnjih tridesetih letih se je življenjska doba Kitajcev podvojila. Pekinski večernik »Beidjing Ribao« piše, da so leta 1978 moški dosegali povprečno 66,95 let, ženske pa 69,55 let. Ko je leta 1949 nastala LR Kitajska, so Kitajci v Kitajke v povprečju dosegali starost 35 let. Leta 1978 je bila mortaliteta na Kitajskem 7 promilov, pred letom 1949 pa 25 promilov. Po drugi strani je bil prirastek prebivalstva (zdaj jih je gotovo že milijar-

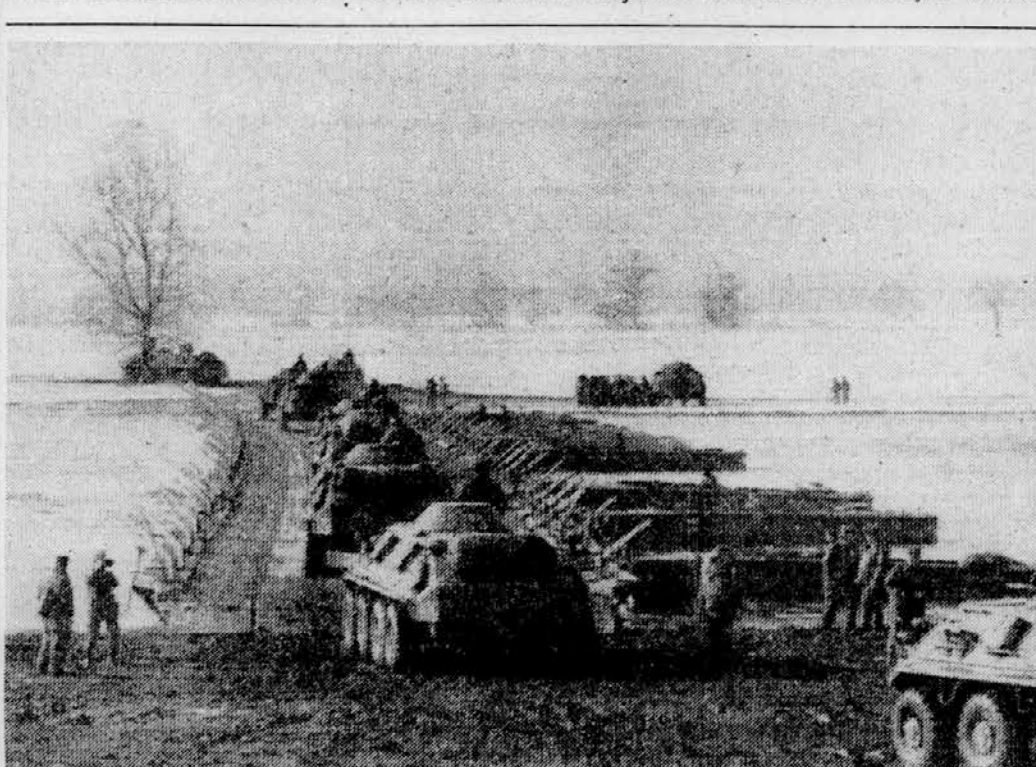
Marchais ne gre v Moskvo

Na 26. kongresu KP SZ bo delegacijo francoskih komunistov vodil Gaston Plissonier

PARIZ, 16. februarja (Tanjug) – Generalni sekretar KP Francije Georges Marchais ne bo vodil delegacije svoje partije na 26. kongresu KP SZ. Na čelu delegacije bo član politbiroja Gaston Plissonier. Partijski glasilo Humanité je davi objavilo krajšo vest o tem; omenja, da je politbiro KP sklenil, brž ko je bil okoli Marchais določen za predsedniškega kandidata, da ne bo sodeloval na kongresih »bratskih partij« v volilnem razdobju.

Marchais bo svojo dejavnost posvetil zgolj pripravam na volitve, piše partijski dnevnik. Član politbiroja Pierre Juquin je izjavil, da je partijsko vodstvo že pred nekaj meseci sklenilo, da Georges Marchais ne bo zastopal Francije pred volitvami. »Kampanja za predsedniške volitve naj bi potekala v Franciji,« je izjavil Juquin in pojasnil razloge za odločitev, da Marchais ne gre v Moskvo, pri tem je meril na voditelja socialistične stranke Mitterranda na obisku na Kitajskem.

»Dogovor v New Delhiju je hkrati poziv na akcijo in ponudba povsem določenih rešitev,« je zapisal neki indijski komentator.



Vojaške vaje v Nemški demokratični republiki

BERLIN, 16. februarja – Enote ljudske armade Nemške demokratične republike in nekatere sovjetske enote, nameščene v tej državi, so imela vojaške vaje. V njih so sodelovali tudi deli motoriziranih, artilerijskih, tankovskih in raketnih enot ter letalske obeh armad. Kot so sporočili, sta si vojaške vaje ogledala obrambni minister NDR armadni general Heinz Hoffman in poveljnik skupine sovjetskih oboroženih sil v NDR armadni general Mihail Zajcev. Vaje so potekale v južnem delu NDR, sporočili pa so, da so enote »hitro in uspešno prešle reko«. (Telefoto: ADN)

Vrednost dolarja narasla

FRANKFURT, 16. februarja (AFP) – Ameriški dolar je danes na frankfurtski borzi dosegel vrednost 2,2505 zahodnonemške marke. To je najvišja uradna vrednost dolarja na frankfurtski borzi po novembru 1977.

Hajka za Musevenijem

Nekdanji obrambni minister Yoweri Museveni je ta hip najbolj iskani človek v Ugandi – Menijo, da je njegova stranka vpletena v serijo napadov

OD NAŠEGA DOPISNIKA

NAIROBI, 16. februarja – Nekdanji obrambni minister in nekdanji podpredsednik do decembra lani vladajoče vojaške komisije Yoweri Museveni je ta hip najbolj iskani človek v Ugandi. Kot je slišati v Kampali, so sprožili za njim obsežno hajko, da bi mu onemogočili, da bi se naprej izlegale načrtoval podobne vojaške akcije, kakršne so minuli teden zajele ugandsko prestolnico in nevarno ogrozile dvomesečno oblast predsednika Milтона Oboteja.

Vse bolj se namreč zdi, da je bila njegova opozicijska partija »ugandsko patriotsko gibanje«, ki je na zadnjih volitvah dobila komaj en sedež v 126-članskem parlamentu pa zato potem terjala takojšnjo ponovitve volitev, vpletena v serijo napadov na policijske postaje, vojaške kasarne in zapore Luzira v Kampali. Policija je namreč aretirala vrsto vodilnih članov njegove partije, vključno s podpredsednikom, generalnim sekretarjem in pravnim svetovalecem, medtem ko naj bi se sam Museveni, kot je slišati v Kampali, umaknil v Zaire, kamor se je po Aminovem padcu zatekel več tisoč ugandskih beguncev.

O verjetni vpletenosti Musevenija v zadnje napade prča med drugim odkritje ugandske polici-

emigrantov pripeljal s sabo tudi mozambiške prostovoljce, ki so nato ostali v okviru ugandske vojske in na katere se je bil še naprej politično opiral.

Museveni se je nazadnje videl s predsednikom Machelom pred decembrskimi volitvami, ko se je šel v Maputo pritožiti zavoljo očitne naklonjenosti tedanjega predsednika vojaške komisije, zdaj podpredsednika republike, Paula Mwananga do Oboteja. Machel ga je napotil k tanzanjskemu predsedniku Nyerereju, ki pa ga ni maral sprejeti – četudi je pred tem sprejel predstavnike tako ljudskega kongresa kot demokratske partije. Spor med Obotejem in Musevenijem, ki je bil svojčas voditelj mladinskega krila ljudskega kongresa, se je v septembru 1972, ko je pri Mbarru spopletel vdor probojetevih sil v Ugando, pod vodstvom Yowerija Musevenija. Po Obotejevi vrnitvi v Ugando maja lani je Museveni sklenil ustanoviti lastno partijo »ugandsko patriotsko gibanje«, ki je imela največ podpore med študenti in intelektualci pa tudi deloma v vojski.

Ko je Obote zvedel za vpletenost mozambiških sil v zadnje napade v Kampali in okolišč, se je obrnil na tanzanjskega predsednika Nyerereja. Ta se je po vsemu sodeč o tej zadevi pogovarjal z mozambiškim predsednikom Machelom, ki je prišel konec minulega tedna na obisk v Dar-es-Salaam. Po tem srečanju je Nyerere ukazal takojšen umik vseh mozambiških enot iz Ugande, ki naj bi jih zamenjale tanzanjske sile, iz sestava 10.000 mož, kolikor jih je ostalo v deželi ob Viktorijinem jezeru. Nyerere je že pred tem napovedal, da bo tanzanjske sile umaknil iz Ugande do junija letos.

Kaže torej, da so bile v ozadju napadov v Kampali tudi neurejene razmere v ugandski vojski, ki šteje kakih 10.000 pripadnikov. Kot domnevajo, so napadali prav zato hoteli osvoboditi iz zapora Luzira bivše Aminove vojske, da bi jih lahko uporabili proti neurejeni in nedisciplinirani ugandski vojski. Po zadnjih napadih je vojska, ki jo je Obote pozval na pomoč policiji, znova sejala strah po kampalskih ulicah in se znašala nad civilnim prebivalstvom. Prav zato je Obote že napovedal, da bo vojsko v celoti umaknil iz prestolnice in da bo skrb za red in varnost prevzela policija, ki jo bodo pomagali izuriti Britanci.

Razmere v deželi so se zdaj umirile in državni minister za notranjo varnost polkovnik Omarija zatruje, da notranja stabilnost v Ugandi ni ogrožena.

TIT DOBERSEK

ZRN: kancler Schmidt med stranko in vlado

V spremenjenih mednarodnih razmerah in pod pritiskom gospodarske krize se znotraj socialnodemokratske stranke zaostrejuje kritika vladne politike

OD NAŠE DOPISNICE

BONN, 16. februarja – Pogoste in vidno škodoželne izjave krščanskodemokratskih politikov, da je kancler brez zasloble v lastni bazi in da ga »podpira le še opozicija«, bi socialni demokraci lahko odpravili kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino bazo (milijon članov) in vlado nekaj bistvenega spremenilo. V vrsti vprašanih dolgoletnega pomena za zahodnonemško družbo se je pragmatični bonski kancler opredelil kot »sovražno propagando«, če ne bi tudi vsaj del SPD mislil, da se je v razmerju med strankino

Zahteve po enakomerni razdelitvi vseh bremen

Po besedah predsednika občinskega sveta ZSS Jesenice Branka Iskre so se delovni ljudje izkazali v prizadevanjih za stabilizacijo

JESENICE, 16. februarja - »Nismo zgubljali časa. Politična aktivnost v naših osnovnih organizacijah je rastla obenem s težavami v gospodarstvu, zato smo se tudi prilagodili zaostrenim pogojem gospodarstva,« je v pogovoru o delu sindikata v zadnjem obdobju dejal predsednik občinskega sveta ZSS Jesenice Branko Iskra.

»Pokazalo se je, da delovni ljudje razumejo ukrepe v prizadevanjih za stabilizacijo, vendar pa zahtevajo, naj se vsa bremena enakomerno porazdelijo na vsa ramena. Prav tako ni prihajalo do težav, ko so morali zaradi pomanjkanja materiala v železarni

informiranosti, pomanjkljivosti in premalo konkretnih dokumentov. Te skupnosti pa ne kažejo, da bi jih to kaj dosti skrbelo.

Celo poletje smo se ukvarjali z nagrajevanjem po delu in rezultatih dela, pri čemer ugotavljamo, da smo v skoraj dveh letih dela delovali v pravi smeri, v skladu z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Seveda je zaradi njene velikosti pri tem najpomembnejša železarna, kjer so sicer že marsikaj storili, pa še zmeraj ne povsod izdelali razvidov del in nalog, ki pa so najpomembnejši sestavni del takega plačila. Sindikat je od julija zahteva, naj bi razvid iz-

delali, tam, kjer jih imajo že narajene, pa vsaj poskusno uveljavili. Ponekod jih namreč že imajo, vendar spravljene v predalih. Nekateri ob tem celo pravijo, da zato, ker bi se z njihovo uveljavitvijo kaj lahko pokazalo, da je kje kakšen delavec tudi preveč.

Seveda pa nismo pustili vnevar delegatskega sistema. Izdelali smo analizo o delovanju posameznih delegacij in delegatov. Pokazala je izredno slabe rezultate. Zato bo naša naslednja akcija posegla v izobraževanje delegatov. Ti so sedaj prepuščeni samim sebi, zato so zbori skupščin nesklepni, razpravi ni. Materialni strokovni službi so večkrat neprimerni, kot smo ugotovili, pa podatki kdaj celo lažni. Za večjo uspešnost delegatskega sistema pa se bodo morali zavzeti tudi vodstveni delavci, in je končal pogovor Branko Iskra.

VLASTA FELC



BRANKO ISKRA: »Do težav pri sprejemanju razvojnih dokumentov je prišlo le pri sprejemanju načrtov republiških sivo. Bili so pomanjkljivi.«

delavci prehajati iz enega v drug obrat. Tega pa ne moremo reči za vodstva teh obratov. Če je bila na primer ena izmena ukinjena, je število vodij pri manj dela ostalo enako,« je nadaljeval.

Da bi se spoznali s trenutnim položajem, težavami, stabilizacijskimi ukrepi, so pri predsedstvu občinskega sveta ustanovili tudi posebno komisijo, ki je doslej obiskala že več kot 70 osnovnih organizacij sindikata.

»Veliko dela smo namenili obravnavi periodičnih in predvsem zaključnega računa za leto 1980. Ker z obravnavo nismo bili zadovoljni, smo za predsednike, sekretarje in posamezne člane izvršnih odborov osnovnih organizacij organizirali občinsko sindikalno politično šolo. V njej smo zajeli stabilizacijo, nagrajevanje po delu, planiranje...

Tako smo se lotili tudi dela pri nastajanju in sprejemanju planjskih dokumentov za petletno obdobje. Pri tem je prihajalo do težav, ki jih je bilo treba rešiti. Delavci, ki v tozdr realno predvidevajo rast osebnega dohodka, kot delavec - delegat pa v samoupravni interesni skupnosti tega ni bil pripravljen razumeti. Do težav pri sprejemanju je prišlo le pri načrtih republiških sivo. Zaradi premajhne

Predstavilo se bo več kot 200 amaterjev

Ob tednu amaterske kulture nastopi v Hrastniku in okoliških krajih

HRASTNIK, 16. februarja - Učenci glasbene šole Hrastnik so konec tedna odprli letošnji »Teden amaterske kulture«. Nastopili so v Hrastniku, Turju in na Čemah.

Do 27. februarja bo v Hrastniku in okoliških krajih še vrsta nastopov sekcij in kulturnih društev. Tako se bodo predstavili ženski pevski zbor Svobode iz Dola, godba na pihala ter pevski zbor Svobode 2, pa godba na pihala, veliki revijski orkester in zbor Svobode 1, pa mladi kulturniki iz osnovne šole in še drugi.

Člani foto sekcije Svobode iz Dola pa bodo razstavili fotografije. Teden amaterske kulture organizirajo v Hrastniku tokrat že drugi. Predstavilo se bo več kot 200 amaterjev. Letos bo med njimi največ mladosti. Svoje delovanje bodo hrastniški kulturni amaterji predstavili v glavnem po krajevni skupnosti in to izven mestnega območja.

P. B.

V revirjih je premalo izkušenih režiserjev

Trboveljska Svoboda Center dosega precejšnje uspehe, s podmladkom pa ji ne kaže najbolje

TRBOVLJE, 16. februarja - Pred kratkim so se na tradicionalnih razgovorih zbrali predstavniki in strokovni delavci vseh sekcij, ki delujejo v okviru DPD »Svoboda Center«. Rdeča nit razgovorov so bila vprašanja organizacijske in strokovne narave, ki je že več let pestilo trboveljske kulturne delavce.

Organizirano kulturno delovanje revirčanov ima bogato tradicijo, saj sega daleč nazaj v prejšnja leta. Gledališčniki bodo prihodnjo sezono praznovali 60-letnico delovanja, pa tudi zborovsko petje že več kot pol stoletja bogati tukajšnje kulturno življenje. Zaradi tega tradicije, na kaj pa zaradi uspehov, ki jih žanjejo kulturniki doma in v gosteh, pa je treba misliti tudi na nadaljevanje uspešnega začeta dela. Tu pa, kot so poudarili udeleženci razgovorov, predstavljajo največje težave pomanjkanje mladosti, solanji ljudi.

Pri gledališču si morajo že več let pomagati s poklicnimi režiserji, kar pa je velika finančna obremenitev za že tako skromno društveno blaginjo. Prav tako pomembno bi bilo tudi večje sodelovanje sekcij znotraj DPD.

kar bi omogočilo bolj usklajen in celoletni kulturni program. Razgovori pa niso bili omejeni le na težave znotraj društva, ampak je tekla beseda tudi o tem, kako približati kulturo delovnemu človeku, še posebej delavcem iz neposredne proizvodnje. Prav ni razveseljiv ni podatek, da je na primer med obiskovalci gledaliških predstav izredno malo delavcev, ki naj bi predstavljali najširši krog porabnikov kulturnih dobrin.

Pomembno vlogo pri navezovanju aktivnih stikov med kulturniki in vsemi, ki jim je njihovo delo namenjeno, bi imeli kulturni animatorji, ki pa za zdaj niso našli prostora v nobeni delovni organizaciji.

S. Š.

Osebnih dohodki zaostajajo za stroški

Med gorenjskimi občinami je Kranj pri vrhu, Trzin in Radovljica pa na dnu

KRANJ, 16. februarja - Na Gorenjskem so se osebni dohodki lani povišali za 21 odstotkov, tako da so dosegli povprečje 8579 dinarjev. Ker so se življenjski stroški v tem času povečali za več kot 30 odstotkov, so se realni dohodki zmanjšali za približno desetino.

Med občinami je pri osebnih dohodkih na vrhu Kranj z 8815 dinarji, na dnu pa sta Trzin z 8096 in Radovljica z 8155 dinarji. Še večje razlike so med posameznimi dejavnostmi, če računamo bruto osebni dohodek na pogojno nekvalficirane delavce. Tu so daleč pred vsemi v vodnem gospodarstvu z 8488 dinarji, najslabše plačani pa so bili lani v gostinstvu, kjer je bilo povprečje 5967 dinarjev. V vodnem gospodarstvu so tudi krepko presegli druge po tem, da so osebne dohodke lani povišali za 34 odstotkov, medtem ko so jih v drugih dejavnostih za 17 do 22 odstotkov.

L. S.

Šestdeset prireditev za radovljiške kolektive

Poleg gledaliških predstav, koncertov in likovnih razstav pripravljajo v tej občini tudi dva nastopa folklornih skupin

RADOVLJICA, 16. februarja - V okviru kulturne akcije, ki jo za delovne kolektive že več let organizirata občinski svet Zveze sindikatov Slovenije in Kulturna skupnost Radovljica, je bilo lani v radovljiški občini 62 kulturnih prireditev. Obiskalo jih je 18.247 gledalcev oziroma poslušalcev, kar je bilo nekoliko manj kot v letu prej.

Prireditve so bile v 17 krajih občine, največ v sicer deset, pa jih je bilo v Ribnem, v Bohinjski Bistrici jih je bilo osem ter po pet v Radovljici, Podnartu in Kropi. Največ je bilo gledaliških predstav, in sicer 45, ki si jih je ogledalo 12.112 gledalcev. Od vseh so 31 predstav pripravile amaterske, ostale pa so zaigrale poklicne oziroma polpoklicne gledališke družine.

Glasbenih in pevskih koncertov je bilo sedem, folklorne prireditve so bile štiri ter ena kulturno zabavna prireditev za delavce iz drugih republik. Organizirali so tudi pet likovnih razstav, ki si jih je ogledalo 2.580 obiskovalcev.

V letošnjem letu pa naj bi organizirali 60 prireditev. Od teh 40 gledaliških predstav, deset koncertov, dve folklorni prireditvi, sedem likovnih razstav, tudi letos pa bodo pripravili kulturno prireditev za delavce iz drugih republik.

Za uresničitev tega programa bo Kulturna skupnost Radovljica prispevala 350.000, občinski sindikat pa 50.000 dinarjev. Delovne organizacije, ki imajo manj kot sto zaposlenih, naj bi pa so za prispevale osem, tiste, ki imajo do 200 zaposlenih, sedem in tiste, ki imajo več kot toliko zaposlenih, pa šest dinarjev na zaposlenega delavca.

VLASTA FELC

Še cesarju je služil

Presenetljivo živo pripovedovanje stoletnika Janeza Pevca iz Ljubljane nas kar prestavi v svet dogodkov iz prejšnjega stoletja

LJUBLJANA, 16. februarja - Srečanje z Janezom Pevcem je srečanje s prejšnjim stoletjem. Rodil se je namreč leta 1880. Tako se živo spominja ljubljanskega potresa, Ivana Cankarja, s katerim se je srečeval v gostinah, fljakerjev na Dunajski, današnji Titovi cesti, pa mitne ob robu mesta in celo zabljih koncertov, ki so nekdanj doneli iz motvirskega tla na današnji Masarykovi cesti.

Doma je na Tavčarjevi cesti v Ljubljani, kjer prebije večina dni ob oknu, prebira časopise in opazuje vrvež na ulici, tako drugače od tistega, ki je spremljal njegovo mladost. Teža starosti ga je upognila, mu razbrzdala obraz, razrahljala mišice, duha pa se je samo dotaknila. Njegov spomin je kot žerjavica, ki jo morate samo nekoliko razpiti, da zažari. Tako se Janez Pevce s presenetljivo natančnostjo spomin in opiše nekatere dogodke, zapisane v zgodovino Slovencev in njegov življenjepis.

glovo, da si ga je človek kar lahko predstavljal, kako je zaničeval nemurje, kako je bil uporen in zato tudi preganjan. Cesarju je služil kar sedem let. Voja vohra ga je vrtničila po Tirolski in vse do bojišč v daljnji Galiciji, kamor ga je vodila konjska vprega postojna voza. »Ah, to so bila surova leta,« je dejal in grenkoba mu je zakrivila ustnice, kajti pred očmi so mu zaplesali prizori groze z bojišč, na katerih je izdihnil tudi marsikateri slovenski fant.

»O kako smo tekli, ko so nas Rusi podili iz Pšemisla,« se je zamejal in iz svojega spomina izluščil še nekaj nepovezanih dogodkov o Čehih, ki so kar z godbo vred prestopili k Rusom, o ujetnikih, ki so jih gnali v Sibirijo.

Edino korist, ki jo je imel od služenja cesarju, so bile večerine pri ravnanju s pošto. Tako je po vojni lahko prevzel službo poštnega inšpektorja najprej v Trstu,

Kakšna je bila Ljubljana v tistih časih? »Tu, kjer zdaj stanujem, so bili sadovnjaki. Nekoč so mi kamele, ki so jih sem pripeljali s cirku-

Rezervni agregati za troje zajetij

V črnomaljski občini bo zanje združevalo denar šestnajst podpisnic sporazuma

ČRNOMELJ, 16. februarja - Črnomaljski izvršni svet je - s soglasjem direktorjev temeljnih organizacij in delovnih organizacij gospodarstva - sklenil, da je, tako zaradi potreb splošnega ljudskega odpora kot tudi zaradi morebitnih izpadov električne energije, smotno kupiti rezervne agregate za črpalnice vode na zajetjih v Dobišlih. Srednji vasi in na Vinici.

Sredstva za nakup treh agregatov naj bi združile vse delovne organizacije v občini. Tako so predvideli, naj bi 16 podpisnic takega sporazuma zbralo 3,4 milijona dinarjev. Toliko denarja je namreč potrebno, če hočemo kupiti 130 kW agregat v Dobišlih in dva 25 kW agregata na Vinici in v Srednji vasi. Delovne organizacije naj bi denar prispevale v sorazmerju s porabo pitne vode iz omenjenih treh črpališč, denar pa bo zbrala občinska komunalna skupnost.

J. S.

V NEKAJ VRSTAH

Brežiški likovniki razstavljajo

BREŽICE - Člani likovnega društva Brežice so s svojimi razstavami v Globokem, Dobovi, na Bizelskem in v Brežicah te dni prav tako prispevali k uspešnemu zaključku »Tedna amaterske kulture«. Svoja dela so razstavili Bojan Horvatič, Janez Kebe, Milena Lipej, Jože Tavčar in Kreso Tomlin. Medtem so že postavili novo razstavo tudi v prostorih Šolskega centra Brežice. (V. P.)

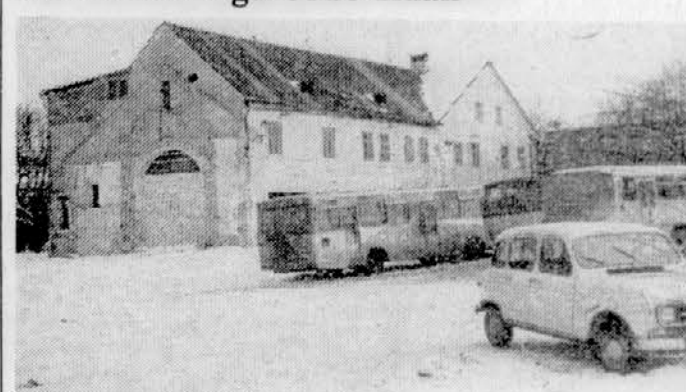
Razpis za priznanja OF

METLIKA - V metliški občini so že razpisali pogoje za letošnje nagrade Osvobodilne fronte. Kot računajo, bodo ob 40. obletnici ustanovitve OF podelili pet občinskih priznanj in približno 50 krajevnih priznanj OF. Prav zaradi jubileja bodo letošnje podelitve še posebej slovesne, zato bodo poskrbeli, da bodo priznanja res dobili najbolj zaslužni. Občinska konferenca SZDL je razpis za ta priznanja poslala vsem organizacijam združenega dela, družbenopolitičnim organizacijam, krajevnim konferencam SZDL, krajevnim skupnostim, društvom in drugim. Krajevna priznanja bodo podelili ob krajevnih praznikih, občinska pa ob obletnici ustanovitve OF. (J. S.)

Po 88 brez krajevnih skupnostih

ČRNOMELJ - Mladinska organizacija črnomaljske občine vodi zanimivo akcijo, naj bi po vseh večjih krajevnih skupnostih črnomaljske občine v februarju zasadili po 88 brez v spomin na tovariša Tita in tako uredili več spominskih parkov v tej belokranjski občini; parki bodo namenjeni za zbiranje mladine in za različne prireditve mladine in drugih družbenopolitičnih organizacij na prostem. (J. S.)

Na Novem trgu bodo zidali



NOVO MESTO - Tam, kjer je še pred letom stala stavba stare novomeške pošte na novomeškem Novem trgu, danes čaka zemljišče na novo gradnjo - blagovnico Emona - DO Dolenja Novo mesto, ki bo imela 6.500 kvadratnih metrov prodajnih in skladiščnih prostorov. Kot kaže, bodo z gradnjo začeli spomladi, kar bo še bolj utesnilo novomeško avtocestno postajo, za katero nimajo primerne lokacije. (Foto: S. D.)

Več glasbe na podeželju

DOBOVA - Ob pomanjkanju glasbenih pedagogov in strokovnih sodelavcev v ljubiteljskih skupinah bi lahko največ prispevala tudi brežiška glasbena šola, ki ima sicer nekaj oddelkov tudi zunaj občinskega središča, a po mnenju delegatov ni zadosti uspešna pri razreševanju naštetih vprašanj. Tudi v krajevni skupnosti Dobova zato predlagajo, naj bi šola pri njih odprla oddelke pihal, ki ga z učenci ne bi bilo težko zapolniti, saj imajo v bližnjih Ločah godbo na pihala s 60-letno tradicijo, primanjkuje pa jim podmladka, da bi dosegli višjo kvaliteto raven. (V. P.)

Nova izposojevalnica knjig na Plavžu

JESENICE - Da bi knjige približala občanom, je matična knjižnica Jesenice odprla novo izposojevalnico knjig na Plavžu, najgostejše naseljeno delo Jesenic. V njem je 4.500 knjig, odprto pa je v torkih in petkih od 15. do 18.30 ter v četrkih od 9. do 12. ure. (V. F.)

Rekorden januar za Sijaj

HRASTNIK - Prejšnji mesec so v hrastniški delovni organizaciji Sijaj dosegli izjemno ugodne rezultate. Z 31 milijoni dinarjev so dosegli rekordno vrednost proizvodnje v tovarni in kar za 40 odstotkov presegli mesečno obveznost. Ugoden je bil tudi izvoz. Svetil so prodali na tuje kar za 10.148.000 milijonov dinarjev, to pa je že šestina letošnjih izvoznih obveznosti. (P. B.)

Stota govorilnica na Gorenjskem



TRSTENIK - Prebivalci Trstenika in petih zaseлков pod Storžičem lahko od sobote kličejo iz nove medkrajevne telefonske govorilnice. Delavci kranjskega ptt podjetja so na steno vsake trgovine namestili javno govorilnico, ki je že stota na Gorenjskem. Krajše slovesnosti so se razen domačinov udeležili tudi predstavniki Podjetja za ptt promet Kranj. (Foto: M. K.)

Še slab mesec do prvega rojstnega dne

BISTRICA PRI TRZČU, 16. februarja - Katja, Alenka in Marko, trziški trojčki so vse živahnejši. Dvanajstega marca bodo stari eno leto. Starša, Marija in Pavel Cvek sta vse bolj zaskrbljena. Takoj, ko odštejejo denar za trosobno stanovanje, ogrevanje, elektriko in vse drugo, jima ostane v denarnici še približno 5 tisoč dinarjev.

»Samo za mleko in kruh odštejeva 800 dinarjev vsak mesec,« ugotavlja starša. Marija, delavka tovarne obutve Peko, bo prav z razumevanjem zaposlenih v tej tovarni lahko začasno prevzela status varstvene družine in doma, poleg svojih treh, pazila še dva malčka. V tovarno se bo vrnila, ko bodo trojčki stari poldrugo leto. Mož je delavec trziške industrije kovinske opreme. Na skupnosti otroškega varstva v Trzčju so jima sprva obljubljali več, kot sedaj lahko po zakonu o družbenem varstvu otrok, storijo. Zakonca s skupnim zasluhkom, okrog 15 tisoč dinarjev, za las uideva trziškim lastnicem za družbeno denarno pomoč.

Besedilo in slika: Mirko Kunšič



JANEZ PEVCE: »V gostilnah se je zbirala le moška družba.«

Ob tem je naš sobesednik povedal šalo, kako je njegov prijatelj nekoč prišel »natrkan«, kakor se je izrazil, domov in ga je žena ozmerjala z mrho, pa ji je ugaljano odgovoril: »Per mej duš, doma sem samo mrha, v gostilni pa sem bil kar dvanajstkrat gospod.«

»Ampak pri svetem Križu so se včasih zbirale tudi ženske,« je živo povzel prejšnje vprašanje. »To so bile perice iz Hrúšice in Bizovika, ki so prihajale v Ljubljano po umazano perilo ljubljanske gospode in ga potem s konjsko vprego vozile domov. Bile so prav »spasne«, ko se malo napile, sedle na cule perila in prepevale.«

Takole nam je Janez Pevce, stoletna korenina iz Ljubljane, odbral nekaj spominov kot da bi bili jagode na ročnem šolskem računalniku. In ko se je utrudil, smo z njim zvrnili en frakelj sadjeca za njem dolgo življenje skupaj s pravnikinjo Mojco in gospodinjno Malči, ki skrbi zanj že več let. Presenetljivo pa je, da je dedek sedel pretnajstimi leti skrbel za svoje pravnukne in jih je vsakdan vodil v Tioli in za dober konec so se vedno ustavili v kaki gostini. Pradeček bi moral poslušati Mežkovo pesmico »Kjer so dobre gostilne...« saj je prirejena nalašč zanj.

ALBINA PODBEVŠEK

Delegati na sestankih prevečkrat kar molčijo

V sežanski občini bi morali delegati v interesnih skupnostih več sodelovati pri odločanju o pomembnih vprašanjih – Gradivo obleži v predalih

SEŽANA, 16. februarja – Ne v prvem, ne v drugem mandatu obdobju skupščine SIS družbenih dejavnosti v sežanski občini niso veliko prispevale k uveljavljanju pogojev za neposredno odločanje občanov o zadevah, ki so pogosto zelo občutljive. Gre namreč za otroško varstvo, socialno skrbstvo, telesno kulturo, kulturo in sploh za dejavnosti, pri katerih potrebe in zahteve presegajo možnosti.

Delegacije v krajevnih skupnostih in tožbah bi morale biti pomembno samoupravno telo, ki naj bi vplivalo na odločanje o delu v SIS, so pa pogosto zapostavljene, premalo resno jih jemljemo. Komunisti v sežanski občini, ki so obravnavali to problematiko, so menili, da je to tudi posledica miselnosti, da se odločajo nekje v forumih, ne pa v delegacijah, na skupščinah. Vprašanje pa je, ali gre res samo za miselnost, saj ugotovitev sežanskih komunistov oziroma tistih, ki so analizirali delovanje SIS, niso osamljene. Še v markskateri drugi slovenski občini so ugotovili nekaj podobnega in iz tega

speljali sklep, da so delegacije postale nekaj formalnega. V primerjavi s prvim mandatnim obdobjem se je položaj v drugem mandatu sicer spremenil na bolje, vendar prejkone le v tem, da so bolj odgovorni pri strokovnih službah in izvršilnih organih, delegati – pa tudi DPO, ki ob teh pojavih ne reagirajo – pa delajo po starem. Gradivo zaradi zasede, ne razpravlja o njem, ne seznanja z njim DPO in potem na skupščini molči. Torej je nad vse pomembno tudi to, kdo je delegat. Sežanski komunisti, ki so zelo kritično obravnavali delo skupščin SIS, so med drugim poudarili tudi, da

skupščine ne programirajo svojega dela, s tem pa tudi onemogočajo načrtno vključevanje teh skupščin v delo občinskih skupščin. Zato so predlagali, da naj za letošnje skupščine SIS pripravijo programe dela, ki naj bi bili usklajeni z delom skupščine občine. Sklici skupščin SIS, ki so sicer doslej sestajale povprečno dvakrat na leto in imele zato prenatrpane dnevne rede, naj bi bili pogostejši in s krajšimi dnevnimi redi, kar bi omogočilo delegatom temeljitše obravnavanje gradiva. K uspešnejšemu delu skupščin SIS pa bi prispevala tudi ustanovitve stalnih ali občasnih delovnih teles, ki bi se lahko podrobneje ukvarjale z določeno problematiko. DUŠAN GRČA

Jana

Občine med seboj

LOGATEC – Občinska skupščina Logatec je leta 1976 sprejela odlok in listino o pobratenju z občino Gacko iz SR BiH. V minulih štirih letih sta občini zlasti razvijali sodelovanje na družbenopolitičnem, športnem in kulturnem področju. Na skupnih mladinskih delovnih akcijah pa so se še posebej spoprijateljili mladinci iz obeh pobratenih občin. Tako so se na primer leta 1979 štirje mladinci iz občine Gacko vključili v brigado »Logaški bataljon« na republiški mladinski delovni akciji.

Pobrateno občino Gacko so obiskali tudi logaški jamarji, ki so se ob tej priložnosti spustili tudi v nekatere hercegovske kraške jame.

Na gospodarskem področju se posebno sodelovanje ni razvilo, saj v občini Gacko gospodarstvo ni posebno razvito. Prav zato se obe občini dogovarjata za še tesnejše sodelovanje na kulturnem in športnem področju, poglabiti pa nameravajo tudi sodelovanje med mladimi. Dogovorili pa so se tudi, da bodo vsako drugo leto izmenjavali obiske delegacij ob občinskih praznikih.

Delavci morajo imeti dobro urejeno prehrano

V Cerknici živa pobuda, da bi v njenem središču ali okolici zgradili osrednji prehranbeni obrat

CERKNICA, 16. februarja – Na zadnji volilni konferenci občinskega sindikalnega sveta pred slabim letom so delegati predlagali, naj bi v Cerknici oziroma njeni bližini okolici zgradili osrednji obrat družbene prehrane obdelne tipe.

Pobude, da naj bi bila tu najnuj potrebni objekti nekje v središču te notranjske občine, ni rodilo zgolj naključje. Njej v prid so govorila dejstva, da imajo zaposleni v Loški dolini zagotovljen topli obrok v tamkajšnji Kovinovski plastiki. Podobno je veljalo tudi za delavce na Brestu. Vsi ostali – od Unca do Rakeka in Cerknice pa so odvisni od družbene prehrane »nenaklonjenosti« gostinskim storitvam oziroma od bistrov, ki po splošno znani praksi ne služijo osnovnemu namenu. Zamislil o gradnji takšnega objekta je nadalje podkrepilo tudi to, da se v cerknici industrijski con v Podkrajini sproti porajajo novi proizvodni prostori Brestovih tozov, Avtomontaže in SGP Gradišče. V vsaki od njih, in to na boro nekaj metrov razdalje, pa načrtujejo tudi svoje kuhinje in jedilnice. Upajo, da se bo pobuda cer-

kniskega občinskega sindikalnega sveta o zidavi osrednjega ter vsem delovnim ljudem in občanom odprtega obrata družbene prehrane, za gradnjo katerega naj bi združevali denar delovne organizacije, tudi orealizirali. To se jim bolj, ker so jo v dosedanjih razpravah podprli v večini delovnih kolektivov, kjer se tudi zavedajo pomembnosti urejene družbene prehrane. Nekoliko kasneje le še v cerknicih mestu. Tu namreč postavljajo temelje lito analizo o organiziranosti družbene prehrane v svojih tožbah in na osnovi karne bodo zaposleni odločali bodisi o gradnji bodočega osrednjega obrata družbene prehrane v središču Cerknice bodisi o povečanju v zmogljivosti v lastni kuhinji, v kateri kljub prizadevanjem tamkaj zaposlenih niso več kos zahtevam organizirane družbene prehrane. MARIJANA TRILER

Nova oprema za mariborsko TV dopisništvo

Prilaganje oddaj bo z elektronsko opremo trikrat cenejše kot je sedaj

MARIBOR, 16. februarja – Mariborsko dopisništvo Televizije Ljubljana naj bi kmalu dobilo novo, sodobno elektronsko opremo. Kot so povedali na današnji tiskovni konferenci v medobčinskih gospodarskih zbornicah za Podravje, gre pri tem v bistvu za stabilizacijske ukrepe, saj bodo stroški pripravljanja oddaj z elektronsko opremo trikrat nižji kot so sedaj. Denar za opremo naj bi združile delovne organizacije, samoupravni sporazum o združevanju pa so, kot je povedal predstavnik mariborskega TV dopisništva, poslali v obravnavo 63 oždom. Akcijo so podprli skupščina občine Maribor, MGZ in družbenopolitične organizacije Maribora in Podravja.

Oprema bo stala 5.950.000 dinarjev, med prvimi pa so prispevali mariborska občinska skupščina 600 tisoč dinarjev, mariborske SIS in medobčinska gospodarska zbornica za Podravje pa po 200 tisoč dinarjev. M. K.

Program na pol poti

OO ZK v cerknici občini v minulem šolskem letu v precejšnji meri niso uresničile programa idejnopolitičnega usposabljanja svojih članov

CERKNICA, 16. februarja – V minulem letu je bilo v vse oblike idejnopolitičnega usposabljanja vključenih 145 komunistov, oziroma dobrih 17 odstotkov vseh članov ZK v cerknici občini. To pa hkrati tudi pomeni, da so v tej notranjski občini dosegli zastavljene naloge na področju izobraževanja in usposabljanja komunistov. Vendar pa je to le ena plat medalje. Drugi – težavni in pomanjkljivi v procesu idejnopolitičnega usposabljanja –, so na zadnji seji občinske konferenice ZK Cerknica namenili osrednjo pozornost.

Med drugim so ocenili, da nujnosti idejnopolitičnega usposabljanja v osnovnih organizacijah ZK niso dosegli v celoti oziroma v pravem pomenu. Vse premalo so v osnovnih organizacijah spremljali tudi aktivnosti in delo svojih članov v izobraževanju. To se je odražalo tudi v opisu in slabši udeležbi slušateljev na posameznih študijskih sestankih in seminarjih. Za splošno velja ugotovitev, da v OO ZK programa idejnopolitičnega usposabljanja v precejšnji meri niso uresničili. V vseh OO ZK tudi še nimajo zadolženih članov, ki naj bi bili organizatorji in pobudniki usposabljanja komunistov v svojih sredinah.

Tudi pri izvajanju občinske politične šole, katero je lani končalo 14 članov ZK, so imeli pre-

cejšnje težave. Na začetku se je šolanju odzvalo le 5 slušateljev, zaradi česar so morali v osnovnih organizacijah delo prekiniti in šele po daljšem času kadrovali kandidate. Mnogo bolj uspešno in odgovorno pa je bilo delo udeležencev v dopisni šoli marksizma, katero je končalo 14 slušateljev. Podobno velja tudi za trimesečni seminar teorije in prakse marksizma, katerega se je udeležilo osem članov ZK.

V minulem študijskem letu so ob sodelovanju z medobčinskimi študijskim središčem notranjske regije uvedli novo obliko idejnopolitičnega usposabljanja in sicer seminar o samoupravljanju v združenem delu. Le-ta, seminarja se je udeležilo 24 slušateljev, je v celoti uspešno. Izkazalo se je, da bo potrebno s takimi

Najlažje se izkažejo v akcijah

S predlogi in mnenji pa piranski mladinci še ne morejo prav predrti v samoupravo

PIRAN, 16. februarja – Piranski mladinci so na svoji programski konferenci skrbno »prečesali« svojo dosedanja dejavnost in načrt v naslednjem obdobju. Ugotovili so, da svoje delo najlažje in najbolj temeljito uresničijo v mladinskih delovnih akcijah, saj so bili mladi iz piranske občine vedno pripravljeni sodelovati s prostovoljnimi delom. Mladinci pa so ugotovili tudi, da kljub dobremu sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami ne morejo biti zadovoljni z delom svojih delegatov v družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah. Številčno so sicer še primerno zastopani, le da vsebinsko z mnenji, predlogi in vprašanji manj prispevajo k samoupravnim odločitvam. Velika ovira mladinskemu delu je prav gotovo značaj, ki ga daje pretežni del gospodarstva te občine – turizem in pomorski transport.

B. Š.

PREDSTAVLJAMO: TOLMIN

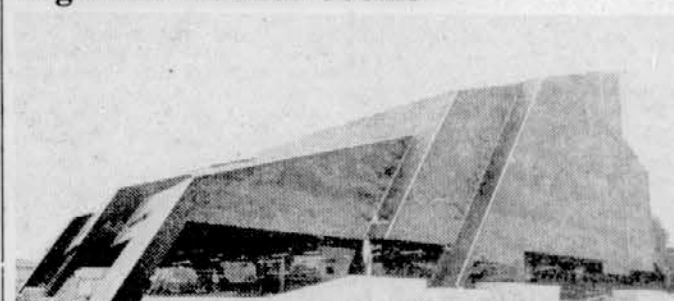


»Tolminski hrib je naravno središče cele deželice. Blizu njega se stekajo glavne reke Tolminske in je zato moral postati na podnožju hriba sezidani kraj politično središče deželice in dati je svoje ime«. Tako je pred stoletji leti, v priljubljeni knjigi »Zgodovina Tolminskega«, modroval o Tolminu zgodovinar Simon Rutar. Vendar pa je za Tolmin, katerega ime izhaja iz predslavenskih časov, saj je bil poseljen že za časa Iliror, napočilo pravo življenje se v povojnem obdobju. Skozi minula stoletja se je namreč dvigal in padal v rokah številnih tujih gospodarstev, od Karolingov, oglejskih patriarhov, goriških grofov, Habsburžanov, Coroničev, za časa katerih je leta 1713 izbruhnil siloviti tolminski punt, do fašistične Italije. Šele po NOV se je začel, kot sedež občine, kar je sicer postal šele leta 1955, razvijati v močno upravno, industrijsko, trgovsko, šolsko in kulturno središče. Zdaj ima mesto preko 3200 prebivalcev.

Tolmin – srce krajevnih skupnosti

Pravo nasprotje Tolmina, ki je bil za mesto uradno proglašen leta 1952, so vasi, ki tvorijo krajevno skupnost Tolmin. Zabele se sicer razvijajo v pravo predmestje Tolmina, ostale, razmetane pod vrhovi okoliških gor, pa so obsojene na počasno umiranje. V Zadlazu Zablaha živi okoli 40 prebivalcev, približno toliko jih je tudi v Cadgru. Zadlazi Cadrg šteje še okoli 50 ljudi, Tolminske havne pa nekaj čez 20. Praznjenju slikovitih vasi, kjer se še vedno preživljajo v razvijati v močno upravno, industrijsko, trgovsko, šolsko in kulturno središče. Zdaj ima mesto preko 3200 prebivalcev.

Trgovsko središče občine



Ne le gorjani, ki vse bolj redko prihajajo po nakupih v Tolmin oprtani z nahrbtniki, ki so jih zamenjali s plastičnimi torbami, pešake pa s »fiki«, tudi drugi prebivalci te občine se oskrbujejo v njegovih trgovinah. Alpkomere, ki je založena z vsem (ali skoraj vsem), kar občani potrebujejo. Stavba je celo tako velika, da je zmanjkalo blaga, da bi jo do vrha napolnili. Njeno zadnje nadstropje še vedno staveva in čaka na iznajdljivost trgovcev, ki bi v Tolminu lahko prodajali še marsikaj. Alpkomere je lani obnovil tudi druge trgovine, celo tista s pohištvo je postala »salon«.

Industrijo proč iz mesta,

so sklenili Tolminci in odmerili del travnate površine na Poljubinskem polju novemu industrijskemu območju. Pet delovnih organizacij je tu gradilo svoja čedna urejena tovarniška dvorišča, dvignile pa so tudi plotove pred dogovarjanjem o zidavi skupnih enostajnih objektov, objektov družbene prehrane. Družijo pa jih težave s prevozi na delo, pa tudi s čistilnimi napravami, ki bi edine lahko zajele tok mestnih, sajastih odpadkov, ki zalivajo bližnje travnike in polja.

Kultura ni več pastorka

Prava pastorka kultura v Tolminu pravzaprav nikoli ni bila. Če ne zaradi drugega, že zaradi skoraj 50 tisoč izvodov knjig, po katerih so bralci šol in knjižnice vedno veliko segali. Pa tudi zaradi knjižnice, ki je znala pod taktirko ravnateljice Marte Fili tudi v najbolj sušnih časih poskrbeti za kulturno doživljanje. Le da je bila nekoč družabnost v Tolminu bolj doma, kot danes, ko je dobila nove prostore v kinu, gledališču in v knjižnici.

Samoprispevek še vedno pod vprašajem



Ko se sprašujemo, zakaj je popustila družabnost Tolmincev, ki se celo v hišnih svetih in soseskah izogibajo samoupravnim opravilom, in v isti sapi odgovorjamo, da tiči vzrok v skokoviti rasti mesta, ki z novimi soseskami (kakih 300 stanovanj) bodo dogradili v kratkem času) komaj dohaja potrebe svojega prebivalstva, morda tudi pojasnjujejo mladenost krajanov do samoprispevka. Tako, kot se ni nihče razburjal, ko je postalo jasno, da bo zidava pokritega plavalnega bazena padla v vodo, se tudi nihče ni podvilal da bi tistih 12 milijonov dinarjev, kolikor so jih namenili tej zidavi, prerazporedili za druge namene.

Turizem nekoliko drugače

»Verjetno je, da so patriarhi o veliki letni vročini v Tolminu bivali in nad hladno Tolminsko čisti zrak serkali«. Je domneval zgodovinar Simon Rutar. Kakor, da bi Tolminci po them sklenili, da bodo naravne bisere, ki jih obkrožajo, obdržali le eno, dovolili so, da se je edini hotel spremenil v »beznoce«, da kadilci smradijo stlačeno, da je njihova »družbena« podobna železniški žakalnici. Tona Pervanja, direktor lani ustanovljenega tozda »Gostinstvo« pa napoveduje: »V Tolminu bomo razvili športni turizem – vrst, ki jo omogočajo številni odkriti in pokriti športni objekti v mestu in v okoliških krajih.«

Načrtov in potreb je še veliko

»Sicer pa bodo morali Tolminci v kratkem se enkrat na voliča«, pravi tajnica Krajevne skupnosti Alenka Kelher. Odločali se bodo za zidavo prepotrebne vodovoda, ki bo nadomestil glavno praznino v načrtih samoprispevka. Upanje na bazen pa lahko še grejejo, saj so načrte zanj že plačali. Kljub različenim zapletom udele s pomočjo samoprispevka obnovili tudi pokopališče, uredili bodo ulice, kmalu pa bodo lahko na svojih televizorjih vrtili tudi gumb drugega programa ljubljanske televizije. Obetavni so tudi drugi načrti za ureditev sprehajalnih poti, dveh gostinskih lokalov in tržnice, ki naj bi privabila tudi starije iz sosednjih vasi. Le otroške šole so tokrat izpadle iz vseh programov, čeprav bi jih bile mlade matere še kako vsele.

KATJA ROŠ



KDAJ SE BODO PRESELILI? – Ob pogledu na skoraj petsto let staro poslopje, v katerem je bil nekoč samostan, je človeku takoj jasno, da porodnišnica nujno potrebuje primernejše prostore (levo), saj je v sobah tudi po devetnajst postelj (desno). (Foto: Miško Kranjec)

Idrijsčani si nalagajo na ramena težko breme

V Idriji, Spodnji Idriji in Cerknem bi radi zgradili tri vodovode in še kaj – Za denar bo zadrega

SPODNJA IDRJA, 16. februarja – Minute dni so na ločenih sejah vseh treh zborov skupščine občine Idrija sprejeli odlok o prispevku uporabnikov za razširjeno reprodukcijo komunalnih objektov in naprav v občini Idrija. Za sprejetje tega odloka je tekla močna politična akcija, potem, ko so na decembrski seji delegati zavrnili odlok z motivacijo, da v tem času ni primerno preveč obremenjevati občanov z dodatnimi prispevki.

Delovne organizacije in krajanje v petih krajevnih skupnostih naj bi v petih letih zbrali za prvenstvene naložbe v komunalne objekte 100.000.000 dinarjev. V poštev ne prideta delovni organizacije v Sp. Idriji tj. Slovenjale in Iskra, ki naj bi same zgradile čistilno napravo. Celoten program pa predvideva 190 milijonov dinarjev naložb.

Zato so delegati tudi izrazili skrb, kako bo mogoče zbrati izloki sredstev, saj so krajanje obremenjeni z raznimi prispevki oz. samoprispevki, prav tako tudi delovne organizacije z anuitetami.

Prvenstveno bi gradili tri vodovode, v Idriji, Sp. Idriji in Cerknem ter kanalizacije in čistilne naprave. Nujna je sicer izgradnja vodovodov, za ostale gradnje pa bi bil potreben premislek. Samoupravna komunalna inte-



Porodnišnica v podrtiji

Koprška porodnišnica je še vedno v skoraj petsto let stari hiši, ki je tako rekoč ni mogoče obnoviti – Po 19 porodnic v eni sobi

KOPER, 16. februarja – Le kdo bi verjel, da se v 460 let stari koprski stavbi, nekdanjem samostanu in cerkvi, ki je že zdavnaj odslužilo svoje, vsak dan rojevajo nova življenja. V letih 1977, 1978, in 1979 je vsako leto prišlo na svet po 1600 otrok, v lanskem letu pa je bila ta številka nekoliko manjša – »samo« 1480 novorojenčkov – so zapisali v svoje statistične dokumente. To je toliko, kot če en mesec v letu 1980 ne bi bilo nobenega poroda. Je na to vplival tudi gospodarski položaj?

Primarij koprške porodnišnice in ginekološkega oddelka dr. Marko Kolenc trdi, da se v njihovi porodnišnici še zmeraj rodi večino otrok. Za pet zdrav-

nikov specialistov ginekologov, enega otroškega zdravnika in 60 strežnic, babic, negovalk, instrumentark in drugih, pa to ni majhno delo. Še posebej zato ne,



Na ginekološkem oddelku imajo 74 postelj za porodnice in bolnice, 29 otroških postelj in tri inkubatorje, ki pa so le redkokdaj vsi zasedeni. Sami pa še nimajo naprave za preiskavo z ultrazvokom, pH-meter je že star in velikokrat pokvarjen. Monitor je samo eden in preobremenjen. Največja nadloga so prostori. Po 19 porodnic leži v eni sobi. Za novorojenčke je zato iz higienskih razlogov bolje, da so ločeni v posebni sobi. Sicer pa je skoraj 500 let staro stavbo skoraj nemogoče primerno obnoviti. Zato pa močno upajo, da bo nova bolnišnica v Izoli toliko pod streho, da jih bo sprejela pod okrilje. Zadovoljni bi bili že, če bi se to zgodilo še pred letom 1990. BORIS ŠULIGOJ

Še cesarju je služil

Presenetljivo živo pripovedovanje stoletnika Janeza Pevca iz Ljubljane nas kar prestavi v svet dogodkov iz prejšnjega stoletja

LJUBLJANA, 16. februarja – Srečanje z Janezom Pevcem je srečanje s prejšnjim stoletjem. Rodil se je namreč leta 1880. Tako se živo spominja ljubljanskega potresa, Ivana Cankarja, s katerim se je srečeval v gostilnah, fujakerjev na Dunajski, današnji Titovi cesti, pa mitnic ob robu mesta in celo zabijih koncertov, ki so nekdanj dodeli iz močvirskih tal na današnji Masarykovi cesti.

Doma je na Tavčarjevi cesti v Ljubljani, kjer prebija večina dni ob oknu, prebira časopise in opazuje vrvež na ulici, tako drugačen od tistega, ki je spremljal njegovo mladost. Teža starosti ga je upognila, mu razbrazdala obraz, razhaljala mišice, duha pa se je samo dotaknila. Njegov spomin je kot žerjavica, ki jo morate samo nekoliko razpahati, da zažari. Tako se Janez Pevce s presenetljivo natančnostjo spominja in opiše nekatere dogodke, zapisane v zgodovino Slovencev in njegov življenjepis.

S konji po Galiciji

»Ne morete si predstavljati, kako so nas, Slovence, zatirali. Hoteli so nas ponemčiti in župana Hribarja, katerega beseda je močno odmevala po Ljubljani, Dunaj ni hotel podtržiti. A mi se nismo dali.« je med drugim rekel starec in dvignil svojo upognjeno

glavo, da si ga je človek kar lahko predstavljati, kako je zaničeval nemčurje, kako je bil uporen in zato tudi preganjan.

Cesarju ju služil kar sedem let. Vojna vihra ga je vrtila po Tirolski in vse do bojišč v daljnji Galiciji, kamor ga je vodila konjska vprega poštenega voza. »Ah, to so bila surova leta,« je dejal in grenkoba mu je zakrivila ustnice, kajti pred očmi so mu zaplesali prizori groze z bojišč, na katerih je izdihnil tudi marsikateri slovenski fant.

»O kako smo tekli, ko so nas Rusi podili iz Pšemisla« se je zasmajal in iz svojega spomina izločil še nekaj nepovezanih dogodkov o Cehih, ki so kar z godbo vred prestopili k Rusom, o ujetnikih, ki so jih gnali v Sibirijo.

Edino korist, ki jo je imel od služanja cesarju, so bile večine pri ravnanju s pošto. Tako je po vojni lahko prevzel službo poštnega inšpektorja najprej v Trstu,

potem v Ljubljani. Po poklicu je bil keramičar. Mojrstva se je izučil v priznani mariborski šoli za umetno obrt, kamor ga je s štipendijo poslal krajski deželni zbor.

Plesniv kruh

»Bil sem dober dijak, na ljubljanski realki pa so me poslali na Moravsko.« je pojasnil. Sicer pa je bila de iz Komende. Družina je doma revna, zlasti ker jim je zgodaj umrl oče. Česa se najbolj spominja?

»Kruha, ki ga je primanjkovalo. In še tisti, ki so nam ga mati dali, je bil trdi in včasih plesniv. Spekli so ga vsakihi štirinajst dni, pšenica je bila bolj redek gost naše kašče.«

Kako ste živeli v Ljubljani v dvajsetih letih? »Vdruževala me je sestrčina, ki se je preživljala s puščeljo povojnega papirja, jaz pa sem ji pomagal pri hišnih opravilih.«

Kakšna je bila Ljubljana v tistih časih? »Tu, kjer zdaj stanujem, so bili sadovnjaki. Nekoč so jim kamele, ki so jih sem pripeljali s cirku-



JANEZ PEVEC: »V gostilnah se je zbirala le moška družba.«

som, obgrizle vse drevice tod naokoli, da je bilo jo. Šiška je bila vas, do Ležice pa je bilo uro hoda in nobenih hiš. Samo gostilne.« Zanimivo je, kolikokrat je Janez Pevce omenjal gostilne. No, kako jih tudi ne bi, saj je bil družben človek in v njih je doživel prenekatere prijetno urico. Vedel je naštet domala vse gostilne v nekdanji Ljubljani. Največkrat pa je omenil gostilno Aleš na Ježici in Urbančeva v Stožicah, kjer so menda pekli imenitne »karmenatice«.

So tudi ženske zahajale v gostilne?

»Ne, ne, tam se je zbirala le moška družba.«

Ob tem je naš sobesednik povedal šalo, kako je njegov prijatelj nekoč prišel »natrkan«, kakor se je izrazil, domov in ga je žena ozmerjala z mrho, pa ji je užaljeno odgovoril: »Per mej duš, doma sem samo mrha, v gostilni pa sem bil kar dvanajstkrat gospod.«

»Ampak pri svetem Križu so se včasih zbirale tudi ženske.« je živo povzel prejšnje vprašanje. »To so bile perice iz Hrušice in Bizovica, ki so prihajale v Ljubljano po umazano perilo ljubljanske gospode in ga potem s konjsko vprego vozile domov. Bile so prav »spasne«, ko so se malo napile, sedle na cule perila in prepevale.«

Takole nam je Janez Pevce, stoletna korenina iz Ljubljane, odbral nekaj spominov kot da bi bil jagode na ročnem šolskem računalniku.

In ko se je utrudil, smo z njim zvrtili en frakelj sadjevca za njegovo dolgo življenje skupaj s pravnikinjo Mojco in gospodino Malči, ki skrb za njega več let. Presenetljivo pa je, da je dedek še pred petnajstimi leti skrbel za svoje pravnuke in jih je vsakdan vodil v Tioli in za dober konec so se vedno ustavili v kaki gostilni. »Predelali bi morali in poslušali Mežkovo pesmico...« saj je prirejena nalašč zanj.

ALBINA POBEVSEK

Tudi igra v slogu praznovanja jubileja

Nogometna »fešta« ob 70-letnici Hajduka v Splitu – Tekma med slavljenci in reprezentančnimi kandidati 1:1 – Oblak navdušil Poljud

SPLIT, 16. februarja – Spektakularno nogometno srečanje med jugoslovansko reprezentanco in Hajdukom je bilo vsekakor najbolj odmeven dogodek praznovanj ob 70-letnici splitskega kluba. Prisostvovalo mu je nad 35.000 gledalcev in stotisoč ljubiteljev nogometa pred TV zasloni. Za vnete splitske privržence je bila seveda v ospredju pozornosti tudi slavnostna konferenca ob velikem jubileju kluba.

Predsednik Hajduka Ante Skatarić je dopolnil na konferenci orisal junakstvo zgodovine velikega splitskega kluba, potem pa največjim imenom splitske zgodovine »halusa« podelil priznanja. Dobili so jih med drugim Kaliterna, Matosić, Vukas, Lemesić, Bego, Kuci, Hlewnjak, ki so se nato predstavili tudi publiki tik pred začetkom prilačne tekme, za katero je zvezni selektor Miljan Miljanić dejal, da je bolj revnialna kot tekmovalnega značaja.

In res je bilo tako. »Srečen 70. rojstni dan Hajduka!«, je pisalo na velikem semaforu poljudske lepotice, na kateri so zbrani obliki Dragana, Dragomir Slišković na novinarske in demonstrirali nogomet, ki mu je jugoslovanska nogometna publika ploskala več kot desetletje.

Ob Oblaku in Holcerju v modrih majicah se je poslovali tudi predsednik jugoslovanske reprezentacije Milan Bravić. Še zlasti ljubljanski reprezentant je s svojo zadnjo igro dokazal, da se je poslovali prezgodaj. »Edini rekreativce pa najboljši na igrišču«, je po 45 minutah igre komentiral nekdanji Hajdukov igralec Dragomir Slišković na novinarski konferenci in pri tem seveda mislil na ljubljanskega reprezentanta. V ne preveč spektakularni igri je Brane Oblak kljub pomankljivi kondiciji dokazal svoje nogometno mojstrstvo tudi ob slovesu. V 45 minutah igre je bilo videti le dve pravi priložnosti in obe je pripravil prav on. Najprej jo je zavrnil Surjak, malo zatem pa se Zoran Vujović. Reprezentanti so delovali neugotovo: Zajec in Stojković neiznajdljivo v obrambi, Slišković in Slijić premalo povezujoče. Pašić in Sešić premalo udarno, Halilhodžić pa je bil povsem osamljen v napadu.

V nadaljevanju se je podoba na igrišču precej spremenila. Največ seveda zaradi številnih menjav na obeh straneh. Hajdukov gostje Oblak, Holcer in Buljan so ostali, vendar to ni v ničemer zmotilo ritma Hajdukove igre. V 56. minuti igre je Hajduk krotil na tleh terensko premoč. Jerković je lepo padel prodirajočemu Zlatku Vujoviću, ki ga je v silovitem naletu v kazenskem prostoru podrl Trifunović, sodnik Glavina pa je brez razmislijanja pokazal na belo točko.

Jerković in Surjak sta se malo poigrala pri strelcu z 11 metrov – a pravila to dovoljujejo, če gre zgora-naprej – Hajdukov kapetan pa je nato z 10 metrov zanesljivo premagal reprezentančnega vratarja Pantelić.

Finis je bil nekoliko bolj razburljiv. Slišković je najprej zamislil sijajno priložnost za izenačenje. Buljić pa se mu je na drugi strani odločil, ko ni



Kokaljev memorial Celjanom

CELJE – Konec tedna je bilo drsališče v Mestnem parku prizorišče 9. tradicionalnega hokejskega turnirja za memorial Janeza Kokalja. Največ uspeha so imeli Celjani, ki so v finalu premagali Tivoli s 7:2 (2:0, 2:1, 3:1). Gole za zmagovalce so dosegli Jan 2 ter Zorko, Poljanšek, Bratec, M. Bernjak in B. Bernjak po 1. za Tivoli pa sta dala gola Pavlin in Majnik. Na turnirju sta igrala še Medveščak in Kranjska gora. Končni vrstni red: 1. Celje, 2. Tivoli, 3. Kranjska gora, 4. Medveščak. Zmagovalni ekipi je prehodni pokal, darilo Kokaljeve družine, izročil predsednik Hokejskega kluba Celje Milan Hohnjec, celjska Telesno kulturna skupnost pa je vsem ekipam podarila kristalne vaze. Na sliki: prizor pred vrati Kranjske gore v boju s Celjani. (K. J., foto: T. T.)

IZ VČERAŠNJE TRETJE IZDAJE

II. ZKL – moški

Ježica : Jug 70:73 (38:35)
Dalvin : Branik 102:93 (46:39)

SPLIT – Dvorana Gripe, gledalcev 300, sodnika Lotrič in Kobilica (oba Ljubljana).
DALVIN: Delac 6, Ostojić 3 (1:2), Borozan 6 (2:2), Poljić 3 (3:4), Bje-lajac 23 (5:1), Čerina 6 (4:8), Benović 21 (5:9), Cikotić 6 (6:7).
BRANIK: Lovše 12, Smaka 22, Sauter 2, Dokl 2, Bursić 10 (2:3), Kotnik 6 (6:6), Vlah 13 (3:4), Papić 14 (8:14), Matijević 4, Pečarić 8.
Splitski uspehi nadaljujejo serijo zmag. Tokrat so zlatka premagali Mariborčane. Zmaga bi bila lahko še višja, če domači trener ne bi v igro poslal tudi mlajše igralce in gostje so tako priložnosti izkoristili običajno zmazali razliko.

JOKO SVALINJA
Novi Zagreb : Fructal 86:81 (48:45)

ZAGREB – Telovadnica OŠ, gledalcev 1000, sodnika Rutar in Inkret (oba MB).
N. Zagreb 16 12 4 1335:1294 24
Borovo 16 10 5 1493:1400 22
Jug 16 11 5 1444:1392 22
Puljanka 16 9 8 1441:1388 18
Dalvin 16 8 7 1482:1421 16
N. mesto 16 8 8 1295:1345 16
TIMA Mb. 16 7 9 1367:1369 14
Zapudje 16 7 9 1441:1468 14
Helios Domž. 16 7 9 1506:1537 14
Ježica 16 6 10 1281:1277 12
Fructal 16 5 11 1392:1442 10
Branik 16 5 11 1376:1431 10

POHIŠTVO – GRADBENI MATERIAL

Hajduk : Jugoslavija

1:1 (0:0)

Stadion na Poljudu, gledalcev 35.000, vreme vetrovno, težen primeren za igro, sodnik Glavina (Klis).

STRELECA: 1:0 – Surjak (56), 1:1 – Zoran Vujović (90; avtogol).

HAJDUK: Simović, Peruzović (Mehmedalić), Zo. Vujović, Buljan (Šalov), Gudelj (Holcer, Cukrov), Primorac, Bogdanović, Krstićević (Oblak), Zl. Vujović, Jerković, Surjak (Vulić).

JUGOSLAVIJA: Pantelić, Jovanović (Trifunović), Vorošević, Stojković (Buljan), Holcer (Zajec), Slijić, Sešić (Zivković), Slišković, Halilhodžić, Oblak (Klinčarski), Pašić.

Zoran Vujović s strelom z glavo po prostem strelu Sliškoviću učinkovito zadell lastno mrežo.

FRANCI BOZIC

Priložnost so tokrat za malenkost zamudili

Košarkarjem Iskre Olimpije se je izmuznila zmaga nad Partizanom – Pipan na operaciji?

LJUBLJANA – Vsaj nekaj priznanja so za sobotno predstavo dobili tudi košarkarji Iskre Olimpije za svojo igro proti Partizanu, pa čeprav je bilo v Tivoliju mnogo več privržencev in navijačev beograjske ekipe kot domače. Škoda je seveda izgubljenih točk, toda splet okoliščin je bil pač takšen, da v Tivoliju ni padla tudi odločitev o prvenstvu nasloha.

Prvi resen udarec je Iskra Olimpija doživela že v 12. minuti, ko se je od igre moral posloviti najprej napadalec Aleks. Pipan. Ob poskovanjih kolenskih vežeh je najprej prizadel tudi meniskus in kot je bilo po večernejem zdravniškem pregledu sklepati, bo Pipan moral najbrž kmalu na operacijo, tako da je zanj sezona končana. Njegova odsotnost se zlasti poznala v odločilnih minutah tekme, ko je Partizan brez strahu pred domačimi branilci, ki niso bili nevarni za koš, lahko sinitil obrambo okrog Jelovca in Subotića, kar je bil tudi Partizanov ključ do zmage.

Pa to bi se moralo še dalo nadoknaditi, kakor je razvoj tekme kazal, če ne bi že v 30. minuti odšel na klopi se Pipan. Pika na i je bila seveda petna osebna napaka Grigina, ki je kar uspešno zadrževal Kličanovića. Brez teh treh igralcev v domači petjerki, je imel Partizan razviti svoje igranje, razlagal se je lahko tudi Kličanović, kar je tekmo končno odločil. Ob tem pa vse-

Naši hokejisti tretji v Budimpešti

V zadnji tekmi na turnirju za »Pokal prijateljstva« dobili z Bolgari 4:3 (1:0, 2:2, 1:1)

BUDIMPEŠTA – Jugoslovanska hokejska reprezentanca je na tradicionalnem hokejskem turnirju za »Pokal prijateljstva«, na katerem so sodelovali še Madžari, Romuni in Bolgari, osvojila 3. mesto. V zadnjem srečanju je premagala Bolgarijo s 4:3 (1:0, 2:2, 1:1) ter tako vsaj delno popravila bel vrt, ki ga je zapustila po prvih dveh tekmah, ko je morala priznati premoč Romunij s 6:3 in Madžarske s 6:2.

»Modri« so se končno le privadili na težavne pogoje in hrup, dokaj mehek led. V sklepnem boju proti Bolgarom so bili strelci D. Horvat 2 ter Vidmar in Klemenc po 1.

V odločilni tekmi za 1. mesto je Romunija, ki bo nasprotnik naših tudi na SP skupine B v Italiji, brez večjih težav premagala Madžarsko s 4:2 ter tako osvojila 1. mesto.

Končni vrstni red: 1. Romunija, 2. Madžarska, 3. Jugoslavija, 4. Bolgarija.

E. G.

II. ZKL – ženske

Novi Zagreb : Revija 66:77 (35:40)

Revija 13 12 1 975: 781 24
Murska 13 10 3 975: 833 20
Zadar 13 9 4 867: 803 18
Marles 13 9 4 809: 748 18
R. Končar 13 7 6 928: 916 14
Alpina 13 7 8 963: 939 12
N. Zagreb 13 5 8 847: 917 10
Ilirija 13 5 8 860: 839 10
Puljanka 13 2 11 901:1000 4
Pomurje 13 0 13 667:1015 0

SKL – ženske

Ježica B : Koper 70:53 (24:23)

LJUBLJANA – Dvorana ŠRC na Ježici, gledalcev 50, sodnika Štrkberger in Tomšič (oba LJ).
JEŽICA B: Koren 8 (2:6), Jarc 17 (1:2), Habicht 4 (0:3), Vuginec 13 (1:3), Vrbec 6 (2:2), Tomšič 2 (8:15).
KOPER: Subotić 2, Komac 6 (0:1), Radović 8 (2:2), Čvetičin 10 (2:2), Karbič 10 (0:3), Tuljak 4, Oražen 13 (3:5).
Ježičanke so klub slabi igre v začetku prevzele pobodo, vendar pa so gostje nekajkrat skoraj izenačili. V



PARTIZAN KOT DOMA – Med sobotnim tivolskim košarkarskim derbijem so imeli Beograščani mnogo izdatnejšo pomoč s tribun kot domači košarkarji. (Foto: Joco Znidariš)

Najmlajši vnovič na Starem vrhu

Podpredsednik ZIS Zvone Dragan odprl smučarsko tekmovalno »Loka 81«

ŠKOJKA LOKA, 16. februarja – Več ko 100 mladih smučarjev in smučark iz sedmih držav se je zbralo na tradicionalnem pionirskem tekmovalnem »Loka 81«, ki velja za enega najpomembnejših tekmovalnih najmlajših v Evropi. Danes so pred poslopjem občinske skupšine slovesno odprli letošnje prireditve. Po pozdravnih govorih predsednika organizacijskega odbora Janeza Štera in predsednika IS skupšine občine Škofja Loka Petra Petriča, je prireditev slovesno odprl podpredsednik občinskega odbora tekmovalna, podpredsednik ZIS Zvone Dragan.

Vsi gostje so zadovoljni z možnostmi bivanja in tekmovalnih v Škofji Loki, saj so organizatorji tudi tokrat pripravili vse potrebno za njihovo dobro počutje. Proge na Starem vrhu so odlično pripravljene, tako da bodo mladi lahko pokazali vse svoje znanje in sposobnosti. V torek se bodo pomerili v vlečslalomu, v sredo pa nato še v slalomu.

PETER POKORN

Boj za obstanek postaja vse bolj napet

Hokejisti v I. ZHL igrajo drevo in jutri spet za prvenstvene točke

LJUBLJANA – Za naše najboljše hokejiste ni počitka. Že dan po vrnitvi s turnirja v Budimpešto je na sporedu 25. kolo I. ZHL. Pari so: Medveščak – Olimpija, Partizan – Vojvodina, Tivoli – Jesenice, Celje – C. zvezda, Zagrebška in beograjska tekma bosta danes, ljubljanska in celjska pa jutri.

Kdo bo druga ekipa, ki bo morala ob Vojvodini zapustiti prvoligaško družbo? Kaže, da bo odločil boj med Medveščakom in Olimpijo. Medveščak je v 27. t. m. ko se bo končalo letošnje, po osvojitvi 34. državnega prvenstva. Med četrtouvrščenim Partizanom in sedmouvrščenim Tivolijem je razlika le 3 točke. Petouvrščen Medveščak in šestouvrščen C. zvezda imata le točko več od mladih ljubljancev. Zato bodo boji »ogroženi« v finišu tekočega sezone. Vsi štirje se bodo pomerili še med sabo, ter se (vsaj) po enkrat srečali z vodilno trojico.

BOJAN KAVČIČ

II. ZKL – ženske

Novi Zagreb : Revija 66:77 (35:40)

Revija 13 12 1 975: 781 24
Murska 13 10 3 975: 833 20
Zadar 13 9 4 867: 803 18
Marles 13 9 4 809: 748 18
R. Končar 13 7 6 928: 916 14
Alpina 13 7 8 963: 939 12
N. Zagreb 13 5 8 847: 917 10
Ilirija 13 5 8 860: 839 10
Puljanka 13 2 11 901:1000 4
Pomurje 13 0 13 667:1015 0

I. ZOL – moški

Partizan : Mladost Monter 0:3 (-4, -11, -4)

Mladost-Monter 12 12 0 36:5 24
Vojvodina 12 10 2 32:14 20
VGSK 12 7 4 27:15 16
Vardar 12 6 6 24:26 12
Bosna 12 6 6 22:24 12
Jedinstvo-Interpel 12 6 6 20:23 12
Rabotnički 12 5 7 24:25 10
Partizan 12 5 7 23:27 10
Ribnica 12 5 7 22:27 10
GIK Banat 12 4 8 18:27 8
Modriča 12 3 9 15:30 6
Stavbar 12 2 10 10:30 4

Predvsem spodbuda

Nastop Jugoslovancev na 4. mladinskem svetovnem prvenstvu v klasičnem smučanju je bil gotovo koristen, čeprav ni bilo vrhunskih uvrstitev

SCHONACH – S prijetnim večerom, na katerem so novi svetovni prvaki dobili umetniško oblikovane, 4,5 kg težke pokale – iz lesenega podstavka štrlijo kvišku štiri smučke kot simboli štirih nebesnih strani in nosijo zemeljsko kroglo iz bronu, drugi najboljši pa s številna praktična darila, je sinoči slovesno izvenilo četrto SP v klasičnih smučarskih disciplinah. Mladi športniki iz 21 držav, med njimi tudi iz Jugoslavije, so si še zadnjič speli v roko in si zaklical: »Na svidenje na prihodnjem prvenstvu v Murauu.«

Dolje si bodo tisti, ki sem jin to-krat niso izpolnile želje, prizadevali, da bi dosegli večji uspeh, vsaj tisti, ki bodo še mladinci ali mladinke. Večina najboljših se bo sicer preselila v članski tabor, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmovali so minili v kvartletnih, razgribenih bojih – domača brez odstopov – mladost športnikov in športnic, ki jurajo na spornih vrhovih. Dnevi v Schwardzwaldu so minili v športnem vzdušju (še komercialno neokvarjenih) mladih športnikov, ki pred fotoreporterji še niso dvignili tika, kaj zmagovitih smučal ali kako drugače delali reklamo za rekvizite in opremo, s katerimi so zmagovali. Tega so jih pravzaprav naučili šele podjetje te sezone, kar pa ne velja za nase, saj so bili Jugoslovanci med najmlajšimi reprezentanti na 4. SP. Čas večine naših v pripravljavalnem obdobju za OI v Sarajevu 1984 tokrat torej še ni napočil, zato tudi navidez manjši uspehi, na tem prvenstvu. Trije lepi prvaki tekmoval

V Pomurju čez pet let dvakrat več telefonov

Novi telefonski naročniki bodo morali za priključek plačati 21500 dinarjev - Krajevne skupnosti tudi same urejajo telefonsko omrežje

MURSKA SOBOTA, 16. februarja - Če bodo delegati območne SIS za PTT promet sprejeli predlog izvršilnega odbora o naložbah v razvoj telefonije v prihodnjih petih letih v vseh štirih pomurskih občinah, bodo novi telefonski naročniki morali odšteti za telefonski priključek 21.500 dinarjev, oziroma trideset odstotkov celotne vrednosti telefonskega priključka. Celotni prispevek se bo zbiral na računu območne skupnosti za PTT promet in ne več v posameznih krajevskih skupnostih, porabili pa ga bodo za gradnjo osnovnega telefonskega omrežja, telekomunikacij in za modernizacijo telefonije v Pomurju in v Sloveniji.

V Pomurju načrtujejo, da se bo v petih letih število telefonskih naročnikov podvojilo. Sedanjih 5500 naročnikov naj bi do konca 1985. leta pridružil še 7400 naročnikov. Če bodo načrt izpolnili, se bo Pomurje tudi na področju telefonije nekoliko dvignilo iz sivine nerazvitenosti in se vsaj deloma približalo sedanemu slovenskemu povprečju. Trenutno odpade na sto Pomurcev le 4,5 telefona, čez pet let pa bo, kot kaže, odstotek bistveno ugodnejši - kar 10 telefonov na sto prebivalcev.

Seveda bo območna skupnost za PTT promet tako obsežen in finančno zahteven program investicij v prihodnjih petih letih lahko uresničila le v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, ozdi in vsemi drugimi telefonskimi naročniki. Vrednost naložb v širitve telefonije in sploh telekomunikacij je namreč po lanskem letu kar 485,7 milijona dinarjev. Za izpolnitev obveznosti pri gradnji mednarodnih, magistralskih in tranzitnih zmogljivosti v slovenski telefoniji pa bo potrebno

Znanje mora biti za vse delavce enako dostopno

Občinska konferenca ZK Celje o uveljavljanju kadrovske politike v občini - Štipendije urejene

CELJE, 16. februarja - Vsa prizadevanja za preusmeritev gospodarstva in njegov hitrejši razvoj, za večjo produktivnost in drugo, kar naj pripomore do stabilizacije, bodo brezuspešna, če ne bodo poskrbeli za nenehno izobraževanje, usposabljanje in prekalifikacijo kadrov. To so poudarili na zadnji seji občinske konference ZKS, posvečeni uveljavljanju kadrovske politike v celjski občini.

Ugotavljajo, da izobraževanje ni dovolj načrtno in enako dostopno vsem delavcem, saj v razvojnih načrtih niso opredeljena merila, povzra pa tudi poslovodni kadri nimajo ustreznega odnosa. Od 275 direktorjev delovnih in temeljnih organizacij se jih kar 105 (okoli 15 direktorjev največjih organizacij) doslej ni udeležilo niti poslovnih šol v Škofji Loki, niti celjske šole za gospodarstvenike. Ob tem so na seji občinske konference ZKS menili, da bi lahko od delavcev s posebnimi potrebami zahtevali vsako leto vsaj eno uveljavljanje, kar bi bilo tudi merilo njihove uspešnosti.

Pač pa so v štipendiranju v zadnjih letih dosegli dobre rezultate, saj imajo praktično vsi, ki končajo osnovno ali srednjo šolo, možnost, da študij nadaljujejo.

jo. V lanskem šolskem letu je bilo 2087 štipendistov (1747 kadrovskih in 340 štipendij iz združenih sredstev, to je 5 oziroma 1 odstotek vseh zaposlenih). Štipendije je dobivalo 364 študentov visokih in 151 študentov višjih šol, 694 srednješolcev itd. V letošnjem šolskem letu so število kadrovskih štipendij nekoliko zmanjšali, kar utegne imeti seveda slabše posledice.

V celjski občini tudi niso zadovoljni z združevanjem denarja za tako imenovane socialne štipendije, saj ni logično, da ga združujejo na ravni republike, delijo pa po občinah. Kar dve tretjini denarja (po stopnji 0,5 od bruto osebnih dohodkov) daje občina za republiško solidarnost, trenutno pa je tu na računu 150 milijonov din.

DRAGO HRIBAR

zbrati še nadaljnjih 546 milijonov dinarjev, kar je že ob akutnem pomanjkanju denarja na tem področju izredno veliko breme.

Po sedanjih izračunih bo v prihodnje sleherni telefonski priključek v Pomurju stal kar 73.847 dinarjev, kar je tri tisoč dinarjev več kot znaša republiški povprečje. Da bi se pomurski telefonski naročniki pri plačilu stroškov nekako izenačili z naročniki iz drugih slovenskih občin, bo njihov prispevek za telefon - kot smo zapisali - 21.500 dinarjev in ne 22.155 dinarjev, kolikor znaša izračun v višini 30 odstotkov od vrednosti celotnega telefonskega priključka.

Za primerjavo zapišimo, da so zasebniki v Lendavi, Murski Soboti, Gornji Radgoni in Ljutomeru doslej plačevali za telefonski priključek po osem tisoč dinarjev. Obrtniki, družbeno-politične organizacije in toždi v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, občini so morali za glas po žici odšteti 16 tisoč dinarjev. V radganski občini pa so družbenopolitične skupnosti in organizacije ter negospodarske organizacije doslej plačevale za telefonski priključek 12 tisoč dinarjev, toždi pa 16 tisoč dinarjev, kot v drugih treh pomurskih občinah. Stroški v krajevnih skupnostih so bili seveda bistveno večji zaradi oddaljenosti od telefonskih central itd.

Kar zadeva višine plačila za nov telefonski priključek, bodo precej na boljšem na krajevnih skupnostih in toždi, ki so ali bodo na lastne stroške uredile telefonsko omrežje. Prispevek za telefonski priključek bo v teh primerih le 11 tisoč dinarjev in ne 21.500 dinarjev, območna SIS za PTT promet pa jih bo porabila za nadaljnjo modernizacijo telefonije (nove avtomatske telefonske centrale, zidava poštnih objektov v Murski Soboti, Polani, Rogoševih itd.). Seveda pri tem ne gre prezreti dejstva, da bodo krajevne skupnosti za ureditev telefonskega omrežja zbrale skoraj izključno s samoprispevki občanov in tako obremenile občanov dohodke.

IVAN GERENČER

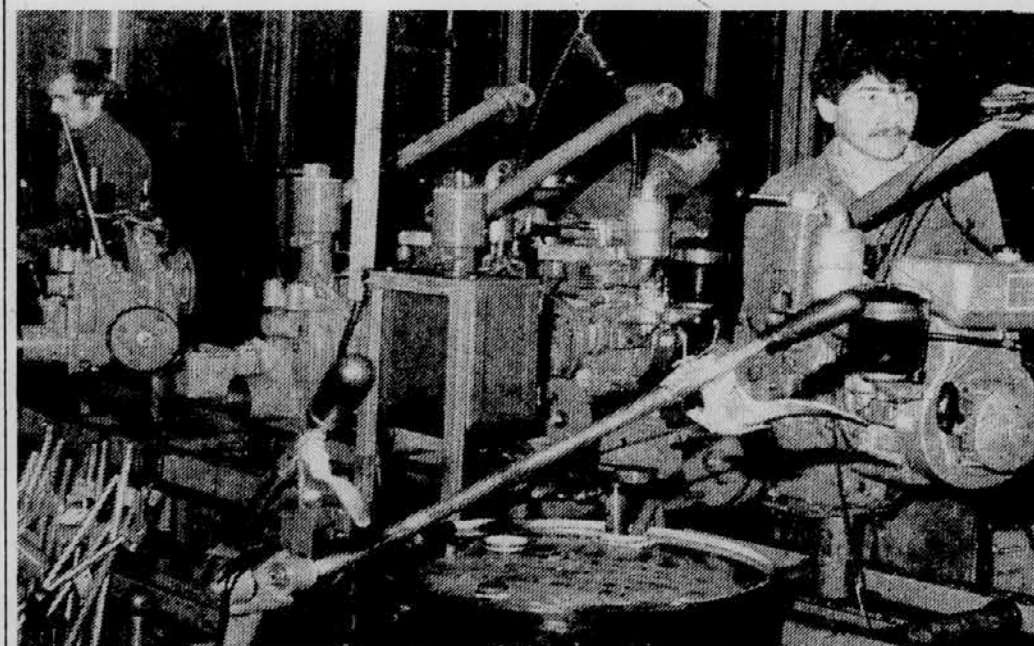
TELEKS
informativni tehnik dela

Nova oprema za mariborsko TV dopisništvo

Pripravljanje oddaj bo z elektronsko opremo trikrat cenejše kot je sedaj

MARIBOR, 16. februarja - Mariborsko dopisništvo Televizije Ljubljana naj bi kmalu dobilo novo, sodobno elektronsko opremo. Kot so povedali na današnji tiskovni konferenci v medobčinskih gospodarskih zbornici za Podravje, gre pri tem v bistvu za stabilizacijske ukrepe, saj bodo stroški pripravljanja oddaj z elektronsko opremo trikrat nižji kot so sedaj. Denar za opremo naj bi združile delovne organizacije, samopravni sporazum o združevanju pa so, kot je povedal predstavnik mariborskega TV dopisništva, poslali v obravnavo 63. oždom. Akcijo so podprli skupščina občine Maribor, MGZ in družbenopolitične organizacije Maribora in Podravja.

Oprema bo stala 5.950.000 dinarjev, med prvimi pa so prispevali: mariborska občinska skupščina 600 tisoč dinarjev, mariborske SIS in medobčinske gospodarske zbornice za Podravje pa po 200 tisoč dinarjev. M. K.



Z Mute vse za obdelovanje zemlje

MUTA, 16. februarja - V Gorenju na Muti bodo v naslednjih letih največ pozornosti posvetili razvoju »zelenega programa« - izdelavi male kmetijske mehanizacije ter kmetijskega in vrtnarskega orodja. Izbor izdelkov z Mute bo iz leta v leto večji, kajti v kolikivse se zavedajo, da je pridelovanje hrane ena izmed prednostnih nalog v novem srednjeročnem obdobju. Na Muti bodo izdelovali kmetijske stroje in orodje, s katerim bo moč obdelovati tako planinske kmetije kot tudi najmanjše koške zemlje. Osrednji izdelek bo še naprej ostal univerzalni traktor s priključki, razširili pa bodo tudi proizvodnjo vseh vrst kosilnic (na sliki). Produktivnost Gorenja na Muti bo v naslednjih petih letih vložil v razvoj 616 milijonov dinarjev, največ v proizvodnjo kmetijske mehanizacije - kar 262 milijonov dinarjev. (I. P., foto: B. C.)

Na pohorskih kmetijah se bo razvil turizem

Zanj je med kmeti čedalje večje zanimanje - Na dve kmetiji turisti že prihajajo, pogoje za turizem pa ima še okoli štirideset kmetij

SLOVENSKE KONJICE, 16. februarja - Čeprav njive in travnike pohorskih kmetij še prekrija snežna odeja, večini kmetijskih gospodarstev že uhajajo misli k oranju, setvi. Kako bo letos obrodila zemlja? Bo ob letu boljše? Se bo sin premlil in zapustil delo v dolini ter se dokončno oprtel kmetovanja? Veliko vprašanih, pa manj odgovorov ali precej negotovih, kot je negotova prihodnost premlinjenih kmetij na konjski strani Pohorja.

Za večino kmetij v krajevnih skupnostih Gorenje, Skomrarje, Renik in Vitanje ter delno v krajevnih skupnostih Zreče in Stranice lahko rečemo, da gre za izrazite višinske kmetije, saj vse leže nad 600 metri nadmorske višine, nekaj celo prek tisoč metrov. In čeprav se ni življenje že v mnogem spremenilo še ni tako, kot bi moralo biti. Mladi s teh kmetij, ki jih je privabilo delo v dolini sicer pridno vlagajo svoje prihranke v domače gospodarstvo, toda to je še vse pre malo. Zemlja tu namreč še ne daje tistega, kar bi morala in kar bi lahko dala. Vzrok za tak položaj pa je seveda več. Mnogokje

primanjkuje pridnih rok mladih, ki poprimajo za delo le v popoldanskem času, zaradi strmin je strojno delo pogosto onemogočeno in posledica je jasna - približno za tretjino višji pridelovalni stroški. Tu in tam gospodarstvo je s povsem po starem, manjka jim strokovnega znanja in več oddolžnosti, pa tudi družbene pomoči. Poseben problem so ceste, brez katerih ne gre. Ponekod jih sploh ni, drugod pa so makadamske in terjajo veliko denarja za vzdrževanje, saj vsak večji dež odnese precej navoženega peska.

Precej zgovoren je tudi podatek, da kar dve petini kmetijskih površin konjske občine leži više

od 600 metrov nad morjem, dobršen del le-teh pa na pobočju Pohorja. Prednosti pohorskih kmetij so pred ostalimi, ki večji del leže na jugovzhodnem delu občine, le v tem, da so nekaj večje od ostalih in da imajo pohorski kmetje tudi lastne gozdove. Nadomestila za umetna gnojila in pogonska goriva, ponekod urejen odkup mлека, dodatna premija za privez telet in nekaj manjša obrestna mera posojil z daljšo odpisovalno dobo, je že nekaj, kar izboljšuje nezavidljiv položaj pohorskega kmeta. Pa se premalo menijo, da bi mlade bolj zainteresirali za kmetovanje na domači zemlji. Konjčani se težav, ki spremljajo gospodarjenje na pohorskih kmetijah, dobro zavedajo in številne akcije so usmerjene v prizadevanja za izboljšanje delovnih razmer in življenja v teh krajih. Tudi člani občinske komisije za planiranje in družbenoekonomske razvoj bodo tej problematiki poslej posvečali še več pozornosti.

Pa še beseda, dva o kmečkem turizmu, ki mu na tem delu Pohorja obetajo lepšo prihodnost, saj so zanj dobri pogoji in ima že tudi prve zasetke. Na dveh kmetijah se s to dodatno dejavnostjo že ukvarjajo, na treh pa se nanjo intenzivno pripravljajo. Menijo, da imajo pogoje za takšno dejavnost na okoli 40 pohorskih kmetijah, res pa je tudi, da bi na mnogih morali prejeti celoti preiti na usmerjeno kmetovanje in porstori se kaj, da bi zagotovili osnovne pogoje za takšno dejavnost. Domačini pravijo, da so že z dograditvijo ceste do Zreče do Rogle precej pridobili.

VLADO SMOLE

Seminar za mlade aktiviste

MURSKA SOBOTA, 16. februarja - Občinska konferenca ZSMS Murska Sobota je minuli vikend izkoristila za organizacijo dvodnevnega seminarja za mladske aktiviste iz osnovnih organizacij ZSMS v vzgoji in izobraževanju ter v združenem delu murskosoboške občine. Preko 90 mladih se je lahko aktivno vključilo v razpravo o družbenoekonomskem položaju mladih ter sklenilo, da se bo še aktivneje vključilo v stabilizacijske prizadevanja naše družbe.

P. O.

V NEKAJ VRSTAH

Škotski glasbeniki v Mariboru

MARIBOR - V torek ob 20. uri bo v mariborski unionski dvorani zanimiv glasbeni dogodek. Nastopila bo škotska glasbena skupina »Tannahill Weavers«, ki v Mariboru gostuje na povabilo Društva glasbenih delavcev Harmonija. Skupino sestavlja pet odličnih glasbenikov, ki so pred turnejo po Jugoslaviji gostovali v različnih krajih Amerike in Avstralije. Za nastop škotskih glasbenikov je veliko zanimanje, saj so že prvi dan prodali 200 vstopnic. (B. C.)

V Vuzenici vse več radioamaterjev



VUZENICA - Med mladimi v radelski občini je veliko zanimanje za radioamaterstvo. Radioklub YU 3 DAU iz Radelj ob Dravi je lani na Muti ustanovil PPS primopredajno sekcijo, pred dnevi pa so tako sekcijo ustanovili še v Vuzenici. Na letni konferenci radiokluba pa so sklenili, da bodo podobne sekcije ustanovili še v ostalih krajevnih skupnostih radelske občine, zlasti pa na oddaljenih podružničnih šolah, kjer je med mladimi za radioamaterstvo veliko zanimanje. (Foto: F. J.)

Akcija »Inovator« vse bolj priljubljena

SENTJUR - Čeprav imajo v šentjurski občini raziskovalno skupnost še od 1975. leta, o aktivnem delu te skupnosti lahko govorimo šele za zadnji dve, tri leta. Posebej uspeša je vsakoletna, sedaj že tri leta stara akcija »Inovator«, ki je spodbudila k ustvarjanju mnogih, katerim se bodo, tako vsaj upajo v Sentjurju, letos pridružili še novi. Letošnje glavne šentjurske raziskovalne akcije so usmerjene v rastno do industrijsko cono, v dolgoročni program razvoja, na raziskovanja virov pitne vode, v kmetijstvo in še kam. (V. S.)

Zanimiva razstava za Mariborčane

MARIBOR - V dvorani doma ptt društev so odprli razstavo del članov amaterskih likovnih skupin KUD Pošta Maribor, DKUD Angel Besednjak Maribor in ruskega likovnega kroga Ruše. Svoja dela so razstavili Ervin Hartman, Ferdinand Sen, Anton Babič, Janez Mežan, Jože Erliac, Branko Pungartnik, Bruno Levčič, Hermina Tobias, Miran Guzelj, Tone Tratnik, Ivan Gojsnikar, Mirko Vovšek, Ervin Klar, Ivan Petrovič, Ana Krajnc in Lučka Falk. (M. K.)

Poslej varnejši pred požari

GORNJA BISTRICA - Gasilci iz Gornje Bistrice so v teh dneh začeli pomembno akcijo. S prostovoljnimi delom bodo izkopali in ustrezno uredili štiri nove gasilske vodnjake. Ob tem je povedati, da se bo požarna varnost v kraju občutno povečala. (J. Z.)

Poslej varnejši pred požari

GORNJA BISTRICA - Gasilci iz Gornje Bistrice so v teh dneh začeli pomembno akcijo. S prostovoljnimi delom bodo izkopali in ustrezno uredili štiri nove gasilske vodnjake. Ob tem je povedati, da se bo požarna varnost v kraju občutno povečala. (J. Z.)

Vrtovi za domačo kuhinjo

Gneča v pomurskih semenarnah kaže na ponovno oživiljanje vrtničarstva - Dovolj semen

MURSKA SOBOTA, 16. februarja - Sodeč po nakupih semen in gnojil v Pomurju, je vrtničarstvo v vse večjem razmahu, saj so semenarje na deli najbolj oblagane prodajalce. Ljudje stojijo v vrstah, kot da ne želijo nič zamuditi priložnosti za obilno setev povrtin.

V Murski Soboti, kjer so tri semenarje, vedo povedati, da so jih proizvajalci semen in gnojil v manjših zavojih za vrtničarje letos zalozili s tem blagom kot že dolgo ne. Povsod imajo na voljo štirideset in več osnovnih vrst semenja povrtine, s pisanim izborom posameznih sort socvija. Tu di cene niso pretirane, saj se je mali zavojček semena podražil od lanskega pet na sedem dinarjev, povsod pa so dobro zalozeni tudi s triklogramskimi zavojčki gnojil - tako z osnovnim gnojilom, kot s nitrofoskatom (cena 39,90 dinarja), kot z gnojilom za dognojevanje (nitromonkal), za katerega je treba odšteti 17,50 dinarja za triklogramski zavojček.

Čeprav je ta čas največje povpraševanje po semenju zgodnjih vrtnin, kot so solata, korenje, grah, paprika, paradižnik, rdeča pesa in nekatere druge, se večina kupcev oskrbuje s celovitim izborom semenja vseh vrst, očitno v strahu, da bi ga utegnili kasneje zmanjkati.

Vendar se bojijo brez vzroka, pravijo v semenarnah, ker so jim proizvajalci semen in dobavitelji gnojil zagotovili, da bodo lahko kasneje zalogo po potrebi dopolnjevali. Torej redek primer domneve, predvsem manjši, se je kajpak tudi povpraševanje po neobdelani zemlji v okolici večjih naselij močno povečalo. To pa je končno v soglasju z našo kmetijsko politiko, hkrati pa predstavljajo tudi pomeben prispevek za boljše zdravje ljudi v mestih.

BORO BOROVIC

Gramoz krađe zemljo

Ali bo Gradis na Pobrežju v Mariboru še naprej nezakonito širil gramoznico na račun plodne zemlje - Načrti so eno, praksa pa drugo

MARIBOR, 16. februarja - Kdo bo moral vzeti bič v roke in urediti stvari tako, kot je to v dokumentih zapisano, vprašujejo v dveh mariborskih krajevnih skupnostih, ki imata to smolo, da na njunem področju Gradisova gramoznica na Pobrežju, in sicer v krajevnih skupnostih Tone Čufar in Jože Lacko.

Vsa zadeva ima že brado. Mesto Maribor, točneje Snaga, odlaga v Gradisovo gramoznico odpadke in jih zažiga. Od tam se širi na vse strani smrad, dim in letilne koščki smeti. Vse ustrezne službe v Mariboru ne nekaj časa vedo, da je to ilegalna odpadna jama, pa vseeno razen številnih sestankov niso se ničesar naredili. Okoli jame pa se čedalje bolj širi sodobne stanovanjske hiše. Omenimo naj samo novo Čufarjevo sosesko sto metrov vstran, v kateri je več kot 3000 stanovanj, ki seveda niso med negotovje, prav tako pa številnim kmetom naokoli ni vseeno, da se gramoznica še naprej širi in jim izpodkopava plodno zemljo.

Del te gramoznice pa še vedno uporablja Gradis za črpanje gramozja. V urbišnem načrtu mesta Maribor ni nikjer zapisano, da bi lahko del te gramoznice uporabljal za odlaganje smeti in tudi ne koriščenje gramozja v smeri proti vzhodu, torej na področje, kjer je plodna kmetijska zemlja. Obe krajevni skupnosti sta že leta 1978 opozorili na ta problem, vendar ga nista želeli zaostrovati, kajti navsezadnje so razumeli tudi probleme lastnikov.

Potem je prišlo leto 1979 pa 1980 in od nikoder glasu o kakršnekoli reševanju tega problema. In zdaj je dokončna rešitev odlaganja gramoznice v novem srednjeročnem programu, smrad in kraj za zemljo pa trajata kar naprej.

Na vse prošnje in zahteve, ki jih ni bilo malo, je odgovoril le Gradis in odkrito povedal, da ni dobil dovoljenja za razširitev gramoznice ali za podvodne kope in povedal tudi, da lahko na tem zemljišču črpa do konca leta 1979. O tem, kako bo, ko bo

uporabljal za odlaganje smeti in tudi ne koriščenje gramozja v smeri proti vzhodu, torej na področje, kjer je plodna kmetijska zemlja. Obe krajevni skupnosti sta že leta 1978 opozorili na ta problem, vendar ga nista želeli zaostrovati, kajti navsezadnje so razumeli tudi probleme lastnikov.

Potem je prišlo leto 1979 pa 1980 in od nikoder glasu o kakršnekoli reševanju tega problema. In zdaj je dokončna rešitev odlaganja gramoznice v novem srednjeročnem programu, smrad in kraj za zemljo pa trajata kar naprej.

Na vse prošnje in zahteve, ki jih ni bilo malo, je odgovoril le Gradis in odkrito povedal, da ni dobil dovoljenja za razširitev gramoznice ali za podvodne kope in povedal tudi, da lahko na tem zemljišču črpa do konca leta 1979. O tem, kako bo, ko bo

Med komunalci je premalo strokovnjakov

V Podravju bi jih potrebovali kar veliko - Doslej zastopljena služba

MARIBOR, 16. februarja - Mariborska komunalna se iz leta v leto otepa s pomanjkanjem strokovnjakov. Na ljubljanski fakulteti za gradbeništvo na oddelku za komunalno vsako leto diplomira le 3 do 5 študentov. Trenutno pa bi jih v Sloveniji potrebovali od 30 do 50. Rezultat tega je, da delovna organizacija v ustanavljanju Komunalni inženiring Maribor in tudi druge komunalne delovne organizacije v Podravju potrebujejo več deset strokovnjakov z visokošolsko izobrazbo.

Vzroke za to iščejo komunalci predvsem v dolgoletnem zastopanju v gospodarske panoge in v nizkih osebnih dohodkih. Zdjaj so se v Mariboru odločili za štipendiranje v okviru celotne postavljene organizacije Komunalne, povežali pa se bodo z ljubljansko gradbeno fakulteto in mariborsko Visoko tehniško šolo. Na tej so se sicer že dogovarjali o ustanovitvi oddelka za študij komunalne.

JOŽE JERMAN

Načrti za razširitev šol v ormoški občini

Računajo na samoprispevek občanov, pa tudi na 50-odstotno posojilo iz republiških sredstev

ORMOŽ, 16. februarja - V zadnjih desetih letih so v ormoški občini namenili največ graditvam objektov za potrebe otroškega varstva, zdravstva, zaostali pa so pri graditvah šol in obnovah precej dotrajanih šolskih zgradb. Že lani so začeli delati načrte za uvedbo prvega občinskega samoprispevka, denar pa naj bi porabili za obnovo in graditev treh šol.

Na zborih občanov se je kmalu pokazalo, da so potrebe veliko večje, zato so predlagali večjo stopnjo, s tem pa bi omogočili razširitev referendumskega programa.

● Pri Veliki Nedelji načrtujejo prizidek k šolski zgradbi, v katerem bi poleg učilnic pridobili tudi telovadnico. Ivanjčnikovi šolarji naj bi ob prostorih za višjo stopnjo dobili tudi telovadnico, na Harkedu pri Ormožu pa načrtujejo prizidek za predmetni pouk, telovadnico in še nekatere druge prostore.

Na nedavnih zborih občanov so se tudi odločili za graditev telovadnice v Središču ob Dravi ter pri Miklavžu, na Kogu naj bi zgradili večnamenski prostor za

potrebe tamkajšnjih organizacij in društev, podobno graditev načrtujejo v Podgorici, medtem ko naj bi pri Tomažu razširili šolsko zgradbo.

Za omenjene naložbe naj bi s prvimi občinskimi samoprispevkom zbrali nekaj manj kot deset milijonov dinarjev, pričakujejo pa, da bodo za graditve pri Veliki Nedelji. Harkedu ali Ivanjčnikovi sredstev dobili petdeset odstotkov posojila.

Referendum načrtujejo za 22. marec, delovni ljudje in občani pa naj bi prispevali vsak med dva odstotka od osebnih dohodkov, prav toliko iz obrtnih in drugih dejavnosti, 1,75 odstotka od pokojnin in invalidnin ter sedem odstotkov od katastrskega dohodka.

DANILO UTENKAR

Beltinski amaterji ne zmorejo vseh izdatkov

Tamkajšnje kulturnoumetniško društvo računa na pomoč kulturne skupnosti in delovnih organizacij

BELTINCI, 16. februarja - Člani kulturnoumetniškega društva v Beltincih pri Murski Soboti so ob rednem letnem obračunu dela ugotovili, da je njihovo amatersko delo na področju kulture vse premalo ovrednoteno v finančnih programih občinskih kulturnih ustanov, kljub temu, da je njihovo društvo svoje dejavnosti zelo razvijalo in kulturo približalo prostemu kmečkemu človeku ter delovnim ljudem v tem delu murskosoboške občine.

● Poleg uspešne folklorne skupine, ki že 42 let nastopa s prekmurskimi plesi po ožji in širši domovini, pa tudi v tujini, delujejo v okviru KUD Beltinci še moški pevski zbor, skupina tamburašev, dramsko-recitacijska skupina, likovna sekcija in knjižnica. Folkloristi so imeli lani kar 50 nastopov in prav po tem srečanju nastajajo čvrste vezi s kulturnimi društvi iz drugih krajev, ki se želijo približati seznaniti s kulturnimi prizadevanji in tem delu severovzhodne Slovenije in se radi odločijo povabilu na vsakoletni folklorni festival, ki ga je beltinško društvo lani organiziralo že deseti.

In prav pri tem se zatika. Amaterski kulturni delavci in posamezniki iz krajevnih skupnosti Beltince velikega bremena občinskih bodočih folklornih festi-

valov brez širše družbene pomoči ne bodo več zmogli. Priliditev v beltinskem parku je vsakoletno kulturno mrtvilo v poletnih mesecih precej razgibala, a še vedno je ostalo skoraj vse na rami domaćih organizatorjev. Poleg tega je s svojim obsežnim in dobrim programom folklorni festival v Beltincih že davno prešel okvire domačih krajevnih skupnosti in občine, zatojere kulturni amaterski zanesenjaki v Beltincih upravičeno pričakujejo učinkovito pomoč tako kulturne skupnosti, kot tudi zveze kulturnoprosvetnih organizacij v občini Murska Sobota, kaj lahko pa bi prisločile na pomoč tudi organizacije združenega dela v Pomurju, ki jim kulturniki iz Beltince lahko v zameno ponudijo marsikatero kulturno dobrotno.

FILIP MATKO

Še cesarju je služil

Presenetljivo živo pripovedovanje stoletnika Janeza Pevca iz Ljubljane nas kar prestavi v svet dogodkov iz prejšnjega stoletja

LJUBLJANA, 16. februarja - Srečanje z Janezom Pevcem je srečanje s prejšnjim stoletjem. Rodil se je namreč leta 1880. Tako se živo spominja ljubljanskega potresa, Ivana Cankarja, s katerim se je srečeval v gostinah, fljakerjev na Dunajski, današnji Titovi cesti, pa mitne ob robu mesta in celo žabljskih koncertov, ki so nekaj doneli iz močvirskih tal na današnji Masarykov cesti.

Doma je na Tavčarjevi cesti v Ljubljani, kjer prebije večina dni ob oknu, prebira časopise in opazuje vrvež na ulici, tako drugačen od tistega, ki je spremljal njegovo mladost. Teža starosti ga je razpnila, mu razbrzdala obraz, razhlajala mišice, duha pa se je samo dotaknila. Njegov spomin je kot žerjavica, ki jo morate samo nekoliko razpizhati, da zažari. Tako se Janez Pevec s presenetljivo natančnostjo spomin in opiše nekatere dogodke, zapisane v zgodovino Slovencev in njegov življenjepis.

S konji po Galiciji

»Ne morete si predstavljati, kako so nas, Slovence, zatirali. Hoteli so nas ponemčiti in župana Hribarja, katerega beseda je močno odmevala po Ljubljani, Dunaj ni hotel potrditi. A mi se nismo dali.« je med drugim rek starci in dvignil svojo upognjeno

glavo, da si ga je človek kar lahko predstavljal, kako je zaničeval nemurje, kar je bil uporen in zato tudi prekanjan.

Cesarju ju služil kar sedem let. Voja vohra ga je vrtničila po Tirolski in vse do bojišč v daljnji Galiciji, kamor ga je vodila konjska vprega poštnega voza.

»Ah, to so bila surova leta.« je dejal in grenkoba mu je zakrivila usta, kajti pred očmi so mu zaplesali prizori groze z bojišč, na katerih je izdihnil tudi marsikateri slovenski fant.

»O kako smo tekli, ko so nas Rusi podili iz Plemisla, se je zamejal in iz svojega spomina izločil še nekaj nepovezanih dogodkov o Čehih, ki so kar z gobdo vred prestopili k Rusom, o ujetnikih, ki so jih gnali v